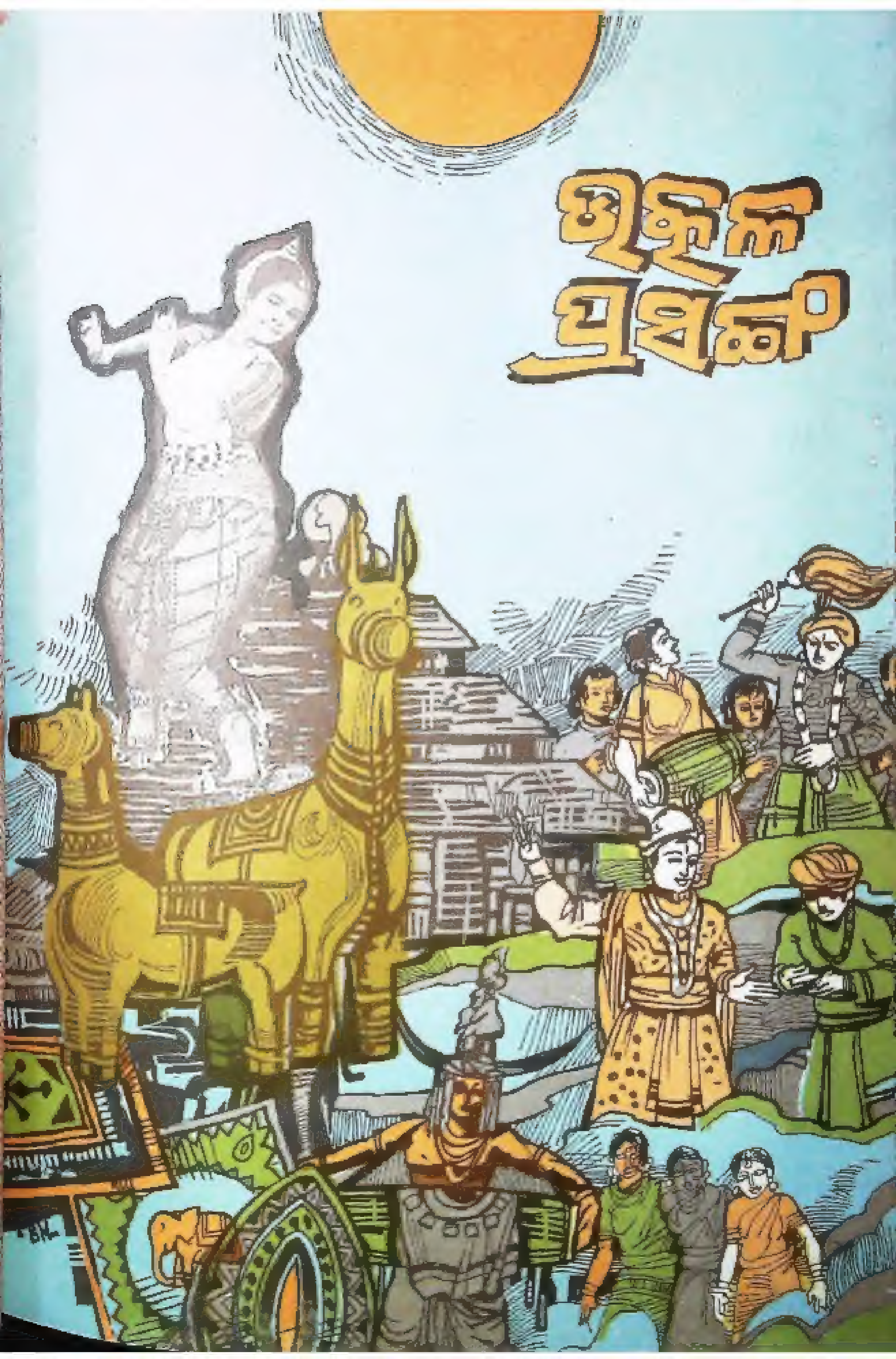

ଉତ୍କଳ
ପ୍ରସଙ୍ଗ

Vol. XLVII No. 6 UTKAL PRASANGA Regd. No. 0-05/91
Licence No. C. R. N. P. 5-Licensed to post without Pre-payment

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିମାନ ବନ୍ଦରଠାରେ
ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜଣାଉଛନ୍ତି ।

[illegible] କଲେଜର +2 ଛାତ୍ର ସଂସଦର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବକୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରଦୀପ ଜାଳି ଶୁଭ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି ।

PRINTED AT ORISSA GOVERNMENT PRESS, CUTTACK-10

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ପ୍ୟାରେଡ଼ରେ
ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଯଜ୍ଞଦତ୍ତ ଶର୍ମାଙ୍କ ଅଭିବାଦନ ଗ୍ରହଣ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସର ପତାକା ଅବତରଣ ଉତ୍ସବରେ ସମବାୟ ମନ୍ତ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ ଅଦ୍ୱୈତ ପ୍ରସାଦ ସିଂହଙ୍କ ଅଭିବାଦନ ଗ୍ରହଣ ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ମାଘ ୧୯୧୮ ଶକାବ୍ଦ ୫୩ ଭାଗ ୭ମ ସଂଖ୍ୟା ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୧୯୯୭

ପ୍ରକାଶକ : ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୨୦.୦୦
ପ୍ରତି ଖଣ୍ଡ : ଟ ୨.୦୦

ମୁଦ୍ରଣ : ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ ମୁଦ୍ରଣାଳୟ, କଟକ

(ଫୋଟୋଟାଇପସେଟିଂ ଦ୍ୱାରା ଅକ୍ଷର ସଂଯୋଜିତ)

ସୂଚୀ

ସମ୍ପାଦକୀୟ

ବେକାରୀ ଦୂରୀକରଣ ପାଇଁ ନୂତନ ସୂତ୍ର

ବେକାରୀ ସମସ୍ୟା ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତ ଭାରତବର୍ଷରେ ଏକ ବିରାଟ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟ ଏ ସମସ୍ୟାରୁ ନିସ୍ତାର ପାଇ ନାହିଁ ।

ଆମର ବରେଣ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଅତୀତରେ ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଥିବାବେଳେ ବେକାରୀ ସମସ୍ୟା ଦୂରୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ଏହି ବେକାରୀ ସମସ୍ୟାକୁ ଦୂରୀଭୂତ କରି ପାରିଥିଲେ । ପାରାଦ୍ୱୀପ ବନ୍ଦର, ଚୌଦ୍ୱାରବେଲ୍ଟ କପଡ଼ା କାରଖାନା, ସୁନାବେଡ଼ା ମିଗ୍ କାରଖାନା ଇତ୍ୟାଦି ବିଭିନ୍ନ କଳକାରଖାନାମାନ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ଫଳରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଓଡ଼ିଆ ଲୋକଙ୍କୁ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ମିଳିବା ସାଙ୍ଗକୁ ବାହାର ପ୍ରଦେଶରୁ ମଧ୍ୟ ଲୋକ ଆସି ଓଡ଼ିଶାରେ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଲେ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ବିଜୁବାବୁ ଏହି ସବୁ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରି ସେ ସମୟର ବେକାରୀ ସମସ୍ୟାକୁ ଦୂରୀଭୂତ କରି ପାରିଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ କିନ୍ତୁ ଏ ଚିତ୍ର ବଦଳି ଯାଇଛି । ଜନସଂଖ୍ୟା ସାଙ୍ଗରେ ତାଳ ଦେଇ ବେକାରୀ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । କୁଟୀର ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟତଃ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବା ଫଳରେ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁମାନେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରି ପାରିଥାନ୍ତେ, ସେହିମାନେ ମଧ୍ୟ ବେକାର ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇ ବେକାରୀ ସଂଖ୍ୟାକୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ଲାଗିଲେ । ବିଶେଷ ଭାବରେ ଗତ ଦଶନ୍ଧି ଭିତରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରାୟ ଦଶଲକ୍ଷ ବେକାର ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ଯାହାକି ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ପୃଷ୍ଠ ଉପରେ ଏକ ବିରାଟ ବୋଝ ହୋଇ ରହିଯାଇଛି ।

ଏ ସମସ୍ୟା ବର୍ତ୍ତମାନ ଭୟଙ୍କର ରୂପ ନେବାରେ ଲାଗିଛି ଓ ଦୃଢ଼ ବହୁଣୀକୁ ବୋହିଯାଉଛି । ସେଥିରେ ପୁଣି ଜନସଂଖ୍ୟା ହୁ ହୁ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହା ସାଙ୍ଗକୁ ଆର୍ଥିକ ଦୁରବସ୍ଥା ଲାଗି ରହିଛି । ଜାତୀୟ ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବାଦ ପଡ଼ିନାହିଁ । ଏହି ସମସ୍ତ ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ଆମ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏକ ବିଚକ୍ଷଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଗାନ୍ଧୀ-ନେହେରୁ ଯୁଗର ଏକମାତ୍ର ବର୍ଷୀୟାନ ନେତା ବିଜୁବାବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ "ଲୁଚି ଖାଅ, କାଟି ପିନ୍ଧ" ନୀତିକୁ ପୁନଃ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରି କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ, କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପ, ହସ୍ତତନ୍ତ ଶିଳ୍ପ, ଖଦୀ ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଶିଳ୍ପ ଇତ୍ୟାଦି କୁଟୀର ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ।

ବିଜୁବାବୁଙ୍କର ଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବାସ୍ତବରେ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ । ଏହି ନୂତନ ସୂତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଏହି ସବୁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୭,୬୦୦ ଲୋକଙ୍କୁ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ମିଳିପାରିବ ବୋଲି ହିସାବ କରାଯାଉଛି । ସ୍ୱଳ୍ପ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗରେ ଘରେ ଘରେ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ ହୋଇ ବେକାରୀ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ଦିଗରେ ସହାୟକ ହୋଇ ପାରିବ ଏବଂ ଅପର

ପକ୍ଷରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅତୀତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ହାତିଗିରୀ କଳା କୁଟୀର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ହୋଇ ଓଡ଼ିଶାର ପୂର୍ବ ଗୌରବକୁ ଫେରାଇ ଆଣିପାରିବ ।

ଏହା ସାଙ୍ଗକୁ ବସ୍ତ୍ର ଶିଳ୍ପ ଓ ହସ୍ତତନ୍ତ ଶିଳ୍ପର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଉ ତିନିଗୋଟି ସୂତାକଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଫଳବତୀ କରିବା ପାଇଁ କଳିଙ୍ଗ ଇସ୍ପାତ ଭାରତ ଲିମିଟେଡ୍ ନାମରେ ଦଇତାରୀଠାରେ ଏକ ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

୨,୩୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗରେ ଏକ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ୍ ରାସାୟନିକ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗତି ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ଉପ ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଶିଳ୍ପର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଘଟିବ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟକ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ।

ଏହି ସବୁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସାଙ୍ଗକୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ରାଜ୍ୟରୁ ବେକାରୀ ଦୂର କରିବା ନିମନ୍ତେ ମନ୍ତ୍ରୀସ୍ତରୀୟ ଏକ କମିଟି ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି କମିଟି ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଏକ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଏହି ସବୁ ପରିକଳ୍ପନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇ ପାରିବା ପରେ ବେକାରୀ ସମସ୍ୟା ବିଶେଷ ପରିମାଣରେ ସମାଧାନ ହୋଇ ପାରିବ, ସେଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତେବେ ବିଜୁବାବୁଙ୍କ ଏହି ମହତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଫଳବତୀ କରିବାକୁ ହେଲେ ଜନସାଧାରଣ ମଧ୍ୟ ଲୁଣ୍ଠିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଭଳି ନିଷ୍ଠାର ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉତ୍କଳ ଜନନୀର ସନ୍ତାନ ହିସାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଏ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଓ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସାଙ୍ଗକୁ ସେଥିରୁ ଜାତ ହେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ସମ ପରିମାଣରେ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଆମମାନଙ୍କର ।

ଆମେ ଆମର ଦାୟିତ୍ୱ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସମ୍ପାଦନ କରି ପାରିଲେ ବେକାରୀ ସମସ୍ୟା ଆଉ ଆମ ପାଇଁ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ରହିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଆମେ ଅନ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ବିଶେଷ ଭାବରେ ଯୁବ ସମାଜ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନେଇ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରିପାରିଲେ ବିଜୁବାବୁଙ୍କ ଏହି ନୂତନ ଯୁଗ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ନୂତନ ରୂପ ଦେଇ ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ କରି ପାରିବ, ସେଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ପଶୁପାଳନର ଗତି ଓ ପ୍ରଗତି

■ ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ପାଢ଼ୀ

ପ୍ରାକ୍ ଐତିହାସିକ ଯୁଗରୁ ମନୁଷ୍ୟର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ସହ ପଶୁସମ୍ପଦ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗୀ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇଆସିଛି । ପୂର୍ବକାଳରେ ଆମ ଦେଶର ପଶୁସମ୍ପଦ ଅତି ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଥିବାର ଇତିହାସରୁ ଆମେ ପ୍ରମାଣ ପାଉଁ । ଆମ ଦେଶ ବହୁଦିନ ଧରି ବିଦେଶୀ ଶାସନରେ ରହିବା ଫଳରେ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରଜନନ ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁସୃତ ନ ହେବା ଫଳରେ ଆମ ପଶୁସମ୍ପଦର ଅଧୋଗତି ଘଟିଛି । ଆମର କୃଷୀ ଭାଇମାନେ ଖତ ଓ ବଳଦ ପାଇବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ପଶୁପାଳନ କରିଥାନ୍ତି । ବିଲପାଣି ଓ ବିଲଘାସ ଖାଇ,ଗାଈ ଯେତିକି ଦୁଗ୍ଧ ଦିଏ, ସେଥିରେ ସେମାନେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିଥାନ୍ତି । ସେହିପରି ଭାବରେ ମାଂସ ପାଇଁ ଛେଳି ଓ ମେଣ୍ଢା ଏବଂ ଅଣ୍ଡା ପାଇଁ କିଛି କିଛି କୁକୁଡ଼ା ଓ ବତକ ପାଳନ କରିଥାନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ଯେ ଦିନେ ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାର ପ୍ରଧାନ ଅବଲମ୍ବନ ହୋଇ ପାରିବେ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେମାନେ କେବେ କଳ୍ପନା କରି ନ ଥିଲେ ।

ସ୍ୱାଧୀନୋତ୍ତର ଯୁଗରେ ପଶୁପାଳନ ପ୍ରତି ସରକାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଛନ୍ତି । ମିଶ୍ରିତ କୃଷି ଯୋଜନାରେ ପଶୁପାଳନକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । 'ପଶୁପାଳନ ହିଁ ଦୈବୀ–ଦୁର୍ବିପାକର ବୀମା ସ୍ୱରୂପ' ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । କାରଣ ବନ୍ୟା, ବାତ୍ୟା, ମରୁଡ଼ି ପ୍ରଭୃତି ଦୈବୀ ଦୁର୍ବିପାକରେ କୃଷିର କ୍ଷତି ଘଟିପାରେ ମାତ୍ର ପଶୁସମ୍ପଦର କୌଣସି ପ୍ରକାର କ୍ଷତି ଘଟି ନ ଥାଏ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରେ ଯେ ଯଦି ଆମେ ପଶୁପାଳନ କରିବା, ତା ହେଲେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ପଶୁପକ୍ଷୀ ପାଳନ କଲେ ଆମେ ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହୋଇପାରିବା । ପରୀକ୍ଷାରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଦେଶୀ ପଶୁପକ୍ଷୀ ପାଳିବା ଅପେକ୍ଷା ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଉନ୍ନତ ବା ସଙ୍କର ପଶୁପକ୍ଷୀ ପାଳନ କଲେ ଅଧିକ ଲାଭ ମିଳିଥାଏ । ଦେଶୀ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ଠାରୁ ଏମାନଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ଯତ୍ନ ନେଲେ ଏମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ମିଳିଥାଏ । ଗୋଟିଏ ସଙ୍କର ଗାଈ ଦେଶୀ ଗାଈଠାରୁ ବହୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଦୁଗ୍ଧ ଦେଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଦେଶୀଗାଈ ଗୋଟିଏ ଥର ଛୁଆ ଜନ୍ମରେ ୫୦୦ ରୁ ୬୦୦ ଲିଟର ଦୁଗ୍ଧ ଦେଉଥିବା ସ୍ଥଳେ ଗୋଟିଏ ସଙ୍କର ଗାଈ ଗୋଟିଏ ଥର ଛୁଆ ଜନ୍ମରେ ୨,୫୦୦ ରୁ ୩,୦୦୦ ଲିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଗ୍ଧ ଦେଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଦେଶୀ କୁକୁଡ଼ା ବା ବତକ ବର୍ଷରେ ୫୦ ରୁ ୧୦୦ ଟି ଅଣ୍ଡା ଦେଉଥିବା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ବିଦେଶୀ କୁକୁଡ଼ା ବର୍ଷରେ ୨୫୦ ରୁ ୨୮୦ ଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ । ସେହିପରି ଉନ୍ନତ ଛେଳିଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ମାଂସ ଓ ବର୍ଷରେ ଅନ୍ତତଃ ଚାରିଗୋଟି ଛୁଆ ; ସଙ୍କର ମେଣ୍ଢାଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ମାଂସ, ଲୋମ ଓ ଛୁଆ ଏବଂ ସଙ୍କର ଘୁଷୁରିଙ୍କଠାରୁ ୨୦ ରୁ ୩୦ଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୁଆ ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକ ମାଂସ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଆମ କୃଷୀ ଭାଇଙ୍କର ଚିନ୍ତା କରିବା କଥା ଯେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ୟୁନିଟ୍ ଉନ୍ନତ ବା ସଙ୍କର ପଶୁପକ୍ଷୀ ନ ପାଳି, ଗୋଟିଏ ଦେଶୀ ଓ ଅଣ ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷମ ପଶୁପକ୍ଷୀ ପାଳିବା ଉଚିତ୍ କି ନୁହେଁ ?

ଏଠାରେ ମୁଁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ପଶୁସମ୍ପଦରେ ଯେଉଁ ଦେଶ ଯେତେ ଉନ୍ନତ ସେ ଦେଶ ସେତେ ସମୃଦ୍ଧିଶାଳୀ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶର ପଶୁସମ୍ପଦ ଆମ ଦେଶ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଉନ୍ନତ । ତେଣୁ ସେ ଦେଶ ଆମ ଦେଶଠୁ ବେଶୀ ସମୃଦ୍ଧ । ଏପରିକି ଆମ ଭାରତରେ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜାବ, ହରିଆନା ଓ ଗୁଜୁରାଟ ପ୍ରଭୃତି ରାଜ୍ୟରେ ପଶୁସମ୍ପଦର ଅଧିକ ଉନ୍ନତି ଘଟିଛି । ତେଣୁ ସେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆମ ରାଜ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଉନ୍ନତ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି ।

କଥାରେ ଅଛି— "Rome was not built in a day" ଅର୍ଥାତ୍ ! "ରୋମନଗରୀ ଏକାଦିନକେ ଗଠିତ ହୋଇ ନ ଥିଲା !" ଆମ ଓଡ଼ିଆରେ ଗୋଟିଏ କଥା ଅଛି ;—

"ଯତ୍ନ ଅଧ୍ୟବସାୟ ଉଦ୍ୟମ କଲେ,
ଅସାଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ସାଧ୍ୟ ଭୂତଳେ" ।

ପଶୁପାଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମ ରାଜ୍ୟର କୃଷୀ ଭାଇମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ବଦଳିଛି ଓ ଆଗ୍ରହ ଦିନକୁ ଦିନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଏବେ ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗଲେ, ସେଠାରେ ସଙ୍କର ଓ ଉନ୍ନତ ପଶୁପକ୍ଷୀ ଆଖିରେ ପଡୁଛନ୍ତି । ଏହା ଏକ ଶୁଭ ଲକ୍ଷଣ । ଆଜି ଜର୍ସି ଗାଈର ନାମ ଘରେ ଘରେ ବିଦିତ । ଆବାଳ ବୃଦ୍ଧ ବନିତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଜର୍ସିର ନାମ ଶୁଣାଯାଏ । ଆଜି ଆମେ ପଶୁସମ୍ପଦରେ ଏକ ବିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବାକୁ ବଦ୍ଧ ପରିକର । ସେଥିପାଇଁ ଆମେ ରାଜ୍ୟରେ କୃତ୍ରିମ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରଜନନ

ସ୍ତରରେ ପଶୁ ସମ୍ପଦର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଉନ୍ନତି କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛୁ । ଏହା ଫଳରେ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ବଳଦ ମିଳିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଗ୍ଧ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ଗାଈ ମଧ୍ୟ ମିଳୁଛି । କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନକୁ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ କରିବା ପାଇଁ ହିମୀକୃତ ଶୁକ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଗୋ–ମହିଷଙ୍କ ପ୍ରଜନନ କରାଯାଉଛି । ଏହି ପଦ୍ଧତିକୁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ରାଜ୍ୟର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି । ଯେଉଁ ପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଜନନର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ସେଠାରେ ଉତ୍କଳ – ଗୋ – ମଙ୍ଗଳ ସମିତି ତରଫରୁ କରିଥିବା ପ୍ରଭୃତି ଷଣ୍ଢ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି ।

ଏହାଛଡ଼ା ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ଯଥା :– ଆଇ. ଆର. ଡି. ପି. ଏସ୍. ଏଫ୍. ଡି. ଏ. ମାଧ୍ୟମରେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ସବୁପ୍ରାନ୍ତିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗାଈ ଓ ଛେଳି ଆଦି ଗୁଣରେ ବିଭିନ୍ନ ପଶୁପକ୍ଷୀ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛୁ. ଏଠାରେ ମୁଁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଏହି ସବୁ ଯୋଜନା ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ଗୋ–ମହିଷଙ୍କ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଡି. ଆର୍. ଡି. ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲାରେ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଗୋ–ମହିଷ ଛୁଆ ପାଳନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି । ଏହି ଫାର୍ମମାନଙ୍କରେ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ପାଳନ କରାଯାଇ, ଉଚିତ ଦରରେ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ।

କେବଳ ଯେ ଦୁଗ୍ଧ କ୍ଷୀରିବା ବା ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ୟୁନିଟ୍ ଉନ୍ନତ ପଶୁପକ୍ଷୀ ପାଳନ କଲେ, ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଆପେ ଆପେ ସୁଧୁରି ଯିବ । ଏପରି ଭାବିବା ଆମ ଚାଷୀ ଭାଇଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ନେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ଓ ରୋଗ ନିରାକରଣ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଜିକାଲି ପ୍ରଚଳ ପଶୁଙ୍କର ଖାଦ୍ୟର ଦାମ୍ ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ଚାଷୀ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ହେଉଛି । ତେଣୁ ଗାଈ ଓ ମଇଁଷି ପୋଷିଥିବା ଲୋକ ଓ ଜମି ଥିବା ଚାଷୀ ଭାଇମାନେ ନିଜ ଜମିର କିଛି ଅଂଶରେ ଉନ୍ନତ ଘାସ ଚାଷ କରିବା ଦରକାର । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଜମିବାଡ଼ି ନାହିଁ, ସେମାନେ ଘର ନିକଟ ଜଳ ଜଳେ ଅନ୍ତତଃ ୨୦/୩୦ ଗୋଟି ସୁବାବୁଲ ବା ଅଗସ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ଗୋଖାଦ୍ୟ ଗଛ ଲଗାଇ ପାରିବେ । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଗ୍ରହୀ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ପଶୁପାଳନ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ଘାସ ମଞ୍ଜି, ଘାସ ମୂଳ, ଗୋଖାଦ୍ୟ ଗଛ ଚାରା ଓ ମିନିକିଟ୍ ପ୍ରଭୃତି ମାଗଣାରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଏହି ଉନ୍ନତ ଘାସରୁ ୩୦ରୁ ୩୫ କିଲୋ ଦୈନିକ ଗୋଟିଏ ଗାଈକୁ ଖୁଆଇଲେ, ଅଳ୍ପ ଦାନା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଓ ଏହାଦ୍ୱାରା ପରିପାଳନ ଖର୍ଚ୍ଚ କମିଯିବ । ଆମ ଓଡ଼ିଆରେ ଗୋଟିଏ କଥା ଅଛି— "ଖାଇ ମୁହଁରେ ଦେଲେ ପାଏ, ଦୁଗ୍ଧ ଦୁହିବ ବାର ମାଣ", ଏହାଛଡ଼ା ପଶୁପାଳନ ବିଭାଗ ତରଫରୁ "ପୁଷ୍ଟିକର ନଡ଼ା ପ୍ରସ୍ତୁତି" କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ନଡ଼ାରେ ପୁଷ୍ଟିସାର ନ ଥିବାରୁ, ତାହା ଗୋ–ମହିଷଙ୍କର କୌଣସି ଉପକାର କରି ନପାରେ । ଅଥଚ ନଡ଼ା ହିଁ ଗାଁ ଗହଳିରେ ଗୋ–ମହିଷଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ । ତେଣୁ ନଡ଼ାରେ ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ମିଶାଇ ତାହାକୁ ପୁଷ୍ଟିକର କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥେଷ୍ଟ ଲୋକପ୍ରିୟତା ଲାଭ କରିବାର ଆଶା କରାଯାଏ ।

ରୋଗ ନିରାକରଣ ଓ ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ଆରୋଗ୍ୟ ସଙ୍ଗରେ ସରକାର ସତତ ସଜାଗ ଦୃଷ୍ଟି ରଖୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଆମର ସୀମିତ ସମ୍ବଳକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକ ଅଞ୍ଚଳରେ ପଶୁଚିକିତ୍ସାଳୟ ଓ ପଶୁ ଚିକିତ୍ସା ସହାୟକ କେନ୍ଦ୍ରମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଅଛୁ । ଆଜିର ପଶୁ ଚିକିତ୍ସକମାନେ ଯେ କେବଳ ଚିକିତ୍ସା, ପ୍ରତିଷେଧକ ଓ ପ୍ରଜନନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଉଛନ୍ତି, ତା ନୁହେଁ, ସେମାନେ ବ୍ଲକରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଜନହିତକର ଯୋଜନା ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଉଥାନ୍ତି । ଆମର ଧାର୍ଯ୍ୟ ନୀତି ଅନୁସାରେ ପ୍ରତି କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପଶୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଓ ପ୍ରତି ଦଶ ହଜାର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଦଶଟି ଗ୍ରାମ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପଶୁଚିକିତ୍ସା ସହାୟକ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ଆମେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛୁ ।

ଚାଷୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୀ କରିବା ଓ ଏହାର ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା ଆଉ ସମସ୍ୟା ନୁହେଁ । ଦୁଗ୍ଧ ଓ କୁକୁଡ଼ା ସମବାୟ ସମିତି ଓ ମହାସଂଘ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାର ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ତ ବିକ୍ରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇପାରୁଛି ।

ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ଆମର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଅବ୍ୟାହତ ରହିଲେ ଆମେ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ସମକକ୍ଷ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜ୍ୟରେ ଶ୍ୱେତବିପ୍ଳବକୁ ସଫଳ କରି ପାରିବା ।

ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁପାଳନ ବିଭାଗ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ

ଶକ୍ତିର ପ୍ରକାର ଓ ବ୍ୟବହାର

■ ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ପୁରାକାଳର କଥା । ସେତେବେଳେ ମଣିଷ ପଶୁ ପରି ଜଙ୍ଗଲରେ ରହୁଥିଲା । ନିଜ ଦେହର ବଳ ଉପରେ ତାର ସବୁ ଭରସା । ନିଜ ବଳକୁ ଖଟାଇ ସେ ଶିକାର କରୁଥିଲା । ଗଛରୁ ଫୁଲ ବା ଫଳମୂଳ ତୋଳୁଥିଲା

ଧୀରେ ଧୀରେ ମାରଣା ପଶୁଙ୍କ ସାଥିରେ ତାର ଲଢେଇ ବି ହେଉଥିଲା । ସେଥିରେ କେତେବେଳେ ସେ ମାରୁଥିଲା ତ କେତେବେଳେ ନିଜେ ମରୁଥିଲା । କେହି ତାର ସାହା ହେଉ ନଥିଲେ । ପରେ ଅବଶ୍ୟ ମଣିଷ ମିଳିମିଶି ଏ ପଶୁଙ୍କ ମୁକାବିଲା କଲା । ମେଳରେ ବଳ ବୋଲି ଜାଣିଲା ।

ପରେ ସେ ପଶୁଙ୍କୁ ପାଳି ପୋଷି ସେମାନଙ୍କ ବଳକୁ ବ୍ୟବହାର କଲା । କୁକୁର, ଘୋଡ଼ା, ବଳଦ, ମଇଁଷି ଆଦି ପୋଷା ପଶୁଙ୍କର ବଳ ଉପରେ ନିର୍ଭର କଲା । ସେମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ ଶିକାର କଲା, ଚାଷ କାମ କଲା ଆଉ ଜିନିଷ ପତ୍ର ନେବା ଆଣିବା କଲା ।

ତା'ପରେ ସେ ପଥରରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ହାତହତିଆର କରି ବ୍ୟବହାର କଲା । କିଛି କାଳପରେ ବ୍ରୋଞ୍ଜ, ଲୁହା, ତମ୍ବା ଆଦି ଧାତୁର ବ୍ୟବହାର ଜାଣିଲା । ସେଥିରେ ହାତ ହତିଆର ମଜବୁତ ଆଉ ଧାରୁଆ ହେଲା

ଏବେ ମଣିଷ ନାନାପ୍ରକାର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ତିଆରି କଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ତାକୁ ବିଭିନ୍ନ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ଲିଭର, ପୁଲି, ଚକ, ଗଡ଼ଣିଆଦି ହେଲା ତାର ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ସେ ବଡ଼ ଓ ଜଟିଳ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ତିଆରି କଲା । ଯେଉଁସବୁ ତାର ଜୀବନକୁ ସହଜ ଓ ସରଳ କଲା ।

ମଣିଷ ତା'ର ବାହୁବଳ ସାଥିରେ ବହୁ ବଳର ସାହାଯ୍ୟ ନେଲା । ଏଇ ବଳ କହିଲେ କ'ଣ ? ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ବଳ ଦରକାର । ଆମ ହାତ ଗୋଡ଼ରେ ଯେମିତି ବଳ ଅଛି, ସେମିତି ପାଣି ପବନରେ ବି ବଳ ଅଛି । ନଈ ବନ୍ୟା ବଢ଼ି ଆସିଲା ବେଳେ କେତେ ମାଟି ପଥର ଗୋଳିଆଳି ଭସାଇ ନିଏ । ନଈବଢ଼ି ହେଲେ ତ ଗାଁଗଣ୍ଡା, ସହରା ବଜାର ସବୁ ଭାସିଯାଏ । ଗଛଲତା, ବାଡ଼ି ବଗିଚା ଆଉ ଫୁଲ ଫଳର ଫସଲ ସବୁ ଧୋଇ ଯାଏ ।

ବହୁ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମିଶର, ମେସୋପଟାମିଆ ଆଦି ଦେଶରେ ଲୋକମାନେ ପାଣିବଳର ସାହାଯ୍ୟ ନେଲେ । ପାଣି ଚକକୁ ଉପରୁ ଜୋରରେ ପଡୁଥିବା ପାଣି ଚଳାଇଥାଏ । ଆଜିକାଲି ସେମିତି ପାଣିର ବଳ ଟର୍ବାଇନକୁ ଚଳାଇ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ଜାତ କରାଇଥାଏ । ଏଇ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ହଜାର ହଜାର କଳକାରଖାନାକୁ ଚଳାଏ । ଘରେ ଘରେ ଏହା ଜଳାଇ ଦିଏ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୁଅ ଆଉ ଚଳାଇ ଦିଏ କେତେ ପ୍ରକାର ପଙ୍ଖା । ସବୁରି ଜୀବନ ଆନନ୍ଦ ଓ ଆଲୁଅରେ ଭରି ଉଠେ ।

ସେମିତି ପବନର ବଳ କାହାକୁ ବା ଅଜଣା ? ସାଧାରଣ ପବନ ବହିଲେ ଗଛଲତାରୁ ଫୁଲଫଳ ଝଡ଼ିପଡ଼େ । ଡାଳ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ ଓ ପତ୍ରସବୁ ଝଡ଼ିପଡ଼େ । ଜୋର ପବନରେ ଘରଦ୍ୱାର ତ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ । ମଞ୍ଚଗୁଡ଼ିକ ଉଡ଼ି ଯାଇ ଲୋଟି ପଡ଼େ । ଝଡ ବତାସ ହେଲେ ପକ୍କାଘର ମଧ୍ୟ ଧୂଳିସାତ୍ ହୁଏ । ବିଜୁଳି ଖୁଣ୍ଟ ବି ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼େ । ଲୁହା ଟିଣର କଳକାରଖାନା ମଧ୍ୟ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼େ ।

ଆଗରୁ ଦରିଆ ଭିତରେ ବୋଇତ ଚଳାଇବାକୁ ମଣିଷ ପବନର ସାହାଯ୍ୟ ନେଉଥିଲା । ବୋଇତରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ପାଲକୁ ଟାଣି ଦେଲେ ତା ଭିତରେ ପବନ ପଶି ବୋଇତକୁ ପବନ ବହୁଥିବା ଦିଗରେ ଶୀଘ୍ର ଠେଲି ନେଉଥିଲା । ପ୍ରାୟ ଏକହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମଣିଷ ଚାଲ ସହିତ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଚକ ଲଗାଇଲା । ପବନ ବୋହିଲେ ଚକଟି ବୁଲୁଥିଲା । ଚକ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଅଖ ମଧ୍ୟ ବୁଲୁଥିଲା । ଅଖଟି କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଦାନ୍ତି ଲାଗିଥିବା ଚକକୁ ବୁଲାଉଥିଲା । ଏହିପରି ଏହି ବଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ମଣିଷ ଗହମ, ଯବ ଆଦି ଶସ୍ୟସବୁ ଚୂନା କରିପାରୁଥିଲା ।

ୟୁରୋପରେ ନେଦରଲ୍ୟାଣ୍ଡ ପରି କେତେକ ଦେଶ ସମୁଦ୍ର ପଠାରେ ଲାଗି ରହିଛି । ସେସବୁ ଦେଶରେ ପବନ ବଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ନୁଆଁଳିଆ ଭୂଇଁରୁ ପାଣିକୁ ସମୁଦ୍ରରେ ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଉଥିଲା । ସେସବୁ ଦେଶରେ ବହୁତ ପବନ ଚକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଆଜିକାଲି ଏଭଳି ପବନ ଚକ ସାହାଯ୍ୟରେ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ତିଆରି ହୋଇ ପାରୁଛି । ଏଇ ଚକରେ ଥିବା ଡେଣା ସାନ ଓ ମଜବୁତ ହୋଇଛି । ଯେଉଁ ଦିଗରୁ ପବନ ବହିଲେ ବି ଏଇ ଚକ ବୁଲେ ଆଉ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଏ ।

ଏଇ ସମୟରେ ମନକୁ ଆସେ ଗୋଟିଏ ମଜାଳିଆ କଥା । ହେଲେ, ସେଥିରେ ଥିବା ସତ୍ୟତାକୁ ହେଳା କରି ହେବନାହିଁ । ସେଇ କଥାଟି ହେଲା—

ଥରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କହିଲା—"ମୁଁ ବଳୁଆ" । ବାୟୁ ମଧ୍ୟ କହିଲା—"ମୁଁ ବଳୁଆ" । ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ କିଏ ଅଧିକ ବଳୁଆ ? ସେଇ କଥାରେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ହେଲା ଟଣାଓଟରା ।

ସେତିକି ବେଳେ ଜଣେ ଲୋକ ଜାମା ଘୋଡ଼ି ହୋଇ ସେ ବାଟରେ ଯାଉଥିଲା। ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ପବନ ଠିକ୍ କଲେ– ଯିଏ ଲୋକଟିର ଦେହରୁ ସେ ଜାମାକୁ ଅଲଗା କରିଦେବ, ସେ ହେବ ବଳୁଆ। ଏଇ ସାମାନ୍ୟ କଥା! ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ପବନ ରାଜି ହେଲେ।

ପବନ ଗାଁ ଗାଁ ହୋଇ ବହିଲା। ଗଛଲତା ଝୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା। ଗଛରୁ ପତ୍ର, ଫଳ, ଫୁଲ ଝଡ଼ି ପଡ଼ିଲା। ହେଲେ ଲୋକଟିର ଜାମାଟି ଅଲଗା ହେଲା ନାହିଁ। ସେ ଆଉଜି ଚାଲିଲା।

ତାପରେ ପବନ ବହିଲା ହୁ ହୁ। ଝଡ଼ତୋଫାନ ଆସି ପଡ଼ିଲା। ଧୂଳିବାଲି, ପାଉଁଶ, କୁଟାପତ୍ର ସବୁ ଉଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା। ହେଲେ, ସେଇ ଲୋକଟି ଜାମାଟିକୁ ଚିପିଧରି ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା

ପୁଣି ଝଡ଼ ବତାସ ଛୁଟିଲା। ଘୁଅ ଘୁଅ, ଭୁଅ ଭୁଅ ଶବ୍ଦରେ ଚାରିଦିଗ ଭରି ଗଲା। ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ ଭୁଷ୍ ଭାଷ୍ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା। କୁଡ଼ିଆର ଛପର ଉଡ଼ି ନଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା। ହେଲେ, ସେଇ ଲୋକଟିର ଜାମା ତା ଦେହରୁ ଅଲଗା ହେଲା ନାହିଁ। ବରଂ ଅଧିକ ଶୀତ ହେବାରୁ ସେ ଜାମାକୁ ଆହୁରି ଜୋରରେ ଭିଡ଼ି ଧରିଲା।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୁଣିଥରେ ପଚାରିଲେ— ଏବେ କିଏ ବଳୁଆ ଜାଣିଲୁ ବାୟୁ?

ବାୟୁ ଶାନ୍ତରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା— ମୁଁ ହାରିଗଲି ଭାଇ। ହେଲେ, ତୁ ଆସି ସେଇ ଲୋକର ଜାମା କାଢ଼ିବୁ ଦେଖା। ତାପରେ ଜିତିଲୁ କହିବୁ। ଏବେ ଦେଖିବି।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ହସି ଦେଲା। ଧୀରେଧୀରେ କୋମଳ ସୁନେଲି କିରଣ ଝରି ପଡ଼ିଲା। ଗଛଲତା, ପୁଷ୍କରିଣୀ, ପଶୁପକ୍ଷୀ, ନର ନାରୀ ସବୁ ସେମିତି ହସିଉଠିଲେ।

ଲୋକଟି ସେମିତି ଆନନ୍ଦରେ ଚାଲିଲା। ଝଡ଼ବତାସର ଉତ୍ପାତ ଭୁଲିବାକୁ ମନରେ ତାର ଅନୁଭବି ଆନନ୍ଦ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଧୀରେ ଧୀରେ ତେଜି ଉଠିଲା। ପ୍ରଖର ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ତାପ ଜୀବଜନ୍ତୁ ସେମିତି ଅସ୍ଥିର କରିଦେଲା। ଗଛଲତା, ପଶୁପକ୍ଷୀ ଆଉ ଗଛ ଛାଇରେ ଲୁଚିବା ପାଇଁ ପଳେଇଲେ।

ସେଇ ଲୋକଟିର ଦେହରୁ ଝାଳ ଝାଳ ବହିଲା। ତାକୁ ଦେହରୁ ଜାମାଟି ଖୋଲି ଯାଏ ତାକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ। ସେ ଝଟ୍ କରି ଜାମାଟିକୁ ଖୋଲି ପକାଇଲା।

ପବନ ଲଜ୍ଜା ଅନୁଭବ କଲା। କହିଲା– ଏବେ ତୁ ଜିତିଲୁ, ତୁ ବଳୁଆ।

ଏହି ଗଳ୍ପଟିରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ବଳୁଆ ଜଣାପଡ଼ିଲା। ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ଆମର ସବୁ ସୁବିଧା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ।

ମଣିଷ ଦେଖିଲା ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅନୁମାନି ଶକ୍ତିର ଭଣ୍ଡାର। ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଶକ୍ତିରେ ଗଛଲତା, ଜୀବଜନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ସଜୀବ। ତେଣୁ ଏବେ ଦୁନିଆ ଆଜି ଅପେକ୍ଷା। ମଣିଷ ବାହାର କଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଚୁଲା। ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧିଲେ ଏଥିରେ ଗ୍ୟାସ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ୍ ହୋଇଯାଏ। ଏଥିପାଇଁ ଗ୍ୟାସ୍ ବା ବିଜୁଳି ଶକ୍ତିର ଦରକାର ପଡ଼େ ନାହିଁ। ବର୍ତ୍ତମାନ ଶକ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରୁ ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉଛି। ଏବେ ଗୋଟିଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଡେଣାରେ "ସୂର୍ଯ୍ୟସେଲ୍" ନାମକ ଶକ୍ତି ଏମିତି ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲା, ଯେ ଜଳରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜଟି ଫ୍ରାନ୍ସରୁ ଇଂଲଣ୍ଡକୁ ଆସି ପାରିଲା।

ଏବେ ପୁଣି ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ "ସୂର୍ଯ୍ୟବସ୍ତ୍ର" ତିଆରି କଲେଣି। ସେଇ ବସ୍ତ୍ର ଦେହରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସେଲ୍ ବା ଫଟୋସେଲମାନ ଲଗା ଯାଇଛି। ସେଥିରେ ଶରୀର ପାଇଁ ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଉଛି। ସେହି ଶକ୍ତିକୁ ଦୂରରୀ ସାଙ୍ଗକୁ ତାରରେ ଆଣି ଗୋଟିଏ [illegible] ଦେଲେ କି ମଜା! ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ସହିତ [illegible] ଦେଉଛି।

ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ହେଉଛି ଆଉଏକ ବଳ, ଏହା ପାଣିର ବଳକୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉଛି। ଜଳପ୍ରପାତ ଦ୍ୱାରା ବିଜୁଳି ଶକ୍ତିର ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି। ଆଜିକାଲି ପୁଣି ପରମାଣୁ ଶକ୍ତିରୁ ବିଜୁଳି ସଂଗ୍ରହ ହେଉଛି। ଏଥିପାଇଁ ଆଣବିକ ଚୁଲି ନାମକ ଏକ ଯନ୍ତ୍ରର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଏ। ଏହି ଯନ୍ତ୍ରର ବଳରେ ପରମାଣୁ ଶକ୍ତିକୁ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତିରେ ପରିଣତ କରାଯାଉଛି।

ଏହି ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି କଳକାରଖାନାକୁ ଚଳାଉଛି। [illegible] ଚାଳିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି। ସେପରି ପରମାଣୁ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନର ଇଂଧନ ୟୁରାନିୟମ ଓ [illegible] ପ୍ରକୃତରେ ଖଣିରୁ ମିଳେ, ତେଣୁ ଏହି ଶକ୍ତି ଆଜି ମଣିଷର ସୁଖ ସୁବିଧା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି। ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧି ଏବେ [illegible] ନିଜକୁ ବଳରେ ପରିଣତ କରିପାରେ।

ଏବେ [illegible] ବାହାର କରାଯାଉଛି। ସେ [illegible] ଚଳିବାରେ ଆଜି ଅନେକ [illegible] ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି। ଆଜିକାଲି ଏଥି ପାଇଁ [illegible] ସହରରେ [illegible] ଗୋଟିଏ [illegible] ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି [illegible] ପାରୁଛନ୍ତି, ଏହା [illegible] ସୁବିଧା ଜଣାଯାଉଛି।

ଆଜିକାଲି ଓଡ଼ିଶାର ନଦୀରୁ ମଧ୍ୟ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉଛି। ସେହି ନଦୀରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜଳଭଣ୍ଡାର ତିଆରି କରି ସାହାଯ୍ୟରେ ସେଠାରୁ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଉଛି।

ଆଜିକାଲି [illegible] ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଲାଗିଛି କେରୋସିନ୍, ପେଟ୍ରୋଲ୍, ଡିଜେଲ୍, ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ଆଦି [illegible]

ବାୟୁରୁ ମାଡିମାଡ଼ା [illegible] ଦଳ ଯନ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଭାବନରେ ନାହିଁ [illegible] ସହର [illegible] ପ୍ରଭୃତି [illegible]

[illegible] ଦେଖୁଛନ୍ତି ଯେ ପାଣି, [illegible] ଆମେ ମନଇଚ୍ଛା ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିବା । ପୁଣି କୋଇଲା ବା ଡିଜେଲ ତେଲ ଜଳିଲେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଦୂଷିତ ହୁଏ । ମାତ୍ର ପାଣି, ପବନ ଓ ଖରାରୁ ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ସଂଗୃହୀତ ହୁଏ, ସେଥିରେ ପରିବେଶ ଆଦୌ ଦୂଷିତ ହୁଏନାହିଁ । ତେଣୁ ନାନା ଉପାୟରେ ଏହି ସବୁ ଅସରନ୍ତି ଓ ନିରୋଳା ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ମଣିଷ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଏଥି ଦିଗରେ ସେ ଯେତେ ସଫଳ ହେବ, ଏଇ ଦୁନିଆ ହେବ ସେତେ ସରସ ଓ ସୁନ୍ଦର ।

Qrs. No. 31/2 VA,
Unit II, ଭୁବନେଶ୍ୱର—୭୫୧୦୦୯ ।

ରାୟଗଡ଼ା ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଉଦବୋଧନ (୨୫–୨–୧୯୯୨) ।

ଅପାଠୋଇ

■ [illegible]

ପା [illegible]

[illegible]

ସୁଲତା ଆଖିରେ ଲୁହ ଭରି ଆସିଲା । ହଁ, ଏଥର ବି ପାପିଆ [illegible] । ସେ ପାଠ ପଢ଼ିବି ବୋଲି । [illegible]

[illegible]

ନେଇଛି ନଦୀରେ ଶେଷେଷ ଆଣି ପାହାଡ ଓଲାଉ, ଓଲ୍ଲାଉ ଚାହିଁ ସୁଲତା, ସବୁଦିନ ଯେଉଁଠି ପାଣି ଆସେ ସେଇ, ନିଜ ପାଦକୁ ପିଇବି ସେଠ [illegible] ସ୍ନାନ ଦେଖି ତା ବିପରୀତରେ [illegible] ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଯାଇଲେ [illegible] ଭିତରେ ସେମି ଯୋଗାଶୀ ଥିଲି ଯେଉଁଠି ପାଣି ଆଣି ଦେବ ।

ସୁଲତା ଏକାବେଳେ ପାଦଟିଲା ରାସ୍ତା ଧରି ଚାଲିଲା । ନଈଘାଟ ଆଗରେ ଦାହାଣିଆ ନଈ ପଡ଼ିଛି । [illegible] ଉପରେ କେଉଁଠି ଥାଉଛନ୍ତି ତ [illegible] ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଘଟିଲା ଘଟିଛି । ତାପରେ [illegible] । ତାପରେ ନାଥନନାଙ୍କ ଘରେ ବାଉ । ଏପଟେ ଟିକିଏ ରେଣି ମିଳିଥିଲା । ସୁଲତା କେବେ ଏପଟକୁ ଆସେନି । ଖାଲି ଆଜି ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଆସିଛି

....ପରେ ସେ ବାହିବି ପଡ଼ିଲାନି ....। ପଢ଼ାରେ ମନ ଦେଲାନି । ତାହାହେଲେ ତ ଆଜି ଥାଉ ତାକୁ କି ତା ବାପାଙ୍କୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଏମିତି ଅପମାନ ସହିବାକୁ ପଡ଼ିନଥାନ୍ତା ।

ସୁଲତା ଭାବୁଥିଲା [illegible] ପିଲାଦିନେ ସେ, ଚମ୍ପା, ସବିତା, ମଦନାଇ, ମୁରଲୀଧର, ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା, ସୁଧା, ଗାୟତ୍ରୀ, କନକ ସେମାନେ ମିଶି ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ମଦନାଇ, ମୁରଲୀଧର, ଚମ୍ପା, ସବିତା ଆଉ ତା'ଠୁ ଭଲ ପାଠଟାଏ ଲେଖାଏଁ ପଢ଼ୁଥିଲେ । ତଥାପି ସେ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ଆଉ ସ୍କୁଲକୁ ତା' ପଢ଼ା ଭଲପାଉଥିଲା । ସ୍କୁଲରେ ସେ ଦୁଇ ତିନି ଥର ଫେଲ୍ ମାରିଛି । ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ଯାକେ ତାକୁ ଯେତେବେଳେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ସେତେବେଳେ ମନୋଗତି [illegible] ଦିଇ ଆଉ ଧାଇଁ ସ୍କୁଲକୁ ତା' ପଢ଼ା ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ତାକୁ ସାଥିରେ ଅପେକ୍ଷା ଖେଳିବାକୁ [illegible] । ଆଉ ମନ ଲାଗୁଥିଲା [illegible] ବୁଲିବାକୁ । "ଆଉ ନପଢ଼ିଲା [illegible] ମୋ ପଢ଼ା [illegible] ଶିଖାଇଲେ ହେଉ । ଆରେ ପ୍ରଭୁ, ମୋ ଯେଣୁ ଟିକିଏ [illegible] ଦିନେ ଯୋଗୀ [illegible] କି ଦି [illegible] କହିଲେ [illegible] ପଢ଼ିଲା ବେଳେ [illegible] କିଛି ମିଳୁ ପଡ଼େ ତିଷ୍ଠ [illegible] ଆଉ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ତାଙ୍କୁ । ସେଇ ବଜା ଭଜନ [illegible] ଭୋଗ ଦେଖି ଫୁଲ ମୁଁହିଁ [illegible] ତାପରେ ପ ମ ଦୋଳ [illegible] ଘଣ୍ଟା ବଜାଇ, ବାଲୁଟି, ଡିବ୍ରି, ଖାଇ, ଶାଙ୍କର [illegible] ଯାତ୍ରା [illegible] ହେଉଥିଲା ସେଥିରୁ [illegible] । ଯାଇ ଝିଲୋଟାଉ ତନ୍ତୁ ହୋଇ ନପାଏ । ପାଣିରେ ପାଣିକୁ ଛାଡ଼ି [illegible] ଧରିବ, [illegible] କରି ଫୁଲ ତୋଳିବା, ଖାଇବା ଭାବିଲେ ମନ [illegible] ପଢ଼ିବା, ଯୋଗାଡ଼ [illegible] ଅଥବା [illegible] ଏହି ବଉଳା [illegible] ଉଠିଲେ ସାଙ୍ଗ ପିଲାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ଆଉ [illegible]

ଦିନ, ଛିଦ ପିଲାଙ୍କ ପାଖରେ ମଣ୍ଡ [illegible] ଗୋଟେରେ ମାଳ ଗୁନ୍ଥିବ, ଯାତ ଦୋହାରେ [illegible] କରି ଗା ଗ୍ରିପଟ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ସବୁଦିନରେ ଖାଦ ଚୁଗ ଛାଡ଼ି ଭୁଟ୍ଟେଇ ବାଜାଘର କରିବା ବୋଲୁ ବୋଲୁଆ ଖେଳିବ, ପୁଅ ପିଲାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ଗୁଡୁ ଗୋଡୁଶ୍ରେଣୀ ଖେଳିବା ଏଇ ସବୁ ଥିଲା ତାର ନିତିଦିନିଆ କାମ । ପାଠପଢ଼ାଟାକୁ ଛାଡ଼ି ଆଉ ଏଇ ସବୁ କାମ ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ପିଲାଦିନେ ସେ ଭାରି ଗଳ୍ପଗାଥାର ପ୍ରିୟ ଥିଲା ଆଉ ପାଠପଢ଼ା କଥା କହିଲେ ଯାହା କହନ୍ତି ତାକୁ କବାଟୁଆ ମାଡ଼ି ଯାଉଥିଲା । ନାନାପ୍ରକାର ବାହାନା ବାହାର କରୁଥିଲା ଏମିତି [illegible] ତା'ର [illegible] ତିନି କ୍ଲାସରେ ପାଠପଢ଼ା ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ତିନିକ୍ଲାସ୍ ପରେ ସେ ଆଉ ସ୍କୁଲ ଯିବା ପାଇଁ ମନ ନଥିଲା । ସେଇଠି ତା'ର ପୋଥିରେ ଦେଖି ବସା ଧରିଲା ।

ପଢୁଥିଲା ବେଳେ ବି ଖାଲି ଭୁଲୁଥିଲା । ନ ହେଲେ ସ୍ତ ଲ ଗୋଟେଟି ମାଆଙ୍କୁ ଯାଇ କହୁଥିଲା, ତୁ ଟିକିଏ ମନା କରିଦେ, ମୋର ଆଜି ଭଲ ଲାଗୁନି, ମନ ହେଉନି । ଯିବିନି । ଗୋଟେଟି ମାଆ ମନା କରି ଦେଉଥିଲା । ଆଉ ସେ ଭାଇଙ୍କ ନଥାଇ ପରେ ଦିନ ମାଉଥିଲା, ଆଉ କେତେବେଳେ ଯଦି ବହି ଟାଣି ଧରି ପଢ଼ି ବସିଲା ବି ପିଲଟ ଧରି ଲେଖି ବସୁଥିଲା । ତା'ହାଲେ ତାକୁ ନିଦ ଲାଗେ ସେ ଶୋଇ ପଡ଼େ । ପାଠ ପଢ଼ା କନଟଟା ତାକୁ ଜମା ଆସେ ନଥାଏ । ଗୋଟିଏ ପ୍ରିୟ ହେଲା ବାପା, ବୋଉ, ଗୋଟେଟି ମାଆ, ସମସ୍ତଙ୍କର ସେ ବହୁତ ଗେହ୍ଲା ହୋଇଥାଏ [illegible] ବୋଲି ତା ର ବାଣି ଗୁଳାଇ ଉଠେ କି କେହି କିଛି କହୁ ନଥିଲେ ।

ଏବେ ମନେଅଛି, ମଦନାଇର ତା'ର ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଥିଲେ । ବାଟରେ ଆସିବାବେଳେ [illegible] ପିଲାଙ୍କୁ କେବେ ଦେଖୁଥିବାର ଦେଖି ସେ ଯେଉଁଠି ବଇଠକ ହୋଇ ଦେଖ କବି ଧରିବାକୁ ବାହାରି ଥିଲା । ମୋହନକୁ କହିଥିଲା ମୋହନାଇ ତୁ ଭାଇଲ ଯା, ମୁଁ ଯିବିନି । ମୋହନାଇ ତାକୁ ଯେତେ ବୁଝାଇଥିଲା ସେ ଜମା ଶୁଣି ନଥିଲା । ସେଥିରୁ ମୋହନ ଛ ରାଗି ତାକୁ କହିଥିଲା ତୁ କେମିତି ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ସ୍କୁଲକୁ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ନ ଆସି ଯେତେବେଳେ ବାଟରେ ଖେଳୁଛୁ, ମ ଜଳୁ କହିବି । ମୁଁ ତ'ର ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ନ ଯାଇ ବାଟରେ ଖେଳୁଛି । ମନେ ଥିବେ ଦେଖିବୁ ? ତାହାଲେ ତୁ କହିବି ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ନଯାଇ ବାଟରେ ବସି ଯାଉଛୁ ?

ମଦନାଇ କଥା ଆଜି ସତ ହୋଇଛି । ସୁଲତା ଦିର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା । ସତରେ ମଦନାଇ ଯାହା କହିଥିଲା ସବୁ ଆଜି ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ସତ ହୋଇଛି । ଆଜି ଆଉ କେହି ଯାଏ କଥା ଯାଉନି । କିଏ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି, କିଏ ପାଠ ପଢ଼ିବି ଶୁଣି ନାଇଁତଳି ପକାଉଛନ୍ତି

.. ପାସୁଲା ତା' ପାନ ଭାବ କହୁଥିଲା, ମଦନାଇ ବୋଉଠୁ ଆଶିଷ ଆସିଛି । ଆଉ, ତାହାହେଲେ ସେତ ଏବେ ଶୁଣିଥିବ । ଲସ୍ ଲି ରି କଣ ଭାବୁଥିବ ସେ । ଲଜ୍ଜାରେ ମନ ଭିତରଟା ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇଗଲା ।

ଦେଇଁ କାଳି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା ସୁଲତା । ଦୀର୍ଘ ଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି ନାଥନନାଙ୍କ ଦେଇଁ କାଳି ଭିତରେ ଗାଁ ଡେଙ୍ଗି

ଉଡ଼ିଲା । ବଉଳୀ ଗଛ ଉପରୁ ଦେଖେ ସବୁ ପାଦ ଚଳା ଯାଆନ୍ତା ତାହିଁ ପାଖକୁ ମୂଳି ପାଇବି ଯୋଗାଡ଼ ଦୁଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିକାର ସାହାଯ୍ୟ ପଡ଼ିଛି ପାଣି ପାଖକୁ । ସୁଲତା ସେଇ ସବୁ ପାଦ ଚଳା ଝଙ୍କାଳି ଧରି ଯୋଖାରୀ ଦୁଆରେ ପଡ଼ିଛି ସାହାଯ୍ୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ଯୋଖାରୀରେ କଥା କୁହୁଥିଲା । ପାଣି ଭରି ଭଉଣୀ କାଖେଇ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଘରକୁ ଆସିଲା । ବାପରେ ବଉଳୀ ଗଛ ଶିକାର ସେଇ ଘୁରି ସେଇ ଝଙ୍କାଳୀ ଧରି ତାହି ପାଖକୁ ଆସି ତାହି ଫିଟେଇ ବସାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ତା'ପରେ ତାହି ବସି ଉଠି ଘର ମୁହଁ ହେଲା । ତାକୁ ମୁହଁ ଯୋଡ଼ି ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ଶୁଣିଥାଏ ସୁଲତା । କିଛି ସମୟ ଅପେକ୍ଷା ପରେ ପୁଣି ପଚାରିଲା—"କିଲୋ ସୁଲୁ, ଏ ପଦେ ବୁଝାଉ ?

ସୁଲତା ଚମକି ଅନାଇଲା । ମୁହଁ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା—"ବାପ ରେ ଯେମିତି ଆଉ ଦୁଃଖ ଦେଲେନି" । ସାମନାରେ ମହ ନାଇଁ । ତାକୁ ମୁହଁ ଦେଖୁଚି । କାନରେ ଶାମୁକା ପଡ଼ିଛି ପଥର ପୋଡ଼ି ଅଣେ ପିଲେ । ମଣିମାଙ୍କ କାନେ କ'ଣ କହିବ ଭାବି ମନେ ମନେ ଚମକୁଚି ହୋଇଗଲା, ଉଠିଲା ସୁଲତା । ତାକୁ ଦୁଃଖ ଲାଗିଲା ।

ସୁଲତା ମୁହଁ ଫେରି ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା ମୋହନଙ୍କ ଓଠରେ କୌତୁକ ଭରା ହସ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲାନି । ତାକୁ ମୁହଁ ଦୁଃଖିଲା । ନଥିଲେ ଆଉ କାହିଁକି ଭୁଲିବ । ତେବେ କଣ ପିଲା ଆଜି ପାଠ ପଢ଼ା ହୋଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ଆସିଥିଲେ, କଣ କହିବେ ?

ସୁଲତା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲାନି । କ'ଣ ଦେବ । ତା'ପାଖରେ ଏ କଥାର କିଛି ଉତ୍ତର ନାହିଁ ଅପମାନରେ ମୁହଁ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଉଥାଏ ତା'ର । ସୁଲତା କିଛି ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ମୋହନ ପଚାରିଲା କହିଲା—କଥାଟା ବାପା ଦେଖନ୍ତି ବୋଲି ମନା କରିଦେଲେ ପଢ଼ିବାକୁ, ତୁ କ'ଣ କରୁଥିଲୁ ? ବେକରେ ଶାମୁକା ପକେଇ ଦେଇ ପାରିଲୁନି ? ସତେ କ'ଣ ଶାମୁକା ନଥିଲା । ନଥିଲା ଯଦି ଏଇ ନେ ମୋ ଶାମୁକାଟା । ଆଉ କିଏ ଆସିବ ଯଦି ତା'ବେକରେ ପକେଇ ଦେବୁ ।

ସୁଲତା ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ଅନେଇଲା । ଆଖି ଦି'ଟାରେ ତାର ଲୁହ ଭରି ଆସିଥିଲା ।

—ମୋହନଭାଇ ତୁ'କି ବେକକୁ ମତେ ଥଟ୍ଟା କରୁ ?

—ଏଥି କ'ଣ ଅଛି ତୁ ଯାହା କହିଥିଲୁ ମୁଁ ବେକରେ ମୋର ପକେଇ ଦେଉଛି । ତୋ ବାପାଙ୍କର ତ ପଇସା ଅଛି, ବାପାଙ୍କ ତୋର ଚାଲି ଯିବା ନାହିଁ । ଘରେ କି ତ ଶାମୁକା ଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । ତାହେଲେ ତା'ପରେ କାହିଁ ପକେଇବି କାହିଁକି ? ତୁ ତ ବାପା କଣ କହିବ ? ବେକରେ ଶାମୁକା ପକେଇ ଦେଇ ପାରୁନୁ ? ତୁ ପାଠ ନ ପଢ଼ିଲେ କ'ଣ ହେବ, ମୁଁ ତ ଆଉ କିଛି ସ୍ଵୀକାର କରିବିନି. କଥା ଶୋଭାଇବ କରିବିନି ଚାହିଁଲେ ? ତୋମାନଙ୍କୁ ଏଥିରେ . କିଛି ବୁଝିବାର ଅଛି ?

—ନାହିଁ କେବଳ କିଛି ହେଲା ଭାବୁଥିଲି ? ସୁଲତାର ଶାଳ ଦେହକୁ ତା ହୋଇ ଦି'ଧାର ଲୁହ ଗଡ଼ି ଆସିଲା.—ମୁଁ ଆଜି ପାଠ ପଢ଼ିନି ବୋଲି ଆଉ କି ପାଠ ପଢ଼ିବୁ ବୋଲି କେହି ଆଣି ଦେବେ ନା ? ସେଥି ପାଇଁ ଏମିତି ମନକୁ ବାଧିଲା ଭଳି କଥାସବୁ କହୁଛି କିନା !

—ମନକୁ ବାଧୁଛି ନା ? ଦେଖ୍, ସତକଥା କହିଲେ ସମସ୍ତେ ବାଧେ । ହେଉ ତ ମୁଁ ଯଦି ତୋ ମନକୁ ବାଧିଲା ଭଳି କଥାସବୁ କହୁଛି ତାହେଲେ ତୁ ମୋ ବେକରେ ଏ ମୁଦା ପକେଇ ଦେଉନୁ ମୋହନ ହସି ପଚାରିଲା

—ମୋହନ ଭାଇ, ମୁଁ ତୋ'ର କଣ କରିଥିଲି ଯେ ଆଜି ଏତେ ଥଟ୍ଟା କରୁଛୁ ? ମୁଁ ପାଠ ପଢ଼ୁ ନଥିଲି ବୋଲି କିଛି ଜାଣି ସୁଲତା ଭୟଭୀତ ହୋଇ କାନ୍ଦି ପକେଇଲା— ବେଶ୍ ମୁଁ ଅପାଠୋଇ ହେଲେ ହେଲି । ମତେ କେହି ବାପା ହେବ ବରକାଉ ନାହିଁ, ତୁ ସାଙ୍ଗେ ଖେଳ । ମୁଁ ଯାଏଁ, ସୁଲତା ବାଟ ଆଡ଼କୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା । —ରହୁ, ଯିବୁ କୁଆଡ଼େ.....? ମୋହନ ପାଖେ ଆସି ସୁଲତାର ସାମନାରେ ଛିଡ଼ା ହେଇ ଉଠା ହୋଇ ପଡ଼ିଲା, —ତୁ ପିଲା ମୋ ବେକରେ ଶାମୁକା ପକେଇ ପାରିଲୁନି । ହେଲେ ଏଇ ଦେଖ ମୁଁ ତୋ ବେକରେ ଶାମୁକା ପକାଉଛି, ମୋ ହାତୁଡ଼ୁ ଖସି ଯିବୁ କୁଆଡ଼େ ? କହି ମୋହନ ତା'ହାତରେ ଥିବା ମାଳଟି ଧରି ସୁଲତାର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଦେଇ ଗଳାରେ ପକେଇ ତାକୁ ପାଖକୁ ସାମାନ୍ୟ ଟିକିଏ ଆଣିଲା । ସୁଲତା ଚମକି ଉଠି "ମୋହନ ଭାଇ କଣ କରୁଛୁ" ଆସ୍ତାରେ ମୁଁ ଚାହିଁ ମୋହନକୁ ଚାହିଁଲା । ମୋହନ ବି ମୁହଁରେ ତା' ଆଖିରୁ ଦୃଷ୍ଟି ନିରବରେ ଚାହିଁ ରହିଲା । ତା'ପରେ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଏଇ କଥା କହିଲା—କଣ ଶାମୁକା ଦେବୁ ? ଉତ୍ତର ନଦେଇ ସୁଲତା ଖାଲି ଚାହିଁ ରହିଲା । ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା, ମୋହନ କଣ କହିବାକୁ ଲାଗିଛି । —କଣ ପଢ଼ାଶୁଣା ପଢ଼ା. ଶାମୁକା ଦେବୁ ?

ସୁଲତା ମୁଣ୍ଡ ହଲେଇଲା

ସୋରେଷଭଙ୍କ କରିବୁ ?

—ହୁଁ ।

ଘର ଶିଖା ଯୋଗ କରିବୁ ?

—ହୁଁ ।

—ଶୁଦ୍ଧଳ ଲେଖିବୁ ?

—ହଁ

ନିଜକୁ ଆଉ ଜାଣିପାରିବୁ ?

—ହୁଁ ।

ଆଉ ରାତିରେ ସୋରେଷଭଙ୍କ କରିଲେ ପରଦିନେ ପାଠ ପଢ଼ିବୁ ?

ହୁଁ । ମୋହନର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ସୁଲତା ନିରବରେ ଖାଲି ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ନିଜର ସମ୍ମତି ଜଣାଉଥାଏ ।

ଖାଲି ରାତିରେ ପଢ଼ିବୁ, ଦିନରେ ସମୟ ପାଇଲେ ପଢ଼ିବୁନି ? ଏଇ ! ମୋହନ ହସିଲା

ପଢ଼ିବି.....! ଏଥର ମୁହଁ ଖୋଲି ଉତ୍ତର ଦେଲା ସୁଲତା

—ତା'ହେଲେ ମୁଁ ବାପାଙ୍କୁ ଆଗରେ କହିବୁ ମୋହନ କହି, କହିଁ ମତେ କାଁ ହବ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ଶାମୁକା ହେବି । ତୁ ବୋହୂ ହେବୁ ନ ହେଲେ ମୋ ଅପାଠୋଇ ଝିଅକୁ ଛାଡ଼ି ଆଉ ବୋହୂ ପାଠୋଇ ଝିଅ ପାଇଲେ ତାକୁ କ ହେଉ ପଢ଼ି

ମୋହନା'ଭ— କହି ମୋହନ ଧକ୍କା କରି ଖୁବ ଯୋରରେ ଦଉଡ଼ି ଗଲା ତା'ପରେ ହାତରୁ ଗାମୁଛାଟା ଖସେଇ ଦେଇ ଦେଇ ପୁଣି ଅଟକେଇ ଦେଇ କହିଲା କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ସତ ପଢ଼ିବା ପାଠ ନପଢ଼ିଲେ ମୋହନ ତଥା ବି ଏମିତି ଥପାଠୋଇ ଶିଖିବୁ କାହା ହବନି। ମୋହନ କଣ୍ଠ ଭାଙ୍ଗି କହି ମାଷ୍ଟର...କଣ ମନେ ରହିବ ?....ଭାଇ ? ମୋହନ ପଚାରିଲା।

ଫୁଲଟା ଲାଜୁଆ ହସି ମୁଣ୍ଡ ଏଣେତେଣେ ହିଲାଇ ସହମତି ଜଣାଇଲା ମୋହନ ତା'ଗାମୁଛାଟା ଖୋଲେଇ ଆଣି ନିଜ ପିଠି ଉପରେ ପକେଇ ଗାମୁଛାଟା ହାତରେ ଧରି କହିଲା -ତାହାଲେ ଯା' ତୋ' ବାପ କହିବୁ କେମିତି ଧମ୍କି କରି ମୋ ବାପ ଦେବିକି ଠିକ୍ ହେବ।

ଫୁଲଟା ପଛକୁ ହସି କାଖରେ ଗରା ଧରି ଚାଲି ଯାଉଥିଲା। କିଛି ବାଟ ଯିବା ପରେ ମୋହନ ପୁଣି ପଛରୁ ଡାକି ଉଠିଲା ଏଇ ଫୁଲ! ମୋ ଗାମୁଛାଟା ନେଇ ଗଲୁନି? ତୋ ବାପକୁ ଦେଇଥାନ୍ତୁ। କହିଥାନ୍ତୁ...ବାଧା ଦେବାରେ ତ ପକେଇ ପାରିଲାନି, ଦେଲେ ନିତ ବେଳରେ ପକେଇ ମୋ ବାପ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ିଥାଅ, କହିଥାଆ -ଦମ ପୁଅକୁ ତୁ ଗୁହାରି କରିବି.....

ଫୁଲଟା ପଛକୁ ଅରେ ଫେରି ଶୁଣି "ଭାଇ" କହି ହସିଦେଇ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା ମୋହନ ଠିଆ ହୋଇ ପଛରୁ ଶୁଣି ଉଠି ହସୁଥିଲା ହୋ ହୋ ହୋଇ।

ସୁଧାଂଶୁ ଅଭିସେକ ପାଣ୍ଡେ,
ପୁରୀ।

ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ବାର୍ଷିକୋତ୍ସବରେ ଲୋକସଭା ବାଚସ୍ପତି ଶ୍ରୀ ରବି ରାୟଙ୍କ ଉଦବୋଧନ। (୨୫—୧—୧୯୯୧)।

ସାକ୍ଷରତା ଆଜି ନୁହେଁ ତ କେବେ ନୁହେଁ

■ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ମିଶ୍ର

ଜାତୀୟ ପ୍ରୌଢ଼ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ୧୯୭୮ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ୨ ତାରିଖରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଦେଶର ପ୍ରାୟ ୧୦୦ ନିୟୁତ ନିରକ୍ଷର ଲୋକଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଭାବେ ସାକ୍ଷର କରିବା ଲାଗି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଂଶିକ ଭାବେ 'କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଏକ ଯୋଜନା ଏବଂ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଗଣସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଯଥା—ଶିକ୍ଷକ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ର, କଲେଜ ଓ ସ୍କୁଲ ଛାତ୍ର, ଭୂତପୂର୍ବ ସେନାବାହିନୀର ସୈନିକ, ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ, ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କ ଆୟୋଜନ କରିବାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ଯାହା ଦେଖାଯାଇଛି, ଏହି ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାରେ ଏହି ଅଭିପ୍ରାୟ ହାସଲ କରିବା ବିଶେଷ ଭାବେ ସଫଳ ହୋଇନଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ଏହି ଜାତୀୟ ପ୍ରୌଢ଼ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦୀର୍ଘ ୧୦ ବର୍ଷ ଧରି ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ହ୍ରାସ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କେନ୍ଦ୍ରଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହୋଇ ରହିଥିଲା ।

ବିଗତ ୧୦ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ପ୍ରୌଢ଼ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା, ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରୌଢ଼ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଏବଂ ଏ ବାବଦରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆନୁପାତିକ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ମାତ୍ର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସଂଗଠନ ଉଦ୍ୟମ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବାରେ ସାକ୍ଷର କରାଯାଇଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇନଥିଲା ।

ବିଶ୍ୱର ଚିତ୍ରପଟ :

୧୯୭୧ ମସିହାରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୨୦ ନିୟୁତ ଥିବାବେଳେ ସାକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା କେତିକି ଥିଲା ୧୯୮୧ ମସିହା ଠାରୁ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୬୮୨ ନିୟୁତ ହେଲା କେବଳ, ଏହି ସାକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା ଆନୁପାତିକମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଶେଷ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଏବଂ ଅଧିକାଂଶ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏହି ପ୍ରୌଢ଼ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ପାଠ ପଢ଼ି ଛାଡ଼ି ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ନବ ସାକ୍ଷରମାନେ ମଧ୍ୟ ପୁନର୍ବାର ନିରକ୍ଷର ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । ସାରା ପୃଥିବୀରେ ୧୫ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସ ସୀମାର ନିରକ୍ଷର ଲୋକମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଭାରତରେ ୫୧୦ ନିୟୁତ ଯାହାକି ଆମେରିକା ଏବଂ ପୃଥିବୀର ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ସହ ସମାନ ।

ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୧୫–୩୫ ବୟସ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ନିରକ୍ଷର ଲୋକମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୧୦୦ ନିୟୁତ ଯେଉଁମାନେ କି ଜାତୀୟ ପୁନର୍ଗଠନ ଦିଗରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ଏହି ସଂଖ୍ୟା କ୍ରମଶଃ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି ଏବଂ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷଆଡ଼କୁ ଆମ ଦେଶରେ ନିରକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା ପୃଥିବୀରେ ସର୍ବାଧିକ ହେବ ।

ଭାରତରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇନଥିବ । ତେଣୁ ଏହା ଏକ ଜାତୀୟ ବେଦନାର ବିଷୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ କେବଳ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟମରେ ଦେଶରୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବୟସ ସୀମା ତଥା ପ୍ରୌଢ଼ ନିରକ୍ଷରମାନଙ୍କର ନିରକ୍ଷରତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଦୂର କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ସରକାର, ନିଶ୍ଚୟ ଦେଶରେ ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ ହୋଇପାରିବେ । ସଂସ୍ଥା, ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଏକ "ସ୍ୱଚ୍ଛ" ଦିଗରେ ଦାନର ବସ୍ତୁ ତଥା ଅର୍ଥର ସହାୟ ଯୋଗାଇ ଦେଇପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ସରକାର ଏହି ନିରକ୍ଷରତାର ମୂଳୋତ୍ପାଟନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସାକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି କରିବେ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ କେତେକ ନୂତନ ସଂସ୍ଥା, ତଥା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଭୂମିକା ସମ୍ପୃକ୍ତ ତଥା ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ମାଧ୍ୟମରେ ସହଯୋଗପ୍ରାପ୍ତ ଓ ସୁଦୃଢ଼ ହେବା ଉଚିତ ।

ଏ ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଦେଶରୁ ପ୍ରଥମ ଯୋଜନା କାଳରେ ନିରକ୍ଷରତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଦୂର କରିବା ଲାଗି ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିଲାଗି ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରାଗଲା । ଏହି ଗଣ ସାକ୍ଷର ଯୋଜନା, ୧୯୮୬ ମଇ ମାସରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଅବସରରେ ଏନ୍. ଏସ୍. ଏସ୍. ଓ. ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ କଲେଜ ତଥା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । 'ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜଣକୁ ଶିକ୍ଷିତ କରନ୍ତୁ ପାରିବ' ଏହି ନୀତିକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ୧୯୮୬ ମସିହା ଠାରୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଯୁବକମାନେ ଏନ୍. ଏସ୍. ଏସ୍. ଓ. ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ବେଳେ, ୧୯୮୯–୯୦ ମସିହା ଠାରୁ ଏହି ଛାତ୍ର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୩୦୦ ଲକ୍ଷକୁ ବୃଦ୍ଧିପାଇଛି ଏବଂ ୧୯୯୦–୯୧ ଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୪-୫ ଲକ୍ଷକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

ଜାତିସଂଘର ସାଧାରଣ ଅଧିବେଶନର ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ମିଳିତ ଜାତି ସଂଘ ଆସେମ୍ବ୍ଲି ୧୯୯୦ ମସିହାକୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସାକ୍ଷର ବର୍ଷ ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଘୋଷଣାର ମୂଳଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ସାକ୍ଷରତାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଏକ ବ୍ୟାପକ ଗଣଚେତନା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ନିରକ୍ଷର ଲୋକମାନଙ୍କର ବିପର୍ଯ୍ୟୟକ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ବିଶେଷ ଆଲୋକପାତ କରାଇବା । ନିୟୁତ, ନିୟୁତ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିରକ୍ଷରତା ଏକ ସଙ୍କଟ ନୁହେଁ । ବରଂ କେତେକ ବିଷମ, ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଏହା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଗଲା । ଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ଏହି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସାକ୍ଷର ବର୍ଷ ୧୯୯୦ ଜାନୁଆରୀ ୨୨ ତାରିଖ ରେ

ବିଜ୍ଞାନଭବନଠାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ସମାଜର ଛାତ୍ର ଏବଂ ଅଣଛାତ୍ର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କ ସମେତ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏହି ସାକ୍ଷରତାର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚାର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିରକ୍ଷର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷର କରାଇବା ଲାଗି ମହତ ଉଦ୍ୟୋଗରେ ଯେଉଁମାନେ ଏକତ୍ରୀତ ହୋଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ନିୟୋଜିତ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଛାତ୍ରମାନେ ସମାଜର ଏକ ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ । ସେଥିଲାଗି ଏହି ନିରକ୍ଷରତା ଦୂରୀକରଣ ଦିଗରେ ସେମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା ।

ଜାତୀୟ ସାକ୍ଷରତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ (NLM) ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ସହଯୋଗ, ସାମାଜିକ ବିକାଶକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମ ସମାଜରୁ ଅସମାନତା ଦୂରୀକରଣ କରିବା ଦିଗରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଏକ ଅଙ୍ଗ ବୋଲି ଉପଲବ୍ଧି ହୋଇଥାଏ । ସମାଜର ଅବହେଳିତଶ୍ରେଣୀଙ୍କ (ଯେଉଁମାନେକି ନିଜର କୌଣସି ଦୋଷ ନଥାଇ ଶିକ୍ଷା ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି) ଲାଗି ନୂତନ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଏହି ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଛାତ୍ର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ବିଧେୟ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଚାରରୁ ଏହା ଉଚିତ ହୋଇଥାଏ

ଯେଉଁ ଛାତ୍ରମାନେ ବିଶେଷତଃ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟୟନରତ ଏବଂ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ବୟସର ସେମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଦେଶାତ୍ମବୋଧରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ଓ ସେମାନଙ୍କର ସମାଜସେବା ଲାଗି ଏକ ପ୍ରବଳ ମନୋଭାବ ଓ ଆନ୍ତରିକତା ରହିଛି । ସେମାନେ ଆମର ଚତୁର୍ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ଶିକାର ହୋଇ ନଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ପାଇଲେ ଏହି ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ନିଜକୁ ନେଇ ସମାଜର ଦାୟିତ୍ୱ ହିସାବରେ ତଥା ସ୍ୱାଭାବିକ ଓ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବେ ଅଶିକ୍ଷିତ ପ୍ରୌଢ଼ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷିତ କରିପାରିବେ । ଛାତ୍ର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଶିକ୍ଷିତ ପ୍ରୌଢ଼ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ତଥା ପଡ଼ୋଶୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି, ଅଶିକ୍ଷିତ ମୁଖ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାର ଭାଷା ସେମାନେ ଜାଣି ପାରନ୍ତି ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସ୍ତରରେ ରହିଥିବାରୁ ଶିକ୍ଷାଲାଗି ସେମାନଙ୍କର ଅହେତୁକୀ ଉତ୍ସାହ ଥାଏ ଏବଂ ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରୌଢ଼ ଲୋକମାନଙ୍କ ଜୀବନୀରୁ ଅନେକ କଥା ଜାଣିବାର ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି । ଅପରପକ୍ଷେ ଏହି ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଲାଗି ପ୍ରୌଢ଼ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷର କରିବା ପ୍ରଣାଳୀ ସେମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନର ପରିସରକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ ।

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ :

ଛାତ୍ର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଫଳତାରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ଗଣ ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତର ବା ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଦେଇ ବୃତ୍ତାନ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରଥମ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଏ ଦିଗକୁ ଆକର୍ଷଣ କରାଇବା ଓ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ଭାବରେ ଏହି ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ, ସେମାନଙ୍କୁ ୧୫ ଠାରୁ ୩୫ ବର୍ଷ ବୟସସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଯୁବା ଏବଂ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ରହୁଥିବା ଅଶିକ୍ଷିତ ଲୋକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା କେତେ ଜାଣି ପରେ, ମନୋନୟନ କରିବା, ତା'ପରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ହେଲା ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ଏବଂ ଅଶିକ୍ଷିତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସୁସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ର ଲାଗି ଗୋଟିଏ, ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା, ଯେଉଁମାନେ ମୁଖ୍ୟ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରଥମେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଦରକାର ଓ ପରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ରମାନେ ଏହି ମୁଖ୍ୟ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ । ଛାତ୍ର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନେ କିପରି ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି ସେ ବିଷୟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ତଥା କଲେଜ ଶିକ୍ଷକ ତଦାରଖ କରିବେ ।

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚଳାଉଛନ୍ତି ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ବହୁ କିଳାଧିକାରୀ ବିଭାଗ ତଥା ସଂସ୍ଥା ପରିଦର୍ଶନ କରି ତା ସହିତ ସହଯୋଗ ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । ସାକ୍ଷର ହେଲେ କି କି ସୁବିଧା ମିଳିଥାଏ ସେ ସବୁ ବିଷୟରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ରମାନେ ନିରକ୍ଷର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥାନ୍ତି ଓ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗ ଦେବା ଲାଗି ଆହ୍ୱାନ କରିଥାନ୍ତି । ଏଥିଲାଗି ସରକାରୀ ଚାର୍ଟ, ପୋଷ୍ଟର, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପକରଣମାନଙ୍କ ସହାୟତା ସବୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଥାନ୍ତି । ଅଶିକ୍ଷିତ ଲୋକମାନେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଋଣ ପାଇବାରେ କି ପ୍ରକାର ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ସେ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷରତା ସହିତ ପ୍ରଗତିର କି ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥାନ୍ତି । ନବ ସାକ୍ଷରମାନଙ୍କର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶିକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଲାଇବ୍ରେରୀ ଏବଂ ପଢ଼ାଘର ମାଧ୍ୟମରେ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।

ଏହି ସବୁ ମାଧ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ଦେଉଥିବା ପ୍ରଚାର ଓ ମିଳୁଥିବା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମାଜିକ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରୌଢ଼ଶିକ୍ଷା ଓ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କିମ୍ବା ପରିଚାଳନା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଗଣ ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମାଜରେ ସର୍ବୋପରି କି ପ୍ରକାର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଛି ତାହାର ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଏ ପ୍ରକାର ଗଣ ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ବିଶଦ ଆଲୋଚନାର ବସ୍ତୁ । ସେ ସବୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ହେଲେ ଛାତ୍ର, ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଓ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଯେଉଁ ପରିବେଶରେ ରହୁଛନ୍ତି ସେ ପରିବେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଅନେକ ଚିନ୍ତା ବା ଭାବନା ଯତ୍ନବାନ ହୋଇ ସୁରୁଖୁରୁ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହା ଦର୍ଶାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରେ ଯେ ଆମ ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ଅଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଓ ସେମାନେ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଆଦିବାସୀର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ସେମାନଙ୍କର ବେକାର, ଅର୍ଦ୍ଧବେକାର ତଥା ବହୁବିଧ ସମସ୍ୟା ଭିତ୍ତିକ କର୍ମ ସଂସ୍ଥାନ ଜନିତ ସମସ୍ୟାମାନ ରହିଛି ।

ପ୍ରୌଢ଼ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ :

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ଘରୋଇ ଶ୍ରମିକଭାବେ କିଛି ଶିଳ୍ପରେ ସାଧାରଣ ଜଳଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯଥା — ଶାମୁକା ଓ ଲେମ୍ବୁପାଣିର ସଂଗ୍ରାହକ ହିସାବରେ ପାଣି ଭିତର ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଳି ଏବଂ, ସମୁଦ୍ର ମାଛ ଓ ମଧୁର ମାଛ ସଂଗ୍ରାହକ ଓ ମାଛର ସୁଖି ଓ ଚମଡ଼ା ପ୍ରଦାନିତା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଏ ଶ୍ରମିକମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିସ୍ଥିତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରୋଗରେ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଅନିଶ୍ଚିତ ରୋଜଗାର ଅପପୃଷ୍ଟିଜନକ ଓ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିସ୍ଥିତିରେ ରହନ୍ତି । ସେମାନେ ଅଜ୍ଞ ଓ ଅଶିକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବାରୁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ କେତେ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ତଥା ମଜୁରି ମିଳିବାର ବିଧି ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନେ ସଚେତନ ନଥାନ୍ତି ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଚଳାଚଳ କରୁଥିବା ଏବଂ କାମ କରୁଥିବା, ପ୍ରୌଢ଼ ବୟସ ସୀମା ଭିତରେ ଥିବା ନିରକ୍ଷର ମହିଳାମାନେ ଅନେକ ପ୍ରଥା ଏବଂ ସାମାଜିକ କୁପ୍ରଥାର ମଧ୍ୟ ଶିକାର ହୋଇଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଏପରି ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀର ମହିଳା ଯେଉଁମାନେ ଘରେ ଏବଂ ବାହାରେ ସବୁଠାରୁ କଷ୍ଟ ଓ ବିପଜ୍ଜନକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛି ଯଥା—ବାହାରେ ଧାନ କ୍ଷେତରେ ମାଟି ତୁଳିବା, ଗୁଳ୍ମରୋପଣ କରିବା ଏବଂ ଇନ୍ଧନ, କାଠ, ଘାସ ସଂଗ୍ରହ କରିବା, ମାଛଧରି ବିକ୍ରି କରିବା କିମ୍ବା ସେହିଭଳି କେତେ ପ୍ରକାର କାମଧନ୍ଦା କରିଥାନ୍ତି । ଫଳରେ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ବିଶେଷତଃ ଲୋକ ଲୋକ ଦଲାଲଙ୍କ ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଲୋକମାନଙ୍କ କବଳରେ ପଡ଼ି ସେମାନେ ଅନେକ ଶୋଷଣ ଶୋଷିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏହି ନିରକ୍ଷର ଶ୍ରମିକ ବର୍ଗମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଶ୍ରମିକ ବର୍ଗଠାରୁ ପ୍ରଭେଦ ଏତିକି ଯେ ସେମାନେ ଅସଂଗଠିତ ଏବଂ ଏଣୁ ଶକ୍ତି ବିଭକ୍ତ ।

ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଜାତୀୟ ସାକ୍ଷର ମିଶନର ପ୍ରୌଢ଼ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଳନାରେ ଏହି ସହଜ ନୁହେଁ । ଏମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଖୁବ୍ ଅଧିକ ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅସଂଗତ । ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିଥାନ୍ତି ଅଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନଯାପନ ଅବସ୍ଥାରେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ବହୁତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ବିଶେଷତଃ ଅନ୍ୟ ସାଧ୍ୟମାନଙ୍କରୁ କାମ କରିବାକୁ ଆସିଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଜୀବନଯାପନ ରୀତି ବଡ଼ କଠିନ । ତେଣୁ ଶିକ୍ଷା ଓ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନର ଲାଗି କୌଣସି ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ର ନଥାଏ ।

ସମୂହ ଦାୟିତ୍ୱ :

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଦଳର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ମିଶନ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଉତ୍ସାହିତ କରି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଳାମିଶା କରିବା । ସେମାନଙ୍କୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ବାଣୀ ଶୁଣାଇ ସେମାନଙ୍କର ମନ ଜୟ କରିବା ଉତ୍ସାହପ୍ରଦ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ ହେବା । ଏହିସବୁ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସଫଳ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ନୂତନ ସମ୍ପର୍କ ଗଢ଼ି ଉଠିବ ଏବଂ ସେହି ନିରକ୍ଷର ଲୋକମାନେ ଆମକୁ ପର ବୋଲି ନଭାବି ଆପଣାର କରିନେବେ । ଯେତେବେଳେ ପରସ୍ପର ଭିତରେ ଭଲ ବୁଝାମଣା ଓ ଆନ୍ତରିକତା ସୃଷ୍ଟି ହେବ, ସେତେବେଳେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଏହି ଶିକ୍ଷା ଓ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ ପ୍ରତି ସେମାନେ ଆକୃଷ୍ଟ ହେବେ । ଫଳରେ ଶିକ୍ଷାପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଆଗ୍ରହ ଦୀର୍ଘ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଏଥିଲାଗି ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବଳ ଉତ୍ସାହ ଓ ସଚେତନତା ଥିବା ଦରକାର । ଅଶେଷ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ସହନଶୀଳତା ଓ ମନୋଭାବ ମଧ୍ୟ ଦରକାର । ତାଲିମ ଶିକ୍ଷା ଏଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ସୁସଂହତ କିପରି । ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନେ ଜୀବନ ଧାରଣର ଦକ୍ଷତା, ଯୋଗାଯୋଗ କୌଶଳ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଶେଷ ଭାବେ ପାରଦର୍ଶୀ ହୋଇ ପାରିବେ । ଏହି ତାଲିମରୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ସହିତ କିପରି ଭାବେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରି ପାରିବ, ସେ ବିଷୟର ବିବିଧ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ କୌଶଳ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରି ପାରିବେ । ଏହି ତାଲିମ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଅଧିକ ଚେତନଶୀଳ ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ଓ ଅଧିକ ମାନବଧର୍ମୀ ହୋଇ ପାରିବେ । ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନେ ସମାଜରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଲାଭ କରିବା କିମ୍ବା ସମାଜରେ ସମ୍ମାନ ପାଉଥିବାରୁ ଏହି ସାକ୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅନ୍ୟ କାହା ଦାଏନ୍ତୁ ନଦେଇ ଯେତେବେଳେ ସମାଜରେ ଦୁଃସ୍ଥ ଅବହେଳିତ ଶ୍ରେଣୀର ଅବସ୍ଥା ବୁଝିବାପାଇଁ ସହାନୁଭୂତିରେ ମନୋନିବେଶ କରିବେ, ସେତେବେଳେ ଏହି ସାକ୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମାଜରେ ବହୁତ ପ୍ରଭାବ ଲାଭ କରିବାର ଆଶା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହେବ । ନଚେତ୍ ଏହି ସାକ୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭାବ ବିଶେଷ ଭାବେ ଜଟିଳ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ଫଳରେ ଏହା ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ଚାଲୁ ରହିବ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଫଳ ଲାଭ କରିବାର ଆଶା ବ୍ୟାହତ [illegible]

ଆମେମାନେ ଏକ ନୂତନ ଯୁଗରେ ପଦାର୍ପଣ କରିଛୁ । ନିରକ୍ଷରତାର ଏହି ଗୁରୁତର ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ ନକରି ଏହାର ମୂଳୋତ୍ପାଟନ ନକରି ଆମେ ଠିକେ ମାତ୍ର ଛିଡ଼ା ହୋଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ । କହିପାରିବୁ ନାହିଁ "ସାକ୍ଷରତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କିଛି କାଳ ଲାଗି ଥର ରହୁ ।" ଏହା କେବେ ହେଲେ ବନ୍ଦ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ସାକ୍ଷରତାର ପରିସମାପ୍ତି ନାହିଁ, ବରଂ ଏହ ପରିବେଶରେ ଏହ ନୂତନ ରୂପ ଧାରଣ କରିବ । ଏହା ହେଉଛି ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସମାଜର ଏକ ରୂପାନ୍ତର । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତି, ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପ୍ରଚାର ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଭାବେ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ସାକ୍ଷରତାର ସପକ୍ଷରେ ଅଛନ୍ତି ଓ ସମାଜରେ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ଏବଂ ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲାଗି ଏହାକୁ ଉପଯୋଗ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ସେସବୁ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରିବାକୁ ନେଇ ସମ୍ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେଥିପାଇଁ ସାକ୍ଷରତାର ପ୍ରଚାର ବର୍ତ୍ତମାନ କରାଯାଉ, ନଚେତ୍ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହାର ଦିଗ ଅନ୍ଧକାରମୟ ହୋଇ ଉଠିବ (ଯୋଜନାରୁ)

ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ,
ଜାତୀୟ ସାକ୍ଷର ସଂସ୍ଥା,
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ।

ହାସ୍ୟ ରସିକ ଜମ୍ବୀ ମିଶ୍ର

■ ଶ୍ରୀ ପରମାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର

ଟିକାଇ ତରଣା ହାଡ଼ିକି
ହାତରେ ଧରିଣ ପିଢ଼ିକି,
ଶର୍ଧ ପାଉ ଥାଉ ପଡ଼ିଗଲେ ଶାଶୁ
ଲୁହୁକି ପଡ଼ିଲା ଛିଡ଼ିକି ।

ଖାସତିଆ ପିଣ୍ଡା ଉପରେ,
ଖସିଗଲା ଗୋଡ଼ ଖାପରେ,
କେଉଁ କବତାଏ ପଡ଼ିଗଲେ ଶାଶୁ
ଭରିଥିଲେ ଝୋଲ ପାତ୍ରେ ।

ବଗି, ଡଗି, ଗୁଲା, ଶିଆଳ,
ଧାଇଁପଡ଼ି କଲେ କଟାଳ,
ବରଷା ପାଣିରେ କାଦ ଲାଗିଗଲା
ଝର ଝର ଲୁହ ଲାଳ ।

ଶଶୁରେ କହିଲେ ହସାଲୋ
ନିର୍ଲଜୀ ଏ କି ତୋ ଛିରି ଲୋ,
ଗ୍ରୀଜା ହଜିଗଲେ ଆଲୋ ଅଲାପାଣି
ଏଥୁ ବଡ଼ ଦୋଷ ଥାଇ ଲୋ ।

ଶାଶୁଏ କହିଲେ ମୋର ହେ,
ବୋଉ ଦୋଷ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱର ହେ,
ଘରିହା ବାହକା ପିଚି ନେଇଗଲା
ବାଗିକି ଲୁହୁକି ବୋଲି ହେ

× × ×

ଖୋଜିଦେଲେ ଲୁଚ ଲୁହୁକି
ପ୍ରେମେ ବଜାଇଲେ ଲୁହୁକି ।

× × ×

"ଖାସପୁଅଣେ ହାଣ୍ଡୋଳଗଣେ ଅରଣା ଦରେଣ ଶାଶୁ—ଶଶୁର ଲୁହୁକି—ହଗା କଥନେ କହେ ନିରଥୀ ବଡ଼ ବେହିଆ" କହି ଜମ୍ବୀ ମିଶ୍ର କବିତାଟି ଶେଷ ଯାଏ ଆବୃତ୍ତି କଲେ ।

ହାସ୍ୟ କବିଙ୍କର ଏହା ଏକ ଅନବଦ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି । ତାଙ୍କ କାବ୍ୟ ଜଗତରେ ସେ ଯେଉଁ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ, ଲାଳିତ୍ୟ ଓ ହାସ୍ୟରସ ଆଦିର ମଧୁର ସମନ୍ୱୟ ଆଣିଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ ବାଦ ଯାଇନାହିଁ । ଜୀବନକୁ ହାସ୍ୟ- ମୁଖରକରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ଜଣେ ଅନବଦ୍ୟ କଳାକାର । ପରିସ୍ଥିତି ଯେତେ ସହଜ ସୁନ୍ଦର ହେଉ ବା ଝଡ଼ ଝଞ୍ଜାମୟ ହେଉ ସବୁଥିରେ ତାଙ୍କ କାବ୍ୟିକ ମନକୁ ଅମୃତ ହାସ୍ୟରସଧାରା ସ୍ଫୁରିତ ହେଉଥିଲା । ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଥିଲା ପାରିବାରିକ ଝଞ୍ଜାଳରେ ପିଷ୍ଟ ଓ ଅଭାବ—ତାଡ଼ନାରେ କ୍ଲିଷ୍ଟ । ତଥାପି ତାଙ୍କର ଅଧର ଓଷ୍ଠ ଥିଲା ଏକ ଚିରନ୍ତନ ହାସ୍ୟ—ମନ୍ଦିର ଓ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଥିଲା ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସର ନିତ୍ୟ ଲୀଳାକ୍ଷେତ୍ର ।

ଦିନକର କଥା । ଶଶୁରଘରେ କୁଟୁମ୍ବୀ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତି ଜମ୍ବୀ ମିଶ୍ରେ । ତାଙ୍କର ଗୃହଲକ୍ଷ୍ମୀ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳେ ନିଜ ପିତାଳୟରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥାନ୍ତି । ଏଣେ ଦାଣ୍ଡଘରେ କବି ତିନି ଶାଳିକାଙ୍କ ଗହଣରେ ଥଟ୍ଟା ତାମସାରେ ମାତିଗଲେ । ଅନତିଦୂରରେ କବି ପତ୍ନୀ ମଧ୍ୟ ସେ ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସରେ ଉଲ୍ଲସିତ । ହଠାତ ମୂଷଳ ଧାରାରେ ମେଘ ବର୍ଷିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହିପରି ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ବିତିଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ବର୍ଷାର ବିରାମ ନାହିଁ । ପୂର୍ବତନ ବିଭେଳ ଭାଇଟର ମଦନେଶ୍ୱରପୁର ଶାସନସ୍ଥ ଏକ ନଡ଼ାଛପର ଅଟ୍ଟପରର କଥା ଭଳି ଆଗିପରେ ଶାଶୁ ଶଶୁର ଅପେକ୍ଷାକରି କରିଛନ୍ତି ଏ ବର୍ଷାର ବିରାମକୁ । ହଠାତ୍ ଏକ ଆକସ୍ମିକ ଦୁର୍ଘଟଣ ଘଟିଗଲା । ବର୍ଷା ଛାଡ଼ିଲାଣି କି ନା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଶାଶୁ ଘରୁ ବାହାରି ପିଣ୍ଡା ଦାଣ୍ଡ ଅଡ଼େକୁ ଯିବାବେଳେ ଖସଡ଼ିଆ ପିଣ୍ଡାଉପରେ ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଖସିଯାଇ ସେ କବତାଏ ପଡ଼ିଗଲେ ସେତିକିବେଳେ ବାରଣ୍ଡା ଦାନ୍ତରେ ସ୍ୱକରୁ ଓହଳିଥିବା ସୁଣାଡ଼ାରେ ଶାଶୁଙ୍କ ନାକର ଲୁହୁକିଟା ଲାଗି ଛିଡ଼ି ତଳେ ପାଣିରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଏପରି ଘଟଣାକୁ ଆଧାରକରି ଜନ୍ମନିଏ ଉପରୋକ୍ତ କବିତାଟି ଯୋଡ଼ାର କିଛି ଅଂଶ ଉପରେ ଦିଆଗଲା । ଏଇ ହାସ୍ୟରସିକ କବିଙ୍କ ମୁଖରୁ । କି ଖୋଲା ହୃଦୟର ରସିକ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ?

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାଷାର ପଂକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ କିଭଳିକର ପରିମିତି ମୁଧାରିବାର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଏବଂ ଏ କାବ୍ୟ କବିତାର ଅପରା ବର୍ଣ୍ଣାକୁ ଚଳିଯାଉଛି ।

ଭେଙ୍କେନସା କଲେଜର ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବେ ଦିନେ ଦିନେ ଅଧ୍ୟାପନା ଶେଷକରି କଲେଜ ହତାରୁ ବାହାରି ଆସିବାବେଳେ ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର କମିରୁମ୍ଭି ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ଗେଟ ପାଖ ଷ୍ଟ ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ସାଦା ଷ୍ଟ ତିଆରି କରି ଦେବାକୁ ଫରମାସ୍ କରନ୍ତି ଦୋକାନୀ ପ୍ରଶ୍ନ କରେ, ସାର୍ । 'ସାଦା'ଷ୍ଟ' କଣଣ ?

"ସ ଅଦା=ସାଦା ଅଦାରସ ଯୁକ୍ତ ଷ୍ଟ ।"ହସି ହସି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି । ଏ କଥା ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ହାସ ଜନତିରେ ମଗ୍ନ କରିଦିଏ । ତାପରେ ସାର୍ ସତାସ୍ତ ଖାଇ ନିଜ କୋଠିକୁ ଚମୋନା ହୁଅନ୍ତି ।

ପ୍ରଦବୃନ୍ଦରେ :

କଥା କଥାକେ କବିତା ରଚନା କରନ୍ତି ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମିଶ୍ର । କଲେଜରେ ଅଧ୍ୟାପନା କରିବ ସମୟରେ ଦିନେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମିଶ୍ରଙ୍କର ତିନୋଟି ଛୋଟ ଛୋଟ ପୁଅ କୁଳିବଳ ବସ୍ତୁକରୁ ଆସି ଭେଙ୍କେନସା କଲେଜରେ ହାଜର । ସେ ଅଧ୍ୟାପନା

ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କକ୍ଷର ଦ୍ୱାର ସମ୍ମୁଖରେ ଅକସ୍ମାତ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ଛିଡ଼ାହେବାମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକ୍ଷଣି ଖୁସିରେ ହଠାତରେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ, "ଫାଇଲ, ଫାଇଲ, ଫାଇଲ!" ଏହାକୁ ଶୁଣିଲାପରେ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମିଶ୍ର ପଚାରିଲେ ପିଲାଙ୍କୁ କାରଣ ନେଇ ଏଭଳି ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ପଚାରି ବସିଲେ। ସେ ହାତରେ ଧରିଥିବା ଫାଇଲକୁ ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ହସାଇଦେବା ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପାଦ୍ୟ କବିତାଟି ରଚନା କରି ଆବୃତ୍ତି କରି ପକାଇଲେ

"ଅରେବାବୁ ମୋ ଦୁରୁଣି, ପଦ, ଦୁରରେ,
ଆସିଲ, କି ଏତେ ବାଟ ପଦବ୍ରଜରେ?

କବିତାର ପ୍ରଥମ ଧାଡ଼ିରେ କବିଙ୍କର ତିନି ପୁଅଙ୍କ ନାମ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି। ସେମାନେ ହେଲେ ଦୁରୁଣି, ପଦ ଓ ଦୁର। ଏହାର ଶେଷଭାଗ ଅପର ଭାଗରେ ମନୋରଞ୍ଜନ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ୍ଧରେ ହସେଇ ଛାଡ଼ି ଯାଉଥାଏ। ଏହି କବିତାଟି ଉତ୍କଳ ସରକାରୀ ଟ୍ରେନିଂସ୍କୁଲର ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ ମିଶ୍ରଙ୍କର ପରିବାରରେ ରହିଥାଏ। ଗୋଟିଏ ପିଲା ତିନୋଟି ପଦରେ କାହାକୁ ଖୁସି କରିପାରିବାକୁ ଅଧ୍ୟାପକ ମିଶ୍ର କୋଟେ କବିତା ହୋଇ ଯାଇଥିଲା

ଆଉ ଦିନକର କଥା। ଅଧ୍ୟାପକ ମିଶ୍ର ସମସ୍ତ ଦୋଳଥାଇ ଅଧିକ ଫାଇଲ ଘଟାଇ ମଣିଷ ଅଫିସ୍ ଦୁଃଖ ହୋଇଗଲେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉନଥିଲେ। ଫାଇଲ ମିଶ୍ର ଟେବୁଲରେ ଫାଇଲ କାଗଜରେ ଜମା ଥାଏ। ଏହା ବିଷୟ ଫାଇଲ କାମ ଦେଖିବାରେ ଅଧ୍ୟାପକ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଆସିଥିବା ଅଧ୍ୟାପକ ଫାଇଲ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ପ୍ରୀତିକର ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ କବିତା ରଚନା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେ। ସେହି କବିତାଟି ଅଧ୍ୟକ ମିଶ୍ରଙ୍କ ପ୍ରଶଂସାରେ ଭରପୂର। ଏଥିରେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଅଧ୍ୟାପକ ମିଶ୍ର ତାଙ୍କୁ ଲେଖି ଦେଇଥିଲେ। ସେ କବିତାର ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରଥମ ଦୁଇଧାଡ଼ି ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା :—

Files, files and files
Heaped up in piles."

* * *

କଲିକତା କଲେଜରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୀତିର ଓ ହାସ୍ୟରସର ଅଧ୍ୟାପକ ଥିଲେ। ଛାତ୍ରମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ସେତିକି ଆନ୍ତରିକ ସ୍ନେହ ଓ ଭକ୍ତି କରୁଥିଲେ। ତାଙ୍କର ସେ କ୍ଲାସରେ ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିଲାବେଳେ ଛାତ୍ରମାନେ ତନ୍ମୟ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଶବ୍ଦ ଶୁଣୁଥିଲେ। ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଦାନ ପଦ୍ଧତି ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ ହୋଇଥିବା ସେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଲାସର ଛାତ୍ରମାନେ ତିନ ଦିନର ଛୁଟି ରାତି ଅନେକଙ୍କ ତାଙ୍କ କ୍ଲାସରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ।

ସେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଭଲ ପାଉଥିଲେ ଯେ ସମସ୍ତ ସମୟରେ କଲେଜ ଛାତ୍ରମାନେ ତାଙ୍କଠାରୁ ସେମାନଙ୍କ ... ଗାଇବା ଶୁଣିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ଏଭଳି ଅନେକ ଅବସରରେ ଛାତ୍ର କୌଣସି ଘେରରୁ ଆସି ସେଠା ପିଲା ଲେଖୁଥିବା ଭଳି ... ଲୋକ ... ରଚନା ଅବସରରେ ଏହ ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ ଗୀତ ଶୁଣିଲେ। ଲେଖା ହୋଇଥାଏ :

" ଗ୍ରନ୍ଥିମାନେ ... ଭାଗରେ
ଆସନ୍ତୁ ସେଥି ସୁଖର ବାଗରେ

କୋଳିଗୁଳ ଖାଇ ଥରିବା ବ ଗାଉରେ,
ହାଲି ବସି ବସି ଗାଲୁଆ ତାଳରେ।"

ଏମାନେ ମିଶ୍ର ଜୀବନର ପଦେ ପଦେ ହାସ୍ୟରସାତ୍ମକ ଗୀତ ପ୍ରଭୃତି ରଚନା କରି ଗାଇ ଯାଉଥିଲେ। ସେତେ ଅଳ୍ପ ବୁଝିଥିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ କଥା ଭାବିଲା ପରି। ଆଉ କେତେ ଗୋଟି ଉଦାହରଣ ମାତ୍ର ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଛି।

ତାଙ୍କ ଘରକୁ କୌଣସି କାବ୍ୟାମୋଦୀ ଆସିଲେ ସେ ନିଜର ଭୋଜନରେ ଗାଇ ପଢ଼ାଇ, ସୁଟି ସହରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଆପ୍ୟାୟିତ କରି ହାସ୍ୟ ଭୋଜନ ଭିତରେ ତାଙ୍କୁ ସାଦର ସମ୍ଭାଷଣ କରନ୍ତି। ଏପରିକି ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ବା ସେହିଭଳି ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କୁ ସୌଜନ୍ୟ ମୂଳକ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଆସିଲେ ସେ ସହଜେ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଯାଉଥାଏ ସେଥିରେ ତାଙ୍କୁ ଆପ୍ୟାୟିତ କରିବାକୁ ସେ ପଛାନ୍ତି ନାହିଁ। କୌଣସି ସ୍କୁଲର ସ୍ଥାନୀୟ ଶିକ୍ଷକ ଗୃହକୁ ଗଲେ ତାଙ୍କୁ ଯଥାଯଥ ମାନ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଇ ତାଙ୍କପାଖରେ ପ୍ରଶ୍ନ ପାନ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ପାନ ଖାଇବାକୁ ଚାହିଁଲେ ପାନ ଛିଣ୍ଡିଥାଏ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାନମସଲା ସେଥିରେ ଯୋଗ ଥିବା ଦିଏ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ପାନିକୋ ଗୁଞ୍ଜି ଦିଅନ୍ତି। ସେତେ ଅବା ଆପଣାର ଘର। ଦିଲଖୁସ୍ ହୋଇ ପରଖରୀ କରନ୍ତି।

କି ଶାସନୀ, କି ସଦାଗୀ, କି ଧନୀ, କି ଗରିବ, କି ପାପୁଆ, କି ଅପାପୁଆ, କି ପିଲା ଓ କି ବୁଢ଼ା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ସମଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖନ୍ତି। ଓ ସେମାନଙ୍କ ଭକ୍ତି ଅବାଧାଧାରା କରନ୍ତି ସବୁ ଆନନ୍ଦରେ ସୁଅରେ ଛୁଟାଇ ଦିଅନ୍ତି। ପିଲା ବୁଢ଼ା କାହାକିଁ ଦେଖିଲେ ଆନନ୍ଦ ବିଭୋର ହୋଇଯାଆନ୍ତି।

ତାଙ୍କର ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ସୋପାନରେ ସେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିବା ଆଠଗଡ଼ରେ ଥିବା ଲକ୍ଷ ପଦ୍ମ ନାମ ତାଙ୍କପୁଅ ବେଦମାନଙ୍କ ଜଗନ୍ନାଥ ବିଦ୍ୟାପୀଠରେ ସରକାରୀ ଶିକ୍ଷକ ଥାଆନ୍ତି। କେତେବେଳେ ସୁନାମଧନ୍ୟ କବି ତଥା ମାଧ୍ୟମିକ ମାଟ୍ରିକ ସେ ସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଓ ବଦମାଶ ଦାସ, ଏମ୍. ଏ. ... ଓଡ଼ିଆ ରେଭେନସା କଲେଜର ପ୍ରବୀଣ ଅଧ୍ୟାପକ ତଥା "ସମାଜ" ଓ ଅନ୍ୟ କେତେ ଗୋଟି ପୁସ୍ତକର ଲେଖକ ସରକାରୀ ହେଡମାଷ୍ଟର। ସେହିଠାରେ ମାଧ୍ୟମିକ—ସଙ୍ଗୀତ ଓ ବସନ୍ତଗୀତ ... ସଙ୍ଗୀତ ଆଠଗଡ଼ରେ ପହଞ୍ଚି ସାହିତ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା। ସେଥିରେ ମିଶ୍ର 'ଅଂଶୁମାଳୀ' ଓ ଗଠିତ ହୋଇଥିବା କାବ୍ୟମାନ ରଚନା କରିଥିଲେ। ସେହିଠାରେ ଓ ଏହି କାବ୍ୟମାନ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା। ସେତେବେଳେ ସେ ଓ ... କି ପ୍ରତିଭାର କି କବିତ୍ୱ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ମାଟିକି ... ପରିଚୟ ଦେଇ ପାରୁଥିଲେ

ସେ ସାଧନାଭାବରେ ଯେପରି ପ୍ରତିଭା ଲାଭ କରିଥିଲେ ... ମହାତ୍ମାଙ୍କ ଜୀବନ ସାରସ୍ୱତ ଜିଜ୍ଞାସା ପାଇଥିଲେ ... ଜୀବନ ଦିବ୍ୟ ... କଦାପି ଭୁଲିପାରିବି ନାହିଁ। ... ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଜଣାଇ ଶୋକ ପ୍ରକାଶ ... ପରିବାରବର୍ଗ ... ସମବେଦନା ଜଣାଉଛି ... ଶାନ୍ତି ଲାଭ କରନ୍ତୁ।

ଗୋ ... ମିଶ୍ର,
... ମିଶ୍ର

ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଓଡ଼ିଶା

ଶ୍ରୀ ପୟୋଧର ସାମଲ

ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶରେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଭିତ୍ତି ଅତି ପୁରାତନ । ବହୁ ଅତୀତରୁ ଏଠାରେ ଅନେକ ସହଯୋଗ ସମିତି ଋଣଦାନୁଷ୍ଠାନିକ ସଂଗଠନ ହିସାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ପଶ୍ଚିମ ଓ ଉତ୍ତର ଭାରତର ଅନେକ ଗ୍ରାମରେ ସମିତିମାନ ଗଠିତ ହୋଇ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ସୁଧହାରରେ ଋଣ ଓ ଅନ୍ୟ ଟଙ୍କା ଆକାରରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିଲା । ଏପରିକି ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଗ୍ରାମରେ [illegible] ପାଣ୍ଠି ଗଠନ କରଯାଇ ଅସୁବିଧାରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଉଥିଲା । ଅନେକ ଲୋକେ ଗ୍ରାମପାଣ୍ଠିରୁ ଟଙ୍କା ନେଇ ପୁଅଝିଅଙ୍କ ବିବାହ ବ୍ରତାଦି ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ସମ୍ପନ୍ନ କରି ପାରୁଥିଲେ । ବୋଧ ହୁଏ ସେହି କାରଣରୁ [illegible] ସହଯୋଗରେ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଧନୀ ନ ଥିବା ଲୋକେ ନାନା ଅନେକ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନଯାପନ କରୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ଦୂରୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନଥିଲେ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ ।

ସହଯୋଗୀ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ବିଧିବଦ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁସଙ୍ଗଠିତ ଋଣ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପରିଣତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ୧୯୦୪ ମସିହାରେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ସମବାୟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଗଲା । ଅବଶ୍ୟ ଏହି ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଦେଶରେ କେବଳ ଋଣଦାନ ସମବାୟ ସମିତିମାନ ଗଠନ କରାଯାଇ କୃଷି ପରିବାରମାନଙ୍କୁ କୃଷିର ବିକାଶ ପାଇଁ ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିଲା କିନ୍ତୁ ୧୯୧୨ ଓ ୧୯୧୯ ମସିହାରେ ସମବାୟ ଆଇନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ଅନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସମବାୟ ସମିତିମାନ ଗଠନ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପମାନ ନିଆଗଲା । ୧୯୧୯ ମସିହାରେ ଦେଶର ଶାସନ ତାନ୍ତ୍ରିକ ପୁନର୍ଗଠନ ବେଳେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଦାୟିତ୍ୱ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା । ଫଳରେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କର ଗଠନ ଓ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷ ସୁବିଧା ହେଲା । ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କରେ ବହୁ ପ୍ରକାର ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଠିତ ହୋଇ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ସାଧନ କରାଗଲା । ତଥାପି ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମର ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ସେତେଟା ବିଶେଷ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା । କାରଣ ସେ ସମୟର ଇଂରେଜ ଶାସକମାନଙ୍କର ଆମ ଦେଶରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ, ସାହାଯ୍ୟ ସହାନୁଭୂତି ଓ ଆଗ୍ରହଥିବାର ମନୋଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ୧୯୪୭ ମସିହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ, ସହଯୋଗ ଓ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ହେତୁ ଦେଶରେ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ହୋଇପାରିଛି ଫଳବତଃ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମର ଜନସଂଖ୍ୟାର ଶତକଡ଼ା ୭୦ ଭାଗରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲୋକ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମବାୟ ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି ।

ଭାରତର ସବୁ ରାଜ୍ୟରେ କିନ୍ତୁ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରସାର ସମ ଭାବରେ ହୋଇ ପାରିନାହିଁ । ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଗୁଜୁରାଟ ଆଦି ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସେବା ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ କରିପାରିଛନ୍ତି । ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଖୁବ ଭଲ ନ ହେଲେ ବି ସେମିତି କିଛି ଖରାପ ନୁହେଁ । ଦେଶର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ସହ ସମତା ରକ୍ଷା କରି ଏ ରାଜ୍ୟରେ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଗ୍ରାମ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତିକୁ ବ୍ୟାପୀ ପାରିଛି । କୃଷି, ଶିଳ୍ପ, ବାଣିଜ୍ୟ, ଉତ୍ପାଦନ, ବଣ୍ଟନ ଆଦି ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ ଗଠିତ ହୋଇ ଲୋକ ସାଧାରଣଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସେବା ଯୋଗାଇବା ସହ ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକମାନ ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତ କରାଯାଇପାରିଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରସାର ଦିଗରୁ ବିଚାର କଲେ ଦେଖାଯିବ ଯେ ୧୯୫୦-୫୧ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା ସେତେବେଳେ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ୫.୧୨୫ଟି ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଯାହାଙ୍କର ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ଥିଲା ୨.୧୫ ଲକ୍ଷ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମୂଳଧନ ଥିଲା ୪ କୋଟି ଟଙ୍କା । ବିଗତ ସାତ ଦଶନ୍ଧି ଧରି ଆନ୍ଦୋଳନଟି ରାଜ୍ୟରେ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଲାଭ କରି ୧୯୮୮-୮୯ ମସିହା ଜୁନ ୩୦ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ସମିତି ସଂଖ୍ୟା ୬.୫୧୬ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ସେମାନଙ୍କ ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ୪୮.୧୫ ଲକ୍ଷରେ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମୂଳଧନ ୧୦୬୭ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଛି । ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ହେଲା ସମବାୟ ଋଣ ଆନ୍ଦୋଳନ । ଆର୍ଥିକ ଦିଗରୁ ଦୁର୍ବଳ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣ ମାନ ଉନ୍ନତ କରିବା ଏହି ଋଣ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଋଣ ଆନ୍ଦୋଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅବଶ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କମାନେ ୧୯୬୯ ମସିହାରୁ ପ୍ରବେଶ କରି ଗ୍ରାମ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କେତେକ ଋଣ କୃଷି ତଥା ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଧନ୍ଦା ପାଇଁ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ତା'ସତ୍ତ୍ୱେ ଗ୍ରାମ୍ୟଋଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନେ ତାଙ୍କର ଅତୀତ ଗୁରୁତ୍ୱ ବଜାୟ ରଖିପାରିଛନ୍ତି । ୧୯୮୮-୮୯ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜ ଅଧୀନସ୍ଥ ୧୭ଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ୨୮୧୯ ଟି କୃଷିଋଣ ସମବାୟ ସମିତିଙ୍କ ଜରିଆରେ ୨୦-୫୭ କୋଟି ଟଙ୍କାର ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ମଧ୍ୟମ କାଳୀନ ଋଣ କୃଷକପରିବାରମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତା ୩୦ ଜୁନ୍ ୧୯୮୯ ସୁଦ୍ଧା ପରିଶୋଧ ହୋଇ ନ ଥିବା ଉଠଣୋଇ ଋଣ ପରିମାଣ ଥିଲା ୧୭୭.୩୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏଥୁ ସହିତ ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ଭୂଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜ

ଅଧିନରେ ୫୦ ପ୍ରାଥମିକ ସମବାୟ କୃଷକସଙ୍ଘ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ ୧୯୮୮-୮୯ ମସିହାରେ ୬.୭୭ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣ ଜମିର ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଉନ୍ନୟନ ଓ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି କ୍ରୟ ନିମନ୍ତେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ। ତାଛଡ଼ା ସହରାଞ୍ଚଳ ଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ୧୦ଟି ନଗରାଞ୍ଚଳ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ୭୭ଟି ଅଣ କୃଷି ଋଣ ତଥା କର୍ମଚାରୀ ଋଣ ସମିତି ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ୪୯.୦୧ କୋଟି ଟଙ୍କାର ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ମଧ୍ୟମ କାଳୀନ ଋଣ କ୍ଷୁଦ୍ର ବ୍ୟବସାୟୀ, କାରିଗର ଓ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ଓ ତାଙ୍କର ପାରିବାରିକ ଅଭାବ ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ।

ସମବାୟ ଋଣ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନେ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ଉପରେ ସାଧାରଣତଃ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାନ୍ତି। ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଋଣ ସମବାୟ ସମିତିଗୁଡ଼ିକର ୩୨.୭୮ ଲକ୍ଷ ସଭ୍ୟ ଭିତରୁ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀ ଯଥା ଭୂମିହୀନ, ଗ୍ରାମ୍ୟକାରିଗର ଓ ଏକ ବା ଦୁଇ ହେକ୍ଟରରୁ କମ୍ ଜମି ଥିବା ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ୨୫.୮୪ ଲକ୍ଷ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ୧୯୮୮-୮୯ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୩୬.୮୦ ([illegible] ୫୮) କୋଟି ଟଙ୍କାର ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଏହି ଋଣ ସମବାୟ ସମିତିଗୁଡ଼ିକରେ ତପସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ଓ ଉପଜାତିର ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ୭୭.୯୩ ଲକ୍ଷ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୧୧.୯୩ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା।

କୃଷକମାନଙ୍କୁ କୃଷିର ଜମାତି ପାଇଁ ଋଣ ଯୋଗାଉଥିବା କୃଷି ଋଣ ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିଲେହେଁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବେକାର ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ ବେକାର ଲୋକଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଧନ୍ଦା ଗୋ-ମଇଁଷି ପାଳନ, ମତ୍ସ୍ୟଚାଷ, ଓ କ୍ଷୁଦ୍ରଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଏହି ସମିତିମାନେ ମଧ୍ୟମ ଓ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥାନ୍ତି। କୃଷି ଋଣ ସମବାୟ ସମିତି ବ୍ୟତୀତ ଉପରୋକ୍ତ କାମ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମବାୟ ସମିତିମାନ ମଧ୍ୟ ଗଢ଼ାଯାଇଛି। ଫଳରେ ଗାଁ ଗହଳରେ ଦୁଗ୍ଧ, ମତ୍ସ୍ୟ ଆଦି ଉତ୍ପାଦନ ବହୁପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ସହ ସେହି ଧନ୍ଦାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଥିବା ଲୋକସାଧାରଣଙ୍କର ଆୟ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ୁଛି

କୃଷି ତଥା ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇଦେଲେ ଯେ ସମାଜର ଦୁର୍ବଳଶ୍ରେଣୀ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଯିବ ତାହା ନୁହେଁ। ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ପଦାର୍ଥ ଯଦି ଉଚିତ ଦାମରେ ବିକ୍ରୀ ହୋଇ ନ ପାରିଲା ଓ ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଯଦି ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ି କମ ଦାମରେ ତାଙ୍କର ଜିନିଷ ବିକ୍ରୀ କଲେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର କିଛି ଫାଇଦା ହେବ ନାହିଁ। ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଓ ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦିତ ପଦାର୍ଥ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାଧ୍ୟମରେ ସମବାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତିମାନ ଗଠନ କରାଯାଇଛି। ଏହି ସମିତିମାନେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଜିନିଷ ବା ଦାମ ଅଧୀନରେ ଋଣ [illegible] ସମବାୟ ସମିତି ଉଭୟରେ ସାର, ବିହନାଦି କୃଷି ଉପଯୋଗୀ ଯୋଗାଇବା ସହ ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦରକାରୀ ନିତ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଦରରେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାନ୍ତି। ବାଣିଜ୍ୟ ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସେତେବେଳେ ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ସମବାୟ ସମିତି ମଧ୍ୟ ଦରଦାମ ସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ଦୁଗ୍ଧ, ମତ୍ସ୍ୟ, ଶିଳ୍ପଜାତ ପଦାର୍ଥାଦି ଉପଯୁକ୍ତ ଦାମ ଦେଇ କ୍ରୟ କରନ୍ତି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ବିକ୍ରୟର ଯୋଗାଯୋଗ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ। ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ବିଶେଷତଃ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସମାହିତ ହୋଇ ନଥିଲେ ହେଁ ସେମାନଙ୍କର ଅସୁବିଧା ଅନେକ ପରିମାଣରେ ଦୂର ହୋଇଥିବା ମନେହୁଏ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧି ଯୁଗରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ଉଚିତ ଦାମରେ ଯୋଗାଇବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସମସ୍ୟା। ଜିନିଷ ପତ୍ରର ଅଭାବ ସଙ୍ଗକୁ ବ୍ୟବସାୟୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅସହଯୋଗ ମନୋଭାବ ସମସ୍ୟାଟିକୁ ଆହୁରି ଉତ୍କଟ କରାଇଲେ ଲାଗିଛି। ତେଣୁ ଏହି ସମସ୍ୟାର କିଛି ସମାଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସରକାର ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାରୀ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକର ସୁଷମ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ "ସାଧାରଣ ବଣ୍ଟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର" ପ୍ରଚଳନ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି। ଅତ୍ର ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆ ଯାଇଛି। ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପାଇକାରୀ ଓ ଖାଉଟି ସମବାୟ ଭଣ୍ଡାର, ବାଣିଜ୍ୟ ସମବାୟ ସମିତି ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଥିବା କୃଷିଋଣ ସମବାୟ ସମିତି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଉଚିତ ଦାମରେ ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥାନ୍ତି। ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କୁ ଏହି ସବୁ ଜିନିଷ ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ତିନୋଟି ସ୍ତରରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି। ଉପରସ୍ତରରେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ସମବାୟ ସଙ୍ଘକୁ ରଖାଯାଇ ମଧ୍ୟମ ଯଥା ଜିଲ୍ଲା ଓ ସବଡିଭିଜନ ସ୍ତରରେ ପାଇକାରୀ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କୁ ରଖାଯାଇଛି। ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ଥାଇଛି ପ୍ରାଥମିକ ଖାଉଟି ସମବାୟ ଭଣ୍ଡାର ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ କୃଷିଋଣ ସମବାୟ ସମିତି। ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ ଏହି ବିଭାଗୀକରଣକୁ ଆପେକ୍ସ, ଲିଡ଼ ଓ ଲିଙ୍କ୍ ସମିତିମାନ କୁହାଯାଉଛି। ୧୯୮୯ ମସିହା ଜୁନ୍ ୩୦ ତାରିଖରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆପେକ୍ସ ବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଠାରୁ ୮୮ଟି ଲିଡ଼ ସମିତି ତାଙ୍କର ୫୬୮ଟି ନଗର ବିକ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ର ୨,୮୫୬ଟି ଲିଙ୍କ୍ ସମିତି ତାଙ୍କର ୪,୦୮୫ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିକ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ୫୦.୭୬ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଖାଉଟି ପଦାର୍ଥ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି

ବିଗତ ଦଶନ୍ଧିଗୁଡ଼ିକରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଯେ କେବଳ ସୁପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି ତା ନୁହେଁ, ବରଂ ବହୁବିଧ କର୍ମ ଧାରକୁ ନେଇ ଏହା ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଯଥୋଚିତ ସେବା କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଛି। ତାହା ଦ୍ୱାରା ଲୋକେ କୃଷି ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପାଇବା ସହ ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ବୈଷୟିକ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପାଇ ପାରୁଛନ୍ତି, ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଶିଳ୍ପ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ଋଣ ଓ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ସମବାୟ ସମିତି ମାଧ୍ୟମରେ ମିଳିବା ସହ ଚିନି ସୂତା ଆଦି ବୃହତ୍ ଶିଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ସମବାୟ ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇ ପାରିଛି। ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସହଯୋଗରେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଗତ ଶହେ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ ବେଶ୍ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇ ପାରିଛି। ସହଯୋଗର ବାଣୀ ରାଜ୍ୟର ଘରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବାପାଇଁ କିଛି ଅବହେଳା ହୋଇଥିଲେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ଘଟାଇବାକୁ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ

ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ଉଦ୍ୟମ କରି ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ଜନସାଧାରଣ ସମବାୟ ଭଳି ଗଣ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ଯେତେ ପରିମାଣର ଉପକାର ଆଶା କରୁଥିଲେ ତାହା ସେମାନେ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଅନୁଭବ କରାଯାଏ । କେତେକ ଛିଦ୍ରରେ ଏମାନେ ନିଜର ହୋଇଥିବାର ସମାଲୋଚନା ହୁଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ବାଣିଜ୍ୟ ଖାଉଟି ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟ ଦେଖାଯାଉ । ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତିମାନେ ଉଚିତ ଦାମ ଦେଇ କୃଷିଜାତ ପଦାର୍ଥ କ୍ରୟ କରିବାରେ ଓ ତଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ି କମ ଦାମରେ ନିଜର ଜିନିଷ ବିକ୍ରୟ କରିବାରୁ ରକ୍ଷା କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇପାରି ଥିବାର ମନେ ହୁଏନା । ସେହିଭଳି ଖାଉଟି ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାମାନେ ଖାଣ୍ଟି ଜିନିଷ ଶସ୍ତାରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ କେତେବେଳେ ସକ୍ଷମ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ଏଭଳି ଆହୁରି ଅନେକ ଉଦାହରଣ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇପାରେ । ତେବେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ବିଫଳତା ପାଇଁ ଦାୟୀ, ସେସବୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିହେବ । ସଚେତନତାର ଅଭାବ ହେତୁ ଧନୀ ଓ ସଚେତ ଲୋକଙ୍କୁ ଆମେ ସମିତି ପରିଚାଳନାକୁ ଆଣିପାରୁ ନାହୁଁ ଫଳରେ ଅନେକ ସମିତି ସନ୍ତୋଷ ଜନକ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ତାଛଡ଼ା ଆମର ସରକାରୀ ନୀତି ଓ ନିୟମ ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି ଯେ ତଦ୍ୱାରା ଆନ୍ଦୋଳନର ସୁଗମ ପ୍ରସାର ଅନେକ ସମୟରେ ବ୍ୟାହତ ହେଉଛି । ଆନ୍ଦୋଳନର ଭବିଷ୍ୟତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖୁ ଏହି ତ୍ରୁଟି ବ୍ୟତିକ୍ରମର ସଂଶୋଧନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଜନ ଆନ୍ଦୋଳନ । ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ ହୋଇଥାନ୍ତି, ନିଜର ବିକାଶ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଗଣ ତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ସେମାନେ ସମବାୟ ସମିତି ଗଠନ କରିଥାନ୍ତି ଓ ସେହି ପଦ୍ଧତିରେ ସେମାନେ ହିଁ ଏହାକୁ ଚଳାଇ ଆସିଥାନ୍ତି ନିଜର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସେବା ଯୋଗାଇବାରେ ଅନେକତ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରିଛି, ବିକାଶ ମୂଳକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଫଳ ହେବ ଏକଥା କହିହେବ ନାହିଁ ଦୋଷ ତ୍ରୁଟି କିଛି ରହି ଯାଇପାରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯାହାକୁ କି ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉପାଦେୟତାକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଯାହାହେଉ ତେବେ ସେ ଓଡ଼ିଶା ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ ସଂକ୍ଷେପରେ ନିମ୍ନ ତୁଳନାତ୍ମକ ପରିଶିଷ୍ଟରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କରାଗଲା ।

ପରିଶିଷ୍ଟ-୧

ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ – ବର୍ଷ କ୍ରମରେ

ବର୍ଷ	ସମିତି ସଂଖ୍ୟା	ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା (ହଜାର)	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମୂଳଧନ (କୋଟି ଟଙ୍କା)
୧୯୩୬-୩୭	୨,୯୫୪	୭୮	୦.୯୮
୧୯୪୬-୪୭	୩,୩୧୨	୧୨୫	୨.୫୦
୧୯୫୦-୫୧	୫,୯୬୫	୨୦୫	୪.୯୮
୧୯୬୦-୬୧	୨,୬୬୫	୨,୯୩୦	୧୦୦.୨୯
୧୯୭୦-୭୧	୫,୨୦୭	୩,୫୬୯	୨୧୯.୯୮
୧୯୭୫-୭୬	୨,୭୭୭	୪,୭୩୭	୧୭୩୭.୫୫
୧୯୮୮-୮୯	୨,୨୦୨	୫,୮୨୫	୧୫୭୫.୭୦
	[illegible]		

ମିଶ୍ର ସମବାୟ ସମିତି ଓ ଲିକ୍ୟୁଇଡେସନରେ ଥିବା ସମବାୟ ସମିତି ଏହି ହିସାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହନ୍ତି

ପରିଶିଷ୍ଟ-୨

ସମବାୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ବିକାଶ - ୧୯୮୮–୮୯ (କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ସମିତି)

କ୍ରମିକ ନଂ	ପ୍ରାଥମିକ ସମିତି (ପ୍ରକାର)	ସମିତି ସଂଖ୍ୟା	ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା (ହଜାର)	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମୂଳଧନ (କୋଟି ଟଙ୍କା)	ବ୍ୟବସାୟ (କୋଟି ଟଙ୍କା) ୧୯୮୮-୮୯	ମନ୍ତବ୍ୟ
୧	କୃଷି ଋଣ ସମିତି	୨,୮୯୯	୩,୨୪୫	୩୩୩୭	୨୫	ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଋଣ
୨	ଅଣ କୃଷି ଋଣ ସମିତି	୫୭୭	୨୨୨	୨୮	୪୯	ସ୍ୱଳ୍ପ ଓ ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଋଣ
୩	ଭୂ-ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ	୫୫	୨୦୦	୧୦୨	୨	ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣ
୪	ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତି କୃଷି	୨%	୩୩	୩୯	୮	ବିକ୍ରୟ
	ଉତ୍ପାଦ	୨୨	୨୪	୭	୩	ବିକ୍ରୟ
୫	ଚିନି କାରଖାନା	୪	୨୫	୫୫	୧୨	ବିକ୍ରୟ
୬	ଦୁଗ୍ଧ ଯୋଗାଣ	୪୯୨	୩୦	୨	୧	ବିକ୍ରୟ
୭	କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ	୨୬	୪	୦.୧୯	୦.୦୧	ବିକ୍ରୟ
୮	ଜଳସେଚନ	୧୧୦	୭	୦.୭	୦.୦୩	କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ
୯	ମତ୍ସ୍ୟ ଚାଷ	୯୯୯	୫୨	୭	୦.୬୮	ମାଛ ବିକ୍ରି
୧୦	ସମବାୟ ହସ୍ତ ତନ୍ତବାୟୀ	୩୨	୯୧	୯	୧୨	ବିକ୍ରୟ
	ସମିତି	୨୬୨	୩୦୫	୨	୯	ବିକ୍ରୟ
୧୧	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ	୮୦	୩୨	୧୮	୪	ଋଣ
୧୨	ଶ୍ରମିକ	୧୯୨	୨୧	୨	୨	କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ
୧୩	ପରିବହନ	୩୧	୧	୦.୫	୦.୦୬	ପଦାର୍ଥ ମୂଲ୍ୟ
୧୪	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	୨୨୩	୨୫	୨	୦.୦୨	ଋଣ

ଉତ୍ସ,
ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାର ସମ: ସ: ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ଓଡ଼ିଶାର ସମୃଦ୍ଧି ଦିଗରେ ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ଭୂମିକା

■ ଅଧ୍ୟାପକ ବସନ୍ତ କୁମାର ମଲ୍ଲିକ

ପ୍ରାକ୍-ସ୍ୱାଧୀନତା କାଳରେ ଭାରତ ବର୍ଷର ଯେଉଁ କେତେ ଜଣ ବରପୁତ୍ର ଏହାର ଶାସନ ପଦ୍ଧତି ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଚିନ୍ତନ ସହିତ ତାହାର ସଫଳ ରୂପାୟନ ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଡକ୍ଟର ଭୀମରାଓ ଆମ୍ବେଦକର ଥିଲେ ଅନ୍ୟତମ। ସେ ୧୯୪୨ ରୁ ୧୯୪୬ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତତ୍କାଳୀନ ବ୍ରିଟିଶ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପରିଷଦରେ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ଶ୍ରମ ସଦସ୍ୟ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ। ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ସେ ଭାରତ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଆଇନ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ଶପଥ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସହିତ ସମ୍ବିଧାନର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଣେତା ଭାବେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଥିଲେ। ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ଯେ କେବଳ ଜଣେ ପ୍ରବୀଣ ଆଇନଜ୍ଞ ଥିଲେ ତା ନୁହେଁ ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ଅର୍ଥନୀତିଜ୍ଞ। ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରାକ୍-ସ୍ୱାଧୀନତା କାଳରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜଳପଥ, ଜଳସେଚନ ଓ ନୌବାଣିଜ୍ୟ କମିଶନ ଗଠିତ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ବହୁଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକରିଥିଲା। ଏହି ସମୟରେ ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ଦାମୋଦର ବହୁମୁଖୀ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା, ମହାନଦୀ ବହୁମୁଖୀ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା, ଜଳସେଚନର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ, ନୌବାଣିଜ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ଯୋଜନାର ଭିତ୍ତି ପ୍ରସ୍ତର ସ୍ଥାପନ କରି ଏକ ଆଧୁନିକ ଭାରତ ନିର୍ମାଣର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ।

ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା ସମ୍ମିଳନୀ :

୧୯୪୫ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୮ ତାରିଖ ଓଡ଼ିଶା ଇତିହାସରେ ଏକ ସ୍ମରଣୀୟ ଦିବସ। ଏହି ଦିନ କଟକଠାରେ ଓଡ଼ିଶା ବହୁମୁଖୀ ନଦୀ ଯୋଜନା ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା। ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ଏଥିରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରି ଓଡ଼ିଶାର ଜଳ ସମ୍ପଦର ସଦୁପଯୋଗ, ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଯୋଜନା ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦର ବିନିଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ସାରଗର୍ଭକ ଆଲୋଚନା କରି ଏହି ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନତି କାମନା କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ .

ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ୧୯୪୫ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୮ ତାରିଖ ଦିନ ଓଡ଼ିଶାର ତତ୍କାଳୀନ ରାଜଧାନୀ କଟକରେ ଏକ ସମ୍ମିଳନୀ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ। ଉକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଓ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ। ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ୟା, ମରୁଡ଼ି ଓ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଭଳି ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ସମସ୍ୟା ରହିଛି ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଅମ୍ବେଦକର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଘଟି ଯାଉଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦ୍ୱାରା ଧନ କ୍ଷତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରାମାଣିକ ଆଲୋଚନା କରି ୧୮୬୬ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଦେଖା ଦେଇଥିବା ଅଭୂତପୂର୍ବ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ଶତକଡ଼ା ୪୦ ଭାଗ ଜନସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ୧୯୪୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ସମୁଦାୟ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ୭,୩୫,୦୦,୦୦ ମଧ୍ୟରୁ ୨,୩୫,୬୮୧ ଜଣ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିଲେ ଏହି ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରୁ ୧୩୦,୦୦୦ ଜଣ ମେଲେରିଆ ଜ୍ୱରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ ଛାତ୍ର ସଂଖ୍ୟାର ଶତକଡ଼ା ୧୯ ଭାଗ ପୁଷ୍ଟିସାରବିହୀନ ଓ ଶତକଡ଼ା ୮୭ ଭାଗରେ ଭିଟାମିନ୍ ଅଭାବର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା। ଏହି ମୃତ୍ୟୁର ହାର ଦର୍ଶାଇ ଓଡ଼ିଶା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମା ରେଖା ତଳେ ରହିଛି ବୋଲି ସେ ଘୋଷଣା କରି ତତ୍କାଳୀନ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଓ ତ୍ରିକୋଣ ଭୂମି :

ଗମନାଗମନର ଅସୁବିଧା ଥିଲା ଅନ୍ୟ ଏକ ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ। ଗମନାଗମନର ଅସୁବିଧା ଯୋଗୁଁ ଓଡ଼ିଶା ଏକ ଅନଗ୍ରସର ପ୍ରଦେଶ ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ। ସେତେବେଳେ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ସମୁଦ୍ରକୂଳ ଦେଇ ଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ରେଳପଥ ବ୍ୟତୀତ ଜଳପଥ କିମ୍ବା ସ୍ଥଳପଥ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ଗମନାଗମନର ବିଶେଷ ସୁବିଧା ନଥିଲା। ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ହୋଇଥିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଚୁର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଯଥା ଜଙ୍ଗଲ ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ, କୋଇଲା, ଲୁହା, [illegible], ଗ୍ରାଫାଇଟ୍, ବକ୍ସାଇଟ୍, ଚୂନପଥର ଓ ଅଭ୍ର ଇତ୍ୟାଦିର ସଦୁପଯୋଗ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଚୁର "ଜଳ ସମ୍ପଦ"ର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ ହୋଇପାରିଲେ ରାଜ୍ୟର ବହୁମୁଖୀ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ସଫଳ ହେବ ବୋଲି ସେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତା ପ୍ରକଟ କରିଥିଲେ।

ଓଡ଼ିଶାର ତ୍ରିକୋଣଭୂମି ଦେଇ ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ଜଳ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାଏ। ଏହି ତ୍ରିକୋଣଭୂମି ତିନୋଟି ଜିଲ୍ଲା ଯଥାକ୍ରମେ କଟକ, ପୁରୀ ଓ ବାଲେଶ୍ୱରକୁ ନେଇ ୮,୦୦୦ ବର୍ଗ ମାଇଲ ଭୂମିକୁ ଆବୃତ କରିଛି। ଏଠାରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ମହାନଦୀ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଓ ବୈତରଣୀ ନଦୀରୁ ଜଳ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାଏ। ଏହାବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ନଦୀ ଯଥା-ବୁଢ଼ାବଳଙ୍ଗ ଓ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ମଧ୍ୟ ଏହି ତ୍ରିକୋଣଭୂମିରେ ପ୍ରବାହିତ ହୁଏ। ଆଲୋଚନା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଓଡ଼ିଶା କାହିଁକି ଏକ ଗରିବ ଓ ଅନଗ୍ରସର ରାଜ୍ୟ ହୋଇଛି ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କ ମତରେ ଜଳ ସମ୍ପଦର ସଦୁପଯୋଗ ହୋଇ ପାରିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂର ହୋଇ ପାରିବ।

ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ କମିଟି :

୧୮୭୨ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ Mr. R H. Rhindଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ

କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ୧୯୩୮ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ୧୯୩୮ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଏହି ପ୍ରଦେଶର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ M R Adam Williams ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ "ଓଡ଼ିଶା ବନ୍ୟା ଅନୁସନ୍ଧାନ କମିଟି ଗଢ଼ାଯାଇଥିଲା । ୧୯୩୭ ମସିହାରେ ଏହି କମିଟି କେତେକ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ଏବଂ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ପରାମର୍ଶ ନିଆ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେ ୧୯୩୯ରେ ଓ ୧୯୪୦ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁଇଟି ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଟିଏ "ବନ୍ୟା ପରାମର୍ଶ ବୋର୍ଡ" ଗଢ଼ା ଗଲା । ଏହି କମିଟି ଏହାର ପ୍ରାଥମିକ ରିପୋର୍ଟ ୧୯୩୮ ମସିହାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ୧୯୪୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କମିଟି ତରଫରୁ ମଧ୍ୟ କେତୋଟି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ରିପୋର୍ଟ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଏହି ରିପୋର୍ଟକୁ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ୧୯୪୫ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ କଟକଠାରେ ଏକ ବନ୍ୟା ସମ୍ମିଳନୀର ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ରିପୋର୍ଟରେ ଅଧିକ ଜଳ ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ବିପଦର କାରଣ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣର ଜଳ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରତି ବିପଦ ନୁହେଁ, ବରଂ ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ଏହି ଜଳକୁ ସଦୁପଯୋଗ କରି ପାରିଲେ ଏହା ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ ହୋଇ ପାରିବ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର କହିଥିଲେ, Orissa Delta is not the only area where there is so much amount of evil proceeding from the water. The United States of America had the same problem to face. Some of their rivers, the Missouri, the Miami and the Tenessee have risen to the same problem in the United States. Orissa must, therefore, adopt the method which the United States adopted in dealing with the problem of its rivers. The method is to dam the rivers at various points to consume the water permanently in reservoirs.

(ibid. P 58

ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ଆମେରିକା ନଦୀର ଆଦର୍ଶରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ନଦୀ ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ବହୁମୁଖୀ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା ।

ଜଳ ସମ୍ପଦର ସଦୁପଯୋଗ :

ଜଳ ସମ୍ପଦକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ପାରିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ଅର୍ଥନୈତିକ ସମୃଦ୍ଧି ସମ୍ଭବ ହେବ ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ଦୃଢ଼ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶାର ନଦୀ ଜଳକୁ ବନ୍ଧ ଦେଇ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ସଂରକ୍ଷିତ ଜଳରାଶି କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଜଳସେଚନ କରାଯିବ । ଏଥିରୁ ବିଦ୍ୟୁତ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ପାରିବ । ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ଶିଳ୍ପର ବିକାଶ ହୋଇପାରିବ । ଏହି ଜଳ ସମ୍ପଦ ଦ୍ୱାରା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନୌବାଣିଜ୍ୟର ମଧ୍ୟ ବିକାଶ ଘଟିବ । ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ରେଳପଥ ନିର୍ମାଣ କିମ୍ବା ନୌବାଣିଜ୍ୟ ନିମନ୍ତେ କେନାଲଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଓ ନଦୀ, ନଦୀ ମଧ୍ୟରେ ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପନ ସମ୍ପର୍କରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସରକାରଙ୍କ ଶାସନ କାଳରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ସାର୍ ଆର୍ଥର କଟନ କେନାଲର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରେଳପଥର ସମର୍ଥକମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଥିବାରୁ ରେଳପଥମାନ ହିଁ ନିର୍ମିତ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ରେଳପଥ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଜଳପଥର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଘଟିଥିଲେ ଅଧିକ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ମତପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । କାରଣ ଜଳପଥ ଦ୍ୱାରା ଯାତାୟତ ଓ ପରିବହନ କରାଯାଉଥିଲେ ଅଳ୍ପ ବ୍ୟୟରେ ନିର୍ମଳ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତା ।

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଜଳପଥ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବାଙ୍ଗୀଣ ବିକାଶ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ଦୃଢ଼ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଜଳପଥର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ସେ 'ତ୍ରିଣାଳୀ'ର ଯୋଜନା କରିଥିଲେ । ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ (୧) ନରାଜଠାରୁ ଦୁଇମାଇଲ ଦୂରରେ ଥିବା ପାହାଡ଼ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନ, (୨) ହୀରାକୁଦ ଓ (୩) ଚଉଁଳପୁରଠାରେ ... ଏହି ତିନୋଟି ସ୍ଥାନରେ ତିନୋଟି ଡ୍ୟାମ୍ କରାଯାଇ ସମ୍ବଲପୁର ଓ ଅଧିକ ବିସ୍ତୃତ ଅଞ୍ଚଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୌପରିବହନ ଜଳପଥ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଏକ ସମନ୍ୱିତ ଦୀର୍ଘ ଜଳପଥ ପ୍ରଣାଳୀ ହୋଇପାରିବ ଯଦ୍ୱାରା ଜଳସେଚନ ଯାତାୟତ ଓ ପରିବହନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ସହଜସାଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବ । ବହୁମୁଖୀ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା ହିଁ ଜଳ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନର ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଉପାୟ । (୧) ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, (୨) ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ, (୩) ଜଳସେଚନ ଓ ନିଷ୍କାସନ, (୪) ନୌବାଣିଜ୍ୟ, (୫) ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଓ (୬) ଶିଳ୍ପ ... ଆଦି ଏହି ନଦୀ ବହୁମୁଖୀ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ନିର୍ମାଣ ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି :

ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ଓଡ଼ିଶାର ଜଳ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ପାଇଁ କେବଳ ଯେ କାଗଜ କଲମରେ ହିଁ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ତା' ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶାରେ ନଦୀବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଓ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାରେ ସେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ୧୯... ମସିହାରେ ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ ... ଅତିରିକ୍ତ ଜଳସେଚନ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱ ... ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ମହାନଦୀରେ ଏକ ଜଳଭଣ୍ଡାର ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ଡକ୍ଟର ଏ. ଏନ୍. ଖୋସଲା ... ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଏକ କମିଶନ ଗଠନ କରାଗଲା । ୧୯... ଡକ୍ଟର ଖୋସଲା ହୀରାକୁଦଠାରେ ଏକ ଜଳଭଣ୍ଡାର ନିର୍ମାଣ ... ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଏହି ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ଡକ୍ଟର ଆମ୍ବେଦକର ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଓ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସହିତ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରି ହୀରାକୁଦଠାରେ ନଦୀ...

ନିର୍ମାଣ ଯୁକ୍ତାଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ। ୧୯୪୭ ମସିହାରେ ଭାରତ ବର୍ଷ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିବା ହେତୁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ। ଏହାର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ୧୯୫୭ ମସିହାର ଶେଷ ଭାଗରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା।

ଆଧୁନିକ ଭାରତ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଡକ୍ଟର ବାବାସାହେବ ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ଭୂମିକା ଚିରସ୍ମରଣୀୟ। ଓଡ଼ିଶାରେ ହୀରାକୁଦ ନଦୀବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସେ ଯେଉଁ ଭିତ୍ତି ପ୍ରସ୍ତର ସ୍ଥାପନ କରି ଗଲେ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅମର ରହିବେ। ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ବ୍ୟତୀତ ଭାରତବର୍ଷର ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଦାମୋଦର ବହୁମୁଖୀ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା ଓ ମହାନଦୀ ବହୁମୁଖୀ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା ପରି ଆହୁରି ଅନେକ ଯୋଜନା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକ ଲୋଚନକୁ ଆସି ପାରି ନାହିଁ। ସେ ସବୁ ତଥ୍ୟ ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲେ ଆଧୁନିକ ଭାରତ ନିର୍ମାଣରେ ତାଙ୍କର ଅବଦାନ ଓ ଭାରତବାସୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନ ଆମେମାନେ ଠିକ୍ ଭାବେ ବୁଝି ପାରିବା।

ଇତିହାସ ଅଧ୍ୟାପକ,
ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର କଲେଜ,
ପୁରୀ।

ଭାରତୀୟ ଅଭିଦୃଷ୍ଟି

■ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଧର ପତି

ଦିନେ ମାନବ ସଭ୍ୟତାର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଓ ଭୌତିକବାଦ ରୂପରେ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଦେଖାଦେଇଥିଲା ପ୍ରାଚ୍ୟ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକବାଦ ଧର୍ମ ଓ ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଥିବାରୁ ଏହା ଅଧିକ ବିକାଶ ପାଇଲା ତଥା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଭୌତିକବାଦ ଅର୍ଥ ଓ କାମ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଥିବାରୁ ଦୈହିକ ବିକାଶ ଘଟିଲା । ପ୍ରାଚ୍ୟ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକବାଦ ଆତ୍ମାକୁ ମାନ୍ୟତା ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶରୀରକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ ନାହିଁ ବରଂ ସାଧ୍ୟ ଓ ସାଧନ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବାରୁ ସୁସଂସ୍କୃତ । ଏହା ଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଚରମ ପରମାତ୍ମା ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ସଂସାର ରୂପୀ ସମଷ୍ଟି ପୁରୁଷର ସେବା ରୂପ ବୈଦିକ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମ ଧର୍ମ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ କରିଥିଲେ । ଯହିଁରେ ବ୍ୟଷ୍ଟି ଓ ସମଷ୍ଟି ପରସ୍ପରର ପରିପୂରକ । ଅଧ୍ୟାତ୍ମବାଦୀ ଋଷି ତପସ୍ୱୀ ଆର୍ଯ୍ୟ ଋଷିବୃନ୍ଦଙ୍କର ସିଦ୍ଧାନ୍ତାନୁସାରୀ ଆତ୍ମା ନିତ୍ୟ, ଚେତନ ଓ ଗୁଣାତୀତ ପ୍ରକୃତିର ମୂଳମନ୍ତ୍ରିକା ବଡ ରହସ୍ୟମୟ ଓ ଗୁଣାଧୀନ । ସୃଷ୍ଟି ଜୀବ ଆତ୍ମାର ସୂକ୍ଷ୍ମ ନିୟମରେ ପରିଚାଳିତ । ଜୀବାତ୍ମା ତାର ପୂର୍ବକୃତ କର୍ମାନୁସାରେ ସଂସାରରେ ଭୋଗ ଭୋଗ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଏହି ପ୍ରାଚ୍ୟ ସଭ୍ୟତା ଆତ୍ମକେନ୍ଦ୍ରିକ ଦର୍ଶନ ବା ଶ୍ରୁତି ତଥା ସମାଜକେନ୍ଦ୍ରିକ ସାମାଜିକ ନୀତି ବା ସ୍ମୃତି ମାଧ୍ୟମରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଉଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୁହାଯାଏ । ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ଓ ବୈରାଗ୍ୟ ଏଣୁ ଏହାର ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ଉଚ୍ଚ ପରମାତ୍ମାର ଅଂଶ ବୋଲି ଧାରଣ ମନେ କରେ । ଏହି ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀ ସଭ୍ୟତାର ଜୀବନୀ ଶକ୍ତି ଆଦର୍ଶ ତଥା ତ୍ୟାଗମୟ ଧର୍ମ ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଭୋଗ ସେଥିପାଇଁ ଭୌତିକ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ବୋଲି ନାହିଁ, ଦେଶ ନାହିଁ, ଜାତି ନାହିଁ ଧର୍ମ କାହାର ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ, ପ୍ରାଚ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର ମାନବ ବୈଦିକ ମାନବ । ସେ ତ୍ୟାଗ ଧର୍ମ ଜାଣିଲେ ଅନ୍ତର ତଥା ଧର୍ମ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଗତକୁ ବିଶ୍ୱର କରେ । ଏଣୁ ଭର୍ତ୍ତୃହରି କହିଥିଲେ

> ନିନ୍ଦନ୍ତୁ ନୀତି ନିପୁଣା ଯଦିବା ସ୍ତୁବନ୍ତୁ
> ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସମାବିଶତୁ ଗଚ୍ଛତୁ ବା ଯଥେଷ୍ଟମ୍
> ଅଦ୍ୟୈବ ମରଣମସ୍ତୁ ଯୁଗାନ୍ତରେ ବା
> ନ୍ୟାଯ୍ୟାତ୍ ପଥଃ ପ୍ରବିଚଳନ୍ତି ପଦଂ ନ ଧୀରାଃ ।

ଅର୍ଥାତ୍ ନୀତିଜ୍ଞମାନେ ନିନ୍ଦା ବା ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତୁ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆସନ୍ତୁ ବା ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଯାଆନ୍ତୁ, ମୃତ୍ୟୁ ଆଜିହିଁ ବା ଯୁଗାନ୍ତରରେ ହେଉ, ସେ କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟକୁ ଲଙ୍ଘନ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ମହାମାନ୍ୟା ଗାନ୍ଧାରୀ ଯାଜ୍ଞ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ କହିଥିଲେ

> ଶୁଣମଣି ମୋର   ଆଶୀଷ ମୋହର
>   ଜନନୀର କଥାଟକ
> ଅଜୟ ହେଉ   ପୁଣ୍ୟ ଜଗତେ
>   ଧର୍ମର ହେଉ ଜୟ ।

ଏଣୁ ପ୍ରାଚ୍ୟ ସଭ୍ୟତାରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟର ନାହିଁ, ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଧର୍ମର ।

କିନ୍ତୁ ଭୌତିକବାଦୀଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତାନୁସାରେ ଈଶ୍ୱର ଜୀବାତ୍ମା ସୃଷ୍ଟିକରନ୍ତି । ଜୀବାତ୍ମାର ପୁନରାବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ଜନ୍ମ ତା'ର ପ୍ରଥମ ଓ ଅନ୍ତିମ । ସେ କରିଥିବା ପାପ ବା ପୁଣ୍ୟର ଫଳ ଅନନ୍ତକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୋଗ କରେ । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତାନୁସାରେ ଯଦି ଜୀବର ପୂର୍ବକୃତ କର୍ମ ଜନ୍ମର କାରଣ ନହୁଏ ତେବେ ଜନ୍ମରୁ ଏକ ଜୀବର ଅନ୍ୟ ଜୀବ ସହିତ ବୈଷମ୍ୟ କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ହୁଏ ନାହିଁ ଉତ୍ପାତ ଉଠେ ବଂଶ ପରମ୍ପରା ଓ ପରିସ୍ଥିତି କିନ୍ତୁ ସ୍ୱର୍ଗ ଉତ୍ପାଦ କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ନିୟମର ଅଧୀନ ଥିବା ହେତୁ ପୂର୍ବଜନ୍ମ କାରଣକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇପାରେ ନାହିଁ । ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ଯୋଷେଫଙ୍କ ସଦୃଶ ଭକ୍ତବତ୍ସଳଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅତି ଉଚ୍ଚନୀୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ମହାମାନ୍ୟ ଯେମସ୍ ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଇଥିଲେ । ଏଣୁ ବୈଷମ୍ୟର କାରଣ ବଂଶଧାରା ବା ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇନପାରେ । ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱ ବିଷୟ । ପୁନଶ୍ଚ ବହିର୍ମୁଖୀ ସଭ୍ୟତାର ସାମାଜିକ ଧର୍ମ ମତଗୁଡ଼ିକ ସେହି ଧର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକଙ୍କର ଜୀବନୀ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ସେହି ଧର୍ମ ବିଶେଷଙ୍କର ଐତିହ୍ୟରେ ଆଞ୍ଚ ଆସିଲେ ତାଙ୍କର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଧର୍ମ ଧୂଳିସାତ ହୁଏ । ଏଣୁ ପୂର୍ବକ ଶକ୍ତି ତଥା ନୀତିର ସଙ୍ଗତ ଦୁର୍ବଳ । ସେଥିପାଇଁ ନିକଟ ଅତୀତର ବହୁ ଜଡ଼ବାଦୀ ସଭ୍ୟତା ଧୂଳିସାତ୍ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ସନାତନ ବୈଦିକ ସଭ୍ୟତା ବହୁ ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ସହେ ଅଭିନ୍ନ ତିଷ୍ଠିରହିଛି । ଜଡ଼ବାଦୀମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱର ତତ୍ତ୍ୱ ହୋଇ ଥିବାରୁ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀଗଣ କୌଣସି ନା କୌଣସି ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଭାବେ ନିଜକୁ ପରିଚିତ କରିଥାନ୍ତି ଜଡ଼କେନ୍ଦ୍ରିକ ସ୍ୱାର୍ଥ ସର୍ବସ୍ୱ ବିଶ୍ୱର ପୁଞ୍ଜିବାଦ, ସମାଜବାଦ ଓ ସାମ୍ୟବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କ୍ରମାପକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଭୁଲି ପାରନ୍ତି ଯେ ଭୌତିକ ଶରୀରର ଅନ୍ତରାଳରେ ଏକ ଆତ୍ମା ବିରାଜିତ । ଆତ୍ମା ହିଁ ଶରୀର ମାଧ୍ୟମରେ ବିଷୟାନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରେ । ଏହି ଆତ୍ମାର ଅନେକ ନିମିତ୍ତ ଜଡ଼ ଶରୀରରେ ନାନା ଆବଶ୍ୟକତା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଏହାହିଁ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାର୍ଥ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତାର ପରିପୂରଣ ପାଇଁ ଜୀବ ଅନ୍ୟକୁ ଆଘାତ କରେ, ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ନାନା ଉଦ୍‌ବେଗ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ହିଂସା ଦ୍ୱେଷ ସଙ୍ଘର୍ଷ ଏବଂ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅନୁରୂପ ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରି ଜୀବନକୁ ପରିଚାଳିତ କରେ । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଜଡ଼ ଚିନ୍ତା କରିଥାନ୍ତି । ଜଡ଼ବାଦୀମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱରେ ଆବଶ୍ୟକତା ପରିପୂରଣ ଦ୍ୱାରା ମାନବ ସୁଖୀ ହୁଏ । ସେଥିପାଇଁ ଆଜିର ବହିର୍ମୁଖୀ ସଭ୍ୟତାରେ ପ୍ରଭାବିତ ସମାଜ ବସୁଧା ।

ବୈଦିକ ସଭ୍ୟତାରେ କାମନା ସର୍ବଦା ତ୍ୟାଜ୍ୟ, ଯଦି ଜୀବ ସ୍ୱାର୍ଥ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ପରାର୍ଥ ଚିନ୍ତାକରେ ତେବେ ଆଦର୍ଶ ମାନବରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ଏଣୁ କାମନା ପରିପୂରଣ ପରିବର୍ତ୍ତେ

କାମନା ତ୍ୟାଗ ହିଁ ଗୀତା ଆଦର୍ଶ ରୂପେ ସୂଚିତ ହୋଇଛି । ଏହି ଅନାସକ୍ତ ବୈଦିକଧର୍ମୀ ଋଷିଗଣ ସୃଷ୍ଟି ସମଗ୍ର ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି କହନ୍ତି ।

ସର୍ବେ ଭବନ୍ତୁ ସୁଖିନଃ
ସର୍ବେସନ୍ତୁ ନିରାମୟା
ସର୍ବେ ଭଦ୍ରାଣି ପଶ୍ୟନ୍ତୁ
ମାକଶ୍ଚିତ୍ ଦୁଃଖଭାଗ ଭବେତ୍

ଗୀତାରେ ଭଗବାନ ସୂକ୍ଷ୍ମକର୍ମାନୁସାରେ ଚତୁର୍ବିଂଶତି ତତ୍ତ୍ୱଯୁକ୍ତ ପ୍ରକୃତିର ପରିଣାମ ପଞ୍ଚଭୂତ ସ୍ଥୂଳ ଶରୀରର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାପରେ ପ୍ରକୃତିର ଅଂଶ ଶରୀରକୁ ମୁଁ ଓ ମୋର ମାନିବା ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ବିକାରମାନଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାକରି କାମନା ବା ଇଚ୍ଛା ହିଁ ମୂଳ ବିକାର ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଇଚ୍ଛା ଦ୍ୱେଷଃ ସୁଖଂ ଦୁଃଖଂ ସଂଘାତଶ୍ଚେତନା ଧୃତିଃ ।
ଏତତ୍ କ୍ଷେତ୍ରଂ ସମାସେନ ସବିକାରମୁଦାହୃତମ୍ ॥(୧୩/୬)

ଅର୍ଥାତ୍ ଶରୀରକୁ ମୁଁ ଓ ମୋର ବିଷୟର ଯୋଗୁ ଇଚ୍ଛା, ଦ୍ୱେଷ, ସୁଖ, ଦୁଃଖ ସ୍ଥୂଳଦେହ ଚେତନା ଓ ଧୃତି ଇତ୍ୟାଦି ବିକାର ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଫଳତଃ ଶରୀରର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ଭାବି ସେହି ଆବଶ୍ୟକତା ଶରୀରର ସଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀ ଓ ପଦାର୍ଥରୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରେ । ଏହି ଇଚ୍ଛାକୁ ବାସନା, କାମନା, ସ୍ପୃହା, ଆଶା ଓ ତୃଷ୍ଣା ଇତ୍ୟାଦି କୁହାଯାଏ । କାମନା ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲେ ବିବେକକୁ ଢାଙ୍କି ଦିଏ ଫଳରେ ସମସ୍ତ ଅନର୍ଥ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଭଗବାନ ବାରମ୍ବାର କାମନା ତ୍ୟାଗ ନିମନ୍ତେ ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଏଣୁ ସନାତନ ଧର୍ମରେ ନିଷ୍କାମ ଯୋଗ ପ୍ରଚଳିତ ହେଲା । ଯାହାଫଳ ଆତ୍ମ ନିତ୍ୟ ତଥା ସଂସାର ଅନିତ୍ୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମିଥ୍ୟା ବା କଳ୍ପିତ ନୁହେଁ ଏହା ତତ୍ତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମିଥ୍ୟା ସତ୍ୟ କିନ୍ତୁ ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ସତ୍ୟ । ଏଣୁ ଭଗବାନଙ୍କର ଉପଦେଶ ନିଷ୍ପୃହ ଭାବନା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିଷ୍କାମ ଜୀବନ ଯାପନ ଯଥା ।

"ତସ୍ମାଦସକ୍ତଃ ସତତଂ କାର୍ଯ୍ୟଂ କର୍ମ ସମାଚର
ଅସକ୍ତୋହ୍ୟାଚରନ କର୍ମ ପରମାପ୍ନୋତି
ପୂରୁଷଃ (୩/୧୯)

ଏଣୁ ତୁମେ ଅନାସକ୍ତ ହୋଇ କରଣୀୟ କର୍ମର ଅନୁଷ୍ଠାନ କର । ଅନାସକ୍ତ କର୍ମୀର ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ ।

ଆତ୍ମା ଭୌତିକ ବସ୍ତୁର ଭିନ୍ନ । ଏଣୁ ଆତ୍ମିକ ନିୟମ ଭୌତିକ ନିୟମର ଅଧୀନ ନୁହେଁ । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆତ୍ମା ଗୁଣରାଜ୍ୟ ଭଳି ଜଡ଼ ଦେହକୁ ମୁଁ ମନେକରେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବାତ୍ମା ସଂସାରରେ ସ୍ଥିତ ରହେ । ଏହି ଭ୍ରମଯୋଗୁ କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ଶୃଙ୍ଖଳରେ ବଦ୍ଧ ହୋଇ ଭୌତିକ ବିକାରର ଅଧୀନସ୍ଥ ଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ନିଜ ସ୍ୱରୂପକୁ ବୁଝି ପାରେ, ସେତେବେଳେ ଜୀବ ସଂଜ୍ଞା, ଶରୀର ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାମକୁ ମାତ୍ର ଥାଏ ଓ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ଶୃଙ୍ଖଳରୁ ମୁକ୍ତ ହୁଏ ଜୀବ ଭାବାତ୍ମିକ ଜୀବାତ୍ମା ରୂପେ କର୍ମର ଅଧୀନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆତ୍ମା ରୂପେ କର୍ମର କର୍ତ୍ତା । ଗୀତାରେ ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି ।

ନ ପ୍ରହୃଷ୍ୟେତ ପ୍ରିୟଂ ପ୍ରାପ୍ୟ ନୋଦ୍ୱିଜେତ୍ ପ୍ରାପ୍ୟଚା
ପ୍ରିୟମ୍
ସ୍ଥିର ବୁଦ୍ଧିର ସମ୍ମୂଢୋ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ ବ୍ରହ୍ମଣି
ସ୍ଥିତଃ ।(୫/୨୦)

ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ରହ୍ମବେତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମରେ ସ୍ଥିତ ରହେ । ସେ ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସୁଖୀ କିମ୍ବା ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦୁଃଖୀ ହୁଏ ନାହିଁ । ସେ ସ୍ଥିର ବୁଦ୍ଧି ସମ୍ପନ୍ନ ଓ ମୋହ ରହିତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସୁଖକର ବ୍ୟକ୍ତି ବା ବସ୍ତୁର ଆସକ୍ତିକୁ ମୋହ କୁହାଯାଏ । ଏଥି ଜ୍ଞାନ ପ୍ରାଧାନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ମୁକ୍ତି ପ୍ରସ୍ଥାନ । ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତ ବୈରାଗୀର ବ୍ରାହ୍ମୀସ୍ଥିତି । କର୍ମ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ତଥା ଆସକ୍ତି ଓ ଅନାସକ୍ତିର ସମ ଭାବାପନ୍ନ, ଭାବପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରତିକାର ବିଧାନକରି କହିଛନ୍ତି

ସର୍ବ ଧର୍ମାନ୍ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ମାମେକଂ ଶରଣଂ ବ୍ରଜ
ଅହଂ ତ୍ୱାଂ ସର୍ବପାପେଭ୍ୟୋ ମୋକ୍ଷୟିଷ୍ୟାମି
ମାଶୁଚଃ ।(୧୮/୬୬)

କେଶବନ ମାର୍ଗର,
ଗାନ୍ଧୀରୋପାଳ,
ପୁରୀ ।

ତେରେଣ୍ଡାପୋଷ୍ଟ ଗାନ୍ଧୀ ସ୍ମୃତି ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ଉଦ୍‌ଯାପନ ଉତ୍ସବରେ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର । (୨-୨-୧୯୯୧) ।

ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରାରେ ବିବାହ

ଡକ୍ଟର କାର୍ତ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ

ହିନ୍ଦୁ ସଂସ୍କାରରେ ବିବାହର ସର୍ବାଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ରହିଅଛି । ସନାତନ ପରେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିବାହ କରି ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ଜୀବନରେ ପ୍ରବେଶ କରେ । ବିବାହ ଏକ ସାମାଜିକ ଆବଶ୍ୟକତା । ବଂଶର ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣତା ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସନ୍ତାନୋତ୍ପତ୍ତି ହିଁ ବିବାହର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଯୌନ ସମ୍ପର୍କ ଏକ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା । ଏହି ଯୌନ ସମ୍ପର୍କକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବା ପାଇଁ ବିବାହ ହେଉଛି ଏକ ସମାଜ ସ୍ୱୀକୃତ ପନ୍ଥା । ଧାର୍ମିକ କେତେକ ବିଚାର ପରେ ବିବାହକୁ ଏକ ଧାର୍ମିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଗଲା । ବିବାହ ନକଲେ ବ୍ୟକ୍ତି ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିପାରେ ନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟ ଋଣତ୍ରୟରେ ଋଣୀ ଥାଏ । ବିବାହ କରି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଋଣ ପରିଶୋଧ କରେ । ସମାଜ ଭାବନାର ଭିତ୍ତି ଭୂମି ଉପରେ ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟାଶ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ଗୃହସ୍ଥ ବିଭିନ୍ନ ପଞ୍ଚ କର୍ମ ସମ୍ପନ୍ନ କରିଥାଏ ଓ ଏହି ପଞ୍ଚ କର୍ମ ମାଧ୍ୟମରେ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସହଯୋଗ ବିଧାନ କରିଥାଏ । ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ନିବୃତ୍ତି ମାର୍ଗର ଅଗ୍ରଗାମୀ । ସନାତନ କାମ ଚେତନାର ସଦୁପଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ନାରୀ-ପୁରୁଷ ସୃଷ୍ଟି କରିଅଛି । କାମ ବାସନାକୁ ସଂଯତ କଲେ ବ୍ୟକ୍ତି ମହାନ୍ ହୁଏ । କାମ ବାସନାକୁ ସଂଯତ ନକଲେ ସ୍ୱାର୍ଥ ସଙ୍କୋଚରେ, ହିଂସା, ଲୋଭାଦିରେ ଓ ବିଳାସ ଚଞ୍ଚଳାପଳାୟକର ପରିଣତ ହୁଏ । ପତି ପତ୍ନୀ ପରିବାର ଗଠନ କରନ୍ତି । ସହନଶୀଳତା, ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ପ୍ରେମ ପାରିବାରିକ ଜୀବନର ମୂଳମନ୍ତ୍ର । ବିବାହ ପରେ ନାରୀ ପୁରୁଷ ପତ୍ନୀ ପତି ଭାବରେ ବିବେଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ବିବାହ ପତି-ପତ୍ନୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରେ । ଏକ ସମାଜ ସଂସ୍କୃତିର ପରମ୍ପରା ମଧ୍ୟ ବିସ୍ତାରିତ ପାଣି ଗ୍ରହଣ, ଅଗ୍ନିପରିକ୍ରମଣ, ଧ୍ରୁବ ଦର୍ଶନ ପ୍ରଭୃତି ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ପରମ୍ପରାର ସୂଚକ ସମାଜର ହୋଇଥାଏ । ଏହି ସବୁ ବୈବାହିକ ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଧାର୍ମିକ ଭାବାପନ୍ନ । ବିବାହ ଏକ ଶାରୀରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନୁହେଁ, ଏହା ଏକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଏହା ଦୁଇଟି ଶରୀରର ମିଳନ ନୁହେଁ, ଏହା ଦୁଇଟି ଆତ୍ମାର ମିଳନ ।

ବୈଦିକ ଯୁଗରେ ବିବାହ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ଥିଲା । ଋଗ୍‌ବେଦ ମଧ୍ୟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଙ୍କ ବିବାହରେ, ପତି-ପତ୍ନୀଙ୍କ ମଧୁମୟ ଜୀବନ ଓ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କର ଲାଳନ ପାଳନ ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ ଥିଲା । ସେହି ଯୁଗରେ ମୁନିଋଷିମାନେ ବିବାହ କରି ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିଲେ । ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ, ବରୁଣଙ୍କ ପତ୍ନୀ ବରୁଣାନୀ ଓ ଅଗ୍ନିଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଆଗ୍ନେୟୀ ଭାବରେ ପରିଚିତ ଥିଲେ । ଭୋଗକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇ ଅତିଥି ଅଭ୍ୟାଗତ ସତ୍କାର, ବାନପ୍ରସ୍ଥୀ ଓ ସନ୍ନ୍ୟାସୀମାନଙ୍କର ପାଳନ ପୋଷଣ ଗୃହସ୍ଥର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସୁରୁଖୁରୁ ରୂପେ ସମ୍ପନ୍ନ କରି ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ସମାଜରେ ଆଦର୍ଶ ସ୍ଥାପନ କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଭୋଗରୁ ନିବୃତ୍ତ ହୋଇ ସର୍ବଜନ ହିତରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେଲେ ସ୍ୱରୂପ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଦର୍ଶନ ହୁଏ । ଜୀବନର ଏପରି ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଥିଲା ଯେ ଅବିବାହିତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଗୃହ ଦେବତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଅପରାଧୀ ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା । ବିବାହ ଦ୍ୱାରା ବଂଶର ପରମ୍ପରା ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରହେ, ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କର ମାନ୍ୟତାର ସମାଧାନ ଓ ପିତୃ ପିତାମହଙ୍କ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା ଅବ୍ୟାହତ ରଖା ଯାଉଥିଲା । କେତେକ ନୀତି ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ବିବାହ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଉଥିଲା । ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟ ଋଷିଗଣ ଯେଉଁ ବିଧିବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନୈତିକ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରସୂତ । ଏହି ସବୁ ବିଧିବିଧାନର ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଆଲୋଚନା ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ବିବାହ ସଂସ୍କାରରେ ଅଙ୍ଗୀଭୂତ ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ବିବାହ ପରି ଅତି ପ୍ରାଚୀନ । ସୁଦୂର ଅତୀତରୁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍‌ଭବ ହୋଇ କାଳକ୍ରମେ ନାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଭିତରେ ଦେଇ ଏଯାବତ ଗତି କରି ଆସିଅଛି । ବେଦ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଧର୍ମସୂତ୍ର ଓ ସ୍ମୃତିଶାସ୍ତ୍ର ସମୂହରେ ବିବାହର ବିଭିନ୍ନ ବିଧିବିଧାନମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ସବୁ ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଏକତାର ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସିଛି । ବିଭିନ୍ନ ବୈବାହିକ ବିଧିବିଧାନ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଶକ୍ତିର ଆବାହନ କରାଯାଇଅଛି । ଯେଉଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ମାନବ ଜୀବନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଓ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାନ୍ତି ସେହି ସବୁ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କର ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ବିଧାନ କରାଯାଇଥାଏ ଏହି ବିଧିବିଧାନ ମାଧ୍ୟମରେ । ବିବାହ ସଂସ୍କାରର ଅଙ୍ଗୀଭୂତ ବିଧିବିଧାନ କର୍ମକାଣ୍ଡ ଓ ଆସ୍ଥାର ବିଷୟ ହୋଇ ସାର୍ବଜନୀନ । ପ୍ରାଚୀନ ସଂସ୍କୃତିରେ ଏହି ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସ୍ଥାନ ଲାଭ କରିଥିଲା । ଆଧୁନିକ ଧର୍ମ ଚେତନାରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ । ଆଧୁନିକ ଉପଯୋଗିତାବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଖିଲେ ବିବାହ ସଂସ୍କାରର ଅଙ୍ଗୀଭୂତ ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ଅଦରକାରୀ ଓ ଉପହାସନୀୟ ନୁହେଁ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଯୁକ୍ତି ସଙ୍ଗତ ଓ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ମତ ।

ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରାରେ ବର କନ୍ୟାଙ୍କ କୋଷ୍ଠି ମିଳାଇ ବିବାହ କଥା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଏହି କୋଷ୍ଠି ଗଣନାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ବିବାହ ପାଇଁ ଶୁଭ ଦିନ ସ୍ଥିର କରାଯାଏ । ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲେ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନ ସୁଖମୟ ହୁଏ ବୋଲି ଭାରତୀୟମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ । ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ରମାନଙ୍କର ମାନବ ଜୀବନ ଉପରେ ଅଖଣ୍ଡ ପ୍ରଭାବ ରହିଛି । ଏହି ପ୍ରଭାବର ଜ୍ଞାନ ବୈଦିକ ମୁନି ଋଷିମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦିବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି ପାରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷଜ୍ଞ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର ପ୍ରଭାବ ସମ୍ପର୍କରେ ଗଭୀର ଅନୁଶୀଳନ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଦିବ୍ୟ ଭାବନା

ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଶୁଭ ନକ୍ଷତ୍ର ପାଇଁ କୋଷ୍ଠି ଗଣନାର କଥା । ଶୁଭ ନକ୍ଷତ୍ରରେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ କରାଗଲେ ତାହା କେତେ ଦିବ୍ୟ ହୁଏ ତାହା ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ । ଶୁଭ ନକ୍ଷତ୍ରରେ କନ୍ୟା ଦେଖା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଯାଆଯାଏ ହୁଏ । ବିବାହ ପାଇଁ ହାଣ୍ଡି ମଙ୍ଗନ ମଧ୍ୟ ଏକ ଶୁଭ ନକ୍ଷତ୍ରରେ କରାଯାଉଥାଏ । ଏହି ମଙ୍ଗଳ ହାଣ୍ଡିକୁ ମଧ୍ୟ ଅଭିମନ୍ତ୍ରିତ କରାଯାଏ । ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାର ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ଥାଏ ପଦାର୍ଥରେ ରହିଛି । ଶବ୍ଦ ଭିତରେ ଶକ୍ତି ଛପି ରହିଛି ଏହି ଶବ୍ଦ ଶକ୍ତିକୁ ଆୟତ୍ତ କରି ପାରିଥିଲେ ବୈଦିକ ମୁନି ଋଷିମାନେ । ବିବାହ କର୍ମର ବିଭିନ୍ନ ବିଧି ବିଧାନ ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ତ୍ର ଶକ୍ତିର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଅଛି । ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ବର କନ୍ୟାଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ର ଜଳରେ ସ୍ନାନ କରାଯାଏ । ଏହାକୁ କୋଉଳି ସ୍ନାନ ବା ବାଡୁଅ ସ୍ନାନ କୁହାଯାଏ । ଏହା କୁମାର କୁମାରୀଙ୍କର ଅବିବାହିତ ଜୀବନର ଶେଷ ସ୍ନାନ । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଶରୀରକୁ ପବିତ୍ର କରିବା ପାଇଁ କେବଳ ଜଳର ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସ୍ନାନ ପୂର୍ବରୁ ତୈଳ ହଳଦୀର ପ୍ରୟୋଗ କରାଗଲା । ହରିଦ୍ରା ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କ ପ୍ରଭାବରୁ ବର କନ୍ୟାଙ୍କୁ ରକ୍ଷାକରେ । ହରିଦ୍ରା ପ୍ରଜନନ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ । ଏହା ଚର୍ମକୁ ମସୃଣ ଓ ନିରୋଗ ରଖେ । ତେଣୁ ହରିଦ୍ରାର ରୋଗ ନିରୋଧକ ଶକ୍ତି ଥିବା କଥା ଯାହା ଶାସ୍ତ୍ରରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ତାହା ଏବେ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ପ୍ରମାଣିତ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଚର୍ମର ଯତ୍ନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ବହୁ କ୍ରିମ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ହରିଦ୍ରାର ଉପଯୋଗ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ବିବାହ ପରେ ଦୁଇଟି ଶରୀରର ମିଳନ ହୁଏ ଓ ଏହି ମିଳନ ଜନିତ ଦୋଷକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ବର କନ୍ୟାଙ୍କ ଦେହରେ ହଳଦୀ ମରାଯାଏ । ତୈଳ ହଳଦୀ ଲେପନ ପରେ ସାତ ଘରୁ ସାତ କଳସୀରେ ଆଣିଥିବା ଜଳକୁ ନେଇ ତା ସହିତ ବିଅଁ ମଞ୍ଜୁଳା ଜଳ ମିଶାଯାଇ କୋଉଳି ସ୍ନାନ କରାଯାଏ । ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ଜଳ ସ୍ନାନ କାମାଗ୍ନିକୁ ଶାନ୍ତ କରିବା ଭାବନାର ପ୍ରତୀକ । କାମ ଚେଷ୍ଟା ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପୂର୍ବକ ସମ୍ପାଦନ କରାଗଲେ ତାହା ତପସ୍ୟାରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ଏକ ତପୋଭୂମିରେ ପରିଣତ ହୁଏ । ଯୌବନାବସ୍ଥାରେ ତନର ଅଭିମାନରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଶାନ୍ତ ଥାଏ । ଏହି ଅଶାନ୍ତ ମନକୁ ଶାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ କୋଉଳି ସ୍ନାନ କରାଯାଏ । ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ କୈବଲ୍ୟ ବା ମୁକ୍ତି ସ୍ନାନ କୁହାଯାଏ । ଯିଏ କାମ ଉପରେ ବିଜୟପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ସେ କୈବଲ୍ୟ ବା ମୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

କୁମାର ଅବସ୍ଥାରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ବୈବାହିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ଜୀବନ ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ବରକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଦ୍ଧତିରେ ବେଶ ବିନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଉଥାଏ । ବର ଉପରେ ଭୂତପ୍ରେତମାନଙ୍କର କୁନଜର ନପଡ଼ୁ ଏହି ଭାବକୁ ବଳିତାର୍ଥ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପଦ୍ଧତିର ସୃଷ୍ଟି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନରେ ବିବାହ ଏକ ଆନନ୍ଦମୟ ଉତ୍ସବର ଦିନ ଓ ସେଥିପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପଦ୍ଧତିରେ ବେଶ ବିନ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ପ୍ରୟୋଜନ । ବରବେଶ ପରେ ବରର କନ୍ୟା ଘରକୁ ଯାତ୍ରା ଏକ ସାଧାରଣ କଥା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇଥାଏ । ବର ଓ କନ୍ୟାକୁ ଦେବପୁତ୍ର ଓ ଦେବକନ୍ୟା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା କରାଯାଇଥାଏ ।

ବର ବିବାହ ଉତ୍ସବର ବିଶିଷ୍ଟ ଅତିଥି । ଅତିଥି ଘରକୁ ଆସିଲେ ଶକ୍ତି ଅନୁସାରେ ତାହାର ସତ୍କାର କରିବା ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରା । ବାଜଣାରେ କନ୍ୟା ପିତାର ବର ପ୍ରତି ପ୍ରଥମ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା । କନ୍ୟା ପିତା ବରଙ୍କୁ ନାରାୟଣ ଜ୍ଞାନରେ ପୂଜା କରେ । ସେ ମଧ୍ୟ ବରର ପାଦ ଧୌତ କରନ୍ତି । ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କ କୁପ୍ରଭାବକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ କନ୍ୟା ପିତା ବରର ପାଦ ଧୌତ କରନ୍ତି । ପାଦ ଧୌତ ପରେ ବିଧାନାନୁସାରେ ବରଙ୍କୁ ଉପଯୋଗ କରି ତାଙ୍କୁ ଦଧି, ମଧୁ ଓ ଘୃତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମଧୁପର୍କ ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି । ମଧୁପର୍କକୁ କାଂସ୍ୟ ପାତ୍ରରେ ରଖାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ପ୍ରକାର ମହୌଷଧି ବା ରସାୟନ । ଦଧି ବାତ ନାଶକ, ମଧୁ ପିତ୍ତ ନାଶକ ଓ ଘୃତ କଫ ନାଶକ । ବର ମଧୁପର୍କକୁ ପ୍ରୀତି ପୂର୍ବକ ଦେଖନ୍ତି । ଭୋଜ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ ମିତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାହା ଶରୀରର ଅଙ୍ଗ ହୋଇଯାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମନର ପ୍ରସନ୍ନତା ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ । ମନର ପ୍ରସନ୍ନତା ଭୋଜନ ସମୟର ଅତିଥି । ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମକୁ ମଧୁମୟ କରିବାର ଭାବନା ଏଥିରେ ନିହିତ । ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ମନକୁ ମଧୁମୟ କର । ସବୁବେଳେ ମଧୁମୟ ପରିବେଶ ଅନୁଭବ କର । ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ମଧୁର ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କର । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମିତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖ । ବ୍ୟବହାରକୁ ମଧୁମୟ କର । ମଧୁର ବାଣୀ କୁହ । ଦେଖିବ, ତୁମର ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ମଧୁମୟ ହୋଇ ଉଠିବ । ମଧୁପର୍କ ଏହି ଭାବନାର ଦ୍ୟୋତକ । ହାୟ ! ମଧୁପର୍କ ପରି ଦିବ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଆମ ହାତରେ ଥାଇ ଥାଇ ଆମେ ଦୁଃଖୀ । ଆମେ କାହାରିକୁ ଆଦର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁନାହୁଁ ।

ବିବାହରେ ଗୋଦାନର ମହତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଛି । କନ୍ୟାପକ୍ଷ ବରକୁ ଧେନୁଦାନ କରନ୍ତି । ଗାଈ ଘାସ ଖାଏ ; ପାଣି ପିଏ ଖାଇ ଗାଈ ଦୁଗ୍ଧ ପରି ଅମୃତ ପଦାର୍ଥ ଦାନ କରେ । ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମରେ ଗୋ ସେବାର ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି । କନ୍ୟା ପିତା ବରର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ରକ୍ଷା ପ୍ରତି ଯତ୍ନବାନ୍ ଥିଲାପରି କରାଯାଏ । ଗୋଦାନ ପରେ କନ୍ୟାଦାନ କରାଯାଏ । କନ୍ୟାପିତା ନିଷ୍କାମ ଭାବରେ କନ୍ୟାକୁ ବର ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି । ବର ପକ୍ଷର ଲୋକେ କନ୍ୟାକୁ ସମ୍ମାନିତ ସହିତ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି । କନ୍ୟା ଦାନ ବା ପତି ଗ୍ରହଣ ପରେ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ କରାଯାଏ । ବର କନ୍ୟାକୁ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ କରେ । ବସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା କନ୍ୟାକୁ ସତ୍କାର କରାଯାଏ । ବସ୍ତ୍ର ଦାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ବର ବସ୍ତ୍ର ଦାନ ସମୟରେ କନ୍ୟାକୁ କହେ – ତୁମେ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋ ସହିତ ବାସ କର । ଆମର ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ନାନା ବାଧାବିଘ୍ନ ସତ୍ତ୍ୱେ ଅବିଚଳିତ ରହୁ । ମୁଁ ଦେଉଥିବା ଏହି ବସ୍ତ୍ର ଧାରଣ କର । ମନର ଦୃଢ଼ତା ଦ୍ୱାରା କାମୁକ ପ୍ରବୃତ୍ତିଠାରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କର । ଆୟୁଷ୍ମତୀ ଓ ଧନଶାଳିନୀ ହୁଅ । ସ୍ନେହ, ପ୍ରେମ ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ରୂପକ ବସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ସଜିବାକୁ ଆଗ୍ରହିତ କର । ପାଣିଗ୍ରହଣ ବିବାହର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଅଙ୍ଗ । କନ୍ୟାର ଡାହାଣ ହାତକୁ ଧରି ବର କହେ, “ମୁଁ ସୌଭାଗ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ତୁମ ହାତ ଧରୁଛି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ଭିକ୍ଷା କରୁଛି । ମୁଁ ତୁମର ଗୃହ ପତି ଓ ତୁମେ ମୋର ଧର୍ମପତ୍ନୀ । ଆମେ ସୁଖ ପୂର୍ବକ ଶତେ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବା । ମନରେ କେବେ ପାପାଚରଣ କରିବା ନାହିଁ । ପାଣିଗ୍ରହଣ ସମୟରେ କନ୍ୟାକୁ ବସିଥିବା ଅବସ୍ଥାରୁ ବର ହାତ ଧରି ଉଠାଏ । ଏହାପରେ ବରକନ୍ୟା ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡ ପରିକ୍ରମା କରନ୍ତି । ବିବାହ ବେଦୀ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଶୁଭାକାଙ୍କ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଏପରି କରାଯାଇଥାଏ । ପୁନଶ୍ଚ, ବର କହେ “ମୁଁ ଜ୍ଞାନ ପୂର୍ବକ ତୁମର

ପାଣିଗ୍ରହଣ କରିଛି। ତୁମେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି କର। ମୁଁ ସାମବେଦ ତୁଲ୍ୟ ପ୍ରଶଂସିତ ଓ ତୁମେ ଋଗ୍‌ବେଦ ତୁଲ୍ୟ ପ୍ରଶଂସିନୀ ହୁଅ, ଆମେ ଦୁହେଁ ନିରୋଗ ଓ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ସମ୍ପାଦନ କରିବା।

ଏହାପରେ ବରକନ୍ୟା ଶିଳାରୋହଣ କରନ୍ତି। ଶିଳା ଦୃଢ଼ତାର ପ୍ରତୀକ। ଏହି ଶିଳାରୋହଣ ବା ଅଶ୍ମାରୋହଣର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ନାନା ବାଧାବିଘ୍ନ ସତ୍ତ୍ୱେ ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ଦୃଢ଼ ହେଉ। ପବିତ୍ର ହେଉ। ବର କହେ, ହେ ଦେବୀ! ତୁମେ ପଥର ପରି ଗୃହାଶ୍ରମରେ ଦୃଢ଼ ହୁଅ। ନାନା ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ତୁମେ ସଫଳ ଜୀବନ ଯାପନ କର। ବିବାହକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଓ ଦୀର୍ଘାୟୁଷର କାମନା କରାଯାଇ ଏହି ଅଶ୍ମାରୋହଣ ବିଧି ପାଳିତ ହୁଏ।

ଏହାପରେ ଲାଜା ହୋମ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ। ଲାଜା ପ୍ରଚୁରତାର ପ୍ରତୀକ। ଖଇ ପରି ଏହି ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ୱାରା ବିବାହ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରେ। ବିବାହ ପାଇଁ ବହୁ ଆଡ଼ମ୍ବରପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ। ଲାଜା ହୋମ ବେଳେ କନ୍ୟା ପିତୃ କୁଳକୁ ଛାଡ଼ି ପତି କୁଳକୁ ଯାଏ। ଏହି ସମୟରେ ସେ ପତି କୁଳର ସମୃଦ୍ଧି କାମନା କରିଥାଏ। ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନର ସଫଳତା ପାଇଁ ଓ ସନ୍ତାନସନ୍ତତି ଲାଭ ପାଇଁ ଏହି ଲାଜା ହୋମ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ କାମନା କରାଯାଇଥାଏ। ଏହି ସମୟରେ କନ୍ୟା କହେ—ହେ ଭଗବାନ! ମୋତେ ନିଜ ପିତାଙ୍କ କୁଳରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ପତିଙ୍କ କୁଳରେ ଯୋଡ଼ନ୍ତୁ। ସେଠାରୁ କେବେହେଲେ ଛଡ଼ାଇ ନିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ। ସେଠି ପତିକୁଳରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଛି ଏହା ମୋ ସମୃଦ୍ଧିକାରୀ ହେଉ। ମୋର ପତି ଆୟୁଷ୍ମାନ୍ ଓ ରୋଗମୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ। ହେ ପତିଦେବ! ଆପଣଙ୍କ ସମୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ମୁଁ ଏହି ଲାଜା ଅଗ୍ନିରେ ଆହୁତି ଦେଉଛି। ଆମର ପରସ୍ପର ପ୍ରୀତି ବୃଦ୍ଧି ହେଉ। ବରକନ୍ୟା ଅଗ୍ନିର ଚାରିପଟେ ପରିକ୍ରମା କରନ୍ତି। ଅଗ୍ନି ଦିବ୍ୟ ଶକ୍ତିର ପ୍ରତୀକ। ଅଗ୍ନି ପରିକ୍ରମା ହେଉଛି ଜୀବନର ଅଗ୍ନିପଥକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା। ଅଗ୍ନିପରି ପାବନ ହେବା ଓ ଉଚ୍ଚମାର୍ଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେବାର ଭାବନା ଏହି ଅଗ୍ନି ପରିକ୍ରମାରେ ନିହିତ ରହିଛି। ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଶରୀର ରୋଗମୁକ୍ତ ହୁଏ। ଏବଂ ବାୟୁ ଅଧିକ [illegible] ହୁଏ। ଏଥିରୁ ଅନେକ ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ପ୍ରେରଣା ମିଳେ। ଲାଜା ହୋମରେ ବ୍ୟବହୃତ ଖଇ, ଘିଅ, ଓ ଧାନ ଭଳି ପୌଷ୍ଟିକ ଗୁଣ ରହିଛି। ଏହି ହୋମରେ ସମୃଦ୍ଧି ଓ ଦୀର୍ଘାୟୁଷର କାମନା କରାଯାଇଥାଏ।

ଏହାପରେ ସପ୍ତପଦୀ ବିଧାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ। ଏହି ସପ୍ତପଦୀ ହେଉଛି ଅଗ୍ନିର ଉତ୍ତରରେ ସାତୋଟି ଗାର ମଣ୍ଡଳରେ ବରକନ୍ୟାଙ୍କ ସାତପାଦ ଚାଲିବା। ଉଭୟ ପ୍ରେମ ବନ୍ଧନରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଥାନ୍ତି। ଏହି ଧ୍ରୁବଦର୍ଶନ ମିଳନ ଓ ପ୍ରେମର ପ୍ରତୀକ। ଧ୍ରୁବ ଦିଗ ଅବଲୋକନ କର, ସେହିପରି ଧ୍ରୁବ ସ୍ଥିର ହେବାର ନିଷ୍ଠା। ସପ୍ତପଦୀ ବିଧିଦ୍ୱାରା ଉଭୟେ ପରସ୍ପର ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମର ତପସ୍ୟା ଓ ସାଧନା ଭୂମିରେ ପାଦଥାପିବାକୁ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ବିଳାସର ସ୍ଥାନ ନୁହେଁ। ସୁଦୃଢ଼ ସ୍ନେହ ପ୍ରୀତିରେ ଓ ଧର୍ମ ନିୟମରେ ଗୃହସ୍ଥ ପ୍ରତିଶୀଳ ସହିତ ଓ ସୁଖୀ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଏହି ସାତପାଦରେ ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମର ସାତୋଟି ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରୟୋଜନର କଥା କୁହାଯାଇଛି। ଏହି ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରୟୋଜନଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଅନ୍ନ, ବଳ, ଜ୍ଞାନ, ସୁଖ, ସୁସନ୍ତାନ, ଋତୁ ବା ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶର ଅନୁକୂଳତା, ମିତ୍ରତା ବା ସାମାଜିକ ପରିବେଶର ଅନୁକୂଳତା। ପତି ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଦଯୋଗରେ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନର ଏହି ସାତୋଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ। ସେଥିପାଇଁ ନିର୍ଭୀକ ଭାବରେ ମିଳିମିଶି ପ୍ରତ୍ୟେକ କରିବା ପାଇଁ ବରବଧୂ ବିବାହ ମଣ୍ଡପରେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଥାନ୍ତି। ପ୍ରଥମ ପାଦ ପକାଇ ବରକନ୍ୟା ଅନ୍ନପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି। ଅନ୍ନଦ୍ୱାରା ହିଁ ଜୀବନଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ। ଏହାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଶରୀରକୁ ପୁଷ୍ଟ କରେ। ଅନ୍ନ ମାନବ ଜୀବନରେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା। ସେଥିପାଇଁ ବରକନ୍ୟା ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନରେ ଏହି ଅନ୍ନର ସୁଲଭତା ପାଇଁ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥାନ୍ତି। ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଦ ପକାଇ ବରକନ୍ୟା ବଳ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥାନ୍ତି। ନିର୍ବଳ ବ୍ୟକ୍ତି ଜୀବିକାର୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ ଅସମର୍ଥ। ତେଣୁ ସେ ବିବାହ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ। ଅକର୍ମା ଯୁବକ ଯୁବତୀ ସମାଜର ଭାର ସ୍ୱରୂପ। ଅନ୍ନରୁ ବଳ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ। ଯେଉଁ ଅନ୍ନ ବଳକାରକ ନୁହେଁ ତାହା ଅନ୍ନ ପଦବାଚ୍ୟ ନୁହେଁ। ତୃତୀୟ ପାଦରେ ଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥାଏ। ଅନ୍ନ ଓ ବଳଥାଇ ବ୍ୟାବହାରିକ ଓ ନୈତିକ ଜ୍ଞାନ ନଥିଲେ ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ବିଷମୟ ହୋଇଯାଏ। ତେଣୁ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନରେ ଜ୍ଞାନର ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି। ଚତୁର୍ଥପାଦରେ ସୁଖ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥାଏ। ଅନ୍ନ, ବଳ ଓ ଜ୍ଞାନ ଥାଇ ସୁଖ ପ୍ରାପ୍ତି ନ ହେଲେ ଜୀବନ ବିଫଳ ହୁଏ। ସୁଖପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଦରକାର। ଯୋଗ୍ୟ ମାତାପିତାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ଦେଶ ଦରକାର। ସେଥିପାଇଁ ପଞ୍ଚମ ପାଦରେ ସନ୍ତାନପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥାଏ। ଷଷ୍ଠ ପାଦରେ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶର ଅନୁକୂଳତା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥାଏ। ସପ୍ତମ ପାଦରେ ମିତ୍ରତା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥାଏ। ସପ୍ତପଦୀରେ ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମର ଆଦର୍ଶମୟ ଚରିତ୍ର ହୋଇଛି ପ୍ରକଟିତ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ସବୁକର୍ମର ସାକ୍ଷୀ। ସେଥିପାଇଁ ବିବାହ ଅବସରରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାବଲୋକନ ନାମକ ଏକ ବିଧି ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି। ସୂର୍ଯ୍ୟ ପରମାତ୍ମା ଜୀବ ଜଗତକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି। ଆଲୋକ ଓ ଉତ୍ତାପ ନଥିଲେ ଜୀବଜଗତ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ ନାହିଁ। ବରକନ୍ୟା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି କୁହନ୍ତି ହେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବ! ଆମେ ଶହେ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଦ୍ଧବାଦୀ ଶୁଣୁ। ଆମେ ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଶହେ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବୁ। ବିବାହରେ ହୃଦୟ ସ୍ପର୍ଶନାମକ ଏକ ବିଧି ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି। ବରବଧୂର ହୃଦୟ ସ୍ପର୍ଶକଲେ। ହୃଦୟ ସ୍ପର୍ଶରେ ବଧୂ ବରର ସହଭାଗିନୀ ହୁଏ। ପତିପତ୍ନୀଙ୍କ ପ୍ରୀତିଭାବ ଗ୍ରାହ୍ୟକୁ ସ୍ପର୍ଶରେ ପରିଣତ କରେ। ଗୃହସ୍ଥ ପ୍ରତିଶୀଳ ସହୃଦୟତା, ପ୍ରେମ ଓ ସଦ୍‌ଭାବନାରେ ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମ ଦିବ୍ୟ ହୋଇଥାଏ। ହୃଦୟ ସମସ୍ତ ସଂସ୍କାର ଓ ଭାବନାର କେନ୍ଦ୍ର। ବର ବଧୂର ହୃଦୟକୁ ସ୍ପର୍ଶକରି କହେ ହେ ବଧୂ! "ତୁମର ହୃଦୟ ମୋ ହୃଦୟ ସମାନ ହେଉ। ତୁମର ଆତ୍ମା ମୋର ଆତ୍ମା ଏକ ହେଉ। ତୁମ ଚିତ୍ତ ମୋ ଚିତ୍ତର ଅନୁକୂଳ ହେଉ। ପ୍ରେମ ବନ୍ଧନରେ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ହୃଦୟର ମିଳନ ହେଉ" ଏହାପରେ ବର ବଧୂ ଉପସ୍ଥିତ ଅତିଥିମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଭିକ୍ଷା କରନ୍ତି। ବିବାହ ଯଜ୍ଞରୁ ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଗତ ସୁଗନ୍ଧ ବାୟୁ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଶରୀର ସୁସ୍ଥ ହୁଏ ଓ ରୋଗ ଦୂର ହୁଏ

ସେ କଥା ବୁଝାଯାଉଛି । ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ବଧୂଙ୍କୁ ଘର ଚଳିବାର ମହତ୍ୱ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଏ । ବିବାହ ଅବସରରେ ବରକନ୍ୟାଙ୍କ ଧ୍ରୁବ- ଅରୁନ୍ଧତୀ ଦର୍ଶନ [illegible] ରହିଛି । ସପ୍ତର୍ଷିମଣ୍ଡଳ ସପ୍ତ-ଋଷିମା ପାଖରେ [illegible] ତାରା ଯେଉଁ ଅଚଳ [illegible] ସ ମତାଚି । ଏହି ଧ୍ରୁବ ତାରାକୁ ପରିକ୍ରମା କରନ୍ତି । ବଧୂ ଏହି ଧ୍ରୁବ ଦର୍ଶନ ସମୟରେ କହେ [illegible] ଶ୍ୱଶୁରାଳୟରେ ଧ୍ରୁବ ହୋଇ ରହି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରନ୍ତି । [illegible] ସ୍ତ୍ରୀ ଧ୍ରୁବ ହୋଇ ରହେ । [illegible] ଋଷିଙ୍କ ପାଖରେ ଅରୁନ୍ଧତୀ ନାମକ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ତାରା ଥାଏ । ଅରୁନ୍ଧତୀ ଦର୍ଶନ ବେଳେ ବର କହେ [illegible] ଅରୁନ୍ଧତୀ ଓ ମୁଁ ବଶିଷ୍ଠ । ଅରୁନ୍ଧତୀ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ପାଖରେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିବା ପରି ତୁମେ ମୋର ପତ୍ନୀ ଭାବରେ ଏହି କୁଳରେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ରୁହ । ଏହାପରେ ବର ବଧୂଙ୍କର ସହଭୋଜନ ହୁଏ । ସହଭୋଜନ ଏକ ଘନିଷ୍ଠ ମିତ୍ରତାର ପ୍ରତୀକ । ସହଭୋଜନ ସମୟରେ ବର କହେ, ହେ ବଧୂ ! ତୁମ ହୃଦୟକୁ ମୁଁ ସତ୍ୟ ଗଣ୍ଠିରେ ବାନ୍ଧି ରଖିବି । କେବେ ସତ୍ୟ ଲଙ୍ଘନ କରିବି ନାହିଁ । ଆମେ ଅନ୍ନ ପାଶରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ରହିବା । ସଙ୍ଗମ ପ୍ରେମ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧି ଦେବା ପାଇଁ ପତିପତ୍ନୀ ଏକତ୍ର ଭୋଜନ କରନ୍ତି । ଏହି ସବୁ ବିଧିବିଧାନମାନଙ୍କରୁ ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରାରେ ବିବାହର ମହତ୍ତ୍ୱ ସହଜରେ ଅନୁମେୟ ।

ପୁରୀ କଲେକ୍ଟରେଟ,
ପୁରୀ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଉପକଣ୍ଠରେ ଥିବା କୌଶଲ୍ୟାଗଙ୍ଗ ମତ୍ସ୍ୟ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ "ଧାନ ପାଣିରେ ମାଛ ଚାଷ" ଆଲୋଚନା ଚକ୍ରରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ।

ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦ

କବି ଜୟଦେବ କୃତ

ପ୍ରହରାଜ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ନନ୍ଦ

ଦ୍ୱାଦଶ ସର୍ଗ

ମିଳେ ବ୍ରଜ କୁଟୀର ଆବାସେ ବାସକୀତ ଦେଖନ୍ତୁ ରାଧ
ଅଳସ ଲଜ୍ଜା ଅନୁରିମା ପୂର୍ବେ ଅନେକ ମୁଖ, ଶ୍ରୀରାଧା ମୁଦ ।
ଅନଙ୍ଗଭରେ ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତେ, ପଲ୍ଲବ ଶେଯ ଅଧରେ ଯୋଗେ,
ରାଧାଙ୍କ ଦେଖେ ମୁରହରୁ ଆନନ୍ଦରେ ଭୁଜ କହୀ କରେ ।

ଗୀତମ୍

କିଶଳୟ ଶେଯେ ଅଭିସାରିକା ହେ ଧାରି ଦିଅ ତୁମ ପଦ୍ମ ପାଦ,
ଲଜ୍ଜାଏ ପଦପଲ୍ଲବ ପ୍ରତୀପ ତୁମ୍ଭ କରୁଛି କ୍ରୋଧ ।
ଅନୁଗତ ଜନ୍ମ କିଶଳୟ ଶେଯ ପରାଭୂତ ହୁଏ ତୁମରି ପାଦେ,
କେଶବ କୃଷ୍ଣ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ କ୍ଷଣେ ରାଧ ତୁମେ ପୀୟୂଷ ସ୍ୱାଦେ ।
ତୁମ ବହୁଦୂର ଅଛି ଅଛି ରାଧା କ୍ଳାନ୍ତି କରିଛି ଅପନୋଦନ
କରପଦ୍ମରେ ପଦଯୁଗ ପାଇଁ ଆଶା କରେ ମୁଁ ଦେବି ମର୍ଦ୍ଦନ ।
ପାଦରେ ଲଗ୍ନ ନୂପୁର ପରି ମୁଁ ତୁମ ଆଶ୍ରିତ ଏମିତି ଭାବି
ମୋର ଅନୁଭବେ ଲଗବ ପାଇଁକି ମୁକ୍ତ କରେ ମୁଁ ତୁଚ୍ଛ ଦେବି

ମୁଖଚନ୍ଦ୍ରରୁ ଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କ ଅମୃତ ବରଷୁଛି ବାକ୍ୟ ତୁମ,
ବାକ୍ୟବୋଳର ଭବନ୍ତୁ ଏବେ ହୃଦୟ ମୋ'ର ଦେଇଛି ବିନ ।
ଦୂର ଦୀନଜନ ଅନୁଗ୍ରହ କରେ ହୀନ ବସନ,
ନିବାରିଛ ମୁଁ କରିଛି ବିରହ, ଏବେ କରି ଅପସାରଣ ।

ବିରହ ଜନ୍ୟ କଷ୍ଟରେ ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚାଇଛି,
ନୟନ ଆନନ୍ଦର ଆବେଶ ଆଶାରେ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ।
ପୁଲକିତ ତୁମ ଭୁଜର ଦୃଢ ଆଲିଙ୍ଗନ ଦ୍ୱାର,
ବକ୍ଷସ୍ଥଳରେ ରଖ, ପ୍ରିୟତମା ଶୋଷିନେବ ତାପ ଜ୍ୱାଳାର ମନ ।
ବିରହ ମୋର କିଛି ନାହିଁ ଏବେ ବିଷାଦ ବ୍ୟଥା,
ଅଧରରେ ତୁମେ ଦେବ କରିବାକୁ ଏ ବିହ୍ୱଳତା ।
ଏହି ପାଖରେ ଲୋଚନେ ଅଶ୍ରୁ ବନ୍ଦ ସ୍ୱାସ,
ରୋଷ ତ୍ୟାଗ କର ନିକଟ ସ୍ୱପ୍ନେ ମଗ୍ନ ହୁଅ ।
ମୁଁ ଏବେ ଗୀତି ଗାଉଛି ଭକ୍ତରେ ଉଦ୍‌ଦୀପ୍ତ ପ୍ରାଣେ,
କବି ଜୟଦେବ ଗୀତ ଗୋବିନ୍ଦ ମଧୁରୀଭଜନ ପୁଲକ ଆଣେ ।

ଏଣୁ ଅଧରୁ ବିରହ ଅନଳେ ଦଗ୍ଧ ଦେହ,
ମୃତ ପରି ଏଇ ଦାସକୁ ତୁମର ଜୀବନ ଦିଅ ।
ଆଗୋ ମାନମୟୀ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ପ୍ରାଣ ତୁମକୁ ଛୁଇଁ,
ଗାହିଛି ଆଜିକେ ଅଧରାମୃତ ଭୁଞ୍ଜନି କାହିଁକି ଲଭାଅ ନାହିଁ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ବଦନା ତୁମେ ମୋ ବିକଳ ଲୋଚନ ଦ୍ୱାରେ,
ଛବି ବିଛିଣି ଗୁଣଗ୍ରାମ ଜଳ ଥାଏ ମୋ ପାଶେ ।

ଘନ ଅଶ୍ଳେଷେ ପୁଲକାଙ୍କୁର ଅଙ୍ଗେ ଭରି,
ବିସ୍ମିତ କଲା ଆଲିଙ୍ଗନକୁ କେଉଁଥି ଛାଡ଼ି ।
ମିଳନ ଲଗ୍ନେ ଅମୃତ ପାନେ ଆକର୍ଷିତ,
ରାଧାର ନମ୍ରୀ କଣ୍ଠ ବାଧା କଲା ମନେ ଜାତ ।
ମିଳନ କାଳରେ ସହସ୍ର ଜନାର ପ୍ରମୟ ଅସେ,
ଯେତେ ଆନନ୍ଦ ଭିଡ଼ିଲୀଳା ଶେଷେ ବିଘ୍ନ ନାଶେ ।

ମିଳନ ଲଗନ ଲଭେନଛି ଆଜି ବିଘ୍ନବାଧା,
ଗଦ୍‌ଗଦ ସ୍ୱରେ ପ୍ରୀତି ଉଲ୍ଲାସ ନଥାଏ ଦ୍ୱିଧା ।
ଅନଙ୍ଗର କି ବିବଶ ଗତି ମାଳିତ ହୁଏ ଚାଣ୍ଡେଲେ ବାଣ,
ରାଧା ବାହୁଲତା ବନ୍ଦୀ କରିଲା ଶ୍ରୀହରି ପ୍ରାଣ ।
ଘନ ଭାରେ ଯେବେ କୃଶ ଶରୀର କ୍ଳିଷ୍ଟ ହୁଏ,
ନଖାଘାତ କରେ ବିଗତ କର୍ଣ୍ଣ ତାଡ଼ନା ଦିଏ ।

କେଶ ଆକର୍ଷି କରେ କେତେବ ରାଧା ସଂଯମିତ,
ମଧୁର ଅଧର ପୀୟୁଷ ପାନରେ କାମ୍ୟ ହିତ ।
ତଥାପି ଶ୍ରୀହରି ଆହ୍ଲାଦ ଦ୍ୟୁତି ଝରେକି ଭଲେ,
ଲୋମୋଦ୍‌ଗମ ଲଭେ ଲଭେ କରିତା ଫୁଟେ ।
ମାଦେଷ ତୁଳାର ଫିଡ଼ ପରାଜୟ ପ୍ରାପ୍ତିନାରେ
ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀରାଧା ବିପୁଳ ବଳେ ଆରୂଢ଼ ହେଲେ ।
ବଂଶେ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଛନ୍ଦକ ମତେ ଅବଶ ହୋଇ,
ବାହୁରେ ଭୂଜବନ୍ଧନୀ ଖୋଲି ନିମୀଳିତ କଲେ ନେତ୍ରଦ୍ୱୟ ।
ନିପଟ ସେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଜଘନ ଭ୍ରମହତା,
ଯୌବନ ଜାହିଁ ହୋଇ ପାରିବେ ସେ ହରି ବିଜେତା ।

ମିଳନ ଦୃଶ୍ୟ କି ଅବିଶ୍ୱାସ୍ୟ କପୋଳ କାନ୍ତି ପୁଲକିତା,
ନୀହାର ଧାରା ଝୋଲି ଝୋଲି ଯାଏ ଶରୀର ସାରା ।
ଶ୍ୱାସ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସେ ବକ୍ଷକମଳ ବିକଚଦଳ,
ମିଳନ ଶାଗରେ ମୁଖରିତ ହେଲେ ଗନ୍ଧର୍ବ ।
ସ୍ୱେଦ ମଦନ ସଂଗ୍ରାମରେ ଅବଶ ଦେହ,
ଶ୍ରୀହରି ଅଧରେ ମଧୁପାନ ମୁହୁର୍ମୁହୁ କି ଦୁର୍ବିପାକ ।

ଦଶନ ଅଂଶ ବିଖ୍ୟାତ ଲଭେ ଅଧରରାଗ,
ଦ୍ୱାରା ସ୍ମୃତିରେ କରିବା ପାଇଁ କି ଅନୁରାଗ ।
ପୁଣି ଉଚ୍ଚିପଡେ ହରି ନିଶ୍ୱାସେ ଲଜ୍ଜାରେ,
ମିଳନ ଦୃଶ୍ୟ ଶାନ୍ତ ହୁଏ କି ଉଦାରେ ।
ଶୁଭ୍ର ଦନ୍ତ ପଂକ୍ତିରୁ ଝରେ ଆଲୋକ ଧାରା,
କରେ ବିମୋହିତ ବିମ୍ବ ଅଧର କି ଅପାଶୋରା ।

ଶ୍ରୀ ରାଧା ପାଦକେ ନଖେ ଅଙ୍କିତ ପାଦକ ଦାଗ,
ନିଦ୍ରା ଯାଉଥିଲେ ନେତ୍ରପ୍ରାନ୍ତେ କଜ୍ଜଳ ଲାଗ ।
ଓଠ ମୁକ୍ତ କରେ ଅଳକ ଛବି ତୁଳନା ନାହିଁ
ଅଲୁଳିତ କେଶ ସମୀର ଛନ୍ଦେ ଯାଉଛି ଧାଇଁ

କଟପୁଷ୍ପର ମନୋରମାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାଶାରେ,
ଶଙ୍ଖ ନାହିଁ ତ ଭାଗ୍ୟବନ୍ତର ଅହାଣି ସୁଖ ।
ଏ ଘାଟ ପଥେ ମୀ ପ୍ରତ୍ୟୁଷର ସୁର ଶବ୍ଦ ପରି,
ହିଁକ ବଢ଼ିଲା ଶୁଣିଛି ହୃଦୟ ତାକୁ ଭାରି ।
ଅନୁଭିତ ରେଖ ଶିବାୟ ବଡ଼ ପ୍ରସ୍ତରାଳ,
ଗୁରୁ ଅବଳ କରୋଳାସିକ୍ତ ସ୍ନେହ ବର୍ଷିତ ।

ବସିତ ଦିଶେ ଅଧର ମଧୁ ଛଟକ ଭାର,
ଭୁଜମାଳିତ କଦମ୍ବମାଳାରେ କି ଅନୁରାଗ ।
ଘଷିତ କାଣ୍ଡି ବିଦ୍ୟୁତ ଖେଳ ଘନଶ୍ୟାମ,
ରୋମାଞ୍ଚକର ସୁନ୍ଦିରେ ଶକ୍ତି ଭକ୍ତୁଲେନ ।
ଶ୍ରୀ ଜୟ ସୁଲଭ ସୁଧି ନିଜକୁ ଶ୍ରୀ ହରି ପ୍ରତି,
ଅଙ୍ଗାଦିତୀୟ ଅଦ୍ଭୁତ ସୁରେ ଅମଳ ଗୀତି ।

ଗୀତମ୍

କୁଞ୍ଜରେ ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟତମ ରତିକ ମୋ ପ୍ରତିଧରେ,
ସୁର ମଞ୍ଜର ଜନର ଭଲାଳ ହୃଦୟ ମୋର ।
ଗାଲୁ କଳଶ ପ୍ରିୟ ମାଡ଼ରେ ସହୃଦେ ରୋଷ,
ପଡ଼ଲେ ପଡ଼ରେ ଚଞ୍ଚଳ, ପ୍ରଣୟ ଚିହ୍ନରେ ରୋଷରେ ।
ଅଙ୍ଗକୁ ଶିତ କର ସଦୃଶ ପ୍ରଣୟକୁ କି ଅପୂର୍ବ ଦୀକ,
ମୋ ଦୃଷ୍ଟ ଅଙ୍ଗକୁ ମଧୁ ହୃଦରେ ଭୁଜ ବୋଲଇ ସେ କଥୁକ ।
ଆଧ୍ୟରେ ଚାଟା ଚଳୁଣ ଲଜ ଦୀପ୍ତମୟ ଦେ ଭୁଜରେଖ,
କାଞ୍ଚୁଲିର ଆଶୁତି ମୋର ସଙ୍ଗେ ଯେଉଁପରି ମଦନ ପାଶ ।

ମୁଖରେଖ ବିନାର ଦୃଶ ଯେତେଥରୁ ଚାନ୍ଦନେଶପରି,
ସେତୁର ଜଣେ ଚୋଳାଚିତ ଉଷ ଦୁକନ ପୁଲ ଦୁର୍ଗାଶ୍ୱରୀ
ପଦ୍ମରାଗୁ କି ଗହଳ ଯଡି ଭାଙ୍ଗି ମନ,
ମୋ ମୁଖ କରୁ ଚମକି ଉଚ୍ଛୁଟି ଦେଖଦେ ପ୍ରିୟ
କପୋଳରେ ମୋର ଚୋଳାଚିତ ଦୃଶ ଅଳକାରେ,
ପର୍ଣ୍ଣଦାପ ଲିଲେ ବାଗେହୀ କରେ ଭୁଜଙ୍ଗୀ ନାଚେ ଯେପରି ।
ଗଙ୍ଗୁ ପ୍ରେମ ସେ କରୁ ପଣି ମୋ ଲଲାଟ ତନୁ,
ଅଧରାର୍ଦ୍ଧିତ ବିନ୍ଦୁଟିରୁ ସ୍ନେହ କାନ୍ତି
ମଧୁ ମେଘରେ ଅର୍ଦ୍ଧିତ ପଡ଼ି ଚୁମ୍ବି ଲେଖା,
କସ୍ତୁରୀ ଲେଖ ଅର୍ଦ୍ଧିତ କାନ୍ତୁ ତିଳକ ରେଖା ।

ମାନଦ ମଦନ ମାଧବ ଧ୍ୱଜ ଶ୍ୟାମ ପରି,
ମିଳନ ଇଚ୍ଛା ଅଙ୍ଗଭ ହୋଇ ମୋ ଅଳକା କରି ।
କିଂଶୁ ମଧୁମାସର ମଞ୍ଜୁଲତ୍ତ୍ର ନବଦଳ ହାରି,
ଭୂଷଣେ ମୋର ଶାଢ଼ି କୁସୁମ ଭାଙ୍ଗିଲା ପରି ଅଧୁର ଶିରୀ ।
କିଂଶୁକ ମଣିଶ ରଚନ ମେଖଳ କର୍ତ୍ତିମାନ୍,
ଅଳଙ୍କରେ ମାରେ ସୁକୁମାର ପରି ସେ ଲେଖନୀୟ ।
ଅଧିର ଜଗ ରହୁଣେ ଦାଣ୍ଡ ଶତ୍ରିରେଖା,
ଶାଢ଼ୀନୀମ ଓ ନୀଳରତ୍ନର ସୁଲଭ ଗୁଚ୍ଛ ।

କରି ଅପରେଖ ଲଳିତ ଭାବେ ସୁଜନର,
ଦର୍ଶି ଶ୍ରୀ ଜୟଦ ପ୍ରସନ୍ନ ଦାଁପୁଣ କେତେ ମଧୁର ।
କରି ସତ୍ତ୍ୱଣ ଉଦାସ ରେଖୁ କରଇ ନାଶ,
ଭାବଅଶିତ କଲୁ ଯୁଗ ଯୁଗ ଭାବାଶେଷ ।

"ଚର୍ଚ୍ଚିତ କର ଚନ୍ଦନ ମୋର ସ୍ତନଯୁଗଳେ,
ସ୍ତନଯୁଗ୍ମରେ ଅଙ୍କିତ କର ମୃଗମଦରେ ।
ମୃଦୁ ପଲ୍ଲବ, ଜଘନେ କପାଳେ କାଞ୍ଚୀଦାମ,
କବରୀରେ ଦିଅ କାନ୍ତକୁସୁମ କି ମନୋରମ ।
କରେ ଭରି ଦିଅ କଙ୍କଣ, ପାଦରେ ମୃଦୁ ନୂପୁର,
ରାଧାବାକ୍ୟରେ ତୃପ୍ତ ମାଧବ କରିଲେ ଅଙ୍ଗେ ଅଳଙ୍କାର ।

ଅନନ୍ତ ନାଗ ତଳ୍ପେ ଶାୟିତ ଶ୍ୟାମଳାଙ୍ଗ ମଣିରେ ହରି,
ଦୀପ୍ତି ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ସର୍ବବ୍ୟାପକ ପୁଣି ହରି ।
ପଦ ସରୋଜଧାରିଣୀ ସିନ୍ଧୁନନ୍ଦିନୀ ରୂପ ଦେଖିବା ପାଇଁ,
ବହୁବିଧ ତନୁ ଧାରଣ କରିଲେ ଅଛି ନାହିଁ ଯାର ଅନ୍ତ ନାହିଁ ।
କେତେ ଯେ ଆନନ୍ଦ, କେତେଯେ ନୟନ ରଞ୍ଜନା ନାହିଁ,
ସେହି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜଗ ମୋହନ କରନ୍ତୁ ତୁମ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ।

କ୍ଷୀର ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଭରେ ତୁମେ ସ୍ୱୟଂବରା,
ବରଣ କରିଲ ଚରଣ ମୋହରି ଆଦୃତରା ।
ନ ପାଇ ତୁମକୁ ପାର୍ଶ୍ୱେ ଦୀପଟି ଅଚେତ ହୋଇ,
ନିଃଶେଷ କଲେ ଗରଳ ପାନ—ଏସ୍ମୃତି କହି ।
ସଂସ୍ମରଣରେ ରାଧା କୁଚ କଲେ ଲକ୍ଷିତ,
ଭିନ୍ନ ନୟନରେ ବନ୍ଦ କରିଲେ ଅପାଙ୍ଗ ଚିତ ।
ସେ କୁଚ ଯୁଗଳ ଅବଲୋକନରେ ତୃପ୍ତ ଅତି,
ପଦ୍ମନୟନ ରକ୍ଷା ବିଧାନ କରନ୍ତୁ ସେହି ପଦ୍ମାପତି ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରାସଲୀଳା କୀର୍ତ୍ତନ ଉପାସନା ଆଉ ଅନୁଧ୍ୟାନ,
ସଂଗୀତ ସୁରେ ଭକ୍ତି ଯଦି ତୁମେ ଶ୍ରୀହରି ମହିମା କରିବ ଗାନ
ଶୃଙ୍ଗାର ଲୀଳା ତତ୍ତ୍ୱରେ ଯଦି ତୁମ୍ଭ ମଗ୍ନହେବାକୁ ମନ,
ଆସ୍ୱାଦେ କର ପାଦନିବେଦିତ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ଅଧ୍ୟୟନ ।

ଯେତେଦିନ ଯାଏଁ ଧରାତଳେ ଥିବ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ମଧୁର ଧାର,
ମଧୁ ମିଳନର ପରମ ତତ୍ତ୍ୱ ଗତ ବେଦନାର ଦିବ୍ୟ ସ୍ୱର ।
ମଧୁ ହେ ତୁମର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଲାଳାୟିତ ନୁହେଁ ଟିକିଏ ମନ,
ଶର୍କରା କେଉଁ କରେ ନାହିଁ ଟିକେ ଆକର୍ଷଣ ।
ଦ୍ରାକ୍ଷା ତୋ ଲାଗି ଚାଖିବା ଲାଳସା ଆମର ନାହିଁ,
ପୀୟୂଷ ହେ ତୁମେ ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ଅବା ହୋଇଛ କାହିଁ ।
ଦୂର କର ଭୂତଳରୁ ତୁମେ, କାନ୍ତାଧର,
ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷ ଦାନବ ବୃନ୍ଦକୁ ଦମନ କର ।

ଭୋଜଦେବ ଆଉ ବାମାଦେବୀଙ୍କ ଆତ୍ମଜାତ
କବି ଜୟଦେବ "ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ" ରଚିତ ଗୀତି ।
ପରାଶର ଆଦି ପ୍ରାଜ୍ଞ ମୁନି ସୁହୃଦ କଣ୍ଠେ କାବ୍ୟାବଳୀ,
ପୁଲକାର୍ଣ୍ଣ ପରି ନିତି ସୁଖୁଆର ଆହ୍ଲାଦ ଆଉ ଆନନ୍ଦତା ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଯକ୍ଷ୍ମାରୋଗ ବିଶେଷଜ୍ଞ

■ [illegible]
ଅନୁବାଦ : ଶ୍ରୀ [illegible]

ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା [illegible] ଗ୍ରାମ। ଭାରତର ଦ୍ୱିତୀୟ 'ଜାଲିଆନୱାଲାବାଗ୍' ଭାବେ ପରିଚିତ [illegible] ସ୍ଥାନଟି [illegible]। ଏହି [illegible] ଗ୍ରାମ [illegible] ଏକଦା ଶିକ୍ଷିତ [illegible] ଥିଲେ [illegible]

ଓଡ଼ିଶାରେ ଯକ୍ଷ୍ମାରୋଗର ପ୍ରଥମ ବିଶେଷଜ୍ଞ [illegible] ଜନ୍ମ [illegible] ଭାଇଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ [illegible] ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁତ୍ର। [illegible] ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜରେ [illegible] ଅଧ୍ୟୟନ [illegible]। [illegible] ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ସେ ଡାକ୍ତର ହେବେ। [illegible] ପରୀକ୍ଷାରେ [illegible] ପରେ ସେ [illegible] ମେଡ଼ିକାଲ ଅଫିସର ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଲେ। ଏହି [illegible] କାର୍ଯ୍ୟ [illegible] ସେ ଓଡ଼ିଶା [illegible]। [illegible] ମାସରେ [illegible] କାର୍ଯ୍ୟରେ [illegible]।

ସାମରିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା :

[illegible] ସାମରିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା [illegible] ଯୋଗ ଦେଲେ। [illegible] ଅବସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା। [illegible] କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ସେ [illegible] ପାରି ନଥିଲେ। [illegible] ଓଡ଼ିଶା [illegible] ଯୋଗ [illegible] ଡିଗ୍ରୀ [illegible] ବିଦେଶ [illegible] କରିବା ପାଇଁ [illegible] ମନୋନୀତ ହୋଇଥିଲେ। ସେ [illegible] ଚିକିତ୍ସା [illegible] ଡିଗ୍ରୀ ତଥା ଟି. ବି. ଡି. ହାସଲ କରିଥିଲେ।

[illegible] ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ [illegible] ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ [illegible] ହେଲେ। [illegible] ବିଭାଗ [illegible] ପ୍ରଫେସର [illegible] ଯକ୍ଷ୍ମା [illegible] ବିଭାଗର [illegible] କରିଥିଲେ।

ଭିଜିଟିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରଫେସର :

ସେ [illegible] ଅନେକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଭିଜିଟିଂ ପ୍ରଫେସର [illegible] ଏବଂ କିଛି ବର୍ଷ ପାଇଁ [illegible] ପବ୍ଲିକ୍ ସର୍ଭିସ୍ କମିଶନର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ। ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହୋଇ ସେ ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂସ୍ଥାରେ ଭାରତକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜାପାନ ପରିଦର୍ଶନରେ ଯାଇଥିଲେ।

ଯକ୍ଷ୍ମାରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ପ୍ରତିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦିଗରେ ସେ କଟକର [illegible] ଥିଲେ ଓ [illegible] ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଶିବିର ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ। ଆହୁରି ମଧ୍ୟ [illegible] ଉଦ୍ୟମରେ [illegible] ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ [illegible], ଯାଜପୁର [illegible] ଓ ଆହୁରି ଅନ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ଶିବିର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା। ଓଡ଼ିଶା [illegible] ସେ ଥିଲେ [illegible] କଟକ ଜିଲ୍ଲା ଶ୍ରୀ [illegible] ନିର୍ବାଚନରେ ଲଢ଼ିବାକୁ ଗଲେ [illegible] ତାଙ୍କ ଜୀବନ [illegible]।

ପ୍ରଫେସର୍ [illegible] ବର୍ଷ ବୟସରେ [illegible] ମାସରେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କଲେ। [illegible] ତାଙ୍କର [illegible] ମାସରୁ ଅଧିକ [illegible] କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ। [illegible] ମିନିଟରେ ତାଙ୍କର ହୃଦ୍‌କ୍ରିୟା ବନ୍ଦ ହେବାରୁ ସେ [illegible] କଲେ। [illegible] ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ [illegible] ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବା ବେଳେ ଅର୍ଥାତ୍ [illegible] ଡିସେମ୍ବର [illegible] ତାରିଖ ଦିନ ସେ ସାମାନ୍ୟ ହୃଦ୍‌ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବାରୁ [illegible] କଟକ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜରେ ଚିକିତ୍ସା [illegible] କରାଯାଇଥିଲା। [illegible] ଚିକିତ୍ସକମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା। [illegible] ଡିସେମ୍ବର [illegible] ତାରିଖ ରାତି [illegible] ମିନିଟ୍‌ରେ [illegible] ଡାକ୍ତର [illegible] ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କଲେ। ସେଦିନ ମଧ୍ୟ [illegible] ଶ୍ରୀ [illegible] ଦିବସ [illegible] ହୋଇଥିଲା। [illegible] ଦିନ ତାଙ୍କର [illegible] ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି [illegible] ନିକଟରେ [illegible] ଦେଇଥିଲା [illegible] ମୃତ୍ୟୁ।

ସେଠାରେ ଥିଲେ ଯକ୍ଷ୍ମା ଓ ଛାତିରୋଗ ବିଭାଗର ପ୍ରଥମ ଯକ୍ଷ୍ମାରୋଗ ବିଶେଷଜ୍ଞ । ନିଜର ବଳିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଓ କର୍ମ ନିଷ୍ଠା ଯୋଗୁଁ ସେ ନିଜେ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ନୀତି ଥିଲା 'କର୍ମ ହିଁ ଉପାସନା' ଓ 'କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହିଁ ଭଗବାନ' ଏବଂ 'ମାନବ ସେବା ହିଁ ମାଧବ ସେବା' । ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ସେ ଏହା ହିଁ ପ୍ରତିପାଦନ କରି ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ମଧ୍ୟରେ ଅସହାୟ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଥିଲା ଉନ୍ମୁକ୍ତ । ଯକ୍ଷ୍ମା ରୋଗୀ ଗୃହରେ ଦୟା ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ, ତାଂକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଉପଶମ କରିବାରେ ତାଙ୍କର ଥିଲା ଅପାର ଆନନ୍ଦ । ତାଙ୍କୁ କେହି ବିମର୍ଷ, ବିଷାଦଗ୍ରସ୍ତ ହେବାର କେବେ ଦେଖି ନାହିଁ । ସେ ଥିଲେ ପ୍ରେମ, ତ୍ୟାଗ, ସେବା, ତିତିକ୍ଷା ସାହସ ଓ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତିଭୂ । ତେଣୁ ଦୁନିଆରୁ ବିଦାୟ ନେବା ପରେ ବି ସେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ।

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ।

ସଂସ୍କୃତି ଯୁବ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ଯୁବ ଲେଖକ ସମ୍ମିଳନୀ ସମାରୋହ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରୁଛନ୍ତି ।

ଆମ ପରମ୍ପରାରେ ହୋରି ପର୍ବ

■ ଶୁଭଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହାନ୍ତି

ସାଂସ୍କୃତିକ ଚେତନାର ପରିପ୍ରକାଶ ଦିଗରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାତୀୟ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ଉତ୍ସବ, ଯାନିଯାତ୍ରା ଓ ପୂଜାପାର୍ବଣ ମାଧ୍ୟମରେ ସାମାଜିକ ଜୀବନକୁ ବିମୋହିତ ଓ ଅଧିକ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସୀ। ଓଡ଼ିଶାରେ କହନ୍ତି, "ବାର ମାସରେ ତେର ପର୍ବ"। ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଦୋଳ, ରଥଯାତ୍ରା, ରଜ, କୁମାରପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ଦୀପାବଳି, ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି ବିଶେଷ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ। ପର୍ବପର୍ବାଣୀ କେବଳ ପାଳନ ଅର୍ଥରେ ନୁହେଁ କି କେବେଳ ଉତ୍ସବ ବା ଜନମେଳ ନୁହେଁ। ଏହା ଯେପରି ଐତିହ୍ୟବାହୀ, ସେହିପରି ଜନପ୍ରିୟ। ଆମର ସମାଜ, ସଂସ୍କୃତି ବିଷୟକୁ ଜନଜୀବନ ଅଧିକ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛି ଏହି ସବୁ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ଉତ୍ସବ। ଏହି ପର୍ବପର୍ବାଣୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଜାତୀୟ ଜୀବନରେ ପରିଚିତ ଥିଲା। ଜାତିର ମାନସିକ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ବିକାଶ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଏହିସବୁ ପର୍ବପର୍ବାଣୀର ଉପଯୋଗିତା ଅନସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ। ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ ଉପରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ଅପୂର୍ବ ପ୍ରଭାବ ପକାଇ ସାମାଜିକ ସମ୍ପ୍ରୀତି, ଜନକଲ୍ୟାଣକାରୀ ଚିନ୍ତାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ସାମୟିକ ଚିତ୍ତ ବିନୋଦନ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ତଥା ବିଶ୍ୱ ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ଯାନିଯାତ୍ରାର ପ୍ରଚଳନ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ମନେହୁଏ।

ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ବହୁ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ମଧ୍ୟରେ ଦୋଳ ପର୍ବର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ରହିଛି। ଏହା ଏକ ଆନନ୍ଦର ପର୍ବ ନୁହେଁ। ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଏହି ପର୍ବ ମହାସମାରୋହରେ ପାଳିତ ହୋଇ ଆସୁଛି। ଏହି ପର୍ବ ଆମ ସାମାଜିକ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଐତିହ୍ୟର ସ୍ମାରକୀ। ଏହି ପର୍ବ ପାଳନର ଦୁଇଟି ଦିଗ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ। ପ୍ରଥମତଃ ଏହା ଜାତୀୟ ଜୀବନକୁ ନୀତିମୟ, ପରିଶୁଦ୍ଧ ଓ ଆତ୍ମିକ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହା ସାମାଜିକ ଜୀବନର ଉଲ୍ଲାସିତ ରୂପ ଓ ଦେଖିବା ସୁଯୋଗ ଦେଇଥାଏ। ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ଅବସାଦ ଦୂରକୁ ଠେଲି ଦେଇ ପରିବାର ଏହି ଦିନମାନଙ୍କରେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ଜୀବନ ଜୀଇବାର ପ୍ରେରଣା ପାଆନ୍ତି, ମଣିଷମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଭେଦଭାବକୁ।

ଫାଲ୍‌ଗୁନ ଶୁକ୍ଳ ଦଶମୀଠାରୁ ଦୋଳଯାତ୍ରା ସାଧାରଣତଃ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଶେଷ ହୋଇଥାଏ। ଏହି ପର୍ବରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରେମ ମୂର୍ତ୍ତି ରାଧା ଓ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଉପାସନା କରାଯାଏ। ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ ମତରେ ଏହି ଦଶମୀଠାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃନ୍ଦାବନରେ ଗୋପୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପରମ ଆରାଧ୍ୟ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସହିତ ଖୁସିରେ ଖେଳିଥିଲେ। ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦୋଳିରେ ଝୁଲାଇଥିଲେ। ଫୁଲ ମାଳରେ ତାଙ୍କୁ ମଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିଜେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଫଗୁ ଖେଳି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଯଉବନ ଅର୍ପଣ କରି ନାନା ପ୍ରକାର ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦରେ ମଗ୍ନ ରହିଥିଲେ। ସେହି ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖି ଆଜି ବି ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ବିମାନରେ ବିଭୂଷିତ ଭାବରେ ସଜାଇ ଦଶମୀଠାରୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗ୍ରାମ ବା ନଗରର ଦ୍ୱାର ଦ୍ୱାର ବୁଲାଇ ଭୋଗ ଅର୍ପଣ କରାଯାଏ। ଏହାକୁ "ଦ୍ୱାରୀ ଭୋଗ" କହନ୍ତି। ବିମାନରେ ବସି ଠାକୁର ଭକ୍ତ ଦ୍ୱାରକୁ ଆସୁଥିବାରୁ ଏହାକୁ "ବିମାନ ମହୋତ୍ସବ" କୁହାଯାଏ। ଏହି ସମୟରେ କାକରା, ଖୁଆଳି, ଚଣା, ଖଇ, ଶାକର, କୁଟାଚଣା, ଗଜା, ମିଠେଇ ଇତ୍ୟାଦି ଭୋଗ କରାଯାଏ। ଏହାକୁ "ଖଇବେଣ୍ଟୀ ଭୋଗ" ମଧ୍ୟ କେତେକ କହନ୍ତି। ବଂଶୀଧାରୀ ଠାକୁର ନିଜ ମନ୍ଦିରରୁ ଓ ଥାନମାନଙ୍କରୁ ବସି ପୂଜା ପାଆନ୍ତି। ଭକ୍ତମାନେ ମନଇଚ୍ଛା ପାଣି ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କରନ୍ତି। ନିଜ ଅନ୍ତରର ଆକୁଳ ଆବେଦନ ନିବେଦନ କରେ। "ଭକ୍ତ ବତ୍ସଳ ଭଗବାନ" ନାମର ସାର୍ଥକତା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ବିମାନରେ ଭକ୍ତ ଦ୍ୱାରକୁ ଯାଇ ଦିଅଁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି। ଏହି ପାଞ୍ଚଦିନ ପ୍ରତି ଦ୍ୱାରରେ ଅବିରତ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରେମାଲିଙ୍ଗନ କରାଯାଏ।

ବିମାନରେ ପରିକ୍ରମା କରିବା ବେଳେ ମୃଦଙ୍ଗ, ଗିନି କାହାଳୀ ବାଦ୍ୟ, କରତାଳି ଦେଇ ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନରେ ଗ୍ରାମ ଓ ନଗର ମୁଖରିତ ହୋଇଉଠେ। ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ କାହା ଦ୍ୱାରରେ ଠାକୁର ଭୋଗ ଗ୍ରହଣ ନକରନ୍ତି ତେବେ ବାରବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠାକୁରଙ୍କ ଆଗ ସେ ଦ୍ୱାରକୁ ଭୋଗ ଖାଇବା ପାଇଁ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ। ଏପରିକି କୌଣସି ପ୍ରତିପତ୍ତିଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବା ପ୍ରତିପତ୍ତି ବିସ୍ତାରକରଣ ବଳେ ତାଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ବାସନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ। ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଏହି ଭୋଗ ବନ୍ଦ ହେବା ଭୟରେ ସମସ୍ତ ମନୋମାଳିନ୍ୟ ଦୂର କରି ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ସେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ। କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ବାଦବିବାଦ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ମତାନ୍ତର ସମାଧାନ ହୋଇ ପର୍ବ ପାଳନ ପ୍ରବଳ ହୋଇଥାଏ। କାରଣ ଧର୍ମର ଭୟ ତାଙ୍କୁ ଏହା ଲଙ୍ଘିବାକୁ ବାଧ କରେ। ସେଥିପାଇଁ କୁହାଯାଏ "ଦୋଳ ମେଳଣ" ବାଲିଶ କଳିହୋଳର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ, କୁଟିଳି ଓ କଳିକୋଳର ସମାଧାନ କରେ ସମସ୍ତେ ଏକ ମନ ହୋଇ ପର୍ବ ପାଳନ କରନ୍ତି।

ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଅଗ୍ନି ଦେବତା ପୂର୍ବ ଦିଗର ଦିଗପାଳ ଦଶ ଦିଗପାଳଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସେ ଅନ୍ୟତମ। ତେଣୁ ସାଧାରଣତଃ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମନ୍ଦିରର ଆଗ୍ନେୟ କୋଣରେ ଅଗ୍ନି ପୂଜା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହୋଇଥାଏ। ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ପର ଦିନମାନଙ୍କରେ ନଗର ବା ଗ୍ରାମ ପରିକ୍ରମା ସାରି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ଠାକୁର ସୁସଜ୍ଜିତ ବିମାନରେ ମନ୍ଦିର ଆଗରେ ଥିବା ଦୋଳ ବେଦୀକୁ ଫେରି ଆସନ୍ତି। ଏହି ମଣ୍ଡପର ଆଗ୍ନେୟ କୋଣରେ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଏକ କୁଟିଆ ମଧ୍ୟରେ ଯାତ୍ରାର ନିମିତ୍ତ ଏକ ମେଣ୍ଢାର ପ୍ରତିକୃତିରେ ଅଗ୍ନି

ସଂଯୋଗ କରାଯାଏ ଏବଂ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଏହା ଚାରିପଟେ ପରିକ୍ରମା କରାଯାଏ। ଏହାକୁ "ମେଣ୍ଢା ଘୁଡ଼ିଆ ପୋଡ଼ି" କହନ୍ତି। କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅନୁସାରେ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତ ପ୍ରହ୍ଲାଦଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପିତା ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ଅନ୍ୟାୟ ଭାବରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବା ପାଇଁ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରିବାରୁ ତା'ର ଭଗ୍ନୀ ହୋଲିକା ପ୍ରହ୍ଲାଦଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଅଗ୍ନିରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲା। ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ କୃପାରୁ ଉକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ବଞ୍ଚିଯାଇଥିଲା। ଶାପଗ୍ରସ୍ତା ହୋଲିକା ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ଭସ୍ମ ହୋଇ ମୁକ୍ତି ପାଇଯାଇଥିଲା। ଆଉ ଏକ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅନୁସାରେ ବସନ୍ତ ଦେବଙ୍କ କନ୍ୟା ଅଲଶୀ (ହୋଲିକା) ତରୁଣାବସ୍ଥାରେ ଉଦାଳ ଋଷିଙ୍କୁ ବିବାହ କରି ଅଗ୍ନିକୁ ବସ୍ତ୍ରଶୀତରେଣ କରିଥିଲା। ଋଷି ଅଭିଶାପ ପାଇ ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ତିଥିରେ ହୋଲିକାର ଦହନ ହୋଇଥିଲା। ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଶୁଣାଯାଏ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କୁମ୍ଭୀରକ୍ଷଣ ପ୍ରାଣ ନେବା ଆଶାରେ ଆସିଥିବା ଏବଂ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିହତ ହୋଇଥିବା ପୁତନା ରାକ୍ଷସୀର ମୃତ ଶରୀରକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ବ୍ରଜବାସୀମାନେ ଏହି ତିଥିରେ ଦହନ କରିଥିଲେ। ଏହାବ୍ୟତୀତ ବସନ୍ତ ରୋଗର ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ହରିକା ନାମ୍ନୀ ରାକ୍ଷସୀ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ନିହତ ହେବା ପରେ ବ୍ରଜବାସୀମାନେ ମୃତ ରାକ୍ଷସୀ ଶରୀରକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ସେଥିରେ ଅଗ୍ନି ସଂଯୋଗ କରିଥିଲେ। ଏହିପରି ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ ତଥା ପୌରାଣିକ କିମ୍ବଦନ୍ତୀକୁ ଆଧାର କରି ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀରେ ଏହି ହୋଲିକା ଦହନ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ। ପୃଥିବୀରୁ ଅନ୍ୟାୟ, ଅତ୍ୟାଚାର, ଅଧର୍ମ, ଅମାନବିକତା ଓ ଅନାଚାର ଧ୍ୱଂସ ପାଇଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ରାତିରେ ଅଗ୍ନି ଉତ୍ସବ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ। ହିରଣ୍ୟକଶିପୁର ଭଳି ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଶାସକଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଧର୍ମର ଜୟ ଓ ପାପର କ୍ଷୟକୁ ସ୍ମରଣ କରାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଅଗ୍ନି ଉତ୍ସବ ପାଳିତ ହୁଏ। ଫାଲ୍ଗୁନ ଦଶମୀଠାରୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ରାତି ଶେଷ ପ୍ରହରରେ ହୋଲିକା ଦହନ କରି ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପ୍ରତୀକ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ନେଇ ଦୋଳବେଦୀସ୍ଥ ଦୋଳାରେ ଦକ୍ଷିଣାଭିମୁଖୀ କରି ଝୁଲାଇଥାନ୍ତି। କାରଣ, ଦୋଳବେଦୀରେ ଦକ୍ଷିଣାଭିମୁଖୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ସମସ୍ତ ପାପରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିଥାଏ। ଲେଖା ଅଛି,

"ଦକ୍ଷିଣାଭିମୁଖଂ କୃଷ୍ଣ ଦୋଳମାନଂ ସକୃନ୍ନରାଃ
ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ସର୍ବାଧ ନିର୍ମୁକ୍ତେ ମୁକ୍ତାକ୍ଷେ ନାତ୍ର ସଂଶୟଃ"

ଏହି ସମୟରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ନାଲି ଅବିର ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଥାଏ। ବୃନ୍ଦାବନଠାରେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦୋଳ ମଣ୍ଡପ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ। ଦୋଳ ମଣ୍ଡପରେ ଭକ୍ତମାନେ ଅବିର ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ପାଣି ମଧ୍ୟ ପରସ୍ପର ଉପରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଆନନ୍ଦିତ ହୁଅନ୍ତି।

ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀକୁ ଆମ ଭାରତୀୟ ବର୍ଷାରମ୍ଭ ବା ନୂତନ ବର୍ଷ ରୂପେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇ ଘରେ ଘରେ ପିଠାପଣା କରି ଆନନ୍ଦରେ ପାଳନ କରାଯାଏ। ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣମୀଠାରୁ ଘରେ ଘରେ ହଳିଆ, କୃଷକମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥାଏ। ସେମାନଙ୍କ ଚୁକ୍ତିକୁ ନବୀକରଣ କରାଯାଏ ଅଥବା ନୂତନ ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଏ।

ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଦିନ ଦୋଳ ମଣ୍ଡପରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା ପରେ ଗ୍ରାମର ପୁରୋହିତ ଆଗାମୀ ବର୍ଷର ଫଳାଫଳ ପଢ଼ି ଶୁଣାଇ ଥାଏ।

ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ଏକେଟି ଜୈବେକ ସର୍ବକୁ ସ୍ୱୀକୃତ ଦିଏ ଯାହା ସହିତ ନିବିଡ଼ ଜୈବେକ ଜାତିର ଲୋକ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଛନ୍ତି। ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାର କଲେ ଭାରତର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀକୁ ଗୋପାଳ ଜାତିର ଲୋକେ ବିଶେଷ ପବିତ୍ର ପର୍ବ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଆନ୍ତି। ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀକୁ ଗୋମାତାର ଜନ୍ମ ଦିବସ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି। ଦଶକନ୍ଧର ତୃତୀୟ ଖଣ୍ଡରେ ଲେଖାଯାଇଛି,

"ସଗୋପା ବୋଇଲେ ବାବୁ ଶୁଣରେ ଯାଦବ
ଭାଇମାନଙ୍କ ବଚନ ଅବେ ଯାଉ ଅଛ
ଗୋମାତାଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନ ଅଟଇ ମୁକତେ
ସେଥୁ କରି ଗୋପ ଲୋକେ ସର୍ବେ ଭଜନ୍ତେ"

ସେଦିନ ଗୋମାତାର ଜନ୍ମଦିନ ପାଳନ ଉପଲକ୍ଷେ ଧୂପ, ଦୀପ, ନୈବେଦ୍ୟ ଓ ପୁଷ୍ପାକ୍ଷତ ଦେଇ ଗୋବନ୍ଦନା କରୁଥିଲେ। ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋପାଳମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ପର୍ବ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ। ସେଦିନ ସେମାନେ ନୂତନ ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ କରିଥାନ୍ତି। ଦୁଗ୍ଧବତୀ ଗାଈ ଓ ବାଛୁରୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ନାନ କରାଇ ଦହି, କ୍ଷୀର, ଘିଅର ବୋଳାଇ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପିଠାପଣା କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି। ସେହି ଭାବରେ ଗୋପାଳକ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଜଣେ ଜଣେ ଦଳପତିଙ୍କ ଅଧୀନ ଆନନ୍ଦରେ ମହାନନ୍ଦରେ ଠାକୁରଙ୍କ ମହିମାଗାନ କରି ଦୋଳବେଦୀରେ ଥିବା ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଯୁଗଳ ମୂର୍ତ୍ତି ପରିକ୍ରମା କରିଥାନ୍ତି। ସେମାନେ ଏହି ସମୟରେ ହାତରେ ଦୁଇଟି ଦଣ୍ଡ ଧରି ପରସ୍ପର ବାଡ଼ି ବାଡେଇ ବାଡେଇ ସେଇ ଶବ୍ଦ ତାଳେ ତାଳେ ଗୀତ ଗାଇଥାନ୍ତି। ଗୀତ ତାଳରେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ନାଚି ନାଚି ଚାଲନ୍ତି। ଏହାକୁ ନଉଡ଼ି ଖେଳ କହନ୍ତି। ଏହି ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣିବାକୁ, ଏହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଶହ ଶହ ଲୋକ ଭିଡ଼ ଜମାଇଥାନ୍ତି।

ଦୋଳୋତ୍ସବ ପାଳନର ଶେଷ ଦିନ ଗ୍ରାମର କୌଣସି ଏକ ସ୍ଥାନ ବା ମେଳନ ପଡ଼ିଆରେ ସମବେତ କରାଯାଇଥାଏ। ଆଖପାଖ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଠାକୁର ବିମାନରେ ଏଠାରେ ମେଳନ ପଡ଼ିଆରେ ଏକାଠି ହୁଅନ୍ତି ଏହାକୁ "ମହାମିଳନ" କହନ୍ତି।

ରଥଯାତ୍ରା ଏବଂ ଦେବସ୍ନାନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାକୁ ବାଦଦେଲେ ଦୋଳଯାତ୍ରା ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ପର୍ବ। ଦେଶର ସବୁ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ପ୍ରାୟ ଭକ୍ତମାନେ ବଡ଼ ଦେଉଳରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥାନ୍ତି। ଦୋଳ ବେଦୀରେ ମଦନମୋହନ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଜେ କରିଥାନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେଇଥାନ୍ତି। ଏହି ସମୟରେ ଭକ୍ତମାନେ ଠାକୁରଙ୍କ ସହ ଫଗୁ ଖେଳିବା ସହିତ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଫଗୁ ବୋଳାବୋଳି ହୁଅନ୍ତି। ୧୫୭୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ପୂର୍ବରୁ ମନ୍ଦିର ବେଢ଼ା ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ ଦେଉଳର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦୋଳ ମଣ୍ଡପ ତିଆରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବିଗ୍ରହକୁ ସେଠାକୁ ନିଆଯାଇ ଦୋଳଯାତ୍ରା ପାଳିତ ହେଉଥିଲା। ପରେ

ଚକାଡୋଲାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ସ୍ୱରୂପ ବିଜେ କରିଥିବା ମଦନମୋହନଙ୍କୁ ବିଗ୍ରହଙ୍କୁ ଦୋଳମଣ୍ଡପକୁ ନେବା ବିଧି ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ମଣ୍ଡପର ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ଉତ୍ତର ପୂର୍ବ କୋଣରେ ଦୋଳମଣ୍ଡପ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ଦେଶର ଶାସନ ଢାଞ୍ଚାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ଭାରତବର୍ଷର ବିଭିନ୍ନ ଦେବାଳୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ଉତ୍ସବ ସଦୃଶ ଅନେକ ଉତ୍ସବ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି । ମାତ୍ର ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦୋଳୋତ୍ସବ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି । ଦୋଳଯାତ୍ରାରେ ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ଶାସ୍ତ୍ରରେ କୁହାଯାଇଛି ।

"ଦୋଳେ ତୁ ଦୋଳ ଗୋବିନ୍ଦଂ ଚାପେ ତୁ
ମଧୁସୂଦନମ୍
ରଥେତୁ ବାମନ ଦୃଷ୍ଟା ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନ ବିଦ୍ୟତେ"

ଅର୍ଥାତ୍ ଦୋଳବେଦୀରେ ତଥା ରଥରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲେ ପ୍ରାଣୀ ଆଉ ସଂସାରରେ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ପାଏନା ଏବଂ ସେ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ଲୀନ ହୋଇଯାଏ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପରଦିନ ହୋଲି ଉତ୍ସବ ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷରେ ପାଳନ କରାଯାଏ । ହୋଲିକା ଦହନ ଓ ଅବିର ଖେଳର ଉଦ୍ଦୀପନାରେ ହୋଲି ଉତ୍ସବରେ ପରିଳକ୍ଷିତ । କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅନୁସାରେ କଂସ ପ୍ରେରିତ ହୋଲିକା ଏକ ରାକ୍ଷସୀ ବ୍ରଜ ବୃନ୍ଦାବନରେ ଉତ୍ପାତ କରିବାରୁ ଏହି ଦିନ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରତିପଦ ତିଥିରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତାକୁ ବଧ କରିଥିଲେ । ଗାଁ ଲୋକଙ୍କୁ ଭିଡ଼ବାଡ଼ୀ ପରି ସେଠି ଖୁସି ଦିବସ ହେଲା, ଗୋପ ନାରୀମାନଙ୍କ ବାଳୁଙ୍ଗାଙ୍କୁ ଲଗାଇ ରଙ୍ଗୀନ ଉତ୍ସବରେ ଏହି ହୋଲି ଉତ୍ସବର ପରିକଳ୍ପନା । ପ୍ରଥମେ ଅବିର, ସିନ୍ଦୂର, ହଳଦୀ ଓ ଚାନ୍ଦୁଅରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅବିର ପ୍ରୟୋଗର ବୈଜ୍ଞାନିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉପଯୋଗିତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା । ଆଜିକାଲି ସେ ଅବିର ବଦଳରେ ବିଭିନ୍ନ କେମିକାଲ ରଙ୍ଗ ବାର୍ନିସ୍ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ଶୀତର ପ୍ରକୋପ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଜଳ ଭାବରେ ସ୍ନାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଅସଫଳ ହେଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ଶରୀରର ପରିଷ୍କାରତା ଅଭାବ ଘଟେ । ତେଣୁ ହୋଲି ଖେଳ ପରେ ଉତ୍ତମ ରୂପେ ସ୍ନାନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଲୋକମାନେ ଚର୍ମ ପରିଷ୍କାର କରି ସମସ୍ତେ ଚର୍ମରୋଗରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ହୋଲି ଖେଳ ପରେ ସମାଜରେ ଉତ୍ତମ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ନୂତନ ଉତ୍ସାହ ଉଦ୍ଦୀପନା ତଥା ପାରସ୍ପରିକ ସ୍ନେହ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସମାଜରେ ସମସ୍ତେ ନୂତନ ଜୀବନ ଆସ୍ୱାଦନ କରିଥାନ୍ତି

କେବଳ ଦୋଳୋତ୍ସବ ନୁହେଁ ହିନ୍ଦୁମାନେ ପାଳନ କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ଯାନିଯାତ୍ରା, ଓଷାବ୍ରତ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ବିଧାନ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ରହିଛି । ପାରମ୍ପରିକ ଧାର୍ମିକ ଆଚରଣକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ସମସ୍ତ ମାନବ ସମାଜରେ ସଂହତି ଓ ସଦ୍ଭାବ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ଜୀବନୀ ଶକ୍ତିର ବିକାଶ ଘଟାଇବା ଏହି ଉତ୍ସବ ପାଳନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

କ୍ୱାର୍ଟର୍ସ ନଂ ବି ଆର୍ ଏ - ୨୦୯,
ରୋଡ୍ ନଂ ୫, ୟୁନିଟ୍ - ୯,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥ:
୧। ଓଡ଼ିଶାର ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ପ୍ରସନ୍ନ ପାଣିଗ୍ରାହୀ
୨। [illegible] ଶ୍ରୀ [illegible]
୩। [illegible]
୪। [illegible]

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ୍ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ରାଉତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାଲିପାଟଣାର ତାଳଗଦାଠାରେ ମହିଳା ସିଲେଇ ମେସିନ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍‌ଘାଟନ । ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ବକ୍ସିପାତ୍ର । (୮-୧-୧୯୯୯)

ଉଦ୍ୟୋଗୀ ପୁରୁଷକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମିଳେ

କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାର ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳ ଜଙ୍ଗଲରେ ଭରପୂର । ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ ଲୋକ ଆଦିବାସୀ ହରିଜନ ଅଟନ୍ତି । ଅଞ୍ଚଳର ଆଦିବାସୀମାନେ ଜଙ୍ଗଲରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପନ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି । ଶତକଡ଼ା ଅନେକଙ୍କୁ ଜମିଦାରୀ ଶାସନରେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ଏହି ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସ୍ୱ-ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ "ମାଡ଼ା" ସ୍ଥାନ କରିଥାରେ ଉଣା ରୋଜଗାର ଦିଆ ଯାଉଛି । ଏମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନତି କରିବାପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଚେଷ୍ଟା ବର୍ତ୍ତମାନ ଖୁବ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି ।

ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ବୋଡ଼ର ମଇନ୍ଦ୍ର ନାଗ ନନ୍ଦଙ୍କ ପୁତ୍ର ବାବୁଲାଲ ଜଣେ ହରିଜନ ଯୁବକ । ତାଙ୍କର ତଳ ଭାଗ ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁପରେ ଅଭାବ ଅନଟନ ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରୁଥିଲେ । ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ିବାପରେ ବାବୁଲାଲ ଶିକ୍ଷାଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲେ । ବାପ ଥିଲେ ଜଣେ ଦୈନିକ ମଜୁରିଆ । ମୂଳ ଲାଗି ପେଟ ପୋଷିବାକୁ ହୁଏ । ସ୍ଥାନୀୟ ରେଳପଥ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ମଜୁରି ଲାଗି ପିଲା ଛୁଟୁଥିଲେ । ନିଜସ୍ୱ ଜମିବାଡ଼ି କିଛି ନାହିଁ । ଭୂମିହୀନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଦୁଇ ଏକର ଜମି ପାଇଥିଲେ । ସେଥିରେ ବଡ଼ ଭାଇମାନେ ଚାଷ କରନ୍ତି । ଯାହା ପାଇଁ ସେ ବଡ଼ ପରିବାରକୁ ନିଅନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ସେ ଦିନ ମଜୁରି ଆକାରରେ କାମ କରି କିଛି ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରି ଭାଇମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ । କିନ୍ତୁ କାମ ମଧ୍ୟ ସେଭଳି ଜଙ୍ଗଲପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ସବୁଦିନ ମିଳିବା ସମ୍ଭବ ହେଲାନି । ନିଜ ଚେଷ୍ଟାରେ କରିବାପାଇଁ ମନ ସ୍ଥିର କଲେ । ଗ୍ରାମରେ ସାଇକେଲ ଦୋକାନ କରିଥିବା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନେଉଳଙ୍କ ପାଖରେ ସହଯୋଗୀଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ସାଇକେଲ ମରାମତି ଶିଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସନ ୧୯୮୨ରେ ଶିଳ୍ପ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ଟ୍ରାଇସମ୍ ଯୋଜନାରେ ସାଇକେଲ ଶିଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଶେଷ କଲା ପରେ ସନ ୧୯୮୩ରେ ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଜରିଆରେ ଆଇ.ଆର୍.ଡି. ସ୍କିମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇ ୩,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଋଣ କଲେ । ନିଜସ୍ୱ ସାଇକେଲ ମେସିନ୍ ଖରିଦ କରି ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ଗ୍ରାମରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ସାଇକେଲ ଦୋକାନ ଖୋଲିଲେ ।

ନିଜର ଅଦମ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା ଓ ପରିଶ୍ରମ ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କ ଦୋକାନ ଖୁବ୍ ଭଲ ରୂପେ ଚାଲିଲା । ଭଲ ସୁନ୍ଦର ପଇସା ଆୟ କଲେ । ଦୈନିକ ପ୍ରାୟ ୩୦ ଟଙ୍କା ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆୟ କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ସେ ସବସିଡ଼ି ପରେ କିଛି ଋଣ ମଧ୍ୟ ପରିଶୋଧ କରିଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟ ୧,୨୦୦ ଟଙ୍କା ଆଉ ବାକି ଥିବା ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ସରକାରୀ ଜାଗାରେ ନିଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କୋଠରିଟିଏ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ସାଙ୍ଗରେ ତାଙ୍କର ବିଧବା ମାଁ ଓ ବିବାହିତା ପତ୍ନୀ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସମ୍ପ୍ରତି ରାଜ୍ୟରେ ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ଅଳ୍ପ ଜମି ଯାଉଥିବା ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବା ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଅନେକ କଷ୍ଟ ହେଉଛି କିନ୍ତୁ ଏ ସାଇକେଲ ମେସିନ ଆଣିକି ନଥିଲେ ମୋର ଏବଂ ମୋ ପରିବାର କିପରି ଚଳନ୍ତା ମୁଁ ଚିନ୍ତାକରି ପାରୁ ନାହିଁ । ସରକାରଙ୍କ ଏହି ଯୋଜନା ଆଜି ମୋତେ ସମାଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିଛି ବୋଲି ସେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ପାଣ୍ଡ,
ଉପଜିଲ୍ଲା ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଅଧିକାରୀ,
ଭବାନୀପାଟଣା ।

ଇଚ୍ଛାଥିଲେ ଉପାୟ ଆପେ ଆସେ

ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ସଦର ବ୍ଲକ ଅଧୀନସ୍ଥ ଏକ ଦରିଦ୍ର ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛି ସଦାଶିବ ମୋହାନ୍ତି । ନାମ ଶୁଣିଲେ ନାମ ଦେଇଥିଲେ ପିତା ସଦାଶିବ ଚିନ୍ତା କରାଇ ସ୍ମରଣ କରିଥିବା ସଦାଶିବଙ୍କ ପରି ରାଜାନାରାୟଣପୁର ସଦାଶିବ ମଧ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ଦରିଦ୍ରତା ହେତୁରୁ ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ନ ପାରି ସଦାଶିବଙ୍କ ପରି ଶ୍ମଶାନବାସୀ । ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ କରି ଯାହା ବା ସେ ମଜୁରି ଆଣେ, ତାହା ନିଜର ଅନ୍ଧ ବୟସର ବୁଢ଼ୀମା ଓ ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀର ପେଟ ପାଟଣାକୁ ନିଅଣ୍ଟ ଥିଲେ । ଦୁଇ ବାହା ପିଠି, ଦୁଇ ଝାଳ ତୁଣ୍ଡରେ ମାରି ମୂଳ ମଜୁରିରୁ ଯାହା ବା ସେ ପାଏ ସେଥିରେ ତିନି ପ୍ରାଣୀ ଦୁଃଖରେ କୁହୁଳାଣି ମେଣ୍ଟାଇ ବା କିପରି । ହାତ ଧରି ଯାହାକୁ ସେ ଜୀବନର ସଙ୍ଗିନୀ କରି ଆଣିଥିଲା ତାହାର ମୁହଁରେ ହସତ ଦେଖୁନାହିଁ ବରଂ ତାକୁ ଓ ବୁଢ଼ୀ ମାକୁ ଭଲରେ ଦୁଇ ଓଳି ପେଟପୁରା ଦୁଇମୁଠା ଖାଇବାକୁ ଦେବା ପାଇଁ ସେ ବହୁ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ

ପାଉଛନ୍ତି । କଳିଙ୍ଗା ଗ୍ରିଡ଼ ତାଙ୍କ କାମ କରିବା ଦିନୁ ଭୁଖିଲା ମାଟିର ମୋହ ସେ ଏଡ଼ି ପାରି ନାହିଁ ।

ସମୟର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି । ଭୁଲିଯାଇଛି ପୁରୁଣା ଦୁଃଖ । ଏ ଦେଶକୁ ଶାନ୍ତିଶ୍ରୀ ମିଳିବ । ନୂଆ ନୂଆ ପରିକଳ୍ପନା । ଯୋଜନା ପରେ ଯୋଜନା । ଧୁଆ ଅଫିସକୁ ଧାଇଁଲେ ସଙ୍ଗେ । ମନ ଜାଣିବା କେମିତି ଭୁଲିଲା । ସକାଳିକ ଧୁଆ ଅଫିସକୁ ଯାଇ ବୁଝୀ ବୁଝି କରି ସରକାରଙ୍କ ଓ ଆଇ.ଆର.ଡି. ଯୋଜନାରେ ପରିବା ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲା । ପୁରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ ସହାୟତାରେ ଲୋନ୍‌ଟିଏ ସାଇକେଲ ଓ ନିକିକି ଏବଂ ଅନୁଦାନ ସହାୟତା ୩୦୦ ଟଙ୍କା ସେ ଗ୍ରହଣ କଲା ଜୀବନରେ ପ୍ରଥମ କରି ସେ ଏକ ନୂତନ ପାହାଚରେ ପାଦ ଦେଲା । କ'ଣ କେମିତି ହେବ । ମନରେ ଦୁଃଖ ନେଇ ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଭଲାଇ ସେ ଦିନ ଯୋଗ କଲା, ପରିବା ବ୍ୟବସାୟରେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଅନୁଭବ ହେଲେ ନା କ'ଣ । ଏବେ ତ ସେ ନିଜେ ଓ ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦୁଇ ଓଳି ପେଟପୁରା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ପାରିଛି । ପାଇଥିବା ପାଣି ଆସନ୍ତା ଦଶମାସ ଭିତର, ଭାଗ୍ୟରେ ସବୁ ଅନୁକୂଳ ହୋଇଛି । ମନରେ ବିପୁଳ ଆନନ୍ଦ । ବିଗତ ଦିନରେ ଯାହାକୁ ସେ ଘରକୁ ଆଣିଥିଲା । ତାହା ମୁହଁରେ ହସର ରେଖା ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛି । ପୁରୁଷ ପରିବାର ସହେ ଯେମିତି କି ସାଇକେଲ ସେ କାମରେ ଲଗାଇ । ମାଇଁରେ ମଧ୍ୟରେ ପରିବା ବିକି ଘରକୁ ଫେରିବା ବେଳେ ସମାଜିକ ଧାରଣାଟିଏ ଓ ବିଦ୍ରୂପ ଶୁଣି ସହଜରେ ମିଠାଟିଏ ପାନ କରିବାର ଭଳି ଦୋକାନକୁ ଆସିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଛି ।

ଗତ ସାଲରେ କେଉଁଠୁ ଅଳାକ ଲୋକ ମା'କୁ ଧରିଲା ଯେ, ଅସୁଖରେ ଡାକ୍ତର, ଔଷଧ ଓ ଔଷଧରେ ଭୁଲାଇ ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ପଡ଼ିଲାଣି । ସେଥିପାଇଁ ଭୁଲ ନାହିଁ । ମା ପାଇଁ କଷ୍ଟ ନାହିଁ ଆଉ ତାହା ପାଇଁ କରିବ । ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଋଣ ପରିଶୋଧ କରିବାରେ ସେ କିଛିଦିନ ପଛରେ ପଡ଼ିଲା । ନଚେତ୍ ଋଣ ଲାଭ ହିସାବ କେବଳ ତାହାର ସମସ୍ତ ଋଣ ସୁଧ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତା ତଥାପି ସେ ୩୦୦ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରିଛି । ମୋଟ ଋଣ ପରିମାଣ ୧,୩୫୦ ଟଙ୍କାରୁ ୭୬୭ ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ ଦେଇ ପରିଶୋଧ ଟଙ୍କା ବାଦ ଅବଶିଷ୍ଟ ଋଣକୁ ସେ ଶିଘ୍ର ପାରିବ । ଆଜି ସେ ଗୋଟାଏ ମଣିଷ ପାଇଁ ଏ ଦୁନିଆ ସେ ଦୁନିଆ ଦେଖିନାହିଁ କିଏ ଲୋକ ଉପହାସରେ ଦିନ କାଟିବାକୁ ପଡୁନାହିଁ । ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ନିଜେ ଠିଆ ହେବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ବିଧୁଭୂଷଣ ମାନସିଂହ,
ଜନସମ୍ପର୍କ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଅଧିକାରୀ,
ପୁରୀ ।

ଅଗ୍ରଗତି ପଥେ ନୀଳାଚଳ ସେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ

କୀଶାସ ଭୁବନଠାରୁ ପଶ୍ଚିମକୁ ୩ କି. ମି. ଦୂରରେ ଦଣ୍ଡମୁକୁନ୍ଦପୁର ଅନ୍ତର୍ଗତ କେଶାରୀ ଗ୍ରାମ ଅବସ୍ଥିତ । ଗ୍ରାମର ଯୁବକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନୂତନ ଜାଗରଣ ଓ ଉତ୍ସାହ, ସେମାନେ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ । ଯୁବକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଉତ୍ସାହୀ ଯୁବକ ଯୁବ ଓ ଜନ ସେବା ତାହାଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ଗଢ଼ିଉଠିଛି ନୀଳାଚଳ ସେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ । ପରେ ଜଣ ସମାଜ ସେବୀକୁ ନେଇ ୧୯୮୦ ମସିହାରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ସରକାରଙ୍କ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରିକୃତ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୮୩ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଚରଖା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ । ଖଦି ବୋର୍ଡ ସହାୟତାରେ ୨୨ ଜଣ ମହିଳାଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଯେଉଁଥିରେ କି ସେହି ଗ୍ରାମର ନିଃସହାୟ, ବିଧବା ଓ ହରିଜନ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ସୂତା କାଟିବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହୋଇ ପାରିଥିଲେ । 'ମହିଳା କେବେ ଅବଳା ନୁହେଁ' ପ୍ରମାଣିତ କରି ପାରିଥିଲେ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଦ୍ୟାବଧି ଚାଲୁ ରହିଛି । ଯୁବକ ମନ ଅନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଅଧିକ ଦୃଢ଼ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେଇ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଃ ସରକାରୀ ଯୋଜନାକୁ କିପରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ସେ ଦିଗରେ ସଦସ୍ୟମାନେ ସଚେତନ । CAPAT ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଗରିବ ଲୋକମାନେ କିପରି ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ହାତକୁ ନେଇ ସଫଳ କରି ପାରିଥିଲେ । ଏ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ୭୫,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ୨୦ ଜଣ ଉପଭୋକ୍ତା ଉପକୃତ ହୋଇ ପାରିଥିଲେ

'ଜନ ଜିଜ୍ଞାସା' ସମାଜର ଅଗ୍ରଗତି ଦିଗରେ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ପଦକ୍ଷେପ ଓ ସମାଜରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଇବା ପାଇଁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଜନଶିକ୍ଷା ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ । ଏହି ଯୋଜନାରେ ୫୦,୦୦୦ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ୫ଟି ପଞ୍ଚାୟତର ୩୨,୦୦୦ ଲୋକ ଉପକୃତ ହୋଇ ପାରିଥିଲେ ।

ଏହା ପରେ ପରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବୟନ ବସ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷା ଓ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ୫୦ ଜଣ ମହିଳା ଉପକୃତ ହୋଇପାରୁଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ବୋର୍ଡ ସହାୟତାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ । ୯ ବର୍ଷରୁ ୧୪ ବର୍ଷ ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷିତ କରିବା ଯୋଜନା ଅନୁଷ୍ଠାନ ହାତକୁ ନେଇ ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିଭାଗର ସହାୟତାରେ ୧୦୦ଟି ଅଣ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ୭,୫୦୦ ବାଳକ ବାଳିକା ଉପକୃତ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି ।

ମହିଳା, ବାଳକ ବାଳିକାମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରେ ଅନାଥ ଶିଶୁମାନଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗର ସହାୟତାରେ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଅନାଥାଶ୍ରମ, ଯଦ୍ୱାରା ୨୦ ଜଣ ଅନାଥ ଶିଶୁ ଉପକୃତ ହୋଇ ପାରୁଛନ୍ତି ।

ସମାଜରେ ଯେଉଁ ନାରୀମାନେ ନିଃସ୍ୱ ହିତ ସେମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ ଆବାସ କେନ୍ଦ୍ର । ଏହାଦ୍ୱାରା ୫୦ ଜଣ ନିଃସହାୟ ମହିଳା ନୂତନ ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇପାରିଛନ୍ତି ।

ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଲୋକ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଆଗିଯୁକ୍ତ ସୁଫଳ ପ୍ରସାରୀ । ସୁଖର ବାସ୍ତୁ, ପରିଷ୍କାର ବାସ୍ତୁ ଓ ପାଣି ଅଭାବ

ସହଯୋଗୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ବାସ୍ତବିକ୍ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ନୀଳାଚଳ ସେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟରେ ଶୀର୍ଷକମଣି ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଆଦର୍ଶ, ତ୍ୟାଗ ନିଷ୍ଠା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୁବ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ପୁଷ୍ଟିତ ହେଉ ଏହା ହିଁ ଜଗତର ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ବିକାଶ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଗଉଡ଼ ବାଡ଼ସାହି,
ପୁରୀ ।

ଓଡ଼ିଶା ସଚିବାଳୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିଷଦର ଅଷ୍ଟମ ବିଭାଗୀୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ବିଜୟୀ କଳାକାରମାନଙ୍କୁ ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର ସୂଚନା ଭବନଠାରେ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି । ଚିତ୍ରରେ ଶ୍ରୀ ଅସିତ୍ ରଞ୍ଜନ ଦାସ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରୁ ପୁରସ୍କାର ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବାଦ ପରିକ୍ରମା

ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଅଧୀନସ୍ଥ [illegible] ଫେରୋକ୍ରୋମ୍ କାରଖାନା ଲୋ-କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ଓ ହାଇ–କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥାଏ। ଏହି ଫେରୋକ୍ରୋମ ଷ୍ଟେନଲେସ ଷ୍ଟିଲ ଜିନିଷ ତିଆରି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ। ଗତ କେତେ ବର୍ଷ ଧରି ଏହି କାରଖାନା ନିୟମିତ ଭାବରେ ଲାଭ କରିଆସୁଛି। ଆମ ଦେଶର ଫେରୋକ୍ରୋମ ବଜାରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି। ଫେରୋକ୍ରୋମ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଜ୍ୱାଳାଣୀ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥିଲା, [illegible] ଦାମ ବଢ଼ି ଯାଇଛି। ଲୋ–କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ଉତ୍ପାଦନ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ସାପେକ୍ଷ ହୋଇପଡ଼ିଛି। ତାଛଡ଼ା ଷ୍ଟେନଲେସ୍ ଷ୍ଟିଲ୍ ଜିନିଷ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲୋ–କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ। ଷ୍ଟେନଲେସ୍ ଷ୍ଟିଲ ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲୋ–କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ବଦଳରେ ହାଇ-କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି।

ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଗାଣ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି ହେତୁ ହାଇ-କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ [illegible] ପ୍ରାୟ ୨୦/୩୦ଟିରୁ ଅଧିକ [illegible] ହୋଇଛି। [illegible] ହାଇ–କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ [illegible] ହଜାର ମେଟ୍ରିକ ଟନ ଉତ୍ପାଦନ [illegible] ପାରୁଛି। ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଦେଶର ହାଇ–କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମର [illegible] ହଜାର ମେଟ୍ରିକ ଟନ [illegible] ହାଇ–କାର୍ବନ ଫେରୋକ୍ରୋମ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ [illegible]

ବର୍ତ୍ତମାନ ବଜାର ଅବସ୍ଥା ହେତୁ [illegible] ଫେରୋକ୍ରୋମ କାରଖାନା ମଧ୍ୟ [illegible] ହୋଇଛି।

ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ଫେରୋକ୍ରୋମ କାରଖାନା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଦରରେ [illegible] କଞ୍ଚାମାଲ [illegible] କିଣୁଥିବା ଅବସ୍ଥା [illegible] ହୋଇପଡ଼ିଛି। ଯେଉଁ କାରଖାନାଗୁଡ଼ିକର ନିଜସ୍ୱ ଖଣି ରହିଛି, ସେମାନେ ସୁବିଧାରେ [illegible] ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦନର [illegible] ମଧ୍ୟ କମ ପଡୁଛି।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବଜାର ଅବସ୍ଥା ନିଶ୍ଚିତ ଭବିଷ୍ୟତରେ [illegible] ରହିବାର [illegible] ଥିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ପାଦନ [illegible] କମ୍ କରି କାରଖାନାକୁ [illegible] ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ। କେବଳ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବଜାର ନୁହେଁ, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ [illegible] ମଧ୍ୟ ବଜାର ଅବସ୍ଥା [illegible] ରହିଛି। ତାଛଡ଼ା ବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନୀ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଫେରୋକ୍ରୋମ କାରଖାନାର ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟୟ ଯେତେଦୂର କମ୍ କରାଯାଇପାରେ, ତାହା କରାଯାଉଛି।

[illegible] ଭାବରେ ଚେଷ୍ଟା କରି ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି କାରଖାନା [illegible] ମାଲ୍ [illegible] ପାଇଁ [illegible] ବର୍ଷର ଶେଷ [illegible] ଅବଶ୍ୟ [illegible] ମାଲ୍ [illegible] ବର୍ତ୍ତମାନ କିନ୍ତୁ ଅବସ୍ଥାର [illegible] ଖୁବ ନିକଟରେ ଏହି କାରଖାନାର [illegible] (୨୮୦ ଟନ) ହାଇ–କାର୍ବନ୍ ଫେରୋକ୍ରୋମ ପଠାଯାଇ ପାରିଛି।

ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସ ପ୍ରଶାସନର ଅଭିମୁଖ୍ୟର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲୋଡ଼ା

-ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ

ରାଜ୍ୟର ପୋଲିସ ପ୍ରଶାସନର ଅଭିମୁଖ୍ୟ ଓ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଲୋକାଭିମୁଖୀ କରିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ବରିଷ୍ଠ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି।

କଟକ୍ରେ [illegible] ସମ୍ମିଳନୀ ଉଦଘାଟନ କରି [illegible] ମାନଙ୍କର ଏକ [illegible] ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଲେ

ଯେ ପୋଲିସ ବିଭାଗର କର୍ମଚାରୀମାନେ ଆତ୍ମ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ସେମାନେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାଜନ ହେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତୁ। ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ଆଧୁନିକ ସମାଜରେ ନାଗରିକମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ ହାନି ଘଟାଇଲା ଭଳି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନକରିବା ପାଇଁ ଓ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହିତ ସୁସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ପୋଲିସ ସଚେଷ୍ଟ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ସେ ମତପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ।

ପୋଲିସ ପ୍ରଶାସନର ଦୁର୍ବଳତାର କେତେକ ଦିଗ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ଯେ ପୂର୍ବରୁ ହେଉଥିବା ଥାନା ପରିଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିୟମିତ ଭାବରେ ହେଉନଥିବା ଓ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ଲିପିବଦ୍ଧ ହେଉନଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରିତାପର ବିଷୟ। ପୋଲିସ ପ୍ରଶାସନ ଏକ ଲୋକ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଦୁର୍ନୀତି ମୁକ୍ତ ରହି ଆଦର୍ଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉଚିତ ହେବ ବୋଲି ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ରାଜ୍ୟରେ ଘଟିଯାଉଥିବା ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକରେ ଅପରାଧୀମାନଙ୍କୁ ଯଥାଯଥ କଠିନ ଶାସ୍ତି ଦେବା ଦିଗରେ ପୋଲିସ ତତ୍ପର ହେବା ଉଚିତ। ଏହାଦ୍ୱାରା ସମାଜରୁ ଅପରାଧ ପ୍ରବଣତାକୁ ହ୍ରାସ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ସେ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସରେ ଇଣ୍ଟେଲିଜେନସ ବିଭାଗ ଠିକ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଅଧିକ କର୍ମକ୍ଷମ କରିବା ସହିତ ଏହାକୁ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରଦ କରିବା ଉପରେ ସେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥିଲେ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଣି କହିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ରାଜନୈତିକ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନେବାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଶୀଘ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଉଚିତ। କଟକ, ରାଉରକେଲା, ସମ୍ବଲପୁର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଉତ୍ତେଜନା ସମୟରେ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଶାନ୍ତି ରକ୍ଷା କରିବାରେ ପୋଲିସ ସଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାର ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଆନ୍ତରିକତାକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ। ଏକ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରି ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ସମାଜ ସେବାରେ ସହଯୋଗୀ କରିବା ପୋଲିସର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ନିର୍ଭୟ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥିଲେ।

ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଫଳପ୍ରଦ ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଘଟୁଥିବା ଘଟଣାମାନଙ୍କର ଖବର ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଗ୍ରାମ ଚୌକିଦାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପୁନଃପ୍ରଚଳନ ସମ୍ପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ ଯେ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମ ସ୍ତରରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ପାରିବ ଏବଂ ସେ ଗ୍ରାମରେ ଘଟୁଥିବା ଘଟଣାର ଖବର ସମସ୍ତ ଥାନାରେ ପହଞ୍ଚାଇ ପାରିବେ। ଏହାଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ କିଛି ଅଧିକ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର [illegible] ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଏହାକୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ପରୀକ୍ଷା କରିବେ ବୋଲି ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ପୋଲିସରେ [illegible] ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ତ ଆସାମୀମାନେ ନିରୀକ୍ଷଣାଧୀନ ରହିବା ବ୍ୟତୀତ ପୋଲିସ ହାଜତ ଓ ଜେଲମାନଙ୍କ ନିରାପତ୍ତା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ସମ୍ପର୍କରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଣି କହିଲେ ଯେ ସମାଜର ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଅଧିକାରଭୁକ୍ତ। ତେଣୁ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀମାନେ ଏକ ମାନବବାଦୀର ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦରକାର। ପୋଲିସ ବିଭାଗର ବିଭିନ୍ନ ଅସୁବିଧା ଦୂର କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଦ୍ୟମ କରିବେ ବୋଲି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଥିଲେ।

ପୂର୍ବରୁ ପୋଲିସ ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ଡି. ଏନ୍. ସିଂହ ସ୍ୱାଗତ ଭାଷଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଓଡ଼ିଶା ପୋଲିସ ବାହିନୀର ବିଭିନ୍ନ ଅସୁବିଧା ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ। ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ରମାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ପ୍ୟାରୀମୋହନ ମହାପାତ୍ର, ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ବିଭାଗ ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ସହଦେବ ସାହୁ ଓ ବରିଷ୍ଠ ପୋଲିସ ଅଫିସରମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ଆଲୋଚନାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ।

ଆଲୋଚିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଶସ୍ତ୍ର ପୋଲିସର ଭୂମିକା, ଅପରାଧ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ଇଣ୍ଟେଲିଜେନସି ସଂସ୍ଥାର ଅଧିକ କ୍ରିୟାଶୀଳତା ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲା।

ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ପାଇଁ ସରକାର ଯତ୍ନଶୀଳ

—ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ମାଝୀ

ରାଜ୍ୟର ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ଉପରେ ସରକାର ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଭାଗୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ମାଝୀ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି।

ହରିଜନ,ଆଦିବାସୀ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ସମିତିର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ଶ୍ରୀ ମାଝୀ ଏହା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି। ସମିତିର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି, ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବୃତ୍ତି ପ୍ରଦାନ, ସ୍ଥାନ ସଂରକ୍ଷଣ, ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ କିଛି ଗ୍ରାମରେ ଜମି ବଣ୍ଟନ ସମସ୍ୟା, ନୀଳଗିରି ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳର ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଇତ୍ୟାଦି ସେମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଦାବୀ ଉପରେ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ। ସେମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି ସରକାର ସଚେତନ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ଦିଗରେ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ମାଝୀ ସେମାନଙ୍କୁ କହିଥିଲେ। ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କର ଆଲୋଚନା ଯେପରି ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥା ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାଯାଇଛି। ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇଛନ୍ତି।

ଏହି ଆଲୋଚନା ସମୟରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗୀୟ ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ର ମୋହନ ସେନାପତିଙ୍କ ସମେତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗର ପଦସ୍ଥ ଅଫିସରମାନେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ।

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗକୁ ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ ଓ ସମୟୋପଯୋଗୀ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗକୁ ସମୟୋପଯୋଗୀ କରି ଏହାକୁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ତଥା ଜନପ୍ରିୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସଚିବାଳୟଠାରେ ବିଭାଗୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର଼ଙ୍କ ପୌରୋହିତ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ, ଅଣଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପରାମର୍ଶଦାତା କମିଟି ବୈଠକରେ ସଦସ୍ୟମାନେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ସକଳ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ଭାବେ ସାମିଲ କରିବା ଏବଂ ଏ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକରେ ସରକାରଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବା ଏହି ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ବୈଠକରେ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଗତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜନ ଚେତନା ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ନୀତି ଓ ଯୋଜନା ସମ୍ପର୍କରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିବା ଦିଗରେ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ସୀମିତ ନରହିବା ପାଇଁ ବୈଠକରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ବୈଠକରେ ଆଲୋଚନା ବେଳେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ୨୯ଟି ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କରାଯାଇଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉପ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ନୂଆପଡ଼ା, ନବରଙ୍ଗପୁର ଓ ଜଗତସିଂହପୁରଠାରେ ଆଉ ତିନି ନୂତନ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଓ ସବଡିଭିଜନ ସଦର ମହକୁମାରେ ଏବଂ କୋଣାର୍କ, ପୁରୀ, ପାରାଦୀପ, ଗୋପାଳପୁର ଓ ଚାନ୍ଦିପୁରଠାରେ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପାଠାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅଷ୍ଟମ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ କେତୋଟି ନୂତନ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରୁ ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଶିକ୍ଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଜିଲ୍ଲା ଉତ୍ସବମାନ ଆୟୋଜନ କରାଯିବ ଏବଂ ଏଥିରେ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମସ୍ତ ବିଭାଗର ସହଯୋଗିତାରେ ଜିଲ୍ଲା ଓ ବ୍ଲକ ସ୍ତରରେ ପ୍ରଦର୍ଶନୀମାନ ଆୟୋଜିତ ହେବ ।

ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାପନ କରାଯାଇଥିବା ୨୦ଟି ସରକାରୀ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ୮ଟି ପ୍ରାମାଣିକ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆଗାମୀ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଆଉ ଦୁଇଟି ସମ୍ବାଦଚିତ୍ର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ବୋଲି ଆଲୋଚନା ବେଳେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଟି. ଭି. ସେଟ ଯୋଗାଣ, ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଦାନ ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ପର୍କରେ ବୈଠକରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିଲା ।

ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଧାୟକ ସର୍ବଶ୍ରୀ ଦଧାଭଟ ଶତପଥୀ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସେଠୀ ଓ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମଲ୍ଲିକ, ବିଭାଗୀୟ ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ରାଜକିଶୋର ଭୁକ୍ତଭ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଅତିରିକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ସମେତ ବିଭାଗୀୟ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀମାନେ ବୈଠକରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲି ଯାଉ

—ଶିଳ୍ପ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ମାଗଣାରେ ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସାର ସୁବିଧା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଧିକ ଚକ୍ଷୁ ଶିବିର ଖୋଲା ପାଇଁ ଶିଳ୍ପ (କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଓ ହସ୍ତତନ୍ତ) ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାଭ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ବରଗଡ ନିକଟ ରାମପୁରଠାରେ ହାଇସ୍କୁଲ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ସ୍ଥାନୀୟ ରୋଟାରୀ କ୍ଲବ ପକ୍ଷରୁ ଆୟୋଜିତ ମାଗଣା ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା କେନ୍ଦ୍ର ଉଦଘାଟନ କରି ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କହିଲେ ଯେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଚକ୍ଷୁ ଦାନ ଅପେକ୍ଷା କିଛି ନାହିଁ । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଏ ପ୍ରକାର ଶିବିରମାନ ଯଥେଷ୍ଟ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ରୋଟାରୀ କ୍ଲବ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଏ ପ୍ରକାର ମହତ ଉଦ୍ୟମ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଥିଲେ । ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ଶିବିରର ସଫଳତା ପାଇଁ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହଯୋଗ କାମନା କରିଥିଲେ ।

ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରମ ଓ ନିଯୋଜନ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଭୋଇ ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥି ଭାବେ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଶିବିରରେ ପ୍ରାୟ ୩୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ଓ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରାଯାଇଛି । ରୋଗୀମାନଙ୍କୁ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟପେୟ, ଔଷଧ ଓ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଚଷମା ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି । ରୋଗୀମାନଙ୍କ ସହ ଯାଇଥିବା ପରିଚାରକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ରିହାତି ମୂଲ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟପେୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ରୋଟାରୀ କ୍ଲବ ମାଧ୍ୟମରେ ପୂର୍ବରୁ ଚିକିତ୍ସା ସ୍ଥାନରେ ଏ ପ୍ରକାର ମାଗଣା ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ଶିବିରମାନ ଖୋଲାଯାଇ ୫ ହଜାରରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଚକ୍ଷୁ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଋଣଗ୍ରାନ୍ଟ ଯୋଜନା

ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କୃଷି ଋଣ ଗ୍ରହୀତାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ନୂତନ ସୁବିଧା ଦେବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ତଦନୁଯାୟୀ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଋଣଗ୍ରାନ୍ଟ ଯୋଜନା ୧୯୯୦ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୩୧ ତାରିଖଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଏହି ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଅନୁଯାୟୀ ତା ୧-୪-୧୯୮୬ ରିଖଠାରୁ ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ଭୂମିହୀନ କୃଷକମାନେ କୌଣସି ଏକ ଫସଲ ନିଷ୍ଟଜନିତ କ୍ଷତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିବେ ସେମାନେ ବକେୟା ଋଣର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ୧୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛାଡ଼ ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ। ଏହା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ପ୍ରାୟ ୧ ଲକ୍ଷ ୭୮ ହଜାର କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ଭୂମିହୀନ କୃଷକ ଉପକୃତ ହେବେ ବୋଲି ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି। ଏଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ୩ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟଭାର ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ଏହି ନୂତନ ଋଣଛାଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ସମବାୟ ବିଭାଗ, ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବହିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି। [illegible] କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ଭୂମିହୀନ କୃଷକମାନେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ନୂତନ ଋଣଛାଡ଼ ସୁବିଧା ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ କୃଷି ସମବାୟ ସମିତି କିମ୍ବା ପ୍ରାଥମିକ ଭୂ-ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କ ସହ ତୁରନ୍ତ ଯୋଗାଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି।

ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖ ପରେ ପଡ଼ୁଥିବା ମଧ୍ୟମକାଳୀନ ଋଣ କିସ୍ତି ଏବଂ ବାକିସୁଧ ଋଣ ଉପରେ ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖଠାରୁ ଋଣଛାଡ଼ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଉଥିବା ସୁଧ, ତଥା ତା ୧-୪-୧୯୮୬ ରିଖଠାରୁ ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖ ମଧ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧି ଋଣଛାଡ଼ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବନାହିଁ। ୧୯୮୯ ଖରିଫ ଋଣ ଏବଂ ୧୯୮୯-୯୦ ରବି ଋଣ ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖ ସୁଦ୍ଧା ବାକି ହୋଇ ନଥିବାରୁ ଏହା ଋଣଛାଡ଼ ଯୋଜନାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବନାହିଁ। ଯେଉଁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ଭୂମିହୀନ କୃଷକମାନେ ତା ୧-୪-୧୯୮୬ ରିଖଠାରୁ ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଏକ ଫସଲ ନିଷ୍ଟଜନିତ କ୍ଷତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ନଥିବେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହି ଋଣ ଛାଡ଼ ଯୋଜନା ଲାଗୁ ହେବନାହିଁ। ଯେଉଁ କୃଷକ ଏବଂ ଭୂମିହୀନ କୃଷକମାନେ ମୂଳ ଋଣଛାଡ଼ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ୧୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଋଣ ଛାଡ଼ ପାଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ନୂତନ ଋଣ ଛାଡ଼ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ। ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ଋଣ ଛାଡ଼ର ପରିମାଣ ଏବଂ ପୂର୍ବ ଋଣ ଛାଡ଼ର ପରିମାଣ ମିଶି ୧୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବ।

ଏଠାରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇପାରେ ଯେ ୧୯୯୦ ମସିହା ମାସରେ ଭାରତ ସରକାର ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କଠାରୁ ଋଣ ଆଣିଥିବା କୃଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଋଣ ଛାଡ଼ ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ, ସେହିପରି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଋଣ ନେଇଥିବା କୃଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି। ୧୯୮୬ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଋଣ ପରିଶୋଧରେ ନିୟମିତ ଖିଲାପକାରୀ ତା ୧-୪-୧୯୮୬ ରିଖଠାରୁ ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖ ମଧ୍ୟରେ ଜଣ ଜନିତ ଅସନ୍ତି ଯୋଗୁ ଋଣ ପରିଶୋଧରେ ଖିଲାପକାରୀ, ମୃତ ଋଣ ଗ୍ରହୀତା, ଦେବାଳିଆ ଏବଂ ତା ୨-୧୦-୧୯୮୯ ରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସାର୍ଟିଫିକେଟ ଜନିତ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା, ସେମାନେ ଉକ୍ତ ଯୋଜନାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି। ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ୮,୯୯,୦୦୦ ଜଣ କୃଷକଙ୍କୁ ୨୦୪ କୋଟି ୪୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏବଂ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ୧୨ ଲକ୍ଷ ୩୩ ହଜାର ଜଣ କୃଷକଙ୍କୁ ୧୨ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଋଣ ଛାଡ଼ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି। ଏହି ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଓଡ଼ିଶାର ୨୧ ଲକ୍ଷ ୩୨ ହଜାର କୃଷକ ସର୍ବମୋଟ ୩୮୩ କୋଟି ୧୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଋଣ ଛାଡ଼ ପାଇ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି।

ସରକାର ଆଶା କରନ୍ତି ଯେ ଏହି ନୂତନ କୃଷି ଋଣ ଛାଡ଼ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଆଉ ୧ ଲକ୍ଷ ୭୮ ହଜାର କୃଷକ ଏବଂ ଭୂମିହୀନ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ୩ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଋଣ ଛାଡ଼ ମିଳିଗଲେ ରାଜ୍ୟର କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ଭୂମିହୀନ କୃଷକମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନା ଋଣ ଛାଡ଼ ଯୋଜନା ଦ୍ୱାରା ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ସିଦ୍ଧ ହେବ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ହିଁ
ଆଦର୍ଶ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟିର କ୍ଷେତ୍ର

—ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କର

ପ୍ରାଚୀନ ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ଉତ୍କଳଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟର ରଜତ ଜୟନ୍ତୀ ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ ରାଜ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ, କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର କହିଲେ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ କେବଳ ଲେଖାପଢ଼ା ଶିଖିବା ପାଇଁ କାରଖାନା ନୁହେଁ, ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ହିଁ ଆଦର୍ଶ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ। ଯେଉଁମାନେ ଏହି ପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ମହିମା ବୋଲିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଆଜି ଜୀବିତ। ଏହି ଅବସରରେ ସେ ଉତ୍କଳଗୌରବ ମଧୁସୂଦନଙ୍କର ଆବକ୍ଷ ମୂର୍ତ୍ତି ଉନ୍ମୋଚନ କରି କହିଲେ ଯେ ଉତ୍କଳଗୌରବ ସର୍ବଦା ଜୀବନରେ ଶିକ୍ଷାକୁ ଅଗ୍ରେଇ ନେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଆଦର୍ଶ ଚରିତ୍ର ଗଠନ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥିଲେ। ତେଣୁ, ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଛାତ୍ରମାନେ ଉତ୍କଳଗୌରବ ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ପ୍ରେରଣାରେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ ଓ ଚରିତ୍ରବାନ ନାଗରିକ ରୂପେ ନିଜକୁ ଗଠନ କରିପାରିଲେ ସେହି ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ। ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଦେଇ ସମାଜରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ସେ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ।

ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଶିକ୍ଷା ଓ ଯୁବ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରସାଦ ମାଝୀ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ। ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ନେଇ ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଛି, ସେଥିପ୍ରତି ସରକାର ସଚେତନ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି କହି ୧୯୯୨-୯୩ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ସରକାର ମଞ୍ଜୁର କରିଥିବା ସେ ସୂଚାଇଥିଲେ। ଶିକ୍ଷାଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସମସ୍ୟାକୁ ଜଟିଳ ନକରିବା ଉପରେ ସେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ।

ଏଥିରେ ମୁଖ୍ୟ ବକ୍ତା ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଲେ ଯେ ବାସ୍ତବ ଜ୍ଞାନ

ପ୍ରଦାନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ମଣିଷ ଗଢ଼ିବା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ। ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗର ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ପରମ୍ପରା ସହିତ ଆଜିର ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିର ତୁଳନା କରି ସେ ଆଜି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇ, ଯାହା ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ। ସେ କହିଲେ ଯେ ପ୍ରକୃତ ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ପରମ୍ପରା ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ। ବିଦ୍ୟାଳୟର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ବାସ୍ତବ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ମଣିଷ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ। ଏହି ଅବସରରେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ଏକ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କଳା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ।

ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱଭୂଷଣ ହରିଚନ୍ଦନ ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥି ରୂପେ ଯୋଗ ଦେଇ ଶିକ୍ଷାର ମାନ ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥିଲେ।

ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା ସ୍ୱାଗତ ଭାଷଣ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ କମିଟିର ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ ତଥା ଆଡଭୋକେଟ ଶ୍ରୀ ଶିବାନନ୍ଦ ରାୟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପୁରାତନ ଛାତ୍ର ରୂପେ ନିଜକୁ ଗୌରବାନ୍ୱିତ ମନେ କରି ତାଙ୍କର ସ୍ମୃତି ଓ ଅନୁଭୂତି ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ।

ବିଦ୍ୟାଳୟର ପଚାଶ ବର୍ଷ ପୂର୍ତ୍ତି ଅବସରରେ ଆୟୋଜିତ ଏହି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ଉତ୍ସବରେ ପୁରାତନ ଶିକ୍ଷକ ଓ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଉପଢୌକନ ଏବଂ ମାନପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ମାନିତ କରାଯାଇଥିଲା।

ଉର୍ଦ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଏହାର ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତର ଆବଶ୍ୟକ

—ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କର

ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା ଭବନଠାରେ ଆୟୋଜିତ ଓଡ଼ିଶା ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଏକାଡେମୀର ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ ଓ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗଦେଇ ଏହା କହନ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟଟନ, କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର କହିଲେ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ପାଠକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଥିବା ବେଳେ ତା'ର ବହୁଳ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଏକାଡେମୀ ପକ୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟର ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଉର୍ଦ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟରେ [illegible] ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ସାହିତ୍ୟିକମାନଙ୍କୁ [illegible] ଏଭଳି ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଶ୍ରୀ କର ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ। ୧୯୯୮ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବିଶିଷ୍ଟ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟିକ ଓ [illegible] ଙ୍କୁ ଏକାଡେମୀ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରୀ କର [illegible] ଦ୍ୱାରା ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ।

ଏହି ଉତ୍ସବରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନ, କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ସଂସ୍କୃତି ରାଜ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାଭ ବେହେରା ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ କହିଥିଲେ ଯେ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଏକାଡେମୀର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତି ସରକାର ସଚେତନ ଅଛନ୍ତି। ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟିକ ଓ ଲେଖକମାନେ ନିଜର ସାଧନା ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବା ଉଚିତ। ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶରେ ଧର୍ମ ନାମରେ ରାଜନୀତି ହେଉଥିବା [illegible] ତା'ର ନିନ୍ଦା କରିବା ସହିତ [illegible] ପ୍ରତିହତ କରିବାପାଇଁ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି [illegible] ଉର୍ଦ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟିକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଲେଖନୀ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ। ଏହି ଅବସରରେ [illegible] ଜଣ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ବେହେରା ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ବଣ୍ଟନ କରିଥିଲେ।

ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀ ସୁଶାନ୍ତ କୁମାର ଦାସ ଏଥିରେ ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥି ରୂପେ ଯୋଗଦେଇ ଏକାଡେମୀର ବଜେଟ୍ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଉଥିବା ସୂଚାଇଥିଲେ।

ରାଜ୍ୟ ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ବୋର୍ଡର ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ହାତକୁ ନେଲେ

ପରିଚାଳନାଗତ ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ଆର୍ଥିକ ଅନିୟମିତତା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ବୋର୍ଡର ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଜ ହାତକୁ ନେଇଛନ୍ତି।

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ବୋର୍ଡର ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବିଶେଷ କରି ବିଭିନ୍ନ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘୋର ବିଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ଅନିୟମିତତା ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ଅଭିଯୋଗ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିଛି। ଅଡିଟ ରିପୋର୍ଟରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ୧୯୯୮-୯୯ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇ ପ୍ରାୟ ୨୭ ଲକ୍ଷ ୮୮ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ବର୍ଷର ଶେଷ ଦୁଇଦିନ ଭିତରେ ଦିଆଯାଇଛି। ବିଶେଷ କରି ପ୍ରତିକୂଳ ମନ୍ତବ୍ୟ ରହିଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ଏହି ଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଇଛି। ସେହିପରି ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାର ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନର [illegible] ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହେଁ ବୋଲି କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକୂଳ ମନ୍ତବ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ତା ୩୧-୩-୧୯୯୯ ରିଖରେ [illegible] ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଇଛି। ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ ବୋର୍ଡ଼ ଅନିୟମିତ ଭାବେ ୭୭,୨୫୦ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିବାବେଳେ ଏହି ସଂସ୍ଥାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକେ କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ। ରାଜ୍ୟ ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ବୋର୍ଡର ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷପାତରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଏକ ମହିଳା ସଂସ୍ଥାକୁ ୧୯୯୮-୯୯ରେ [illegible] ଟଙ୍କାର ଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଇଛି। ଏହି ସଂସ୍ଥା ବିଷୟରେ କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି-

ମନ୍ତବ୍ୟ ସହିତ ଏପରି ଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଉଥିବାର ଜଣାଯାଇଛି । କୋର୍ଡର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ରାଉରକେଲାସ୍ଥିତ ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ ୪୯.୭୩୫ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ଦିଆଯାଇଛି ଅଥଚ ଏହି ସଂସ୍ଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ଅନିୟମିତତାଜନିତ ସୂତ୍ରରୁ ପ୍ରତିକୂଳ ମନ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ୧୯୯୯-୨୦୦୦ରେ କେନ୍ଦ୍ର ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ବୋର୍ଡ ବାର୍ଷିକ ଅନୁଦାନ ଯୋଜନା କରିଯାଇରେ ୫.୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କାର୍ଯ୍ୟ ମୋଟ ୭ ଲକ୍ଷ ୩୭ ହଜାର ୫୦୦ ଟଙ୍କା ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ କେନ୍ଦ୍ର ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ବୋର୍ଡ ଅଧିକା ୨.୩୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମଞ୍ଜୁର ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରଶାସନିକ ଅବହେଳା ଏବଂ ଅପାରଗତା ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ବେକାର ମହିଳାଙ୍କ ଉତ୍ଥାନ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟଗତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରି ନାହିଁ କିମ୍ବା ମିଳିଥିବା ଅର୍ଥର ଉପଯୋଗ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ବୋର୍ଡଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଏହି ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଛି ।

କୋର୍ଡର ଅପାରଗତା, ପ୍ରଶାସନିକ ବିଶୃଙ୍ଖଳା ତଥା ଆର୍ଥିକ ଅନିୟମିତତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନେଇ ରାଜ୍ୟର ଦପ୍ତରର ସ୍ୱାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କୋର୍ଡର ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ହାତକୁ ନେବାକୁ

ଲେଖକ ସାମ୍ମୁଖ୍ୟର ଉଦ୍ୟାପନ ଉତ୍ସବରେ ରାଜ୍ୟପାଳ

ଲେଖକମାନେ ନିଜର ରଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଧର୍ମକୁ ନେଇ ଦେଖାଦେଉଥିବା ଭୟଙ୍କର ବାଦ ବିବାଦରୁ ଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରି ସମାଜକୁ ନୂତନ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦିଅନ୍ତୁ ବୋଲି ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଏମ୍.ଏମ୍. ଶର୍ମା ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ପୁରୀ ବଗଲା ଧର୍ମଶାଳାଠାରେ ଲେଖକ ସାମ୍ମୁଖ୍ୟର ୨ ଦିନିଆ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ସମାରୋହର ଉଦ୍‌ଯାପନ ଉତ୍ସବରେ ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୪ ଜଣ କୃତି ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ ଉପାସନ ପ୍ରଦାନ କରି ସମ୍ମାନିତ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ତାଙ୍କର ଉଦ୍‌ବୋଧନୀ ଭାଷଣରେ ଏ ରାଜ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ ଦେଶ ଓ ଜାତିର ବରେଣ୍ୟ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରି ଦେଶକୁ ଏହି ସଙ୍କଟମୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସଠିକ୍ ଦିଗଦର୍ଶନ ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ପ୍ରାଦେଶିକ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ରାଜ୍ୟପାଳ କହିଥିଲେ ଯେ ଦେଶ ଓ ସମାଜର ବହୁମୁଖୀ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଏହାର ଭୂମିକା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଲେଖକ ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ତରଫରୁ ଆଦିବାସୀ କଥିତ ଭାଷା (ବୋଲି) କର୍ମଶାଳାର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏହା ରାଜ୍ୟର ଅସଂଖ୍ୟ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ସାମିଲ କରିପାରିବ ବୋଲି ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ବେଦ ଓ ଉପନିଷଦରୁ ଉଦ୍ଧାର କରି "ଧର୍ମ"ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ଯାଇ କହିଥିଲେ ଯେ ଜୀବନର ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ଅନୁଭବ ଓ ସେଥିପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସନୀୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହିଁ ପ୍ରକୃତ "ଧର୍ମ" ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । କୌଣସି ପୂଜା ପଦ୍ଧତି ସହିତ ଏହାର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ ।

ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଧର୍ମ ନାମରେ ବିବାଦ ଓ ବିତଣ୍ଡାବାଦର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ଦେଶ ଓ ସମାଜର ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ପହୁଞ୍ଚିଛି । ଲେଖକମାନେ ହିଁ ନିଜର ରଚନା ବଳରେ ସାମାଜିକ ସଂସ୍କାର ଆଣି ଉପଯୁକ୍ତ ଦିଗଦର୍ଶନ ଦେଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଆଶାପୋଷଣ କରିଥିଲେ । ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ରଚିତ ରାମାୟଣ ଓ ବ୍ୟାସଦେବଙ୍କ ରଚିତ ମହାଭାରତରୁ ଉଦାହରଣମାନ ଦେଇ ରାଜ୍ୟପାଳ ଆବୃତ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସମାଜକୁ ସତ ଓ ନ୍ୟାୟ ପଥରେ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଏହି ମହାନ ପୁରାଣଗ୍ରନ୍ଥଗୁଡ଼ିକରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେଇଥିବାରୁ ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ମହାନ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛି । ଏଥିରେ କୌଣସି ପୂଜାପଦ୍ଧତି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ନଦିଆଯାଇ ମାନବ ଧର୍ମର ଉତ୍କର୍ଷତା ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଛି ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ ।

ମାନବପଣରେ ଥିବା କୋମଳ ଭାବନା ଯୋଗୁଁ ହିଁ ଏ ସମାଜ ତିଷ୍ଠି ରହିଛି । ମାନବର ଏହି ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କୋମଳତା ଓ ପ୍ରବଣତାର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଲେ ଏ ମାନବ ସଂସାର କେବଳ ପଶୁମାନଙ୍କ ସଂସାର ପାଲଟିଯିବ ।

ରାଜ୍ୟପାଳ ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ମାନବର ଏହି କୋମଳତାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସେମାନେ ତାଙ୍କର କଲମ ଚାଳନା କରନ୍ତୁ ଓ ସମାଜକୁ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେଇ ଦେଶକୁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଧ୍ୱଂସରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏହି ସମାରୋହରେ ରାଜ୍ୟପାଳ କୃତୀ ସାହିତ୍ୟିକ ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ନାୟକ, ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ, ଶ୍ରୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ବିଜୟ କୃଷ୍ଣ ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ ଉପାସନ ପ୍ରଦାନ କରି ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବୋଷ ଉତ୍ସବରେ ଉପସ୍ଥିତ ମଞ୍ଚାସୀନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଇଥିଲେ ଓ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର ଧନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ । ବହୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସାହିତ୍ୟିକ, ପୁରୀର ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ସମାରୋହରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

ଆନ୍ତଃ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବେଡ୍‌ମିଣ୍ଟନ୍ ଟୁର୍ଣ୍ଣାମେଣ୍ଟ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ

ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ଏଠାରେ ଆୟୋଜିତ ଆନ୍ତଃ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବେଡ୍‌ମିଣ୍ଟନ୍ ଟୁର୍ଣ୍ଣାମେଣ୍ଟକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ରାଜ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ, କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର କହିଲେ ଯେ ଏହି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଯୁବ ଯୁବତୀ ଆନ୍ତଃ ଆଞ୍ଚଳିକ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ

ଟୁର୍ଣ୍ଣାମେଣ୍ଟ କରାଯାଇ ଓଡ଼ିଶାର ଖେଳାଳିମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାନ ବୃଦ୍ଧି ଦିଗରେ ଏକ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିଛି। ଏହି ଉଦ୍‌ଘାଟନୀ ଉତ୍ସବରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଯୋଗୀମାନଙ୍କ ସହିତ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଶ୍ରୀ ହିତ କରମର୍ଦ୍ଦନ ପୂର୍ବକ ଆଳାପିତ ହୋଇଥିଲେ।

ଏହି ଉଦ୍‌ଯାପନୀ ଉତ୍ସବରେ ଉ. ଓ. ଯୁ. ବିଶ୍ୱ କୁଳପତି ଶ୍ରୀ ଏନ୍. ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରିଥିଲେ ଏବଂ କ୍ରୀଡ଼ା ଶିକ୍ଷାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ବିମଳେନ୍ଦୁ ମହାପାତ୍ର ଏହି ଟୁର୍ଣ୍ଣାମେଣ୍ଟ ସମ୍ପର୍କରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୂଚନା ଦେଇ ଅତିଥି ଓ ପ୍ରତିଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଇଥିଲେ। ଏହି ଟୁର୍ଣ୍ଣାମେଣ୍ଟରେ ଦେଶର ମୋଟ ୩୩ଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି। ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ମହିଳା ବିଭାଗରେ ୧୯ଟି ଅଛନ୍ତି।

ଜବାହର ରୋଜଗାର ଯୋଜନାରେ ଶ୍ରମ ଦିବସ ସୃଷ୍ଟି

ଜିବାହର ରୋଜଗାର ଯୋଜନାରେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରୁ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୨ କୋଟି ୧୭ ଲକ୍ଷ ୧୨ ହଜାର ଶ୍ରମ ଦିବସ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଲୋକଙ୍କୁ କାମଧନ୍ଦା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି। କେବଳ ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିବା ୩୯ ଲକ୍ଷ ୫୯ ହଜାର ଶ୍ରମ ଦିବସ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସ କିଂବଦନ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଗ୍ରଗତି ବିବରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି।

ସମନ୍ୱିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ଗତ ଅପ୍ରେଲ ମାସରୁ ନଭେମ୍ବର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ସର୍ବମୋଟ ୫୩,୮୩୩ଟି ଦରିଦ୍ର ପରିବାରଙ୍କୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି। ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଏଥିରେ ଉପକୃତ ହୋଇଥିବା ପରିବାରଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୧୫ ହଜାର ୭୦୧। ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ (୧୯୯୦-୯୧)ରେ ମୋଟ୍ ଏକ ଲକ୍ଷ ୧୫ ହଜାର ୫୮୯ଟି ପରିବାରଙ୍କୁ ଏଥିରେ ଉପକୃତ କରାଯିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଉକ୍ତ ବିବରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି।

ସେହିପରି ୧୯୯୦-୯୧ ଆରମ୍ଭରୁ ଗତ ନଭେମ୍ବର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ୭୬୩ଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ୟୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି। ତନ୍ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ୟୁନିଟର ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୧୭୭। ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମୋଟ୍ ୧,୬୯୦ଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ୟୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ବୋଲି ନଭେମ୍ବର ମାସ କିଂବଦନ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଗ୍ରଗତି ବିବରଣୀରୁ ପ୍ରକାଶ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଓ କଳାକୁ ଜାତୀୟସ୍ତରରେ ଭବିମନ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ

—ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କର

ଧେଙ୍କାନାଳ ଶାନ୍ତିକୁଟୀରଠାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ସାହିତ୍ୟ ସମାଜର ଷଷ୍ଠ ଆସରକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ସଂସ୍କୃତି ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇ କହିଲେ ଯେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଓ କଳାକୁ ଭବିମନ୍ତ କରି ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ। ସରକାର ରାଜ୍ୟର କଳା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ସାହିତ୍ୟର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଏକ ସୁସଂଗଠିତ ନୀତି ପ୍ରଣୟନ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି। ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି ରାଜ୍ୟର ଯୁବ ସାହିତ୍ୟିକ, କଳାକାର, ଶିଳ୍ପୀ ଓ ଚିତ୍ରକାରମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସାଧନାକୁ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବାକୁ ଶ୍ରୀ କର ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ। ଏହି ଅବସରରେ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ବିଶିଷ୍ଟ ଡକ୍ଟର ଦୀନନାଥ ପାଠୀ, ଶ୍ରୀ ଶିବ ପ୍ରସାଦ ଦାଶ, ଶ୍ରୀ ଡି. ଏନ୍. ଦାସ ଓ ଶ୍ରୀ ବଳଦେବ ମହାରଥୀଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କର ଫଳକ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ।

ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜର ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ସଦାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର, ବିଶିଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟିକ ଡକ୍ଟର ଜାନକୀବଲ୍ଲଭ ମହାନ୍ତି, ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ରଘୁଭୂଷଣ କର, ଡକ୍ଟର ଦୀନନାଥ ପାଠୀ ଓ କବି ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ତ୍ରିପାଠୀ ପ୍ରମୁଖ ଭାଷଣ ଦେଇ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶ ଦିଗରେ ଆନ୍ତରିକ ଉଦ୍ୟମ ଅବ୍ୟାହତ ରଖିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥିଲେ।

ଏହି ଉତ୍ସବରେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ପ୍ରତିନିଧି ଭାଗ ନେଇ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଖଲ୍ଲିକୋଟ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ଗଞ୍ଜାମ ବନ୍ୟା" ଶୀର୍ଷକ ଏକ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲା।

ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ବନ୍ୟା ସତ୍ତ୍ୱେ ଗଞ୍ଜାମବାସୀଙ୍କ ମନୋବଳ ଅତୁଟ ରହିଛି

—ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ହରିହର

ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ବନ୍ୟା ଫଳରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳ ଧ୍ୱଂସସ୍ତୂପରେ ପରିଣତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟାପକ କ୍ଷତି ଘଟିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନଙ୍କର ମନୋବଳ ଅତୁଟ ରହିଛି। ଯେ କୌଣସି କଠିନ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ଗଞ୍ଜାମବାସୀଙ୍କ ଏକ ମହାନ ପରମ୍ପରା। ଐତିହାସିକ ପାଇକ ବିଦ୍ରୋହ ବେଳେ ଗଞ୍ଜାମର ପାଇକ ଏବଂ ମୁକ୍ତିସଂଗ୍ରାମ ବେଳେ ପାଇକ ବାହିନୀ ଏକ ଅତୁଳନୀୟ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ସାହସ ଓ ମନୋବଳ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଖାଦ୍ୟ ଓ ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱଭୂଷଣ ହରିଚନ୍ଦନ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ।

ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୩ ତାରିଖରେ ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ଖଲ୍ଲିକୋଟ କଲେଜ ଯୁକ୍ତ ୨ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ସାଂସ୍କୃତିକ ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ରୂପେ ଯୋଗଦାନ କରି ଶ୍ରୀ ହରିଚନ୍ଦନ କହିଥିଲେ ଯେ ବନ୍ୟା ଫଳରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଯେଉଁ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି, ତାହା ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ୟା ଏବଂ ଏହାର ମୁକାବିଲା ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହଯୋଗ ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ। ବନ୍ୟା ବିଧ୍ୱସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥାକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବହୁବିଧ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏ ଦିଗରେ ଅର୍ଥର ଅଭାବ ଦେଖାଦେବ ନାହିଁ ବୋଲି ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ସେ ତଥା ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରି ସେ

କହିଲେ ଯେ ଛାତ୍ରମାନେ ରାଜ୍ୟକୁ ନୂତନ ରୂପ ଓ ନୂତନ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେବା ପାଇଁ ସାହସ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ତଥା ଦୃଢ଼ ଆତ୍ମ ବିଶ୍ୱାସ ନେଇ ଆଗେଇ ଆସିବା ଦରକାର ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱମୋହନ ମିଶ୍ର କଲେଜର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋକପାତ କରିଥିଲେ ।

ପୂର୍ବରୁ ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମପୁର ମେଡିକାଲ୍ କଲେଜକୁ ଯାଇ ଆନ୍ଦୋଳିତ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦାବୀ ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍ ସୁପରିଣ୍ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ମେଡିକାଲ୍ କଲେଜ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରେ ଜଣେ ରୋଗୀର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟଣାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଜଣେକ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଅବହେଳା ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ କରି ଆନ୍ଦୋଳିତ ଛାତ୍ରମାନେ ସୁପରିଣ୍ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କୁ ଘେରାଉ କରିଥିଲେ । ପରେ ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହିତ ବ୍ରହ୍ମପୁର ଓକିଲ ସଂଘର ସଦସ୍ୟମାନେ ବ୍ରହ୍ମପୁରରେ ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ ଟ୍ରିବ୍ୟୁନାଲ୍‌ର ସର୍କିଟ୍ କୋର୍ଟ ସ୍ଥାପନ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମୀକ୍ଷା

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସହରାଇ ଓରାମ ଚଳିତ ମାସ ୨ରୁ ୫ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୪ ଦିନ ବ୍ୟାପୀ କୋରାପୁଟ ଓ ଫୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ଗସ୍ତ କରି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ଉଠାଜଳସେଚନ ଯୋଜନା ସମେତ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଆଦି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଗସ୍ତ କାଳରେ ସେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରି ସେ ସବୁର ଯଥା ସମ୍ଭବ ପ୍ରତିକାର ଦିଗରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପାଇଁ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ରାସ୍ତାଘାଟ ନିର୍ମାଣ, ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ଉଠା ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଛି । ଏହାଛଡ଼ା ବିଭିନ୍ନ ଆତ୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି । ଏସବୁ ଯୋଜନାର ସୁଯୋଗ ନେବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ଓରାମ୍ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏହି ଗସ୍ତ ଅବସରରେ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ଜୟପୁର, କୋରାପୁଟ, ରାୟଗଡ଼ା ଓ ଫୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲାର ବାଲିଗୁଡ଼ାଠାରେ ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ସମୀକ୍ଷା କାଳରେ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ତୁରନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ବିଶେଷ କରି ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ସମେତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ଉଠାଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବିଶେଷ ଉପକୃତ ହେଉଥିବାରୁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ଓରାମ୍ କହିଥିଲେ ।

ଧୂମହୀନ ଉନ୍ନତ ଚୁଲ୍ଲାର ଲୋକପ୍ରିୟତା ବୃଦ୍ଧି

ପାରମ୍ପରିକ ଚୁଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ଜାଳେଣି ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବା ଓ ଅତ୍ୟଧିକ ଧୂମ ଯୋଗୁଁ ପରିବେଶ ଦୂଷିତ ହେଉଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାଠର ଅଭାବକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଜନସାଧାରଣ ଉନ୍ନତ ଧୂମହୀନ ଚୁଲ୍ଲା ପ୍ରତି ଅଧିକ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବାର ରାଜ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ, କାରିଗରୀ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗର ଏକ ସମୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାଯାଇଛି ।

ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ୍ ୮,୬୯୯ଟି ଏପରି ଉନ୍ନତ ଚୁଲ୍ଲା ବିକ୍ରୀ ଓ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ବିବରଣୀରୁ ପ୍ରକାଶ । ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ସର୍ବାଧିକ ୨,୮୦୨ଟି ଚୁଲ୍ଲା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ତା' ପଛକୁ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ୨,୯୫୦ଟି ଚୁଲ୍ଲା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ୭୩ଟି, ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାରେ ୩୦୭ଟି, କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ୧,୦୧୭ଟି, ଢେଙ୍କାନାଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ୨,୦୫୦ଟି, କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାରେ ୭୩୦ଟି, କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୭୦ଟି, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ୪୭୦ଟି, ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୫୦ଟି ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାରେ ୫୩ଟି ଉନ୍ନତ ଚୁଲ୍ଲା କରାଯାଇଛି ।

ନାରୋଲ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୃହ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସହରାଇ ଓରାମ୍ ଗତ ମାସ ୨୮ ତାରିଖରେ ଜଲେଶ୍ୱର ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ 'ନାରୋଲ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନବନିର୍ମିତ ଗୃହ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଛନ୍ତି । ଏ ଉପଲକ୍ଷେ ଆୟୋଜିତ ଉତ୍ସବରେ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇ ଶ୍ରୀ ଓରାମ୍ କହିଲେ ଯେ ସମ୍ପ୍ରତି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ କମିଟି ଜରିଆରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ବିକାଶ ଦିଗରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରୁଛନ୍ତି । ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକେ ନିଜ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳର ବିଭିନ୍ନ ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆଭିମୁଖ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣି ଗ୍ରାମ୍ୟ କମିଟି ଜରିଆରେ ସମସ୍ତ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଉଛି । ଏହି ଅବସରରେ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ବେକାର ଲୋକଙ୍କୁ ଧନ୍ଦାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ତାଲିମ ଦେବା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ଏକ 'ଖଦୁରୁ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର' ମଧ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ଏହାଛଡ଼ା ଉକ୍ତ ଗ୍ରାମରେ ଗଠିତ ନେତାଜୀ କ୍ଲବର ଶିଳାନ୍ୟାସ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଓରାମ୍ କରିଥିଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ ବିଧାୟକ ଶ୍ରୀ କାଳିନ୍ଦୀ ବେହେରାଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ଯୁବନେତା ଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ପ୍ରତାପ ଭାଷଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଅବସରରେ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ୨୯ ଜଣଙ୍କୁ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା ଏବଂ ୧୩ଟି ଉପହାର ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

କୃଷିଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ଚାଷୀ ଉପକୃତ ହେବେ

–ଶିଳ୍ପ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ତସର ଚାଷର ବହୁଳ ପ୍ରସାର ଓ ରେଶମ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟର ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସୁଧୁରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତିର ବ୍ୟାପକ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ଶିଳ୍ପ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ (ବୟନ ଶିଳ୍ପ ଓ ହସ୍ତତନ୍ତ) ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କହିଛନ୍ତି।

ଗତ ଡିସେମ୍ବର ୧୮ ଓ ୧୯ ତାରିଖରେ ଉତ୍ତର ଓଡ଼ିଶାର ଡଙ୍ଗିରି ଅଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ରେଶମ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଦର୍ଶନ ଅବସରରେ ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଡଙ୍ଗିରିଠାରେ ରେଶମ ଚାଷୀ ସମବାୟ ସମିତିର ନୂତନ ଗୃହ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିଲେ। ଉପସ୍ଥିତ ଚାଷୀ ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ବୋଧନ ଦେଇ ସେ କହିଲେ ଯେ ଦେଶର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଏକର ପିଛା ୧୦୦ କି. ଗ୍ରା. ରେଶମ କୋଷା ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଚାଷୀମାନେ ବିଶେଷ ଭାବେ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ। ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଚାଷୀମାନେ ହାରାହାରି ଏକର ପିଛା ୪୦ କି. ଗ୍ରା. ରେଶମ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଛନ୍ତି। ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ରେଶମ କୋଷାର ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ ମୋଟରା ଓ ଡଙ୍ଗିରି ଅଞ୍ଚଳରୁ ମିଳିଥାଏ। ତେଣୁ ତସର ଚାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଚାଷୀମାନେ ଓଡ଼ିଶାର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିବା କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ। ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଚାଷୀମାନେ ବାର୍ଷିକ ହାରାହାରି ୨୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟ କରୁଥିଲା ବେଳେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ୩ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାର୍ଷିକ ଆୟ କରିପାରୁଛନ୍ତି। ଏହା ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସୁଫଳ ବୋଲି ସେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ। ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଦାବୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗାଯୋଗ ବିଷୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରି ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୂର୍ବ ଯୋଜନା କରାଯିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ସହ ବିଚାର କରାଯିବ ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ।

ଡଙ୍ଗିରି ଅଞ୍ଚଳର ରେଶମ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକଳ୍ପର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏବଂ ଟିକିରିପଡ଼ାଠାରେ "ତସର ପାଳନ କେନ୍ଦ୍ର" ଓ ଖୁଣ୍ଟପୋଖରୀଠାରେ "ବିଜ ହେଚେରି" ଏବଂ "ପି–୪" ପାଳନ କେନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ। ଗରଡ଼ା ଓ ଢେଙ୍କାନାଳର ଗ୍ରାମର ରେଶମ ଚାଷୀଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ ରେଶମ ପୋକ ପାଳନ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ମାଲବେରୀ ବଗିଚା ମଧ୍ୟ ସେ ପରିଦର୍ଶନ କରି ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ। ମୟୂରଭଞ୍ଜଠାରେ ସୂତାକଟା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ନିର୍ମାଣାଧୀନ ରେଶମ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ। କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରେଶମ ଚାଷ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଶ୍ରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ତସର ଚାଷୀ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସାଧୁବାଦ ଜଣାଇଥିଲେ।

ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ବୟନ ଶିଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରେଶମ ବୋର୍ଡର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ତସର ଓ ରେଶମ ସମବାୟ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମୁଖ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଗସ୍ତକାଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇଥିଲେ।

ସରକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦରରେ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବ

–ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ହରିଚନ୍ଦନ

ରାଜ୍ୟର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦରଠାରୁ କମ ଦରରେ ଧାନ କ୍ରୟ ହେଉଥିବା ଫଳରେ ଚାଷୀମାନେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେଉଥିବା ଅଭିଯୋଗ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିଛି। ଚାଷୀମାନଙ୍କର ଏହି ଅସୁବିଧା ଦୂର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦିତ ଧାନ ନ୍ୟାଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ଯେପରି ପାଇପାରିବେ ସେଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ଦରରେ ଧାନ ଖରିଦ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଖାଦ୍ୟ ଓ ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱଭୂଷଣ ହରିଚନ୍ଦନ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି।

ଚାଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦିତ ଧାନ ନିମନ୍ତେ ଯେପରି ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ପାଇପାରିବେ, ସେଥିପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏଫ୍. ଏ. କ୍ୟୁ (ଫେୟାର ଆଭରେଜ କ୍ୱାଲିଟି) ମାନର ମୋଟା, ସରୁ ଓ ଅତି ସରୁ ଧାନର ସହାୟକ ଦର କୁଇଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି ଯଥାକ୍ରମେ ୨୦୫ ଟଙ୍କା, ୨୧୫ ଟଙ୍କା ଏବଂ ୨୨୫ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି। ଚାଷୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଏଜେଣ୍ଟମାନେ ଯେପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦରରେ ଧାନ ଖରିଦ କରନ୍ତି, ସେ ବିଷୟରେ ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କମ୍ ଦରରେ ଖରିଦ କରୁଥିବା ଏଜେଣ୍ଟ ବିରୁଦ୍ଧରେ କଠୋର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ଶ୍ରୀ ହରିଚନ୍ଦନ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି।

ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଭଳି ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କରିବ। ଏହାବ୍ୟତୀତ ଚଳିତ ବର୍ଷ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଅଧିକ ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନର ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କରିବ। ସେଥିପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କଠାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦରରେ ଧାନ ଖରିଦ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଗାଣ ନିଗମକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି। ଆଗାମୀ ସପ୍ତାହର ଶେଷରେ ଉତ୍ତର ଜିଲ୍ଲାରୁ ପ୍ରଥମେ ସଂଗ୍ରହ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେବ ବୋଲି ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି ଏବଂ ପରେ ପରେ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନର ଧାନ ମିଳିପାରିବ ସେଠାରୁ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ।

ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମର ଏଜେଣ୍ଟ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏଜେନ୍ସି ଭଳି ଯୋଗାଣ ନିଗମ ମଧ୍ୟ ସଂଗୃହିତ ଧାନକୁ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ

ନିଗମ ନିକଟରେ ଜମା ହେବ । କୃଷୀମାନଙ୍କ ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଅଧୀନରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏଜେଣ୍ଟମାନେ ମଧ୍ୟ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ବୋଲି ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି । ଏହି ଏଜେଣ୍ଟମାନେ ସେମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ପରିମାଣ ସଂଗ୍ରହର ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଭାଗ ଅଥବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ପରିମାଣର ଚାଉଳ ଯୋଗାଣ କର୍ପୋରେସନରେ ଜମା ଦେବେ ।

ଚଳିତ ବର୍ଷ ରାଜ୍ୟରୁ ୨ ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଚାଉଳ ସଂଗ୍ରହ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ କୃଷୀମାନଙ୍କ ଠିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ହରିହର ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଚଳିତ ବର୍ଷ ଅନବରତ ବର୍ଷା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବନ୍ୟା ଓ ବନ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ଧାନ ଫସଲର କ୍ଷତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧାନର ମାନ ମଧ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇଥିବାର ଦେଖାଯାଉଛି । ତେଣୁ ଅଭିଜ୍ଞ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ପରେ ଧାନ କିଣିବା କରାଯିବ ବୋଲି ସେ କହିଛନ୍ତି ।

ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟର କୃଷୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦିତ ଧାନ ବିକ୍ରି କରି ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ପାଇପାରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ହରିହର ଆଶା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେପରି ସୁରୁଖୁରୁରେ ଚାଲିବ ଏବଂ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇପାରିବ ସେଥିନିମନ୍ତେ ଯୋଗାଣ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଏକ ବୈଠକର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବୈଠକରେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ଯୋଗାଣ ବିଭାଗର ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ସୁଧାଂଶୁ ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସମେତ ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ସୁବାଷ ପୁରୀ, ପରିଶ୍ରମକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ଯୋଗାଣ ଅଧିକାରୀମାନେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରେସ୍ କ୍ଲବ୍ ପକ୍ଷରୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରିଲିଫ୍ ପାଣ୍ଠିକୁ ଦାନ

ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ବନ୍ୟା ପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟାର୍ଥେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରେସ୍ କ୍ଲବ୍ ପକ୍ଷରୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରିଲିଫ ପାଣ୍ଠିକୁ ୨୫୦୧ ଟଙ୍କାର ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରେସ୍ କ୍ଲବ୍‌ର ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ପ୍ରଧାନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସଚିବାଳୟସ୍ଥିତ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଉକ୍ତ ଡ୍ରାଫ୍ଟଟି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ସମେତ ପ୍ରେସ୍ କ୍ଲବ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ପ୍ରତିନିଧି ଦଳରେ ଉପ ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୋଷ ପଟ୍ଟନାୟକ, ସହକାରୀ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ଗୋପୀନାଥ ସାହୁ, ଶ୍ରୀ ଜଗଦୀଶ ରାଉ, ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କୁମାର ମହାନ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଟି ସଦସ୍ୟ ସର୍ବଶ୍ରୀ ସୁଧୀର କୁମାର ଦାସ, ଅଜୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି, ପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଭବେନ୍ଦ୍ର ସାହୁ ପ୍ରମୁଖ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କ ଏହିଭଳି ଉଦ୍ୟମର ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ପ୍ୟାରୀମୋହନ ମହାପାତ୍ର ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶା ସିନେ କ୍ରିଟିକ୍ ଆସୋସିଏସନ୍ ପକ୍ଷରୁ କଳାକାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥକୁ ମଧ୍ୟ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ବନ୍ୟା ପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟାର୍ଥେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ରିଲିଫ୍ ପାଣ୍ଠିକୁ ୫୦୦୨ ଟଙ୍କାର ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସଚିବାଳୟସ୍ଥିତ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଉକ୍ତ ଡ୍ରାଫ୍ଟଟି ସିନେ କ୍ରିଟିକ୍ ଆସୋସିଏସନ୍‌ର ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୋଷ ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଆସୋସିଏସନ୍‌ର ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ଦିଲ୍ଲୀପ ହାଲି, ଉପ ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ପରୀକ୍ଷିତ ଜେନା ଏବଂ ଅନ୍ୟତମ ସଦସ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କୁମାର ମହାନ୍ତି ଭେଟିଥିଲେ ।

ପରିବହନ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "କାଣ୍ଟର୍ ସୋ ରୁମ୍" ଉଦ୍‌ଘାଟିତ

—ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ବେହେରା

ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ପରିବହନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ବେହେରା ଗତକାଲି ଭୁବନେଶ୍ୱର ସହରର ରସୁଲଗଡ଼ଠାରେ କାଣ୍ଟର୍ ଗାଡ଼ିର ଏକ ନୂତନ ସୋ ରୁମ୍ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଛନ୍ତି । ଜାପାନ ସହଯୋଗିତାରେ ନିର୍ମିତ କାଣ୍ଟର୍ ମିନି ଟ୍ରକ୍ ସ୍ୱଳ୍ପ ଦରରେ ମଧ୍ୟରେ, ବିଶେଷ କରି ସହରାଞ୍ଚଳରେ ମାଲ ନେବା ଆଣିବା କରିବା ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷ ଉପଯୋଗୀ । ସେହିପରି କାଣ୍ଟର୍ ମିନି ବସ୍‌କୁ ଆରାମଦାୟକ କୋଚ୍ (ଲଗଜୁରୀ କୋଚ୍)ରେ ପରିଣତ କରାଯାଇ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କୁ ନେବା ଆଣିବା କରିବାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏହାଛଡ଼ା ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ ନିମନ୍ତେ ଟାଉନ ବସ୍ ରୂପେ ମଧ୍ୟ କାଣ୍ଟର ମିନି ବସ୍‌କୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ରାଜ୍ୟର ଶିକ୍ଷିତ ବେକାର ଯୁବକମାନେ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଏ ଧରଣର ଟାଉନ୍ ବସ୍ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ ବୋଲି ପରିବହନ ମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଭାଷଣରେ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ।

ରାଜ୍ୟରେ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ମୋଟ୍ ୧୯ ହଜାର ୩୩ ଜଣ ଜନ୍ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରିଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ମିଶାଇ ୧୯୯୦–୯୧ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରୁ ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ୭୩ ହଜାର ୮୩୪ ଜଣ ଜନ୍ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଜନନ ଜନ୍ମ ବ୍ୟବଧାନ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ୧୫ ହଜାର ୮୩୮ ଜଣ ମହିଳା ଆଇ. ୟୁ. ଡି.

ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରୁ ଜୁନ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଅନୁଦାନ ମୋଟ ୮୨ କୋଟି ... ୫୨ ମହିଳା ଉପକୃତ ହୋଇ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏ ଯୋଜନାରେ ବର୍ଷ ଅନ୍ତ ବେଳକୁ ଆଠ ଶହ ସ୍ଥାୟୀ ସମ୍ପଦ ବିତରଣ ... ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ବିତରଣୀରୁ ସୁଫଳ ।

ରାଜ୍ୟର ୧୦୫ଟି ବ୍ଲକରେ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୮,୯୮୦ଟି ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ଗତ ... ମାସରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ଏସବୁ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଏହାର ... ଏବଂ ବିତରଣୀରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ରିଲିଫ୍ ଓ ପୁନର୍ଗଠନର ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ପର୍କରେ ସମୀକ୍ଷା

—ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ମୌସୁମୀ ବିଳମ୍ବରେ ଘଟିଯାଇଥିବା ମହାବାତ୍ୟା ବନ୍ୟା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରେ ଏବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ହାତକୁ ନେଇଥିବା ରିଲିଫ ଓ ପୁନର୍ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କର ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ପର୍କରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ସମୀକ୍ଷା କରି ଅବଶିଷ୍ଟ କାମଗୁଡ଼ିକୁ ଶୀଘ୍ର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଜାନୁଆରୀ ୭ ତାରିଖ ଦିନ ସଚିବାଳୟଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ସମୀକ୍ଷା ବୈଠକରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହି ବନ୍ୟାରେ ମୋଟ୍ ୨୦ ହଜାର ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ବାଲିଚର ମାଡ଼ିଯାଇଥିବାରୁ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ଜମିଗୁଡ଼ିକରୁ ବାଲି ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଇ ସେଗୁଡ଼ିକ ଚାଷଉପଯୋଗୀ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ସେହିଭଳି, ଧନଜୀବନ ହାନି ହୋଇଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ରିଲିଫ ଓ ଅନୁଦାନ ଅବିଳମ୍ବେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ବନ୍ୟାପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଖାଦ୍ୟାଭାବ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ... ପ୍ରାୟ ୨ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ କିଲୋଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ୨ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଚାଉଳ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରାୟ ୩୦ ହଜାର ଲୋକଙ୍କୁ ରିଲିଫ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । କେବଳ ତାହା ଅଧିକ ୫୦ ହଜାର ଲୋକଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି । ... ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ... ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଆଉ ଅଧିକ ୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ୟା ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଦ୍ୟୁତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ... ନିର୍ମାଣ ... ରାସ୍ତା ଓ ... କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ରାସ୍ତା ... ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବା ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଯୋଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

ସମୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଉକ୍ତ ବିଭାଗର ରିଲିଫ୍ ଓ ପୁନର୍ଗଠନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯାଇଥିବା ୨୦ କୋଟି ୮୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ୧୦ କୋଟି ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇସାରିଛି । ଆସନ୍ତା ଜୁନ୍ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାରିବା ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଳସେଚନ, ବିଦ୍ୟୁତକରଣ, ରାସ୍ତା ମରାମତି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଗୃହ ମରାମତି, କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ, ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ରାସ୍ତା ମରାମତି ପ୍ରଭୃତି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅଧିକ ୨୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ସମୀକ୍ଷା ବୈଠକରେ ରାଜ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ନାୟକ, ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁ ସମ୍ପଦ ବିକାଶ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ପାତ୍ରଙ୍କ ସମେତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ରମାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର, ଅତିରିକ୍ତ ଉନ୍ନୟନ କମିଶନର ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୁଦାସଗାନନ୍, ରିଲିଫ କମିଶନର ଶ୍ରୀ ହେ, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ପ୍ୟାରୀମୋହନ ମହାପାତ୍ର, ରାଜସ୍ୱ ସଚିବ ଶ୍ରୀ ... ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ସଚିବ ଓ ପଦାଧିକାରୀମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ଆଲୋଚନାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ସୁନାଗରିକ ହେବା ପାଇଁ ଛାତ୍ର ସମାଜ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ

—ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଲୋଚନ ମାଝୀ

ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜକୁ ସୁନାଗରିକ ଭାବେ ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ପାଇଁ ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀ କଲ୍ୟାଣ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଲୋଚନ ମାଝୀ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଭଦ୍ରକର ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ର ସଂସଦର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବରେ ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥି ରୂପେ ଯୋଗ ଦେଇ ଶ୍ରୀ ମାଝୀ ଛାତ୍ର ସମାଜକୁ ଆହ୍ୱାନ ଜଣାଇ କହିଲେ ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଦେଶ ଗଠନ ଲାଗି ସେମାନେ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ । ଏହା ସାକାର କରିବା ପାଇଁ ଦେଶର ଯୁବ ସମାଜ ଯେଉଁ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ସରକାର ମଧ୍ୟରେ ତାହା ଯୋଗାଇବା ଆମ ଦେଶ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ତଥାପି ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନତ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଭାରତୀୟ ଛାତ୍ରମାନେ ଯଥେଷ୍ଟ କୃତିତ୍ୱ ଲାଭ କରିବାର ପ୍ରମାଣ ଥିବା ସେ ସ୍ମରଣ କରାଇଦେଲେ । କେବଳ କେତେକ ପୁସ୍ତକଗତ ବିଦ୍ୟା ... ଅଭ୍ୟାସ ପୁସ୍ତକୀୟ ବିଦ୍ୟା ଉପରେ ଦେବାକୁ କେତେକ ଛାତ୍ର ସମ୍ପ୍ରଦାୟଙ୍କୁ ଦେଖା ଯାଇ ପରୀକ୍ଷାରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେବା ପରେ ନିଜକୁ ଶିକ୍ଷିତ ହେବାର ବୋଲି ବୃଦ୍ଧି ଦେଖା ଦେଇ ନିଜଠାରେ ... ପରମ୍ପରା ରୂପେ ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଅନେକ ଅଧ୍ୟବସାୟୀ ମେଧାବୀ ଛାତ୍ର ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ଛାତ୍ର ଶିକ୍ଷାଲାଭ ପରେ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରଣୀ ହେବା ଆମର ପୂର୍ବପୁରୁଷ ... ସମ୍ମୁଖରୁ ପରିଚିତ ଲୋକଙ୍କୁ ... ପ୍ରମୁଖଙ୍କ ଜୀବନୀରୁ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ।

ସମ୍ପ୍ରତି ଦେଶ ଆଗରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଯୁବ ସମାଜ କେଉଁପରି ଦାୟିତ୍ୱ ନେବା ଉଚିତ, ତାହା ଏହି ଗଳ୍ପ ସଂକଳନରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସଚେତ ଶ୍ରେଣୀ ନିକଟରେ ହିଁ ଆଶା କରାଯାଏ । ପରାଧୀନ ଭାରତର ଶାସକ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶାସକଙ୍କ ପ୍ରଚଳନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ଓ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଦୁରବସ୍ଥା ଆଜି ସେମାନଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରିବାକୁ ଦେଉଛି, ତାକୁ ପୁନର୍ବିଚାର କରିବାକୁ ଲେଖକ ସରକାରୀ ସଙ୍କଳ୍ପବଦ୍ଧ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ମାଝୀ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମୃଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଶା ଗଠନ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଦେଉଥିବା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଛାତ୍ର ସମାଜ ତା'ର ସୁଯୋଗ ନେବାକୁ ଶ୍ରୀ ମାଝୀ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ

ଝିଅ ଓ ମାଆମାନେ ହିଁ ସମାଜରୁ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାରକୁ ଦୂର କରିପାରିବେ

-ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କର

ପୁରୀରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ସୁଭଦ୍ରା ମହତାବ ଉଚ୍ଚ ବାଳିକା ବିଦ୍ୟାଳୟର ହୀରକ ଜୟନ୍ତୀ ଉତ୍ସବରେ ସମ୍ମାନୀୟ ଅତିଥି ରୂପେ ଯୋଗଦେଇ ପର୍ଯ୍ୟଟନ, କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର କହିଲେ ଯେ ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ସମାଜସେବୀ ଓ ମହୀୟସୀ ମହିଳା ସୁଭଦ୍ରା ଦେବୀଙ୍କ ନାମରେ ନାମିତ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଛାତ୍ରୀମାନେ ଏଭଳି ମହୀୟସୀ ମହିଳାଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ନିଜକୁ ସମାଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ସାଧନା କରିବା ଉଚିତ । ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ଶିକ୍ଷା ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଗତି ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଶ୍ରୀ କର ତାହାର ପ୍ରଶଂସା ସହିତ ସହଶିକ୍ଷା ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମାନସିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଅଭିଭାବକ ଅଧିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ସାହସ ଦେବା ଉଚିତ ବୋଲି ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀ କର ଏହି ଅବସରରେ ପ୍ରକାଶିତ ସ୍ମରଣିକାକୁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ଉନ୍ମୋଚନ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇ ଶିକ୍ଷା ଓ ଯୁବ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରସାଦ ମାଝୀ ଏହାକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ । ନାରୀ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିବା ସହିତ ସେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର କୃତିତ୍ୱ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଅନୁକରଣୀୟ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ । ନାରୀ ଜାତିକୁ ସମାଜ ଯେଉଁ ଭାବରେ ସମ୍ମାନ ଦେବା କଥା, ତାହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇନଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରିତାପର ବିଷୟ ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ । ନାରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବର୍ତ୍ତମାନର ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ, ବିଶେଷ କରି ଗାଁ ଗହଳିର ଅଶିକ୍ଷିତ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷିତ କରାଗଲେ, ସମାଜର ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧରମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଗଢ଼ି ପାରିବେ ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ । ଏହି ଅବସରରେ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଉପହାର ପ୍ରଦାନ କରି ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ଅବସରରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ "ଝିଅ ଜନମ ଏଇ ଜଗତକୁ" ବିଷୟରେ ଆଧାରିତ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ରକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ପ୍ରଫେସର ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟପ୍ରିୟ ନାଥ କହିଥିଲେ ଯେ ଆଜିର ଏହି ସୂକ୍ତି "ଯେ ଜନମ ଜୁଇ ମୁକ୍ତିକୁ" କେବଳ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ନାରୀ ପ୍ରତି ଏହି ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ବଦଳାଇ ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ "ମାତା" ରୂପେ ସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି, ତା' ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଲାଗି ସେ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ । ଆଲୋଚନାରେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଶ୍ରୀମତୀ ନନ୍ଦିନୀ ମହାନ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ସମାଜରେ ନାରୀର ଉଚିତ୍ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷାରେ କୌଣସି ପୁରୁଷଠାରୁ କମ ନୁହେଁ ବୋଲି ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଥିଲେ ।

ପୂର୍ବରୁ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ସଂଯୁକ୍ତା ଚୌଧୁରୀ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରି ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେବା ସହିତ ସହିତ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅଗ୍ରଗତି ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷକ, ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ, ପୌର ସଂସ୍ଥା ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱରବାସୀଙ୍କ ଅବଦାନ ପାଇଁ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇଥିଲେ ।

ଚତୁର୍ଥ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଦିବସରେ ରାଜ୍ୟପାଳ

ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ତଥା ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଶାର ନିର୍ମାତା ଡ. ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବଙ୍କର ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରାଦ୍ଧବାର୍ଷିକୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଦିବସ ଭାବେ ଶହୀଦ ଭବନଠାରେ ପାଳିତ ହୋଇଛି । ଏହି ଉତ୍ସବକୁ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଯଜ୍ଞଦତ୍ତ ଶର୍ମା ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ଡ. ମହତାବଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିରେ ପୁଷ୍ପମାଲ୍ୟ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ । ଡ. ମହତାବଙ୍କ ସ୍ମୃତି ପ୍ରତି ଗଭୀର ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଜଣାଇ ରାଜ୍ୟପାଳ ସେ ଜଣେ ମହାନ ଦେଶପ୍ରେମୀ, କୁଶଳୀ ପ୍ରଶାସକ ଓ ମାଟି ସହିତ ଗଭୀର ଯୋଗାଯୋଗ ଥିଲେ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ଧର୍ମ ନାମରେ ସମ୍ପ୍ରତି ଉପୁଜିଥିବା ଅଶାନ୍ତି ଓ ସଙ୍ଘର୍ଷ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ରାଜ୍ୟପାଳ ଧର୍ମର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ଯାଇ ତାହା ଜୀବନର ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ଅବଧାରଣା ବୋଲି କହିଥିଲେ । ମଣିଷ ଯେଉଁ ଭାବ ପ୍ରତି ସମର୍ପିତ ହୋଇଯାଏ ତାହା ହିଁ ତା'ର ଧର୍ମ । ରାଜ୍ୟପାଳ ଉପସ୍ଥିତ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମୟ ସେମାନେ ସମର୍ପଣ କରି କାରାବରଣ ପୂର୍ବକ ଦେଶକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆଣି ଦେଇଛନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ଏ ମହାଯଜ୍ଞର ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତି ପଡ଼ିଗଲା ବୋଲି ଭାବିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଜୀବନ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛି ଧର୍ମ । ପୁଣି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଅଧିକାର ଭିତରେ ନିରନ୍ତର ସଂଘର୍ଷ ଲାଗି ରହିଛି । ବଞ୍ଚି ରହିଥିବା ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ଦେଶକୁ ଏହି ସଙ୍କଟମୟ ସମୟରେ ଉଚିତ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେଇ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ବୋଲି ରାଜ୍ୟପାଳ ଶ୍ରୀ ଶର୍ମା ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଉତ୍ସବରେ ସୁପ୍ରିମ୍ କୋର୍ଟର ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରଙ୍ଗନାଥ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସମେତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୟ ମହାପାତ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ନାୟକ ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇଥିଲେ । ମ୍ୟାନେଜିଂ ଟ୍ରଷ୍ଟି ତଥା ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ଭର୍ତ୍ତୃହରି ମହତାବ ସ୍ୱାଗତ ଭାଷଣ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ସମାରୋହରେ ପୌରହିତ୍ୟ କରିଥିଲେ ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତନୁ କୁମାର ଦାସ ।

ଦୃଷ୍ଟିହୀନଙ୍କ ସେବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ

—ପରିବହନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବେହେରା

ଗତ ଡିସେମ୍ବର ୨୯ ତାରିଖରେ ନୟାଗଡ଼ଠାରେ ଆୟୋଜିତ ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ଶିବିରର ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇ ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ପରିବହନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଭଗବତ ବେହେରା କହିଲେ ଯେ ସମାଜର ନିଃସ୍ୱ ତଥା ଅସହାୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ସେବା ଶୁଶ୍ରୂଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ଅବଦାନ ରହିଛି । ବିଶେଷ କରି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଚିକିତ୍ସା ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ବହୁ ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଛନ୍ତି । କେଣୁ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାଗଣା ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ଶିବିରମାନ ଆୟୋଜନ କରି ଏଭଳି ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ପୁନଃ ପ୍ରଦାନ ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ବେହେରା ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ନୟାଗଡ଼ସ୍ଥିତ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ମୈତ୍ରୀ କ୍ଲବ ସଂଗଠନର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଡିସେମ୍ବର ୨୭ରୁ ୨୯ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟୋଜିତ ଚକ୍ଷୁ ଚିକିତ୍ସା ଶିବିରରେ ୮୦ ଜଣଙ୍କ ମୋତିଆ ବିନ୍ଦୁ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୩୦ ଜଣ ଚକ୍ଷୁ ରୋଗୀଙ୍କଠାରେ ଲେନ୍ସ ଧାରଣର ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ହୋଇଥିଲା । ଏହାଛଡ଼ା ୩୦୧ ଜଣଙ୍କର ଚକ୍ଷୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ଅସାଧାରଣ ୫୧ ଜଣ ଚକ୍ଷୁ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ୧,୦୭୭ ଜଣଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବ୍ରହ୍ମପୁର ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜର ଚକ୍ଷୁ ବିଭାଗର ସହଯୋଗୀ ପ୍ରଫେସର ଡାକ୍ତର ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଡାକ୍ତରମାନେ ଏହି ଶିବିରରେ ଚିକିତ୍ସା କରିଥିଲେ ।

ବିଂଶସୂତ୍ରୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସଫଳତା

ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତିର ଲୋକଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ବିଂଶସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ୧୯୯୦-୯୧ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମୋଟ ୧ ଲକ୍ଷ ୫୫ ହଜାର ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତିର ଲୋକଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପକୃତ କରାଯିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା ବେଳେ ଗତ ନଭେମ୍ବର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଏଥିରେ ମୋଟ ୫୮ ହଜାର ଲୋକ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅବଶିଷ୍ଟ କଳିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସ୍ଥିର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଯଥାକ୍ରମେ ୩୭-୩୮ ଭାଗ ଓ ୪୫-୦୮ ଭାଗ ଲୋକ ଏଥିରେ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଉପକୃତ ହୋଇଥିବା ପରିବାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତିର ୨୬,୮୭୬ ଓ ଜନଜାତିର ୩୧,୫୨୦ ପରିବାର ଅଛନ୍ତି । କେବଳ ଗତ ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଏଥିରେ ଉପକୃତ ହୋଇଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଯଥାକ୍ରମେ ୪,୦୩୦ ଓ ୭,୩୭୧ ବୋଲି ଉକ୍ତ ମାସ ବିଂଶସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଗ୍ରଗତି ବିବରଣୀରୁ ପ୍ରକାଶ ।

ଏହି ବିବରଣୀରୁ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଆଠମାସ ମଧ୍ୟରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଗତ ନଭେମ୍ବର ସୁଦ୍ଧା ସମନ୍ୱିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୧୨,୦୧୫ ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ଓ ୧୭,୬୮୫ ଜନଜାତିର ପରିବାରଙ୍କୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୧୪,୮୬୧ ଓ ୧୩,୨୩୫ ତଫସିଲଭୁକ୍ତ ଜାତି ଓ ଜନଜାତିର ପରିବାର ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବ

ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ହିତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବଳକା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ବିଶେଷ କରି ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ [illegible] ଓରାମ୍ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଓରାମ୍ ଗତ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୨୫ରୁ ୨୭ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୩ ଦିନ ବ୍ୟାପୀ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଦେବଗଡ଼, ପଦ୍ମପୁର ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ଗସ୍ତ କରି ବିଭାଗୀୟ କାର୍ଯ୍ୟର ସମୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ଅଭାବ ଯୋଗୁ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ ବୋଲି ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏ ଦିଗରେ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ଓରାମ୍ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ବରଗଡ଼ଠାରୁ ପଦ୍ମପୁର ଯିବା ରାସ୍ତାରେ ସେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅସମାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଜଳସେଚନର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗୀୟ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଗସ୍ତ ଅବସରରେ ସୋହେଲା ବ୍ଲକର ଡଭୋଗା ଗ୍ରାମରେ ଆୟୋଜିତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ସଭାରେ ଶ୍ରୀ ଓରାମ୍ ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଦେଇ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନୂଆ ଓଡ଼ିଶା ଗଠନ ଦିଗରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗ କାମନା କରିଥିଲେ ।

ଅର୍ଦ୍ଧ କୁଶଳୀ, କୁଶଳୀ ଓ ଅତି କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଲାଗୁ ହେଲା

ତା ୧-୧-୧୯୯୧ ରିଖଠାରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୬୯ଟି ଅନୁସୂଚିତ ନିଯୋଜନରେ କାମ କରୁଥିବା ଅର୍ଦ୍ଧ କୁଶଳୀ, କୁଶଳୀ ଓ ଅତି କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଦୈନିକ ଯଥାକ୍ରମେ ୩୦ ଟଙ୍କା, ୩୫ ଟଙ୍କା ଓ ୪୦ ଟଙ୍କା ହାରରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିସୂଚନା ଜାରୀ କରିଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସରକାର ଆଶା କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରକାଶ ଥାଉକି, ଅଣ କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ତା ୧-୭-୧୯୯୦ ରିଖଠାରୁ ୨୫ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା ।

"ଏକ ପୃଥିବୀ" ଗଠନର ଅଙ୍ଗୀକାର

■ ଅଧ୍ୟାପକ ଡଃ ଚିନ୍ତାମଣି ମିଶ୍ର

"ଧର୍ମ କ'ଣ ? ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନେକ ବହୁତ ଆଜିକାଲି ଅନେକ ମନରେ ଉଠୁଛି । କିନ୍ତୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଜଟିଳତା ଏତେ ବେଶୀ ଯେ ଏହାର କୌଣସି ସଠିକ ଉତ୍ତର ଦେବା କାହା ପକ୍ଷରେ ସହଜ ନୁହେଁ । ଯେଉଁ କେତେକ ଲୋକ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଧାରଣା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନତା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ତେଣୁ "ଭଗବାନ କ'ଣ ?" ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ି କେବଳ ବ୍ୟବହାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ କିଛି ଆଲୋଚନା କରିବା ଦରକାର ।

ଏହି ପ୍ରାଚୀନ [illegible] ନୀତିର [illegible] ନିୟମ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସମର୍ଥନରେ ଧାର୍ମିକ ପ୍ରକାଶ [illegible] ସେ ତୁଳନା ପରା ଅନୁସରଣ କରି ଆସନ୍ତି [illegible] ଗୋଟିଏ ଧର୍ମ ଏବଂ ଅନେକଟି ଦିଗରେ [illegible] ମଧ୍ୟରେ [illegible] ଯେ ଭଗବାନ ମଣିଷ ମନରେ ଭଗବାନ ମାନବ ମନ ଓ ବିଶ୍ୱର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ଆସିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି ଯେ [illegible] ନିୟମ [illegible] ଭଗବାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଏବଂ ସେମାନେ ନିଜର ଭଗବାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି । କିନ୍ତୁ [illegible] ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭାବଧାରା ଓ ଆଧୁନିକ ଲୋକମାନଙ୍କର ଧାରା [illegible] ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଛି । ସେମାନେ ଭାବିଲେ ଯେ ଭୟଭୀତ ଭଗବାନ ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟି କରିନାହାନ୍ତି, ମଣିଷ ଭଗବାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି [illegible] ଧାରଣାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲେ ପୃଥିବୀ ବିଖ୍ୟାତ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍ [illegible] ଫ୍ରଏଡ୍ [illegible] ସେ ବିଶ୍ୱ ବିଖ୍ୟାତ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ମଣିଷର ଅପରାଧୀ ମନରୁ ହିଁ ଧର୍ମର ସୃଷ୍ଟି । (Religion is the product of guilty impulses originated in man's mind), ସେ କହିଲେ, ମାନସିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଭଗବାନ ଓ ପିତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କ ପରିଷ୍କାର କରିଦେଇଛି । ତାଙ୍କ ମତରେ ଭଗବାନ କେହି ନୁହନ୍ତି, କେବଳ ମନ ମଧ୍ୟରେ କଳ୍ପିତ ଏକ ବଡ଼ ଧରଣର ପିତାଙ୍କ ତୁଲ୍ୟ । (God is psychologically nothing but a magnified father.) ସେହି ପ୍ରକାର ପିତାଙ୍କ ଶାସନାଧୀନରୁ ବାହାରକୁ ଆସି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୁବକମାନେ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥାନ୍ତି । ଶିଶୁ ଯେପରି ତା'ର ସମସ୍ତ ନିରାପତ୍ତା ପାଇଁ ପିତାଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ସେହିପରି ସାଧାରଣ ମଣିଷ ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା କରି ରହେ । କିନ୍ତୁ ଯଦି [illegible] ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ୟୁଙ୍ଗ୍ କହନ୍ତି ଯେ ଧର୍ମ ମାନଙ୍କର [illegible] ଏକ ଉଚ୍ଚ ଶକ୍ତି ପାଖରେ ଅର୍ପଣ କରେ । ସେ ଶକ୍ତି [illegible] ବା ମଣିଷର ଅବଚେତନ ମନ (unconscious mind) ହୋଇପାରେ । ଆଉ ଜଣେ ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ [illegible] କହିଲେ ଯେ ମଣିଷର ଭଗବାନ ବିଶ୍ୱାସ [illegible] ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମରେ [illegible] ପ୍ରକୃତି ଗଠନ ତୁଳନାରେ ନିଜକୁ ଛୋଟ ମନେ କରେ । ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ସେ ସମାଜରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିପାରେ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ତୃତୀୟରେ, ସେ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ତୁଳନାରେ ନିଜକୁ କ୍ଷୁଦ୍ରାତି କ୍ଷୁଦ୍ର ମନେ କରେ । ଏ ସମସ୍ତ [illegible] ହେତୁ ସେ ଏକ କାଳ୍ପନିକ ବସ୍ତୁ ସୃଜନ କରି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ କେତେକ ଲୋକ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଜଣେ ସର୍ବଶକ୍ତି ହିସାବରେ ତାଙ୍କର ପରିଚୟ ଦିଅନ୍ତି । ସେ ପୃଥିବୀରୁ କେବଳ ମଣିଷ ବାହାରେ ସମଗ୍ର ଜୀବଜଗତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ, ବୃକ୍ଷଲତା ଏବଂ ଜଳ, ସ୍ଥଳ, ଆକାଶ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ତାରା ଆଦି ସବୁଥିରେ ପୃଥିବୀର ସେ ହେଉଛନ୍ତି ସ୍ରଷ୍ଟା । ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜଣକରି ମଧୁସୂଦନଙ୍କ କବିତା ସ୍ମରଣୀୟ :

"ତୋତେଇଁ ଜୀବାତ୍ମା ଅଟେ ସର୍ବଗତ" ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ପଦରେ ସେ ଲେଖିଛନ୍ତି ।

"ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ତାରା ତୁମରି ଆଲୋକରେ କରନ୍ତି ଜ୍ୟୋତିରାଶି,

ତୁମରି ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରତି ପ୍ରଭାତରେ ହସନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ଭାସି ।"

ଏ କଥା ଶୁଣିଲା ବେଳେ ଯେ କେହି ଧର୍ମପ୍ରାଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇଯିବ । କିନ୍ତୁ କେବଳ ନିଜ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏହାକୁ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଦାର୍ଶନିକ ଫେର୍ବାଚେଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଣିଧାନଯୋଗ୍ୟ । ସେ ପ୍ରଥମେ କହିଲେ ଯେ ମଣିଷ ତା'ର ନିଜର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସବୁ କିଛି ସୃଷ୍ଟି କରିପାରୁଛି । ତେଣୁ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ହିସାବରେ ଭଗବାନଙ୍କ ନାମ ଆସି ନପାରେ । ମାତ୍ର ସେ ପରେ ବୁଝିଲେ ଯେ ମଣିଷକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଏକ ଅପରିମିତ ବୃହତ୍ ଶକ୍ତି ଅଛି ଯାହାକୁ କି "ଭଗବାନ" ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ସେହିପରି ଡାରଉଇନ୍ଙ୍କ ବିବର୍ତ୍ତନବାଦ କଥା ବିଚାର କଲେ ମନରେ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ, ମଣିଷ ଯଦି ମାଙ୍କଡ଼ ଜାତୀୟ ଜୀବରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଏବଂ ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ଜଗତ ଯଦି "ଏମିବା" ନାମକ ଏକ ପ୍ରକାର ମେରୁଦଣ୍ଡ ବିହୀନ ପ୍ରାଣୀ ହେତୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ତେବେ "ଏମିବା" ଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀ ଆସିଲା କେଉଁଠୁ ?

ଦୁଇଟି ଜିନିଷ ବା ଶକ୍ତିର ମିଶ୍ରଣ ନହେଲେ ତୃତୀୟର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଏକ ସର୍ବବାଦୀ ସମ୍ମତ ସତ୍ୟ । କୌଣସି ଦୁଇଟି ଜିନିଷର ମିଶ୍ରଣରେ ଜାଗତ୍ ସଦାସର୍ବଦା ଯେ ଭଗବାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାଧିତ ହେଉଛି ଏହା କହିହେବ ନାହିଁ ।

ପରୀକ୍ଷଣ ସମ୍ଭବ, ଫଳରେ ଶିଶୁ ଜନ୍ମ ହେଉଅଛି । ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ଅବାଧ ମିଳନ ମଧ୍ୟ ନୂତନ ଶିଶୁ ଜନ୍ମ ହେଉଛି ପ୍ରକାର ସନ୍ତାନ ଜାତ କେତେଠାରେ ପ୍ରଚଳିତ ହେଉଛି । କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଉଛୁ, କେତେଠାରେ ଅବା ସେ ଶିଶୁ ମାତୃ ଦ୍ୱାରା ଜାତ ହେଉନି । ଏହାକୁ କେହି ଜାଣି ନ ପାରିବେ ନୂତନ ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଆଜିକାଲି କେତେକ ଏକ ପ୍ରକାର ଆଧୁନିକ ପ୍ରବୃତ୍ତି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଏକ ପ୍ରକାର ପୁଂ-ପୁରୁଷ ସହିତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ସ୍ତ୍ରୀ–ପୁରୁଷର ସଙ୍ଗମ ଘଟାଇ କରାଇ ନୂତନ ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇ ପାରୁଛି । ଆଜିକାଲି ଧାନ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଧାନ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଉଛି । ଏହାକୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷମ ହୋଇ ପାରୁଛି । ସାମୂହିକ ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଏ ଉପରେ କୃଷୀ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସଫଳତା ଉପରେ ଆଶାବାଦୀ ହୋଇ ପାରୁଛନ୍ତି ।

ଜଳିତ ବଳଦକୁ ଛାଡ଼ି ପ୍ରାଣୀ ଜଗତରେ ମଧ୍ୟ କୃତ୍ରିମ ଉପାୟରେ ନୂତନ ପ୍ରାଣୀର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରୁଛି । ଗାଈ, ବିଲେଇ, କୁକୁର ପ୍ରଭୃତିଙ୍କର ବୃହତ୍ତମ ବଂଶଧର ପାଇବା ପାଇଁ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଜିକାଲି କରାଯାଉଛି । କୃତ୍ରିମ ଗର୍ଭ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ବିଜ୍ଞାନ ସମର୍ଥ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ଭାରତୀୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଡାକ୍ତର ହରଗୋବିନ୍ଦ ଖୋରାନାଙ୍କର ଏ ଦିଗରେ ନୂତନ ପଦକ୍ଷେପ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଗବେଷକଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଉଛି । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବିଷ୍କୃତ ନୂତନ ତଥ୍ୟ ବଳରେ ମଣିଷ ଦେହ ଭିତରେ ଥିବା ଜୀବାଣୁଜନକ ବସ୍ତୁ ଜିନ୍‌ମାନଙ୍କୁ ବଦଳାଇ ହେବ ଯାହା ଫଳରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ପୁତ୍ରକନ୍ୟାମାନଙ୍କର ଶାରୀରିକ ଗଠନର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଣାଯାଇ ପାରିବ । ଏ କଥା ଯଦି ସମ୍ଭବ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ତାହା ହେଲେ ଠିକ ଆଗିକ ଯେତେବେଳେ ଜନ୍ମ ହେବାକୁ ଥିବା ଶିଶୁର ଚିନ୍ତା ବଦଳାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ଏବଂ ଇଚ୍ଛା ମୁତାବକ ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟା ଜନ୍ମ ହେବ ।

ଶାରୀରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ନୂତନତା ସୃଷ୍ଟି ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ସେହିପରି ମାନସିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ନୂତନତା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ମଣିଷ ପ୍ରୟାସ କରି ଆସୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଷା ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ବୁଦ୍ଧି ଅଧିକ ହେବା ପାଇଁ ମୂଷିକର ଅଣୁ ଶିରାଣ୍ଡ ପ୍ରୟୋଗର, ମୂଷିକର ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଯଦି ବୁଦ୍ଧିମାନ ଜୀବର ଜୀବନ ମସ୍ତିଷ୍କକୁ ଖାଦ୍ୟ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ତା'ହେଲେ ଅଧିକ ବୁଦ୍ଧି ହେବ, ଏ ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଜାତୀୟ ଏକପ୍ରକାର ପ୍ରାଣୀ ଉପରେ କରାଯାଇ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସଫଳତା ଅର୍ଜନ କରାଯାଉଛି । ସେହିପରି ହୃତପିଣ୍ଡ, ବୃକ୍କ ପ୍ରତିରୋପଣରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିବା ପରେ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଚିନ୍ତା ସ୍ଥିର ରୋପଣ (Transplantation of thinking) କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିବେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ମୂଷିକମାନଙ୍କ ଉପରେ ପରୀକ୍ଷଣ ଓ ଏହାକୁ ମଣିଷରେ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଦାବିକୁ ଏହି ଅଜ୍ଞାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏଥିରେ ଏବଂ ସୃଷ୍ଟିର କାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯିବା ଦରକାର ।

ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ସମାଜ ଯେପରି ଭାବରେ ଭଲ ଭାବ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ତାହା ହେଉଛି ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନବିତ୍‌ମାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି

ଆକର୍ଷିତ କରିଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଭାରତ ବର୍ଷ କଥା ବିଚାର କଲେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଏଠାରେ ହିନ୍ଦୁ, ମୁସଲମାନ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ, ଶିଖ, ବୌଦ୍ଧ, ଜୈନ ପରି ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ଏକତ୍ର ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ମୁସଲମାନ ଦେଖିଲେ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ଜାତିଗତ ବିଭେଦ ରହିଛି ଯାହି ସମାଜର ବହୁ ପ୍ରକାର ଲୋକ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗୀକରଣରେ ରହୁଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ପ୍ରକାର ସମାଧାନ ହୋଇ ପାରିଛି କିନ୍ତୁ ସମାଜରେ ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ଅସନ୍ତୋଷ ରହିଛି । ସେମାନେ କୌଣସି ଧର୍ମ ଭିତରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶାଖା ଦେଇ ଚାଲିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧର୍ମର ବର୍ତ୍ତମାନ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ଦେଖା ଯାଉଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧର୍ମରେ କେତେକ ମହାପୁରୁଷ ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ବାଣୀ ପ୍ରଚାର କରନ୍ତି । ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ବା ଭଗବାନଙ୍କ ଅବତାର ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରି ସେମାନଙ୍କ ବାଣୀକୁ ଭଗବାନଙ୍କ ବାଣୀ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କରନ୍ତି । ଏଣୁ ଭଗବାନ ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ନା ମଣିଷ ଭଗବାନ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ତାହା ଅନେକ ସମୟରେ ଆଲୋଚନାର ବିଷୟ ହୋଇ ରହିଛି ।

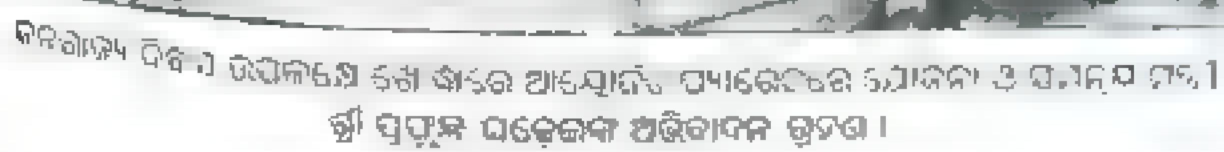
ମଣିଷ ମନରେ କିପରି ଇଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ତାହା ଆଲୋଚନା କରିବା ଦରକାର । ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ମତରେ ଶିଶୁର ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ତା'ର ଜନ୍ମଗତ ପ୍ରଭାବ ଯେତିକି ପରିମାଣରେ ଦାୟୀ ପରିବେଶଜନିତ ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ଦାୟୀ । ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକ ୱାଟସନ୍‌ଙ୍କ ମତରେ ଶିଶୁର ଜନ୍ମଗତ ଗୁଣ ଯାହା ଥାଉନା କାହିଁକି, କେବଳ ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଅବସ୍ଥାର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ତାକୁ ଡାକ୍ତର, ଇଞ୍ଜିନିୟର, ପ୍ରଫେସର, ଗବେଷକ ଏପରିକି ଚୋର ଡକାୟତ ବା କୁଖ୍ୟାତ ଚୋର କରିହେବ । ସେ ଶିଶୁଟି ଯେଉଁ ବାପା ମାଆ, ଶିକ୍ଷକ ତଥା ବନ୍ଧୁ ପରିଜନ ଯେପରି ଗଢ଼ିବାକୁ ଚାହିଁବେ ବା ଯାହା କରିବାକୁ ଚାହିଁବେ ସେ ତାହା ହୋଇ ପାରିବ । ପିଲାଦିନରୁ ଯଦି ତାକୁ ଭୂତ ପ୍ରେତ, ଡାହାଣୀ, ଅମାନ ବୁଢ଼ୀ, କଙ୍କାଳ ଆଦି କଥା କହି ତା'ମନରେ ଭୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଏ, ତେବେ ସେ ସବୁଦିନକୁ ଭୟ ଭୀରୁ ମଣିଷ ହୁଏ । ତାକୁ ଯଦି ବୀର ମାନଙ୍କ ଜୀବନାଦର୍ଶର ଉଦାହରଣ ଦେଇ ମଣିଷ ହେବା ପାଇଁ ଶିଖାଯାଏ, ସେ ଜଣେ ଭଲ ମଣିଷ ହୁଏ । ସେ ଶିଶୁକୁ କୌଣସି ବିଶ୍ୱାସ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ଧାରଣା, ଇଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ କିମ୍ବା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଚେତନା ତାର ସୁକୁ ବାପା ମାଆ ଏବଂ ସାଙ୍ଗସାଥିଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିଥାଏ । ସେମାନେ ଯେପରି ଭାବରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନାଇ ଦେଇ ଥାନ୍ତି ସେ ତାକୁ ମନ ଭିତରେ ସେପରି ଭାବରେ ସ୍ଥାନ ଦିଏ । ଭଗବାନ କ'ଣ ? ପୂଜା ପ୍ରାର୍ଥନା କାହିଁକି କରାଯାଏ ଇତ୍ୟାଦି କଥା ପିଲାଙ୍କୁ ସେ ଯେପରି ଶିଖାଯାଏ, ସେପରି ଜାଣିଥାଏ ।

ଇଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସକୁ ନେଇ ପୃଥିବୀରେ ଧର୍ମର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଧର୍ମର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଦେଶ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ, ମଣିଷ ମଣିଷ ଭିତରେ ପ୍ରଭେଦ ଦେଖାଯାଇଛି । ସମାଜରେ ଶତ୍ରୁତା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଦେଉଛି । ଏ ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ବିଜ୍ଞାନ ହିଁ ସମର୍ଥ ହେବ । ବିଜ୍ଞାନରେ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଲେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଭେଦ ଲୁପ୍ତିପାଇ ହେବ, କାରଣ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦୃଷ୍ଟି ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସତ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରକାର ଲୋକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗ୍ରହଣୀୟ

ସ୍ୱୟଂ ଯୋଗ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ପୁଣ [illegible]
ଙ୍କ ସହଯୋଗ [illegible]
ପରିଶ୍ରମ ଆଣି [illegible]
ହୃଦୟରୁ ଏକ୍ୟ [illegible]
ନିଶ୍ଚୟ ଲଭି ମହାନ [illegible]
ଓଡ଼ିଆ ଏହି ଏକ [illegible]

ଏଣିକିଆଳିଙ୍କ ତୁଳିଆଳ "ଏକ ପ୍ରହରୀ" ପାଖଣ୍ଡା ଦଳିତ୍ତତି ଏଖେତ ଏବଂ ଏକମନ ଏକପ୍ରାଣ ହୋଇ ମହିଷ ସମାଜକୁ ବଞ୍ଚାଇବ ନୁ ବ୍ରତୀ ହେବ ।

ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ମନୋବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ,
ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ,
ସମ୍ବଲପୁର – ୭୬୮୦୦୪ ।

ଜନସଂଖ୍ୟା ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ କର୍ଣ୍ଣ ଶିବିର ଆୟୋଜିତ ଫ୍ୟାମିଲି ଯୋଜନା ଓ ସମନ୍ୱୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଘଡ଼େଇଙ୍କ ଅଭିବାଦନ ଗ୍ରହଣ ।

ଆମେ ଓ ଆମ ବନ୍ୟ ସମ୍ପଦ

■ ଶ୍ରୀ ଭାଗବତ ଚରଣ ସ୍ୱାଇଁ

ମାନବ ସଭ୍ୟତାରୁ ଉଦ୍ଭିଦର ପ୍ରତି ମଣିଷ ଦେବତୁଲ୍ୟ ମନେକରି ପୂଜା କରିଆସୁଛି । ତୁଳସୀ, ପୀପଳ, ବରଗଛ, ତୁଳସୀ ଆଦିକୁ ଦେବତାର ସ୍ଥାନ ଦେଇ ଆମେ ବହୁ କାଳରୁ ପୂଜା କରି ଆସିଛୁ । ଏପରି ସମାଜରେ ଯେତେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗତି ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବୃକ୍ଷ ପୂଜା ବିଷୟ ବର୍ଜିତ ହୋଇନାହିଁ । ହିନ୍ଦୁମାନେ ବର୍ଷର ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବର, ଅଶ୍ୱତ୍ଥ, ତୁଳସୀ, ଚମ୍ପା, ବେଲ, ନିମ୍ବ ଓ ଆମ୍ବ ଆଦି ବୃକ୍ଷକୁ ପୂଜା କରିଥାନ୍ତି । ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ଦେବ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତି କେତେକାଂଶ କାଠ ପଥରରେ ହିଁ ନିର୍ମିତ । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦାରୁମୂର୍ତ୍ତି ନିମ୍ବ କାଠରେ ହିଁ ତିଆରି । ଅନେକ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନାରେ ଓ ବଡ଼ ବଡ଼ ପର୍ବମାନଙ୍କରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଅଙ୍ଗ ପୂଜନ ବିଧାନ ରହିଛି ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ସନାତନ ଧର୍ମ ଅଙ୍ଗ କରିଥାଇ । ପ୍ରାଚୀନ କୌଟିଲ୍ୟଙ୍କ ଅର୍ଥ ବୃକ୍ଷ ସମ୍ପଦକୁ ଧନ ମଧ୍ୟରେ ଗୁଣିବାର ଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରମାଣ ଅଛି ଜିନର ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଶୀତଳ ଛାୟା ଦେଇ ଦେଇ ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ସୁଖେ ନିବାସ କରି ବହୁ ସାର୍ଥକ କରିଥାଏ । ପ୍ରକୃତ ଏଠା ଠାରେ ଏତ ବହୁ ଉଦ୍ଧାରରେ ତୁଳି ପାରିବ ?

ବୃକ୍ଷଲତାରୁ ଆମେ ବହୁ ଜିନିଷ ପାଇଥାଉ ଯାହାକି ଓ ବୃକ୍ଷଲତା ବିନା ମାନବ ସମାଜ ଯେ କେଉଁ ପରିମାଣରେ ଅସହାୟ ହେବ ତାହା କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର । ସୁତରାଂ ଅନେକ ଗଛରେ ଉଦ୍ଭିଦକୁ ଦେବ: ବୃକ୍ଷଲତା ହିଁ ଆମ ଜୀବନ ।

ପ୍ରାଣର ସହାୟକ :

ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜାଣୁ ଯେ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ସମୟରେ ଅମ୍ଳଜାନକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ତ୍ୟାଗ କରୁ । ଏହି ଅମ୍ଳଜାନର ଅଭାବରେ ଆମର ଯେ ଜୀବନ ରହି ନ ପାରେ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ । ଏହି ପ୍ରକୃତ ପରିବେଶର ଅମ୍ଳଜାନ ବୃକ୍ଷଲତା ଆମକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଆମେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଉ । ଅଙ୍ଗାରକ ବାଷ୍ପରେ ବୃକ୍ଷଲତା ହିଁ ନିଜ ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି କରନ୍ତି, ଅତଏବ ପୃଥିବୀ ବୃକ୍ଷଲତାର ଅବଦାନ ଜୀବନ ରହିବା ମୂଳ ହୋଇଅଛି ।

ଆମର ଅନ୍ୟ ଏକ ଜୀବନ ଦେଇଥିବା ଜଳ । ମଣିଷ ଶରୀରରେ ଶତକଡ଼ା ସତୁରି ଭାଗ ଜଳ ଥିବା ଶରୀର ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ପ୍ରମାଣ ଦେଇଛନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ଆମେ କିଛି ନା କିଛି ଜଳପାନ କରିଥାଉ । ଏହି ଜଳର ମୂଳ ସୃଷ୍ଟି ବୃକ୍ଷଲତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ । ବୃକ୍ଷଲତାର ପତ୍ର ଦେଇ ଜଳ ବାଷ୍ପ ହୋଇ ଉଡ଼ିଯାଏ ଓ ମେଘ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତା ମୁତାବକ ବର୍ଷା ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଜଳ ଧାରାରେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ପଡ଼େ ଓ ପରେ ଭୂତଳରେ ପ୍ରବେଶ କରେ । ନଦୀ ନାଳରେ ଜଳ ରହିଯାଏ ଓ ଖାଲର ଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ । ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ସବୁ ଆମର ଉପରେ ବର୍ଷା ହେଲେ । ବୃକ୍ଷ ବିନା ଜଳର ସ୍ଥିତି ଅସମ୍ଭବ ଓ ଜଳବିନା ସବୁଠାରେ ପ୍ରାଣୀ ଜଗତର ସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସମ୍ଭବ । ଯେଉଁ ଦେଶରେ ଯେତେ ପରିମାଣର ବଣ ଥିବ ସେହି ଦେଶର ସେତେ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଜଳ ମିଳୁଛି ଓ ଭୂମି ସେତେ ସେତେ ଉର୍ବର ହୋଇ ଅଧିକ ଫସଲ ଅମଳ ହୋଇପାରୁଛି ।

କିଛିଦିନ ତଳେ ଇଥିଓପିଆ କଥା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଜଣା ନୁହେଁ । କେତୋଟି ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇଥିଓପିଆରେ ବର୍ଷା ଅଭାବରୁ ମରୁଡ଼ି ପଡ଼ିଥିଲା ଓ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଭୋକ ମାଡ଼ି ପ୍ରାଣ ହରାଇ ବସିଲେ । ଏହି ମରୁଡ଼ି ଉପରେ ଜାତିସଂଘ ପକ୍ଷରୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଗଲା ଓ ଜଣାଗଲା ଯେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣର ବୃକ୍ଷଲତାର ଅଭାବରୁ ଇଥିଓପିଆ ଏହି ଦୁର୍ଯୋଗର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା ।

ବୃକ୍ଷଲତା ଆମକୁ ଖାଦ୍ୟ, ପାନୀୟ ଯୋଗାଇ ଥାନ୍ତି । ପୃଥିବୀରେ ଏପରି କୌଣସି ଖାଦ୍ୟ ନାହିଁ ଯାହା ବୃକ୍ଷଲତାର ଅବଦାନ ନୁହେଁ ବୋଲି କହିହେବ । ଏପରିକି ମାଛ, ମାଂସ, ଅଣ୍ଡା ଦୁଗ୍ଧ ଆଦି ମଧ୍ୟ ଏହି ବୃକ୍ଷଲତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟୀ ।

ଆଦିମାନବ ଯେତେବେଳେ ବଣ ପାହାଡ଼ରେ ବର୍ଷା, ଶୀତ ପ୍ରକୃତିର ଅତ୍ୟାଚାର ସହ୍ୟ କରୁଥିଲା ସେ ବର୍ଷ ତାକୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଘର ପରି ବୃକ୍ଷ ତଳେ ଆଶ୍ରୟ ନେଉଥିଲା ଓ ଯେତେବେଳେ ବଡ଼ ବଡ଼ ପତ୍ରକୁ ଛତାଭଳି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲା ଶୀତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ କେତେକ ବୃକ୍ଷର ବକଳକୁ ବସ୍ତ୍ର ରୂପେ ପରିଧାନ କରୁଥିଲା ଓ ନିଜ ଅଙ୍ଗ ଆଚ୍ଛାଦନ କରି ଶୀତ ପ୍ରକୋପରୁ ରକ୍ଷା ପାଉଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ପ୍ରଥମେ ଅଗ୍ନିକୁ ଆବିଷ୍କାର କଲା ଶୀତ ନିବାରଣ ନିମନ୍ତେ ଗଛର ଡାଳ ଓ କାଠକୁ ଜାଳେଣି ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କଲା । ଆଜି ଏ ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଆମେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ କରୁଛେ ସେସବୁର ମୂଳ ଉପାଦାନ ହେଉ ଏସବୁ ବୃକ୍ଷରୁ ମିଳିଥାଏ ।

ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ :

ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୃକ୍ଷଲତାର ଦାନ ଅତୁଳନୀୟ । ଗାଁ ଗଣ୍ଡାରେ ଛୋଟ ଛୋଟ କୁଡ଼ିଆ ଘର ଆମେ ଦେଖୁଥିବା ସହରରେ ବଡ଼ ବଡ଼ କୋଠା ପ୍ରାସାଦ ଦେଖୁଛେ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ

ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଜୀବାଣୁ ଆମର ମୁକ୍ତି ରୋଗର ନେଉଛି । ଏସବୁ ପାଇଁ ଔଷଧୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ଏକାନ୍ତ ଭାବେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ବୃକ୍ଷଲତା ନଥିଲେ ପ୍ରକାର ନିର୍ମିତ ସାମଗ୍ରୀ ଜନିତ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଶୌଚଦ୍ରବ୍ୟ ସହି ହିଁ ପାରନ୍ତା ନାହିଁ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା କାଞ୍ଚାମାଲ ଏହି ବୃକ୍ଷଲତାରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳୁଛି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ପାଣି ପବନ ଶୋଷଣରେ ପରିଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ।

ଔଷଧୀୟ ଗଛ ଘର :

ଏ ସଂସାରରେ ଯାହାର ଜନ୍ମ ଅଛି ତାହାର ମୃତ୍ୟୁ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏହା ଅଟଳ ସତ୍ୟ । ସେଥିପାଇଁ କଥାରେ ଅଛି, "ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳେ ଦେହ ବହି, ଦେବତା ହେଲେହେଁ ମରନ୍ତି" । ମଣିଷ ନାଗେ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ରୋଗ, ଶୋକ, ଜରା ଦିନେ ନା ଦିନେ ଆସିବ ଓ ସେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ମରିବ । ତଥାପି ମଣିଷମାନଙ୍କ ଅଦମ୍ୟ ଲାଳସା, ପ୍ରବଳ ଆଶା ଜାଗରିତ ହୁଏ, ଆହା ଏ ସୁନ୍ଦର ପୃଥିବୀରେ ସେ ଆଉ କିଛି ଦିନ ବଞ୍ଚିରହି ପାରନ୍ତାକି ? ଏଥି ପାଇଁ ସେ କୌଣସି ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲେ, ବଇଦ ଡାକ୍ତର ପଛପାଟକ ଔଷଧ କେଶପ୍ଲାଜିକାର ଆଶ୍ରୟ ନିଏ । ପ୍ରକୃତ ଲାବୋରେଟୋରୀରେ ବୃକ୍ଷଲତାର ପତ୍ର, ଛାଲି, ଚେର, ଫୁଲ, ଫଳ ମୂଳରୁ ଏହି ଜୀବନ ରକ୍ଷାକାରୀ ଔଷଧ ବୈଜ୍ଞାନିକ କୌଶଳରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ ଏହି ଔଷଧ ଉପରେ ଆମେ କେବଳ ନିର୍ଭର କରୁନାହୁଁ । ପୁରାଣ କାଳରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବୃକ୍ଷଲତା ଉପରେ ଦେବ–ଦାନବ–ମାନବ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲେ । ମହାଭାରତ ଯୁଗରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ରୋଗକୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ସ୍ତବ ବନ ଦେହ କରିଥିଲେ ଓ ରାମାୟଣ ଯୁଗରେ ଶକ୍ତିଭେଦ ସମୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ହନୁମାନ ବିଶଲ୍ୟକରଣୀ ପାଇଁ ଗନ୍ଧମାଦନ ପର୍ବତ ବୋହି ଆଣିଥିଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ପୁରୁଣାକାଳିଆ ଲୋକ କାଶପାଇଁ ତୁଳସୀପତ୍ର,କଟାଘା ପାଇଁ ବିଶଲ୍ୟକରଣୀ ପତ୍ର, ଝାଡ଼ା ଲାଗିବା ପାଇଁ ବେଲ ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବାର ଆମେ ଜାଣୁ ।

ବୃକ୍ଷଲତା ଯୋଗୁଁ ଆମର ଶିକ୍ଷା ସଂସ୍କୃତି ମଧ୍ୟ ଆଗେଇ ପାରିଛି । କାଠ ବାଉଁଶରୁ ବିଭିନ୍ନ କାଗଜର ସୃଷ୍ଟି ଓ କାଗଜରୁ ପୁସ୍ତକ ପତ୍ର ପତ୍ରିକାର ଜନ୍ମ । ବହୁ ଇତିହାସ ସାହିତ୍ୟ, ବିଜ୍ଞାନ ଆଦିକୁ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିବାରେ ତାଳପତ୍ରର ଅବଦାନ କମ୍ ନୁହେଁ ।

ଲିଟାବନ୍ଧୁରୁ ଶନ୍ଧୁ :

ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ଗଛ ଲତାର ଦାନ ତ ମାମୁଲି କଥା । ଗଛକୁ କାଟିବାକୁ ଦଉଡ଼ି, ଗହମ ଭରି ବିଦେଶକୁ ପଠାଇବା ନିମନ୍ତେ ବସ୍ତା ଏସବୁ ବୃକ୍ଷଲତାର ତନ୍ତୁରୁ ନିର୍ମିତ ହେଉଛି । ଆମର ବୁକ, ଶଗଡ଼, ଟ୍ରେନ୍ ତ ବିନା କାଠରେ ତିଆରି ହେବା ସମ୍ଭବ ନହେଁ ।

ଖାଦ୍ୟ, ପାନୀୟ, ବସ୍ତ୍ର, ବାସଗୃହ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା, ବାଣିଜ୍ୟ ଆଦି ନିମନ୍ତେ ମଣିଷ ବୃକ୍ଷଲତା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭର କରେ । ଏହି ବୃକ୍ଷଲତାକୁ ନେଇ ଆମର ବନ ସମ୍ପଦ ଗଠିତ । ବନ ମଧ୍ୟରେ ବାସ କରୁଥିବା ନାନା ପଶୁପକ୍ଷୀ, ଫୁଲ ଫଳକୁ ନେଇ ଆମର ଗର୍ବ । ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷଲତା ଜନ୍ମରୁ ଆମେ ଉପକାର ପାଉ ପ୍ରତିଦାନରେ ସେମାନେ କିଛି ଉପକାର କରୁଛୁ ? ବୃକ୍ଷଲତାର ଜୀବନ ରକ୍ଷା ପାଇଁ କିଛି ନକରି ସାମାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ଯାଇ ବିରାଟ ବୃକ୍ଷଲତାକୁ ଛେଦନ କରି ଭୂପତିତ କରୁ । ବନ ସମ୍ପଦର ମୂଳ ଉତ୍ପାଟନ କରିବାରେ ଆମେ ଲାଗି ପଡ଼ୁ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଆମକୁ ଭବିଷ୍ୟତର ଅଶାନ୍ତିକା ଆଗକଣ ଉପାୟ ଚିନ୍ତା ଯାଉଛାଉ ? ଭାରତୀୟର ନିଜେ ଯେଉଁ ଡାଳରେ ବସିଥିଲେ ସେହି ଡାଳରୁ ହିଁ ମୂଳକୁ କାଟୁଥିଲା ପରି ଆମେ ଆଜି "ଆପଣା ବଞ୍ଚିଲେ ବାପର ନାଁ" ଏହି ନୀତିରେ କାମ କରୁଛେ । ଆମେ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ଦେଖୁବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭାବୀ ବଂଶଧରଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷା ଲାଗି କିଛିଟା ଭଲ କାମ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁକି ? କିନ୍ତୁ ଆମେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ କ'ଣ କରୁଛେ ? ଏବିଷୟ କେହି ଗଭୀରଭାବେ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି କି ?

ଆମେ ସହର ସଭ୍ୟତା ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇ ବନ ପରିବେଶକୁ ଅନାବଶ୍ୟକ ଭାବେ ପଡ଼ି ସ୍ଥାପନ କଳକାରଖାନା ଗଢ଼ି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକ୍ଷୋଭୀ ବାୟୁ, ବୃକ୍ଷଲତା ବିହୀନ ବାଂଜା ଧରଣୀ, ଜଳଜନ୍ୟ ମରୁଭୂମି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଆଗାମୀ ବଂଶଧରମାନଙ୍କୁ ମରୁଡ଼ି ଓ ଅନାହାର ଗହ୍ୱର ମଧ୍ୟକୁ ଠେଲି ଦେବା ହିଁ ପାପ ହେବ ।

ଆଦିବାସୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ :

ସୁନ୍ଦର ବୃକ୍ଷଲତାର ପ୍ରାଣରକ୍ଷା ଦିଗରେ ଆମର ଆଦିବାସୀ ଭାଇ ଭଉଣୀମାନଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି ।

ବିଦ୍ୟୁତପ୍ରଭା ଦେବୀଙ୍କ ଭାଷାରେ :–

ସୁନ୍ଦର ଏହି ପ୍ରକୃତି କୋଳ
    ସଦା ରଖାରେ ଭଲ,
ଭାଳର ବିପୁଳ ଭୂମି ଆମୋଦ
    ବିଜନ ଏ ବନଧାର ।
ଜନନୀକୁ ବଳି ଯୋଗାଏ ଆହାର
    ଗଛ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଫଳେ,
ତୃଷା ନିବାରଣେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଶୀତଳ
    ମଧୁର ଝରଣା ଜଳେ ।
ଘନ ବିଟପୀ ଛାୟା ପ୍ରାଣୀଙ୍କେ
    ସୁଖ ସ୍ୱପ୍ନ ଦାଏ,
ମର୍ମର ତାନେ ଡାକଇ – ପଥିକେ
    ଆଦରେ ପ୍ରସାରି ପାଣି ।
ବନ୍ଧୁ ସମାନ ସୁଖ ଦିଏ ବନ
    କାଳୁ ବିଧିବତ ଭାବେ,
ବିହଙ୍ଗର ଗତେ କୋମଳ ମଧୁରେ
    ନିର୍ଝର କଳତାନେ ।
ପୁଷ୍ପ ଏ ଗାଛେ ସୁନ୍ଦର ଶୋଭା ଭରା
    ଦେଖୁ ଲାଗୁଛ ଧନ,
ନଶ୍ୱର ଆଉ ନିଶ୍ଚୟ ସୁଖେ
    ବଳିବେକି କେବେ ମନ ?

ଜନନୀ ଓ ବନ୍ଧୁ ସମାନ ଏହି ବନର ବୃକ୍ଷଲତା ଆଦିବାସୀ ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କର କେତେ ଯେ ଉପକାର ନ କରେ ? ଜାତିର ଅବସାନ

ହେଲେ ହାତରେ ଧନୁଶର କି ଟାଙ୍ଗିଆ ଧରି ଆଦିବାସୀ ଯୁବ ଯୁବତୀମାନେ ବନ ମଧ୍ୟରେ ବୁଲି ଆସି । ସେହି ବନର ଫଳ, ମୂଳ ଯଥା, କେନ୍ଦୁ, ଚାର, ଆମ୍ବ, ପଣସ, କନ୍ଦମୂଳ ଆଦି ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି । ହରିଡା, ବାହାଡା, ଅଁଳା, ଲାଖ, ମହୁଲ, କରଞ୍ଜ, ଶିଆଳି ପତ୍ର, ଝାଡ଼ୁ, ଆଦି ସଂଗ୍ରହ କରି ପୁଣି ପଇସା ଆୟ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଆଜି ସେମାନଙ୍କ ସହରୀ ସଭ୍ୟତାର ଛାଇରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । କାଠ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ମାୟାରେ ପଡ଼ି କେତେ କେତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୃକ୍ଷ କାଟି ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରୀ କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଜାଣି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଯେ, ଯେଉଁ ଗଛ ଲଗାଇ ତାକୁ କାଟି ଯେଉଁ ଉପକାର ପାଇ ଆସିଥିଲେ ସେ ଗଛକୁ କାଟି ସେହି ତାଙ୍କ ପୂର୍ବ ନିଜର ଉପକାର ପାଇବା ପଥ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଉଛନ୍ତି । ପୋଡୁଚାଷ ନାମରେ ହଜାର ହଜାର ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ ପୋଡ଼ି ପରିଣତ କରି ଦେଉଛନ୍ତି ଓ ବହୁ ପରିଶ୍ରମ କରି ଅଳ୍ପ କମ୍ ଫସଲ ଅମଳ କରୁଛନ୍ତି । ଜାଳେଣି କାଠ ସଂଗ୍ରହ ନାମରେ ପତିତ ବୃକ୍ଷ ସଂଗ୍ରହ ନକରି ଜୀବନ୍ତ ବୃକ୍ଷ ଛେଦନ କରୁଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଙ୍ଗଠନ ହାତ ମିଳାଇଲେ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦ ରକ୍ଷା କରିବା ଦିଗରେ ଆଦିବାସୀ ଯୁବ ଯୁବତୀମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ଦିଗଦର୍ଶନ ପାଇ ପାରିବେ । ଆଦିବାସୀ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ମୁଖିଆ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୁବ ସଙ୍ଗଠନ, ମହିଳା ସମିତି କର୍ମୀ, ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କର୍ମୀ, ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ସହଯୋଗ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ । ଗ୍ରାମର ବେକାର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୋଜିତ କଲେ ଶିକ୍ଷିତ ବେକାରମାନେ ସମୟର ସଦୁପଯୋଗ କରିପାରିବେ । ସେହିପରି ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଉନ୍ନତ କୃଷି ପଦ୍ଧତି, ଚାଷ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆଦି ବିଷୟରେ ଯଥାଯଥ ତାଲିମ ଦିଆଗଲେ ସେମାନେ ଅକାରଣେ ବନ ସମ୍ପଦ ନଷ୍ଟ କରିବେ ନାହିଁ

ଉପଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ,
ସା: ପୋ: ବଉଦ,
ଜି: ଫୁଲବାଣୀ ।

ଓଡ଼ିଶା ସଙ୍ଗୀତ ନାଟକ ଏକାଡେମୀ ଦ୍ୱାରା [illegible] ଆୟୋଜିତ ନୃତ୍ୟୋତ୍ସବରେ ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ । ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କର ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟ ଶ୍ରୀ [illegible] ଦେ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ଗହଣରେ । (୧୭-୧-୨୦୦୧) ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ବୃଦ୍ଧି

■ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ନ୍ୟାଯ୍ୟୋଚିତ ଅଧିକାର। ସଂଗଠିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ଜରିଆରେ ଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥାନ୍ତି। ମାତ୍ର ଅସଂଗଠିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ସୁସଂଗଠିତ ନେତୃତ୍ୱର ଅଭାବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଅଜ୍ଞତା ଯୋଗୁଁ ମଜୁରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ମାଲିକର ମର୍ଜି ଉପରେ ନିର୍ଭର। ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ଶୋଷଣ ଭିତ୍ତିରେ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ। ଏହି ସବୁ ଅସୁବିଧାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ହେଲା। ଏହି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଏହି ଆଇନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଶିଳ୍ପ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସରକାର ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରୁଛନ୍ତି। ଓଡ଼ିଶାରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୭୯ଟି ଶିଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ ଏହି ଆଇନ ଲାଗୁ କରାଯାଇଛି। ଏହି ନିଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ଯଥା- କୃଷି, ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ପଥର ଭଙ୍ଗା ଓ ପଥର ପେଷା, କେନ୍ଦୁପତ୍ର, ତମାଖୁ (ବିଡ଼ି ତିଆରି ସମେତ), କାଠ କାଟିବା ଓ କାଠ ସଂଗ୍ରହ କରିବା, ବାଉଁଶ ସଂଗ୍ରହ, ଇଟା ଓ ଖପରଲି ପ୍ରସ୍ତୁତି, ଲୁଣ ତିଆରି ଶିଳ୍ପ, ଶାଳ ମଞ୍ଜି ଓ କେନ୍ଦୁ ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ୟଜାତ ପଦାର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ, କଂସା ଶିଳ୍ପ, କଂସା ଓ ପିତଳ ବାସନ ତିଆରି, କାଠ କାମ, ଖଦି ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶିଳ୍ପ, ମତ୍ସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ, କଳାଡ଼ା, ସେଉଳି ସଂଗ୍ରହ, ମାଟି ପାତ୍ର ନିର୍ମାଣ ଇତ୍ୟାଦି। ଏଥିରେ ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଅସଂଗଠିତ, କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ନାହିଁ। ଓଡ଼ିଶାର ମୋଟ ପ୍ରାୟ ଏକ କୋଟି ପାଞ୍ଚ ନିୟୁତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ (୧୯୯୧ ମସିହାର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଜନସଂଖ୍ୟା ହିସାବ ଅନୁସାରେ) ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ ୯୦ ଲକ୍ଷ ଶ୍ରମିକ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଭିତ୍ତିକ ଏବଂ ଅସଂଗଠିତ। ତେଣୁ ଏମାନଙ୍କ ସୁଖ ସ୍ୱାଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟ ବିଶେଷ କରି ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଜନମଙ୍ଗଳ ରାଷ୍ଟ୍ରର ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ। ଏହି ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଆଇନ ପୂରଣ କରୁଅଛି।

ଓଡ଼ିଶାରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ଇତିହାସ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ଏପରି ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା। ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହାରରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ପୁରୁଷ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଜୁରି ଦୈନିକ ଦଶଅଣାରୁ ବାରଅଣା (୬୨ ପଇସାରୁ ୭୫ ପଇସା)। ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଜୁରି ଦୈନିକ ଆଠଅଣା ବା ପଚାଶ ପଇସା ଏବଂ ସ୍ଥାନ ବିଶେଷରେ ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମଜୁରି ଛଅଅଣାରୁ ସାତଅଣା ବା ୩୭ ପଇସାରୁ ୪୩ ପଇସା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହି ମଜୁରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ୧୯୬୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳବତ୍ତର ଥିଲା। ୧୯୬୫ ମସିହାରେ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଦୈନିକ ଏକଟଙ୍କା ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଗଲା। ତାହାପରେ ପରେ ୧୯୭୨ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଦୈନିକ ଦୁଇଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଗଲା। ଏହି ମଜୁରି ହାର କ୍ରମଶଃ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇ ୧୯୭୪ରେ ୩ ଟଙ୍କା, ୧୯୭୬ରେ ୪ ଟଙ୍କା, ୧୯୮୦ରେ ୫ ଟଙ୍କା, ୧୯୮୨ରେ ୬ ଟଙ୍କା, ୧୯୮୪ରେ ୭ ଟଙ୍କା ୫୦ ପଇସା, ୧୯୮୬ରେ ୧୦ ଟଙ୍କା, ୧୯୮୯ରେ ୧୧ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଶେଷରେ ୧୯୯୦ ମସିହା ଜୁଲାଇ ପହିଲାରୁ ଏହାକୁ ୨୫ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି। ଏହି ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ହାର ଅଦକ୍ଷ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ।

ଅଦକ୍ଷ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସାଧାରଣତଃ ଦିନ ମଜୁରିଆ କୁଲି, ଗଲାସି, ଚପରାଶି, ମାଳି, ଜଗୁଆଳି ଆଦି ତାଲିମ ବିହୀନ ଶ୍ରମିକମାନେ ଆସିଥାନ୍ତି। ତା' ଉପରକୁ ଆସନ୍ତି ଅର୍ଦ୍ଧକୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକ। ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସହଯୋଗୀକାରୀ ଏବଂ ଅଳ୍ପ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଶ୍ରମିକ ଯଥା ସହଯୋଗକାରୀ ଡ୍ରାଇଭର, ସ୍ୱାଇଚବୋର୍ଡ଼, ମେସିନ ସଫା କରିବା ଲୋକ ଇତ୍ୟାଦି। କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମିସ୍ତ୍ରୀ, ବଢ଼େଇ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରିସିଆନ୍, ମୋହରିର୍, ଆମିନ, ମୁଦ୍ରଣକାରୀ, କିରାଣୀ, ଟାଇପିଷ୍ଟ, କାରିଗର, ରଙ୍ଗ ଦେବା ଲୋକ ଆଦି କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ଏମାନେ କୌଣସି ତାଲିମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ଶିକ୍ଷା ପାଇଥାନ୍ତି କିମ୍ବା ଅଧିକ ଅଭିଜ୍ଞତାସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତି। ଏ ସମସ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଉପରେ ଉଚ୍ଚତର କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକ ଅଛନ୍ତି। ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଶ୍ରମିକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଏମାନେ ଅଧିକ ତାଲିମ ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତାସମ୍ପନ୍ନ ଶ୍ରମିକ, ପରିଦର୍ଶକ, ମେନେଜର, ଏକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଆଦି ଶ୍ରମିକ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଭିତରେ ପଡ଼ନ୍ତି। ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଏହି ସବୁ ଅର୍ଦ୍ଧକୁଶଳୀ, କୁଶଳୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର କୁଶଳୀ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ। ୧୯୮୫ ମସିହାରୁ ୧୯୯୧ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ମଜୁରି ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଅଛି।

ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ (ଦୈନିକ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀ	୨-୨-୮୬	୨୦-୨-୮୭	୧୦-୨-୮୯	୧-୨-୯୧
(୧)	ଅର୍ଦ୍ଧକୁଶଳୀ	୧୯-୫୦	୨୨-୫୦	୧୯-୨୫	୨୨୦-୦୦
(୨)	କୁଶଳୀ	୨୨-୦୦	୨୫-୫୦	୨୦-୦୦	୨୫୫-୦୦
(୩)	ଉଚ୍ଚତର କୁଶଳୀ	୨୫-୦୦	୨୮-୦୦	୨୦୦-୦୦	୨୫୦-୦୦

ବର୍ତ୍ତମାନର ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ହାରରେ ମୂଳ ମଜୁରିକୁ ଜୀବିକା ଭତ୍ତା ଏବଂ ହିସାବ କରିବେ ଯୋଗାଯୋଗୀ ଉପଭୋକ୍ତା ସୂଚକାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି। ତଦନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ ନିମନ୍ତେ ଏହି ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଘଣ୍ଟା ଏବଂ ଏଥିସହିତ ସାପ୍ତାହିକ ଛୁଟିର ମଜୁରି ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି। ଏକା ପ୍ରକାର କାମ ପାଇଁ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ଶ୍ରମିକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ମଜୁରି ସମାନ ରଖାଯାଇଛି।

ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଏହି ମଜୁରି ହାର ସମ୍ପର୍କରେ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି। ବିଶେଷ କରି ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ କରନ୍ତି ନାହିଁ। ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ କମ୍ ମଜୁରି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ କି? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଖୁବ୍ ସରଳ ଅଥଚ ଅନେକ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ। ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ ଯୋଗାଇବା ମାଲିକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ କରିବା ମଜୁରିଆର ଧର୍ମ। ମାଲିକ ଯଦି କୌଣସି ଶ୍ରମିକକୁ କାମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଯୁକ୍ତି କରି ଦୈନିକ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ ଯୋଗାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମିକ ତାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦୈନିକ ମଜୁରି ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ହକ୍‌ଦାର। ମାତ୍ର କାମ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁଠି ଶ୍ରମିକ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରମିକମାନେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦୈନିକ ମଜୁରି କିପରି ପାଇବେ? ଯେହେତୁ ସେ କାମ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଆଠଘଣ୍ଟା କାମ କଲେ ନାହିଁ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ବର୍ତ୍ତମାନର ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମୟରେ କେତେକ ତଥ୍ୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ମାପକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖିଥିଲେ। ଉଚିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଆଇନ ଅନୁସାରେ ସର୍ବାଧିକ ୫ ବର୍ଷ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମଜୁରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି, ୧୯୫୭ ମସିହାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମ ସମ୍ମିଳନୀର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁସାରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧିରେ ଅଧିକ କିମ୍ବା ପ୍ରତି ୫୦ ପଏଣ୍ଟ ଆଗରେ ମୂଲ୍ୟ ସୂଚୀ ବୃଦ୍ଧିରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଥମେ ଆସିବ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୁଚିତ। ୧୯୫୭ ମସିହାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଭାରତୀୟ ଶ୍ରମ ସମ୍ମିଳନୀର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରମିକ ପରିବାରରେ ତିନୋଟି ଖାଉଟି ୟୁନିଟ୍‌କୁ ମୂଳ କରି ଧରିନିଆ ଯାଇଛି। ଏଥିରେ ଶ୍ରମିକ ନିଜେ, ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଦୁଇଟି ପିଲାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ୟୁନିଟ୍ ଏପରି ତିନୋଟି ୟୁନିଟ୍ ବୋଲି ଧରି ନିଆଯାଇ ପ୍ରତି ୟୁନିଟ୍‌କୁ ୨,୭୦୦ କ୍ୟାଲୋରୀ ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି। ଏହାକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କଲେ ପ୍ରଚଳିତ ଦରଦାମ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ହାରଠାରୁ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ମଜୁରୀ ଦେବା କଥା। ମାତ୍ର ସମସ୍ତ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବିଚାର କରି ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଉପଦେଷ୍ଟା ପରିଷଦର ସୁପାରିଶକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶାରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରଚଳିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଅଛି।

ଏହାବ୍ୟତୀତ ଠିକା କାମ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଆଇନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି। କେତେକ ଶିଳ୍ପ ସମୂହରେ ଏହି ଠିକା ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନିମନ୍ତେ ସମୀକ୍ଷାକାରୀ କମିଟିକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି। ଏଥି ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକାଶିତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ଆଶା କରାଯାଉଅଛି। ଏହି ଠିକା ମଜୁରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଶିଳ୍ପକୁ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି।

ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ହାରଠାରୁ କମ୍ ମଜୁରି ପ୍ରଦାନ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବଞ୍ଚିତ ମଜୁରି ଆଦାୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଆଇନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି। ଏପରି ଶୋଷଣକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ପରିଦର୍ଶକମାନେ ଦାବୀ ମକଦ୍ଦମା ଏସ୍. ଡି. ଜେ. ଏମ୍‌ଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ଦାଏର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି। ଏପରି ଅଭିଯୋଗ ପାଇବା ପରେ ଶ୍ରମ ବିଭାଗର ପରିଦର୍ଶକମାନେ ମଧ୍ୟ ଆପୋଷ ଆଲୋଚନା କରିଥାନ୍ତି ଶୋଷଣକାରୀ ମାଲିକଙ୍କଠାରୁ ବାକି ମଜୁରି ଆଦାୟ କରି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି। ଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏ ବାବଦରେ ୨୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ମଜୁରି ଆଦାୟ କରି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଦେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା। ଏହାବ୍ୟତୀତ ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଆଇନରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧାରା ଭଙ୍ଗ ଅଭିଯୋଗରେ ମଧ୍ୟ ମୋକଦ୍ଦମା ରୁଜୁ କରାଯାଉଅଛି।

ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରି ଆଇନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟର ଆଦିବାସୀ ହରିଜନ ଶ୍ରମିକ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ବ୍ଲକ୍‌ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୨୦ଟି ବ୍ଲକ୍‌ରେ ଶ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଜରିଆରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୨୦ ଜଣ ଗ୍ରାମୀଣ ଶ୍ରମ ପରିଦର୍ଶକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି। ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗ୍ରାମୀଣ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଆଇନଗତ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ ଅଧିକାର ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ୮୦ଟି ବ୍ଲକ୍‌ରେ ୮୦ ଜଣ ଅବୈତନିକ ସଙ୍ଗଠକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଛି। ଏହି ଦୁଇଟି ଯୋଜନା ପ୍ରଥମେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା। ମାତ୍ର ଚଳିତ ବର୍ଷଠାରୁ ଏ ବାବଦରେ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟ ସରକାର ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ପାଣ୍ଠିରୁ ବହନ କରୁଛନ୍ତି।

ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରିକୁ ସବୁ ସ୍ତରରେ ଅଶିକ୍ଷିତ ତଥା ଅସଂଗଠିତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ସରକାରଙ୍କ ଯେତିକି ଦାୟିତ୍ୱ ତାଠାରୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି ଜନସାଧାରଣଙ୍କର। ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା।

OGP—MP—PTS (I&P.R.) 52—6,000—6-3-1991

ଶହୀଦ ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ବିଧାନ ସଭା ଚତ୍ୱର ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାପିତ ଜାତିର ପିତା ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିରେ ବିଧାନ ସଭା ବାଚସ୍ପତି ଶ୍ରୀ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଦାସ ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର କରଙ୍କ ମାଲ୍ୟାର୍ପଣ ।

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାଜଧାନୀରେ ଆଦିବାସୀ ସାଂସ୍କୃତିକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଉଦ୍‌ଘାଟନ (୨୬-୧-୧୯୯୧) ।

Vol. XLVII No. 7 UTKAL PRASANGA Regd. No. 0-05/91
Licence No. C. R. N. P. 5-Licensed to post without Pre-payment

ଗଣରାଜ୍ୟ ଦିବସ ଅବସରରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ [illegible]
ପ୍ୟାରେଡ୍ ପରିଦର୍ଶନ କରୁଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଆୟୋଜିତ ସାରସ୍ୱତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା
ଉତ୍ସବରେ ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ
ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ ।

PRINTED AT ORISSA GOVERNMENT PRESS

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ

